

**Suomalaisten sosialistiosastojen ja
työväenyhdistysten viidennen**

eli

**suomalaisen
socialistijärjestön kolmannen
edustajakokouksen**

PÖYTÄKIRJA

1-5, 7-10 p. kesäkuuta, 1912

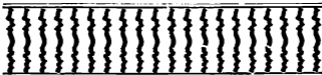
**TOIMITTANUT
AKU RISSANEN**

S. S. Järjestön Toimeenpanevan Komitean kustantama

Suom. Sos. Kustannus Yhtiö
Fitchburg, Mass.

Alustuksia

TYÖVÄEN-OPISTON JA SUOMALAISEN SOSIALISTI- JÄRJESTÖN SUHDE.

Kysymyksestä oli saapunut alustuksia Duluthin osastolta, Eureka osastolta ja A. J. Partaselta. Näistä oli toimeenpaneva komitea tehnyt seuraavat yhteenvedot. Duluthin osasto esittää perusteluinaan seuraavaa:

“Edellyttämme jo yleiseen tunnetuksi, että Työväen-Opisto on ollut valtavana valistuksellisena tekijänä Amerikan suomalaisen siirtolaisväestön kesken. Onhan se tarjonnut tilaisuuksia alkeisopetuksen saantiin lukuisille työläisille, joilta kotomaan kurjat kouluolot ovat sen kieltäneet. Se on auttanut heitä joukottain eteenpäin englanninkieleen oppimisharrastuksissa ja monissa sen harrastuksen herättänyt. Mutta tärkeimmän tehtävänsä on Opisto suorittanut sosialistikouluna, oppilaitoksena, jossa on tehty sivistystyötä työväenluokan katsantokannan valossa ja varustettu luokkataistelussa tarvittavilla tiedoilla järjestön jäseniä. Arvatenkin osastojen jäsenet eri osissa maata tietävät, missä määrin opistolla olleet ovat voineet suorittaa sellaisia tehtäviä kuin pöytäkirjurin, organiseeraajan, kirjeenvaihtajan, rahastonhoitajan y. m., voineet alustaa keskustelukysymyksiä, pitää puheita ja esitelmiä sekä muuten vilkastuttaa osastojen toimintaa. On selvää, että Opistoa ei voida pitää vastuunalaisena kaikista jonkun viikon Opistolla olleiden

teoista tai laiminlyömisistä, varsinkin kun muistetaan, että Opisto on ollut avoinna kaikille, joilla on ollut rahaa kyllin, ehkä omia yksilöllisiä tarkoituksiaan varten opiskellakseen.

S. s. järjestö onkin jo viime edustajakokouksessaan hyväksynyt Opiston "koko Amerikan suomalaisen järjestyneen työväen yhteiseksi opinahjoksi"; vieläpä ovat ensin keski- ja länsipiiri, sekä sitten koko järjestö päättäneet sitä yleisellä verotuksella kannattaa. Tuota päätöstä vastaan ovat kyllä jotkut osastot rettelöineet, joka osottaa, että Opiston merkitystä ei vielä täysin käsitetä, joten järjestön ja Opiston suhdetta on yhä selvitettävä.

Mielestämme on välttämätöntä, että järjestö sekä sen osastot ja jäsenet yhä edelleenkin kannattavat Opistoa verotuksella, lainoilla, iltamain toimeenpanolla ja osakkeiden ostolla. Myös on järjestön velvotettava osastonsa nuo velvotukset vastaan hankaamatta täyttämään. Mutta kohtuullista on myös, että järjestö tämän tuntuvan uhrauksen tehdessään omasta puolestaan esittää vaatimuksensa Opiston suhteen.

Mitä ensinnä tulee siihen, onko Opistoa edelleen pidettävä avoinna kaikille, puolueeseen kuulumattomillekin, katsoo Duluthin osasto, että ei olisi viisasta suorastaan vaatia Opistoon tulevilta puolueeseen kuulumista. Kokemus näet osottaa, että Opistoon tulleet on — harvoja poikkeuksia lukuunottamatta — toveritoiminnalla saatu puolueeseen liittymään. Vakava velvoitus on kuitenkin lausuttava, että Opiston oppilaat ymmärtäisivät Opiston olevan puolueen jäsenen mieskohtaisten uhrausten varassa, joten järjestö odottaa, että ne, jotka saavat opetusta nauttia, myös ymmärtäisivät työläisvelvollisuutensa. Tehokkaampi keino kuin puolueen jäsenvelvollisuus Opistoon tullessa on mielestämme velvoitus, että kaikkien opistolaiisten on seurattava sosialististen aineitten luentoja ja suoritettava ainakin alin tietokurssin tutkinto, johon kuuluu sosialismin historia, taloustieteen ja valtio-opin yleiset perusteet, puolueen menettelytapa ja ohjelma, sekä hankittava jonkinlainen taito suorittaa osastoissa tarvittavia kirjallisia pikkutöitä, kuten pöytäkirjainpitoa, kirjurin ja kirjanpitäjän toimia. y. m. s.

Tämän alkukurssin lisäksi on Opiston järjestettävä vielä pari ylempää tietokurssia näissä aineissa, siten että edellä nimitettyjen vaatimusten lisäksi tulevat mainituissa aineissa laajennetut kurssit (m. m. puolueohjelman käytännöllinen puoli, opetusoppi y. m.), joiden suorittajille on annettava todistukset. — Huomautettakoon tässä, että mikään osaston tietoon on tullut, Opiston kurseja onkin tähän suuntaan jo kehitetty, järjestö vaan päätöksellään antaisi sille pyrkimykselle suurempaa pontta. Tällaisten vaatimusten asettaminen, kun niitä ei kohoteta liian korkeiksi, on omiaan terottamaan opiskelevain velvollisuudentuntoa ja olisi järjestö tilaisuudessa tilastojen kautta saamaan tietoonsa suoritettujen opin-näytteet ja miten oppilaat Opistolla edistyvät.

Näihin kursseihin olisi myöskin sopivasti sovitettava englanninkielen opiskelu, jota on yhä enemmän kehitettävä palvelemaan järjestön käytännöllistä toimintaa, kuten suomenospatteyvyyden hankkimisen y. m. kautta. Jos Opisto voi raha-asiaan puolesta ottaa englanninkielisiä sosialismin opettajia sekä mahdollisesti toiskielisiä oppilaitakin, on se suositeltavaa ja edistäisi se suuresti Opiston tarkotuksenmukaista.

Kuten tiedämme, opetetaan Opistolla myös sellaisia aineita, jotka eivät ihan suorastaan kuulu puoluekurssiin, mutta ovat tärkeitä ylemmälle työläissivistykselle ja työväen omien laitosten toiminnalle, kuten luonnontiedettä, filosofiaa, mittausoppia, kauppalaskentaa, saksankieltä ja liikkeenkirjanpitoa y. m. Ei ole mitään syytä rajottaa tällaisten aineiden luennoimista ja opiskelua, mutta voisi ajatella, mikä olisi syytä, että milloin tällaiset aineet palvelevat enemmän yksilöllisen ammattitaidon kohottamista (mittausoppi, kauppakurssi, saksankieli), niissä erikoisopetusta nauttivat siitä suorittaisivat sopivan lisämaksun.

Erittäin tärkeänä seikkana pidämme sitä, että jollain sopivilla tavoilla koetetaan valmistaa tilaisuuksia Opistolla opiskeluun niille järjestön jäsenille, joitten opiskelusta järjestölle on suurinta hyötyä, mutta jotka varattomuuden takia eivät voi itse opiskeluaan kustantaa. On ajateltu, että järjestö vaatisi avustuksensa ehdoksi, että täydellisen puo-

luokkurssin suorittavain opistolaisten opiskelua raha-asiaan puolesta Opistolla helpotettaisiin, milloin heidän varattomuutensa takia olisi jätettävä kesken jo menestyksellä aletut opintonsa. Myös olisi järjestön ja piirijärjestöjen kuin myös osastojen stipeideillä autettava Opistolle varattomia, ianokkaita ja itsensä kehittäneitä jäseniään.

Viime aikoina on ollut puhetta Opiston laajentamisesta kirjeenvaihtokulun ja kesäkurssien kautta. Osasto katsoo, että näiden suunnitelmain toteuttamiseen on ryhdyttävä niin pian kuin raha-asiat sen sallivat, jättäen tämän kuitenkin käytännöllisen järjestelytyön opistoyhtiön suun-
teltavaksi ja suoritettavaksi."

Eurekan osaston ja A. J. Partasen alustusten perustelujen henki on samanlainen. Viimemainitun perusteluissa sanotaan:

"Huolimatta siitä jakamattomasta tunnustuksesta, mikä Työväen-Opisto sosialistisena opinahjona on järjestyneen työväestön keskuudessa saavuttanut, on kuitenkin eräällä taholta keskuudessamme syntynyt murinaa Opiston ylläpitämiseksi koottua verotusta vastaan. Nämä murisijat ovat n. m. mielipiteitään perustelleet sillä, että Opisto nykyisessä muodossaan voi niin perin harvoille yksilöille olla hyödyksi, eli t. s. niin perin harvat ovat tilaisuudessa nauttimaan Opiston valistavasta ja kasvattavasta työstä ja että näiden harvojen yksilöiden valistaminen kysyy liian suuria uhrauksia järjestöltä, joka ennen pitkää voipi tulla ylivoimaiseksi. Näiden mielipiteiden ilmaisuihin on kiinnitettävä huomiota Opiston ja samalla koko S. S. järjestön etua ja tulevaisuutta silmällä pitäen.

Työväen-Opisto on S. S. järjestön omistama laitos. Siis järjestö voipi sen muodostaa sellaiseksi kuin katsotaan sen parhaiten järjestön etua vastaavan. Samalla kuin suunnitellaan Opiston työohjelmaa, miten se parhaiten voisi järjestöä hyödyttää sosialistisessa valistustyössä, niin on samalla lainattava huomiota myöskin aineellisen kannatuksen saantiin. On myönnettävä, että jos Opistoa jatkuvasti ja suurimmaksi osaksi tullaan suoranaissilla verotuksilla ylläpitämään, niin

ennen pitkää se todellakin käypi ylivoimaiseksi sekä tulee tuottamaan järjestössä hajaannusta.

Yhtenä sellaisena keinona, mikä voisi tarjota tilaisuuden laajoille joukoille Opistossa opiskelemiseen, olisi kirjeenvaihtokoulun perustaminen Opiston yhteyteen. Tämän kirjeenvaihtokoulun perustamisen hyöty ei olisi ainoastaan siinä, että yhä laajemmat joukot olisivat sen avulla tilaisuudessa opiskelemaan, vaan se samalla voisi olla tuntuvana tekijänä Opiston taloudelliseen kannattavuuteen. Ajan pitkään voisi kirjeenvaihtokoulua kehittää siihen suuntaan, että sen avulla olisi tilaisuus opiskella kaikkia niitä aineita, mitä Opistossa muutoinkin opetetaan. Kirjeenvaihtokoulun voisi parhaiten alkaa englanninkielen opettamisella. Tarpeetonta lienee tuhlata sanoja tämän opetuksen tarpeellisuudesta. Jokaisen suomalaisen, joka aikoo tässä maassa läpää tehdä, ensimmäinen asia on oppia maan kieltä, puhumattakaan kielen oppimisen kehittävistä merkityksestä. Tunnettu on myös se seikka, että useat suomalaisten keskuudessa eri nimillä toimivat kirjeenvaihtokoulut kielipuokareineen ovat saaneet lukuisasti oppilaita. Kielettämättä on englanninkielen opettamisen tarve tuntuva järjestömme jäsentenkin keskuudessa. Opiston yhteydessä toimivalta ja tarkotustaan vastaavalla tavalla järjestetyltä englanninkielen kirjeenvaihtokoululta ei tule puuttumaan oppilaita. Samalla kuin tämä tulisi olemaan suuren suuresta arvosta suomalaisille englanninkielen taidon opettamisessa, niin samalla se olisi tuntuvana tukena Opiston taloudellisessa asemassa."

Edellä oleviin perusteluihin nojaten ehdottaa toimeenpaneva komitea:

- 1) Että S. S. järjestön edustajakokous katsoo, että T.-O. on ei ainoastaan tarpeellinen, mutta välttämätön opinahjo sosialistisen valituksen levittäjänä ja kasvattajana suomalaisen siirtokansan keskuudessa, ja edustajakokous päättää, että järjestöön kuuluvien osastojen on edelleenkin kaikin puolin huolehdittava Opiston aineellisesta avustuksesta.

2 S. S. järjestön edustajakokous katsoo välttämättömäksi ja olojen vaatimaksi, että T.-O:n yhteyteen on perustettava kirjeenvaihtokoulu, toimien nyt aluksi englanninkielen opettamisessa. Edustajakokous esittää, että T.-O.-yhtiö ensi yhtiökokouksessaan velvoittaa Opiston johtokunnan toimimaan siihen suuntaan, että kirjeenvaihtokoulu Opiston yhteyteen ensi tilassa perustetaan ja että kirjeenvaihtokoulua tarpeen mukaan laajennetaan käsittämään kaikkia Opistossa opeteltavia aineita.

3) Edustajakokous toivoo, että kaikki T. O. oppilaat tuntisivat velvollisuudekseen liittyä sosialistipuolueeseen, sekä odottaa että kaikki Opistolla opiskelevat velvotettaisiin seuraamaan opetusta työväen luokkataistelussa tarvittavissa tiedoissa ja suorittamaan ainakin alimman kurssin opin-näytteet.

4) Edustajakokous pitää tärkeänä, että Työväen-Opiston nykyisiä kursseja yhä kehitetään niin että ne muodostavat yleneviä asteita ja että niiden kautta annetaan mahdollisimman monipuolisia tietoja ja taitoja työväestön käytännöllisessä toiminnassa.

5) Edustajakokous toivoo vielä, että opistoyhtiö sopivasti helpottaa puolue toimiin parhaiten valmistuvain varattomien opistolaisten opiskelumahdollisuutta.

6) Edustajakokous päättää, että toimeenpaneva komitea vuosittain järjestön varoista julkistaa kaksi 100:n dollarin stipendiiä järjestön jäsenten haettaviksi;

samalla lausuu edustajakokous käsityksenään, että osastojen samoin kuin aluejärjestöjenkin olisi stipendillä avustettava soveliaita jäseniään Opistolle.

Näiden lisäksi oli Duluthin S. S. osaston alustuksessa ehdotus, että Opistolle otettaisi englanninkielinen luennottaja.

ENGLANNINKIELEN OPPIMINEN.

Alustus S. S. Järjestön edustajakokoukselle sekä Työväen-Opiston vuosikokoukselle.

Kuten viimeiset kunnallisvaalit selvästi osoittivat, on Amerikan sosialistipuolue käynyt käsiksi käytännölliseen toimintaan. Tässä toiminnassa tarvittaisiin ehdottomasti koko Amerikan sosialistipuolueen voimat, sillä mitä enempi on meillä voimaa, sitä enempi on valtaa. Mutta nyt kuitenkin on ikävä tosiasia se, että S. S. järjestön jäsenet (joi-tain harvoja lukuunottamatta) eivät itsetietoisesti voi ottaa osaa puolueen kunnalliseen ja valtiolliseen toimintaan, vaan meidän täytyy puolueeseen nähden olla sokean asemassa, joka ei tiedä minne häntä talutetaan. Asian näinollen voipi esimerkiksi käydä seuraavastikin, että jollain paikkakun-nalla toimiva englanninkielinen sosialistiosasto asettaa ehdokkaita kaupungin virkoihin, mutta nyt kun ehdokkaan asettajat eivät ole sosialisteja, niin sitä vähemmän ehdokas on sosialisti, vaan tavallinen virkapaikkoja tavoitteleva porvari. -- Mitäs paikkakunnan S. S. Osastolla on moisista ehdokkaista sanottavaa? Ei muuta kuin: oolrait! Emme tahdo väittää, että S. S. Osastot ovat porvarien suosiossa, ei! Vaan syy, joka pakottaa S. S. Osastot tuohon asemaan, on yksinkertaisesti se, että emme osaa englanninkiel-tä. S. S. Järjestö on tosin teoreettisesti hyväksynyt, että suom. sosialistien on pantava painoa englanninkielen oppi-miseen, mutta välinpitämättömyyden, omien kansallisten hommamme, sekä aineellisten ja monien muiden syiden takia on tuo tärkeä kysymys jäänyt käytännössä toteutta-matta. Näitä ja monia muita seikkoja silmällä pitäen ehdottaa DeKalbin S. S. Osasto seuraavaa:

- 1) Että Työväen-Opiston yhteyteen mahdollisesti perustettava englanninkielien kirjeenvaiho

tokoulu myönnettäisiin S. S. Järjestön jäsenille mahdollisimman alhaisella koulumaksulla.

2) Että korvatakseen tämän Työväen-Opistolle olisi S. S. Järjestön verotettava jokaista jäsentään sen mukaan kuin järjestön edustajakokous sen tarpeelliseksi näkee.

3) Että S. S. Järjestön edustajakokous velvoittaa S. S. osastoita toimeenpanemaan englanninkielisten toverien kanssa yhteisiä keskustelukokouksia, joissa käytännöllisesti voitaisiin tottua englanninkielen käyttöön. Sekä velvoittaa S. S. Osastoita kaikilla mahdollisilla keinoilla pitämään huolta jäseniensä englanninkielen oppimisesta, sillä se on yksi tärkeimmistä S. S. Järjestön tehtävistä.

Kokouksen puolesta:

John Niemi.

LANSIPIIRIN EDUSTAJAKOKOUKSEN PONNET OPISTOSTA.

“Katsoen siihen, että Työväen-Opisto on välttämätön työväenuokan tietoisuustason kohottamisessa, sentähden S. S. Järjestön edustajakokous kehottaa S. S. Osastoja, että:

1) Mikäli ne voivat, avustaisivat innokkaampia ja kyvykkäämpiä jäseniään rahallisesti saamaan sanotussa Opistossa tietoisuutta, että heitä siten voitaisiin velvoittaa valistustyöhön.

2 Kokous myöskin toivoo, että sanotut osastot tekevät kaiken voitavansa Työväen-Opiston avustamiseksi.

3) Sekä päättää, että Opiston hyväksi kannetaan 25 sentin ylimääräinen verotus kahdesti vuodessa.

4) Ja edelleen, että Työväen-Opistosta muodostettaisiin yleisen puolueen opinahjo niin englannin- kuin suomenkielisillekin.

Viimeksi mainitun suunnitelman toteuttamiseksi kehoittaa länsipiirin edustajakokous S. S. Järjestön edustajakokousta tekemään ehdotuksen sosialistipuolueen yleiselle kokoukselle rahallisen avustuksen saamiseksi.”

TYÖVÄEN-OPISTO JA SUOMALAISEN SOSIALISTI-JÄRJESTÖN SUHDE SIIHEN.

Opisto-asia tulee ilmeisesti olemaan tärkeänä keskustelukysymyksenä tulevassa järjestöme edustajakokouksessa, jonka edustajilla lienee kaikilla sen lisäksi tilaisuus Opistoyhtiön vuosikokouksessa olla määräämässä Opistomme tulevaa kehityssuuntaa. Jotkut osastot ovat jo panneet keskustelun alulle asiasta ja kun toiset epäilemättä tämän kuun kuluessa määräävät kantansa sen suhteen ja evästävät edustajiaan, lienee paikallaan antaa joitakin tietoja Opiston kuluneen vuoden toiminnasta ja kertoilla niistä suunnitelmista, joita Opistolla on tehty tämän laitoksen edelleen kehittämiseksi.

Ensiksi on meidän tehtävä itsellemme selväksi, mikä Opisto on. Onko se puoluekoulu, jommoisia tiedämme olevan useilla Euroopan suurilla puolueilla, jotka näissä oppilaitoksissaan ja kurssillaan valmistavat jäseniään tehokkaiksi toimitsijoiksi järjestöjen ja sanomalehtien palvelukseen, jopa antavat sosialistisessa eduskuntatyössä ja yleisissä vaaliviroissa tarvittavia tietoja ja taitoja? Epäilemättä on Opistomme oltava tätäkin ja onkin täällä opiskelleita tovereita jo lukuisasti järjestöme luottamuspaikoissa. Mutta jos tältä kannalta asetettu mittakaava sovitetaan kaikkiin Opistolla olleisiin ja siten tehdyt johtopäätökset asetetaan Opistosta annettavan arvostelun pohjaksi, joudutaan aivan harhaan.

Ensiksikin on muistettava, että kun Opistolla on ollut opiskeltava kunkin omin varoin, ei tänne ole voinut tulla monikaan kehittyneemmistä puoluetovereista, jotka esim. perheen perustamisen takia y. m. syistä eivät ole voineet säästää kokoon tarvittavaa rahasummaa. Eipä siis ihme, että vuosikautia järjestöissä kokemuksensa koonneet

toverit ovat voineet havaita kehittymättömyyttä joissakin, jolle ei muutaman opistokuukauden kuluessa ole voitu antaa sitä kokemusta, mikä tulee vain taisteluun osanoton ja ahkeran itseopiskelun kautta. Ajateltakoon, että Opistolla tänä vuonna opiskelleiden 123:n oppilaan joukossa oli noin 40, jolla ei ollut minkäänlaista koulusivistystä, ja kymmenkunnalla oli kiertokouluopetus ainoana alkuopetuksena! Vain puolet oppilaista oli saanut kansakoulu- ja ylempää opetusta. Oppilasten niin suuren osan aika kuluu siis kirjoituksen ja luvunlaskun alkuharjoituksissa. Ja sitten on huomattava, että yhtä suuri — jos ei suurempi — osa oppilaista tulee Opistolle englanninkieltä oppimaan ja koettaa siihen käyttää aikansa ja voimansa.

Nyt on vain kysymyksenä, onko Opistoa edelleen pidettävä kaikille avoinna, s. o. alkeiskouluna ja englannin kielen oppilaitokseena. Näyttää olevan joillakin tahoilla aikomus rajottaa Opistolle pääsyä ja tältä kohdalta, jos rajoituksia tehdään, niitä tietenkin pitäisi alkuun. Tämä olisi kuitenkin mitä turmiollisinta. Eikö ole meille kaikille tärkeitä, ettei joukossamme ole ketään, joka olisi vailla alkeellisimpiä kansalaistietoja ja taitoja. Ja jos kotimaamme kurjain kouluolojen takia joku tovereistamme on näitä vailla, eikö ole yhteinen velvollisuutemme tukea hänen harastuksiaan ja korjata, mitä kotimaan olot ovat laiminlyöneet. Eihän hän sitäpaitsi pyydä muuta, kuin saada opiskella koulullamme itse maksaen ruokansa ja opetuksestakin tuntuvan osan. Ja eikö samoin englannin kielen taito ole asia, jonka takia kannattaa pienin uhrauksiin mennä!

Ainoa, mitä tässä suhteessa kohtuudella voimme vaatia, on että panemme Opistolla olon ehdoksi, että oppilas ottaa n. k. alkeistietokurssin, s. o. kuuntelee historian, taloustieteen ja valtio-opin luennot sekä käy kyselytunneilla osottamassa, että hän on luentoja tarkkuudella seurannut ja niitä varten valmistautunut lukemalla esim. seuraavat teokset: Bogdanoffin Taloustiede, Kautskyn Erfurtin ohjelma, Kommunistinen manifesti, Liebknechtin Hyökkäystä ja puolustusta ja Simonsin luokkataistelut Amerikassa. Myös on tutustuttava Yhdysvaltain itsenäisyysjulistukseen ja perus-

tuslakeihin sekä kansalaiseksi pääsyt ehtoihin sekä harjoitettava laatimaan pöytäkirjoja, paikkakuntakirjeitä, opetettava esiintymistä ja yksinkertaisten puheitten pitoa.

Tietenkin on tätä kaikkea jo koetettu Opistolla toteuttaa ja ovatkin useimmat oppilaat ahkerasti käyneet luennoilla ja kyselytunneilla sekä ottaneet osaa mainittuihin alkeisharjoituksiin. Sivumennen mainittakoon, että Opistolle tullessaan oli parillakymmenellä täydet Yhdysvaltain ja viidellä Canadian paperit, noin 50:llä oli ensimmäiset paperit ja ottivat kai kaikki sellaiset toverikunnan toimesta. Opettajat myös opastivat kansalaistutkinnossa tarvittavia asioita.

Sosialistipuolueeseen kuulumista ei ole myöskään pidetty Opistolle pääsyt ehtona eikä liene syytä sitä nytkään vaatia. Toista sataa Opistolle viime vuonna lommottautuneista oli tai oli ollut puolueen jäseniä ja piti toverikunnan toimikunta huolta siitä, että kaikilla oli jäsenkortit kunnossa. Niin hyvällä menestyksellä toimi tämä toimikunta, että vain pari oppilasta lienee jäänyt puolueeseen tulematta. Yhtiökokouksen sopii kyllä antaa tukensa tälle toverikunnan toiminnalle päättämällä, että kaikkien oppilaiden olisi pidettävä velvollisuutenaan kuulua puolueeseen, koska Opisto on saatu pystyyn ja sitä edelleen ylläpidetään puolueen jäsenten uhrauksilla.

Tämä olisi, kuten sanottu, vähintä, mitä oppilailta vaatia voidaan ja voisihan sen lisäksi päättää, että niillä oppilailta on etusija Opiston varsinaisiin asuinhuoneisiin nähden, jotka aikovat olla kauimmin ja ahkerasti opiskelevat tietokursseja.

Ja näitä tietokursseja olisi sitten järjestettävä asteettain yleten niin monta kuin oppilasten kehitys edellyttää ja muodostaisivat ne varsinaisen puoluekoulun. Niitä olisi ensiksikin kaksi varsinaista.

Tietokurssille I pääsy ei edellyttäisi mitään sisäänpääsytutkintoa. Siihen kuuluisi alkeiskurssin lisäksi tutkintoja tietoaaineissa, joita varten olisi luettava vielä seuraavat teokset: Engels, Sosialismin kehitys haaveesta tieteeksi;

Laukki, Suuret orjastaistelut; Kausky, Menettelytapavirtauksia Saksan sosialidemokratiassa; Pannekoek, Työväenliikkeen menettelytavasta; Simons, Amerikalainen maanviljelijä ja Indianapolisin kokouksen päätökset. Olisi myös kirjotettava määrättyt aineet, alustettava keskustelukysymyksiä ja harjotettava puheitten pitoa. Myös olisi kuunneltava kehitysopin, filosofian ja terveysopin luennot ja toimivasci otettava osaa kokousharjotuksiin.

Tietokurssi II edellyttäisi sisäänpääsytutkintoa, jossa oppilas osottaisi olevansa perillä edellämainituista seikoista. Tähän kurssiin kuuluisi luennoita ja kyselytunteja talousvaltio ja yhteiskuntaopissa, oppitunteja, joilla annetaan järjestöjen toimiin nähden käytännöllistä opetusta ja tutkintoja, joita varten olisi luettava: Kautskyn teokset, Marxin taloudelliset opit, Parlamenttarismi ja Yhteiskunnallinen vallankumous; Engelsin Perheen, yksityisomaisuuden ja valtion alkuperä; Hillquitin Sosialismi ja Yhdysvaltain sosialismin historia; osotetut kohdat Sosialismin historiasta I ja II. On myös tunnettava Amerikan suomalaisen, ehkä myös Suomen työväenliikkeen päävaiheet. Tämän kurssin oppilaiden olisi myös pidettävä itsenäisiä kirjallisuus- ja tilastotutkimuksiin perustuva esitelmä (sellainen kuin mitä äskettäin on ollut puoluelehdissä näytteinä) laadittava vaikeampia keskustelukysymysten alustuksia ja artikkeleita.

Tätä kurssia opiskelevain on myös sopiva ottaa osaa opetusopillisiin harjotuksiin ja suorittaa siinä tutkinto kuin myös saada opastusta kokousten ja iltamain järjestämisessä, näytelmän esittämisessä y. m. s.

Tämäntapainen kurssi onkin tänä vuonna toiminut Opistolla uudesta vuodesta alkaen ylempään tietokurssin nimellä.

Ja jos vieläkin ylempää opetusta jotkut haluaisivat ja opettajavoimia riittäisi, voitaisiin järjestää kurssi, jossa tenttitutkintojen kautta perehdyttäisiin erikoisteoksiin sellaisiin kuin Webb'in Englannin ammattiyhdistysliikkeen historiaan. Ljadoffin Venäjän sos. dem. historiaan, Sosialide-

mokratian vuosisataan y. m. s. *) Myös saisivat tämän kurssin ottajat erikoisopetusta sanomalehtiteknikassa, suomennostyössä y. m.

Kuten näkyy, perustuisivat nämä kurssit kaikki suomenkielisiin oppikirjoihin, sillä kokemus on osoittanut, että tietoaineissa koko pitkälle kehittyneet saattavat olla heikkoja englanninkielessä ja päinvastoin. Niiden kurseja ei siis sovi sekottaa yhteen. Englanninkielen opiskelua on tietystikin yhä kehitettävä edelleen ja koetettava saada mahdollisimman käytännölliseksi. Suomennostöitä on edelleen tehtävä, sillä sitä vaatii käytännöllinen toiminta osastoissa. Mutta tärkeätä on myös saada puhumisharjoituksia yhä enemmän. Tänä vuonna on oppilasten keskuudessa toiminut englanninkielinen keskusteluseura ja on sellaisia järjestettävä edelleenkin ehkä erikseen alotteleville ja pitemmälle kehittyneille. Mutta tärkein otettava askel, joka Opiston vasta tekisi täysin tyydyttäväksi, olisi toveri Laukin Opiston toissavuoden vuosikertomuksessa tekemän ehdotuksen toteuttaminen, sen nimittäin, että Opistolle otettaisiin englanninkielinen luennoitsija, joka toisi tullessaan toiskielisiä oppilaitakin. Nämäpä ne olisivat alituisena kannustimena englanninkielen opinnoille ja vetäisivät Opistolle yhä runsaammin entisiä ja uusia oppilaita.

Kesäkurssiejakin Opistolle hommattiin tänä kesänä, mutta niille ei ole vielä ilmoittanut kylliksi oppilaita. Näyttää siltä kuin olisi kylliksi halukkaita tulijoita, mutta saamatomuudessa ei ole varmaa ilmoitusta annettu. Opistolla olisi nyt kuitenkin opettajavoimat valmiina ja talo tyhjänä ottamaan tulokkaita vastaan. Vieläköhän nyt olisi ilmoittautuvia.

Kirjeenvaihtokoulua myös hommataan Opistolle, ja saataneekin se aikaan. Opiston johtokunta valmistaa siitä par'aikaa ehdotusta yhtiökokoukselle.

*) On tietenkin ilman muuta selvää, että kaikkien puolueverieitten, opistolaisten varsinkin, on luettava nämä teokset, tässä tarkotetaan vain sitä, että niihin on erikoisesti syvennyttävä.

Kauppakirjanpidon ja laskuopin kurssveja on Opistolla edelleen annettava, ehkä myös mittausopin, algebran y. m. s. opetusta, mutta koska nämä kurssit — niin tärkeitä kuin niissä saavutetut taidot ovatkin järjestöjen toiminnassa — kuitenkin saavat enemmän ammattiopetuksen leiman, voisi niihin osaaottavilta vaatia pienen lisämaksun. Kun noudatettaisiin periaatetta, että mitä erikoisemman luonteen jokin kurssi saisi, sitä myöten olisi myöskin vaadittava sen kannattavan itsensä, ja mitä enemmän jokin opiskelu on omiaan palvelemaan puolueen yhteisiä tarkoituksia, sitä helpommaksi se olisi taloudellisesti tehtävä, — kun tätä periaatetta noudatettaisiin, niin arvelisin kaiken tyttymättömyyden opistoveroa vastaan loppuvan ja Opiston saavuttavan yhä enemmän suosiota järjestön keskuudessa.

Sillä — se pantakoon mieleen — Opisto ei voi tulla toimeen ilman järjestön jatkuvaa kannatusta eikä sitä pitäisi millään ehdolla nyt lopettaa. Ajateltakoon, kuinka paljon meitä verotetaan porvarillisten pimityslaitosten hyväksi, meidän täytyy jaksaa pitää yllä edes yksi kunnollinen oppilaitos, joka on yksinomaan työväen käsissä ja palvelee ainoastaan työväenluokan asiaa. On ikäänkuin suomalaisen järjestömme kunnia-asia kehittää Opistomme hyvään kuntoon, sillä se on paras tapa, millä voimme tehdä Amerikan sosialistipuolueelle erikoispalveluksen ja hyvänkin.

Tiedän kyllä Idästä ja Länneltä vastattavan, että Opisto saattaa olla hyvä keskipiiriläisille, mutta on se kallis ylellisyys heille. Ja totta onkin, että keskipiiriläisiä on enemmän Opistolla. Nyt kuluneena lukuvuonna oli niitä kokonaista 82 (Minnesotasta yksin 51), mutta on huomattava, että nämä olivat Opistolla yhteensä 1172 viikkoa eli keskimäärin 14,3 viikkoa. Länneltä oli kyllä vain 21, mutta olivat ne 467 viikkoa eli keskimäärin 22,2 viikkoa ja Itäpiirin 6 oppilasta oli 131 viikkoa eli keskimäärin 21,6 viikkoa. Näin voimme siis sanoa esim. Länsipiirin hyötynneen suhteellisesti enimmäen. Yksi väite voidaan vielä tehdä, se nimittäin, että useat Länneltä Opistolle tulleet eivät palaakaan sinne takasin osastojaan hyödyttämään, vaan jäävät keskivaltioihin. Ja totta onkin, että monet ovat jääneet

tänne lähimaille — rahoja ansaitsemaan ensi vuoden opinnoita varten. Mutta varmasti näyttää heillä, kuten lukuisille keski- ja yläluokkaisillakin, olevan aikomus painaa länttä kohti. Länneltä onkin oppilasluku yhä kasvamassa, joten sieltäkäs ei enää odottaisi ehdotuksia, että opistovero olisi lopetettava.

Mitä sitten Itään tulee, on sieltä ollut verraten vähän oppilaita, mutta — huomattakoon — ne ovat olleet Opistolle miltei koko lukuvuoden ja saaneet siis mahdollisimman täydellisen opetuksen. Ja toivottava on, että sieltä käsinkin ruvetaan suuremmissa määrin Opistolla opiskelemaan. Tämä käynee varsinkin päinsä, jos ruvetaan toteuttamaan Duluthin ja Binghamin osastojen ehdotusta, että nimittäin järjestöt rupeavat antamaan stipendejä ja lainoja halukkaille Opistolle tuleville, jotka sitten koettavat palata osastoihinsa niitä toiminnallaan hyödyttämään.

Canadalaisetkin on vedettävä mukaan Opistoa kannattamaan. Viime vuonna oli näet sieltä 14 oppilasta viiheyden Opistolla 288 viikkoa eli keskimäärin 20,2 vikkoa. Niitä oli Ontariosta, Albertasta ja British Columbiasta. Olisi siis aika Canadankin osastojen yhä enemmän ostaa Opiston osakkeita ja pitää iltamia Opiston hyväksi, jos eivät voisi vielä verotusta saada aikaan.

Mitä sitten tähän piirijupakkaan tulee, on muistettava, että ystävämme kapitalismi kyllä pitää huolta siitä, että meidän ei tarvitse siitä paljoakaan huolehtia. Se näet työmarkkinain mukaan juoksuuttaa työläisiä Atlantin ja Tyynenmeren väliä niin ahkerasti, että meidän piirirajamme sinä sekottuvat ja samat henkilöt ilmestyvät järjestöihin vuoroon Idän ja Lännen mailla.

No ehkäpä tätä nyt riittääkin keskustelujen aluksi. Toivoisin siis, että järjestöt viiheyttä ottaisivat tämän kysymyksen esille ja lausuisivat käsityksensä Opistosta. Jos Opistossa on jotain korjattavaa, niin nyt on siihen paras tilaisuus. Järjestöt tietystikin evästävät edustajansa sillä velvoituksella, että nämät mahdollisimman tarkoin ottavat selville, mikä Opisto on ja tekevät siitä, mitä parasta tehdä voidaan. Sitä vain älköön päätettävä, että Opisto jätetään

ilman sitä kannatusta, mitä se tarvitsee ja minkä tämä järjestö kyllä kykenee antamaan ja antaakin, kunhan se vain tulee täysin vakuutetuksi Opiston suuresta, jopa aivan erikoisesta merkityksestä. Yrjö Sirola.

**S. S. JÄRJESTÖN SIHTEERIN TOIMINTAKERTOMUS
YLEISELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE SMITHVILLESSÄ,
MINN., KESÄKUUN 1 P. 1912.**

Yhdysvaltain suomalaisen sosialistijärjestön jäsen- ja osastoluku sen perustamisvuodesta tähän päivään asti on seuraava:

V. 1907.	Keskimääräinen jäsenluku koko vuodella	2,929
	Osastojen luku vuoden lopussa	133.
V. 1908.	Keskimääräinen jäsenluku	3,960
	Osastojen luku vuoden lopussa	150.
V. 1909.	Keskimääräinen jäsenluku	5,384
	Osastojen luku vuoden lopussa	160.
V. 1910.	Keskimääräinen jäsenluku	7,767
	Osastojen luku vuoden lopussa	173.
V. 1911.	Keskimääräinen jäsenluku	9,139
	Osastojen luku vuoden lopussa	217.
V. 1912.	Keskim. jäsenluku 5 ensim. kuuk. ajalla	10,925
	Osastojen luku huhtikuun lopulla	225.

Osastoluettelossa on otettu huomioon kaikki järjestön keskustoimiston kanssa liikettä välittävät osastot, vaikkakin niissä on aina joitakin, jotka eivät ole pohjarahan suorittamalla kuuluneet S. S. järjestöön, mutta poikkeuksetta siihen liittyneet päästyään sellaiseen asemaan, että ovat voineet pohjarahan suorittaa. Jäsenmäärät ovat lasketut keskustoimistosta ostettujen veromerkkien perusteella.

Selostukset keskustoimiston raha-asioista ovat julaistut osastoille kuukausitilityksissä, tilintarkastajain lausunnoissa sekä vuosikertomuksissa, mutta näytteeksi keskustoimiston liikkeen yhtämittäisestä kasvamisesta liitän tähän tärkeimmät vuosittaiset yhteissummat:

V. 1907. Tulot s. a. veromerkeistä \$1652.10, puolueveromerkeistä \$4128.36; menot puol. veromerkeistä \$3570.13. Kokonaistulot \$7329.52 ja kokonaismenot \$6545.45.

V. 1908. Tulot s. a. veromerkeistä \$2375.95, puolueverom. \$4770.45; menot puol. veromerkeistä kansallisvirastolle \$1939.40 ja valtiovirastoille \$2121.09. Kokonaistulot \$10,969.82 ja menot \$9964.74.

V. 1909. Tulot s. a. veromerkeistä \$3230.40, puolueveromerkeistä \$6087.00; menot puolueverom. kansallisvirastolle \$2,476.10 ja valtiovirastoille \$2,862.63. Kokonaistulot \$15,645.94 ja menot \$15,208.79.

V. 1910. Tulot s. a. veromerkeistä \$4461.35, puol. verom. \$8,332.25 menot s. a. veroista piirikomiteoille yhteensä \$862.98 ja järjestön agit. varain jako piirikomiteoille \$936.00, puol. verom. kansallisvirastolle \$3539.50 ja valtiovirastoille \$4135.89. Kokonaistulot \$18,836.34 ja menot \$18,824.39

V. 1911. Tulot s. a. verom. \$5438.50, puol. verom. \$9469.52; menot s. a. verom. piirikomiteoille \$3290.10, puol. verom. kansallisvirastolle \$4604.80 ja valtiovirastoille \$4755.56. Kokonaistulot \$20,646.46 ja menot \$19,578.56.

V. 1912 (viiden ensin. kuukauden ajalla). Tulot s. a. verom. \$2731.35, puolueverom. \$1829.85; menot s. a. verom. piirikomiteoille \$1638.81, puol. verom. kansallisvirastolle \$2358.75 ja valtiovirastoille \$2462.60. Kokonaistulot \$13,150.21 ja menot \$11,522.34.

Piirijärjestöt itsenäisinä agitasionijärjestöinä sekä niiden valitsemat piirikomiteat ja sihteerit valittiin ja muodostettiin nykyiseen asuunsa Hancockin edustajakokouksen päätöksen mukaisiksi lopullisesti 1910-vuoden ajalla. Piirikomiteain palkat ja jäsenet Itä- ja Länsipiirissä valittiin samana vuonna asianomaisten piirien yleisäänestyksellä, joka ensimmäisellä kerralla toimitettiin järjestön keskusteluston välityksellä. Keskipiirissä valittiin nämä piirin edustajakokouksessa, Hancockissa, samana vuonna. Agitasioni- ja organiseraustyö yleensä on sittemmin ollut kunkin piirikomitean huolena ja vallassa järjestömmen sääntöjen mukaan. Kussakin piirissä on pidetty vakinaisesti liikkeellä

järjestäjä ja ajoittain on niillä ollut kaksikin järjestäjää toimessa yht'aikaa.

Piirikomitean toiminta selviää parhaiten seuraavista piirisihteerien antamista lausunnoista.

Katsaus Idän piirikomitean tuloihin ja menoihin koko toiminta-ajalta, 10 p:stä heinäkuuta v. 1910, 30 p:vään maaliskuuta v. 1912.

Kokonaistulot koko ajalta \$3351.98; menot 3176.49; eroitus 30 p. maaliskuuta 1912 \$176.49. Eri vuosille näistä tulevat erät ovat: Vuoden 1910 osalle tuloja \$747.47 ja menoja \$258.56; vuoden 1911 osalle tuloja \$2187.86 ja menoja \$2467.83; ja vuoden 1912 tuloja \$416.65 sekä menoja \$449.10. Näistä on veromerkkituloja eri vuosilta: V. 1910 \$212.37, samoin v. 1910 piirikomitean osuus S. S. Järjestön keakusviraston jakamista entisistä agitatsionivaroista \$312.00, vuodella 1911 \$1106.96, ja vuodella 1912 \$316.65. Piirin edustajakokouksen pöytäkirjatuloja v. 1910 \$195.43 ja v. 1911 \$153.00. Piirin edustajakokouskuluja, tuloja v. 1911 \$639.32. Agitatsionivastusta järjestön keskustelmistolta v. 1911 \$150.00 ja v. 1912 \$100.00. Osastojen ja eri komitean myöntämiä eri suuruisia agit. avustusvaroja \$90.67. Kirjallisuusprosenttia noin \$60.00. Tulot kolehdeista Idän piirikomitean koko toiminta-ajalla \$403.53.

Menoja: Puhujain palkkoihin v. 1910 \$360.00, v. 1911 \$1203.00, ja v. 1912 \$66.00; puhujain kyyteihin ja sekalaisiin v. 1910 \$113.15, v. 1911 \$371.76, ja v. 1912 \$42.77; agitatsionivastusta Ohion aluekomitealle v. 1911 \$50.00, samoin Pa. aluekomitealle v. 1912 \$100.00 paikallisia luentokursseja varten; avustusta kyyteihin kurssiluennoksijoille v. 1911 \$37.23 ja v. 1912 \$30.00; piirikomitean kuluja paperiin, postimerkkeihin ja lähetyksiin koko toiminta-ajalla \$60.00, samoin komitean jäsenten matkakuluihin \$36.28; piirikomitean sihteerin palkkaan yhteensä \$290.00, joista vuodelle 1910 ei mitään ja vuodelle 1911 \$215.00 sekä v. 1912 \$75.00. Kirjallisuutta ja sanomalehtiä myyty yhteensä koko toiminta-ajalla \$505.15, joista v. 1910 \$171.55, v. 1911 \$318.65 ja v. 1912 \$14.95.

Piirin puhujat ovat työskennelleet yhteensä koko toiminta-ajalla 543 päivää, joista v. 1910 120 p., v. 1911 401 p. ja v. 1912 22 päivää. Sitäpaitsi S. S. Järjestö ja Massan valtiokomitea yhdessä kustansivat vaalipuhujan Massan valtioon v. 1910 18 päivän ajaksi. Edellä mainitulla ajalla ovat puhujat pitäneet yhteensä 320 kokousta.

Piirikomitean palkkaamista piirin puhujista oli тов. Hautamäki vuosisopimusperusteella, mutta lopetti kuitenkin kesken. Kaikki toiset puhujina toimineet henkilöt ovat olleet samojen ehtojen alaisia, ilman aikasopimusta, joten puhujiin nähden emme katso tarpeelliseksi tehdä erotuksia vakinaisista ja väliaikaisista, vaan pidämme ne kaikki samanlaisina.

Idän piirikomitealla ei ole mitään osake- tai muuta omaisuutta, paitsi mitä on tilierotuksen mukaan käteistä rahaa sekä pieni määrä myytävää kirjallisuutta piirin järjestäjän mukana. Velkaa 30 p. maaliskuuta on seuraavasti: Raivaajalle noin 81.53, Työmiehelle \$4.00 ja Työkansalle \$6.58, eli yhteensä \$95.11, joten Idän piirikomitealla on varoja maaliskuun 30 p. 1912 yhteensä \$81.38.

ERIKOINEN LUENTOKURSSITOIMINTA. Piirikomitea on ollut kehottamassa ja mukana hommaamassa seuraavia luentokursseja: V. 1911 Pennsylvaniassa kuusi viikkoa ja New Yorkissa viisi viikkoa. Näitä kursseja piirikomitea avusti suorittamalla matkakulut. V. 1912 oli Ohion valtiossa 40 päivää kestäneet luentokurssit, joita piirikomitea avusti suorittamalla yhden luennoitsijan matkakulut. Pennsylvanian valtion osastoissa oli 71 luentopäivää, joihin piirikomitean puolesta hommattiin avustusta S. S. Järjestöltä \$100.00. Kaikki muut kulut suorittivat Pa. osastot itse. — Paikallisia luentokursseja, joita osastot ovat itse hommanneet ilman piirikomitean avustusta, viime ja tänä vuotena, on ollut seuraavissa paikoissa: Gardner, Mass., Fitchburg, Mass., Worcester, Mass., Boston, Mass., Quincy, Mass., Newport, N. H. ja Maine osastoilla yhteisesti. Kurssiaika on vaihdellut 4 ja 6 päivän välillä. New Yorkissa on pidetty luentokursseja 3 viikkoa kahdella luennoitsijalla ja kaksi viikkoa yhdellä luennoitsijalla. Osanotto kaiktiin

pitempiäaikaisiin luentokursseihin on ollut kerrassaan kiihittävä ja yleensä osottanut lisääntyvää tiedonhalua laajoissa työläiskerroksissa.

Itäpiiri on jaettu 5:een ag.-aluejärjestöön ja ovat aluekomiteat toimineet koko ripeästi kukin alueillaan. Erityisiä puhujia on ollut liikkeellä Ohion agit-aluekomitean palkkaamana noin kahden kuukauden ajan, johon tarkoitukseen piirikomitea sai avustukseksi järjestön keskustoimistolta \$50.00. Samoin on ollut New Hampshiren ja Vermontin valtioissa aluekomitealla puhuja liikkeellä noin kuukauden ajan. Ohiossa ja Pennsylvaniassa olleet paikalliset iltaluentokurssit ovat olleet agit.-aluekomitean toimeenpanemia.

Piirin ja piirikomitean entinen, nykyinen ja eteenpäin suunnitellut toimet näkyvät piirin edustajakokousten pöytäkirjoista tarkemmin. — Tov. M. W. Bruun, Idän p.-komitean puolesta.”

Keskipiirijärjestön toiminnasta on meillä ensimmäisen piirisihteerin, J. Viidan, viime vuoden vuosikatsauksen mukaan saatavissamme seuraavat pääasiallisimmat tiedot:

Piirikomitea oli vuoden ajalla kokoontunut 9 eri kertaa, jolloin se on keskustellut yleensä piirin agitatsioityöstä, piiriorganiseeraajien matkoista ja toiminnasta y. m. Alkupuolella vuotta määräsi piirikomitea organiseeraajainsa myöskin ”myötävaikuttamaan työläisten taloudellisiin järjestöihin liittymiseen ja kehottamaan heitä liittymään taloudellisiin järjestöihin, missä sellaisia on olemassa”. Tämä kehotuksen johdosta nousi osastojen puolelta ankara vastalausetus, ”mutta”, sanoo sihteeri Viita, ”terve arvostelukyky löysi oikean tien, ja kun komitea vielä laajemmin selvitti päätöstään, palasi täydellinen sopusointu piirikomitean ja osastojen välille, jota sittemmin on jatkunutkin.” Piirikomitean palveluksessa on ollut yksi organiseeraaja yhtämittäisesti sekä toinen organiseeraaja hiukan yli 8 kuukauden ajan. Yhtensä ovat organiseeraajat pitäneet vuoden ajalla 373 kokousta 32,335 kuulijalle. Ja samalla ajalla keränneet kolehdeissa puolueelle \$862.41; myyneet kirjallisuutta ja puoluelehtiä \$490.71 arvosta. Kustannukset yli tulojen tekevät \$1080.72.

Piirin osastojen yleisäänestyksellä tehdyn päätöksen mukaan on piirijärjestö kerännyt ylimääräistä 25 sentin vuosineljännesveroa jäsenistöltä kahden neljännesvuoden ajan Työväen-Opiston kannattamiseksi. Tämä oli ennen vuoden loppua tuottanut Opistolle yhteensä \$1347.32. Piirin edustajakokouksen päätöksen mukaan ovat osastot ryhtyneet valitsemaan keskuuteensa agitatsionitoimikuntia, jotka ovat myös toimineet suurella menestyksellä.

“Kertomus Länsipiirin toiminnasta huhtikuun 1 p:stä 1911 huhtik. 1 p. 1912.

Yksi organiseeraaja ollut toiminnassa 10 kuukautta, pitänyt puheita ja luentoja yhteensä 213, joissa yhteensä on ollut 11,726 kuulijaa.

Organiseeraajain palkkoihin on yllämainitulla ajalla maksettu \$993.50. Organiseeraajain kyyteihin ollut menoja \$356.41, sekä sekalaisia menoja \$61.86. Kerätyistä kolehdeista on tullut kaikkiaan \$456.91.

Länsipiirin piirikomitea on vuoden ajalla pitänyt 7 kokousta, joihin komitean jäsenten kyytikulut yhteensä tekivät \$25.50. Piirisihteerin palkkaan on vuoden ajalla mennyt \$300.00. Piirin edustajakokouksen pito v. 1911, edustajain kyytikulut ja palkat yhteensä maksoi \$645.50. Expressi-, sähkösanoma- ja postikuluja on ollut \$26.00.

Piirin osastot ovat maksaneet ylimääräisinä Työväen-Opiston veroina vuoden ajalla \$1114.05.

Länsipiirin osuus järjestön agitatsioniveroista vuoden ajalla teki yhteensä \$1000.37.

Länsipiirin edustajakokouksen pöytäkirjan painattamis- y. m. kustannukset, 2000 kappaletta, tekivät \$197.47. Niitä myytiin 10c kpl. ja myymättä jäljellä on rahaa kiinni \$41.37.

Piirikomitean kokonaistulot vuoden ajalla olivat \$3207.47 ja menot samalla ajalla \$2404.00. Kassa huhtik. 1 p. 1912 \$793.47. Maksamattomia laskuja samana päivänä yhteensä \$192.34.

Tämän vuoden huhtikuulla pidetyn edustajakokouksen kustannukset nousivat \$756.35 ja muita menoja on sittemmin ollut niin paljon, että piirin kassa tällä kertaa on hy-

vän joukon velassa. — L. piirikomitean puolesta Kasper Taipale.”

Lukuunottamatta piirikomiteain aineellisten varain puutteellisuutta ovat ne, näistä kertomuksista päättäen, onnistuneet järjestämissä kutakuinkin tyydyttävästi -- ehkä niin hyvin kuin järjestömmä nykyisten suunnittelujen nojalla on mahdollista. Järjestömmä jäsenmäärän kasvu on kuitenkin näyttäytynyt viimeisten parin vuoden ajalla olevan suhteellisesti sama kuin ennenkin, jolloin järjestämissä oli järjestön keskustuomiston ja toimeenpanevan komitean huolena ja jolloin myöskin oli yksi organiseeraaja toimeen säännöllisesti kussakin piirissä. Organiseeraajain matkain järjestämissä jouduttua piirikomiteain tehtäväksi vähentyivät keskustuomiston tehtävät hiukan. Sen sijalle kuitenkin tuli kirjeenvaihto piirikomiteain kanssa sekä siitä seuraavia uusia toimintahaaroja, joten keskustuomiston tehtävät eivät silti todellisuudessa pienentyneet. Sitä mukaa, kuin suomalaisten toiminta lähenee yleispuolueen toimintaa ja he ottavat osaa amerikalaisen tovereitten kanssa kaupunki- ja kauntijärjestöihin, joka nyt jo alkaa olla hyvällä alulla, häviää erityisten agitatsioonipiirien ja piirikomiteain tarve ja suomalaiset osastot, jos tahtovat pitää yllä oman yleismaalisen järjestönsä, tarvitsevat ainoastaan yhden yleisen toimeenpanevan komitean, joka panee toimeen järjestön päätökset sekä välittää suomalaisen järjestön ja yleispuolueen väliset asiat.

Järjestömmä yleinen toimeenpaneva komitea on, kuten säännöt määräävät, valittu vuosittain Illinoisin, Indianan ja etelä-Wisconsinin valtioiden suomalaisten osastojen jäsenistä. Vuoteen 1911 asti on se kokoontunut vaan silloin kun sen jäsenet ovat katsoneet kokouksien pidon tarpeelliseksi ja piti se siihen asti kokouksiaan tavallisesti neljä tai viisi kertaa vuodessa. Ensimmäisessä kokouksessaan tammikuulla v. 1911 päätti se kokoontua säännöllisesti kerran kuukaudessa ja tämän vuoden alussa teki toimeenpaneva komitea saman päätöksen. Tämä on tehnyt tarpeettomaksi asiain päättämisen ja keskustelemisen kirjeenvaihdolla, sekä ly-

hentänyt puolueraportteja ja ainakin tähän asti näyttäyty-
nyt toiminnalle edulliseksi. Komitean kokousten pöytäkir-
jat ovat aina olleet julaistaina puolueraporteissa ja siis päi-
tökset ovat olleet järjestön jäsenien tarkastettavina. Seu-
raavat toimeenpanevan komitean päätökset ja toimenpiteet
jälkeen Hancockin edustajakokouksen ovat ehkä olleet tär-
keimpiä.

Hancockin kokouksen päätöksen mukaan kutsuttiin
koolle Amerikan vieraskielisten sosialistijärjestöjen yhteinen
neuvottelukokous Chicagoon kahta päivää ennen kansallis-
kongressin alkua vuonna 1910. Kaikki silloin elossaolevat
vieraskieliset järjestöt ottivat kutsun mielihyvällä huo-
mioonsa ja lähettivät edustajansa neuvottelukokoukseen.
Tässä kokouksessa tehtiin suunnitelma vieraskielisten jär-
jestöjen liittymiseksi Amerikan sosialistipuolueen yhteyteen.
Laadittu suunnitelma ja vaatimukset esitettiin toukok. 15 p.
kokoontuneelle kansalliskongressille, joka, vaikkakaan ei
hyväksynyt vaatimuksiamme aivan sellaisenaan, otti vas-
taan siinä esitetyt periaatteet ja sen seurauksena alkoivat
vieraskieliset sosialistijärjestöt yhtyä sos.-puolueen lipun
alle, ollen niitä nyt jo yhtyneinä puolisen tusinaa, joitten
jäsenmäärät lasketaan tuhansina ja lisääntyvät yhämittai-
sesti sekä varmasti.

Järjestön sihteerin ja rahastonhoitajan toimet jotka
ennen olivat eri henkilöillä, yhdistettiin tammikuun kokouk-
sessa v. 1911 ja samalla vaadittiin sihteerin-rahastonhoita-
jalta \$1,000 takaus, joka on nykyäänkin vielä käytännössä.

Helmikuusta 1911 alkaen päätettiin eri valtiojärjestöiltä
tulevat Veromerkkialennukset, jotka ennen sitä jäivät agit.
rahastoon, myöntää osastojen hyväksi, joten osastot ostaes-
saan puolueveromerkinsä keskustuimistosta saavat ne sen
verran halvemmalla, minkä verran valtiojärjestöt myöntä-
vät alennusta siten myydyistä veromerkeistä.

Järjestön virallinen kuukausijulkaisu, joka myöskin oli
päätetty Hancockin edustajakokouksessa, perustettiin ja
rikoil ilmestyä maaliskuusta v. 1911. Toimeenpanevan ko-
mitean ehdotuksesta se kuitenkin lopetettiin järjestön yleis-

hänestyksellä ilmestyen sen viimeinen numero saman vuoden marraskuulla.

Itäpiirin järjestön kehotuksesta esitettiin kansallistoi-
meenpanevalle komitealle, että se kustantaisi ruotsalaisen
organiseraajan Idän valtioihin ja myönnettiin järjestön
varoista \$50.0 asian alkuunpanemiseksi.

Viime vuoden ajalla myönnettiin järjestön agitatsioini-
varoista seuraavat avustukset: Keskiapiirin piirikomitealle
yhteensä \$175.00, Itäpiirin piirikomitealle \$250.00 sekä
myöskin ostettiin järjestölle viisi bondia, arvo \$50.00, Mi-
waukeeen Social Democratic Publishing Company'sta.

Brooklynin osaston ehdotuksesta keskusteltiin palova-
kuutusyhtiön perustamismahdollisuuksista suomalaisen sosia-
listijärjestön yhteyteen, sekä määrättiin sihteeri hankki-
maan asianmukaisia selvityksiä kysymykselle ja päätettiin
esittää selostukset ynnä asian lopullinen ratkaiseminen tälle
edustajakokoukselle.

Donoran osaston esityksestä keskusteltiin suomalaisten
sosialististen kustannusyhtiöitten yhdistämisestä, mikä peri-
aatteessa hyväksyttiin, mutta siirrettiin myöskin tälle edus-
tajakokoukselle.

Työväen-Opiston vuosikokouksiin vuosina 1910, 1911 ja
1912 on toimeenpaneva komitea lähettänyt edustajan jär-
jestön puolesta. Samoin lähetettiin edustaja Työmiehen
kustannusyhtiön yhtiökokoukseen v. 1910.

Toimeenpanevan komitean päätöksestä on toimitettu
yleisiä rahankeräyksiä seuraavasti: V. 1910 julistettiin ylei-
nen mielenosoituspäivä marraskuun 20 päiväksi, jolloin ke-
rättiin varoja "Suomen vapaustaistelun" hyväksi. Ke-
räyskeinoina käytettiin erikoisia juhlamerkkejä, jotka tuot-
tivat mainittuun tarkoitukseen kaikkiaan \$3,639.45. Viipu-
rin läänin itäisen vaaliapiirin avustamiseksi on tämän vuo-
den alussa kerätty yhteensä \$960.94. Yleismaalliset vappu-
juhlat määrättiin kaikissa osastoissa pidettäväksi tämän
vuoden toukokuun 5 päivänä ja valmistettiin sitä varten
erityisiä juhlamerkkejä, joitten avulla kerättiin varoja vaa-
litaistelunrahastoon. Vappujuhlamerkit eivät vielä ole kaikki
tilitetty, mutta toukokuun 30 p. asti oli niistä kerääntynyt

kaikkiaan \$207.00. Myöskin on osastoja kehoitettu voit-
tinsa mukaan avustamaan muita tärkeitä sosialistien yrityk-
siä ja lakkotaisteja tässä maassa. Kaikkiin ovat suomalais-
et osastot ottaneet osaa koko runsaasti, vaan niistä ei ole
täydellisiä tilastoja järjestön keskustoimistossa.

Tänä vuonna on toimeenp. komitea päättänyt panna
useampia ylimääräisiä vaaliagitaattoreita, sekä kustantaa
vaalikiihotuskirjallisuutta ja siten kaikin voimin auttaa ensi
syksyistä sosialistipuolueen vaalitaistelua. Tämä toimenpide
on jo niin paljon alulla, että yksi ylimääräinen luennoitsija
on jo ollut toimessa viime kuun 12 päivästä alkaen.

Lukuunottamatta näitä sekä monia muita vähemmän
tärkeitä asioita on toimeenpanevalla komitealla ollut kes-
kusteltavana useita osastojen sekä niitten yksityisjäsenten
keskinäisiä asioita. Koska toimeenp. komitean pitäisi olla
vaan järjestön päätösten käytäntöönpanija, eikä mikään tuo-
mioistuin osastojen sisäisiin asioihin nähden, on tämän-
luontoisten asiain käsittely useammasti siirretty takasin
asianomaisille osastolle taikka valtiojärjestölle.

Vaikkakin toimeenpaneva komitea on niin tärkeä te-
kijä järjestöme kokonaisuudelle, tahtoo se kuitenkin toisi-
naan kadottaa arvoaan liiaksi paikallisena laitoksena.
Meillä on epäilemättä ollut viime aikoina kutakuinkin kes-
kinkertaiset kyvyt toimeenpanevan komitean muodostajina
— ja minä sihteerinä olen ensimmäiseksi velvollinen anta-
maan heille itse kullekin kiitollisen tunnustukseni —, mutta
kauempana oleville järjestöme jäsenille ovat he ja heidän
toimintakykynsä vähemmän tunnettuja. Tämän vuoksi ke-
hottaisin tätä edustajakokousta tarkasti harkitsemaan, eikä
järjestöllemme nyt jo olisi mahdollista valita toimeenpaneva
komitea laajemmalta alueelta.

Paitsi sääntöjen mukaisia virkallisiin vaaleja, järjes-
töme edustajan valintaa kansalliskonventsiiniin, sekä eri
piirijärjestöjä koskevia äänestyksiä, on Hancockin kokouk-
sen päätösten lopullisen hyväksymisen jälkeen toimitettu
seuraavat yleisäänestykset:

Toukokuulla 1911 hyväksyttiin 1727 äänellä 1306 vas-
taan yhden vuoden kestävä jäsenkohtainen 25 sentin nel-

jännesvuosivero kerättäväksi Työväen-Opiston kannattamiseksi; marraskuulla samana vuonna päätettiin 1387 äänellä 671 vastaan lopettaa järjestön kuukausijulkaisun ulosantaminen. Helmikuulla tänä vuonna ehdotti Rock Springs'ia osasto yleisäänestyksellä kumottavaksi toimeenpanevan komitean päätöksen tämän vuoden edustajakokouksen pitämisestä Duluthissa (Työväen-Opistolla) sekä kokouspaikaksi hyväksyttäväksi Chicago, mutta ehdotus raukesi tarpeellisen kannatuksen puutteessa.

Ylimääräinen verotus Työväen-Opiston hyväksi, joka alkoi 1 p:stä viime vuonna, tuotti viime vuoden loppuun mennessä yhteensä \$2.614.75, sekä tänä vuonna ennen toukokuun loppua yhteensä \$2,746.74. Veron keräysaika päättyy kesäk. lopussa ja on viimeisen vuosineljänneksen vero vielä useimmilta osastoilta maksamatta. Tämän verotuksen suorittaminen näyttää käyvän yhä raskaammaksi, vaikkakin kaikki muut, paitsi Cloquetin osasto, ovat sen vielä tähän asti suorittaneet. Järjestömme kokonaisuena pysymiselle olisi edullista, että Työväen-Opiston kannattamiseksi keksittäisiin muitakin keinoja ja vähennettäisiin pakollista verotusta.

Puoluelehdet, samoin kuin oppilaitoksemme Työväen-Opistokin, ovat olleet suuresta merkityksestä järjestömme varmalle kasvamiselle ja edistymiselle, mutta näistä — järjestön keskustelimesta riippumattomia ollen — ei tässä voida kuitenkaan varmempia tilastonumeroita esittää. Koska näillä jokaisella tulee olemaan omat edustajansa edustajakokouksessa, niin niiden kertomukset ehkä tulevat niiden omilta edustajilta.

Seikkaperäisiä tilastoja järjestömme osastoista, niiden jäsenmääristä, omaisuudesta y. m. s. kerättiin toimeenpanevan komitean toimesta vuoden 1910 lopussa sekä taas uudestaan viime vuoden lopussa. Edellinen tilasto on julkaistu erityisenä julkaisuna sekä lähetetty osastojen nähtäväksi, mutta sen kokonaisuus on puutteellinen, sillä ainoastaan noin toinen puoli osastoista antoivat vastauksensa tehtyihin kysymyksiin. Jälkimmäisiin tilastokyselyihin saapuivat vas-

taukset 1910 osastolta ja niiden perusteella olen tilaisuudessa esittämään seuraavia huomiota herättäviä numeroita meidän järjestöstämme:

Katsaus Amerikan Suom. Sos. Järjestöön

ITÄPIIRI.

Itäpiirissä v. 1911 lopussa oli 66 eri osastoa, jakaantuen kahteentoista eri valtioon. Niistä 56 osastoa ovat vastanneet aikanaan tilastokyselyyn. Osastot jakaantuvat eri valtioihin seuraavasti:

CONNECTICUT:

Osastoja 1.

Hartfordin osasto ei vastannut.

FLORIDA.

Osastoja 1.

Jacksonville, jäseniä 37, kaikki täysin maksaneita, niistä 6 naista ja 31 miestä. Suomalaisien luku arvioitu 115. Union jäseniä 11. Osaston kokouksia pidetty: työkok. 3, ohjelmakok. 1. Iltamia 3. Kirjallisuutta myyty \$6.00. Vuoden tulot \$399.48; menot \$78.88. Puhdas omaisuus \$19.60.

MAINE:

Osastoja 5.

Long Cove, jäseniä 62, 8 naista ja 54 miestä, joista täysin maksaneita 5.

Monson ei ole vastannut.

Rockland, 35 jäsentä, 7 naista, 28 miestä. Täysin maksaneita 7.

South Thomaston, 9 jäsentä, 1 nainen, 8 miestä. Täysin maksaneita 5.

West Paris, 35 jäsentä, 4 naista, 3 miestä. Täysin maksaneita 20.

Valtiossa yht. 141 jäsentä, 20 naista, 121 miestä. Täysin maksaneita 37. Union jäseniä 13. Kokouksia pidetty yht. 71 työkok., 27 ohjelmakok., 21 iltamaa, agit. toimik. 3, kirjallisuustoimik. 4, näytelmäseur. 2. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$10.50 ja myyty \$89.00 arvosta. Omia kirjastoja 1, sisältää 50 nidosta. Yleisiä kansankirjastoja on 3, sisältäen 860 nid.

Yhteiset tulot: \$441.34, menot \$432.39.

Työmiehen osak. \$10.00, Raivaajan \$150.00, Työväen-Opiston \$14.00. Irtain omaisuus \$113.00. Koko omaisuus \$293.92. Velkoja yht. \$14.46. Puhdas omaisuus \$279.46.

Suomalaisten luku arvioitu 710 henkeä, niistä miehiä 289, naisia 162 ja lapsia 278.

MASSACHUSETTS.

Osastoja 18.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Ashburnham	8	11	7	4
Ashby	8	8	3	5
East Cambridge		Ei ole vastannut.		
East Douglas	13	34	8	26
Fall River	5	16	9	7
Fitchburg	222	368	127	241
Gardner	125	215	49	166
Lanesville	47	95	20	75
Maynard	81	188	60	128
North Adams	7	7	5	2
Norwood	115	115	55	60
Peabody		Ei ole vastannut.		
Quincy	200	470	192	278
Rockport	52	64	21	43
Sandwich	20	20	10	11
Springfield	33	57	20	37
Worcester	186	244	86	158
Winchendon	10	15	6	9
Jäseniä yht.	1132	1928	678	1250

Suomalaisten luku arvioitu 12,427 henkeä, joista miehiä 4,784, naisia 4,368 ja lapsia 1,895. Unioihin kuuluu 369. Kansalaisoikeudet 92:lla. Ensimmäiset kansalaispaperit 235. Työkokouksia pidetty 345, ohjelmakok. 237 ja iltamia 458. Agit. toimikuntia on 9. Kirjallisuustoimik. 10. Näytelmäseuroja 10. Naiskomitea 1. Lauluseuroja 2. Soittokuntia 7. Ompeluseuroja 9. Voimisteluseuroja 9. Luentokursseja toimittu 6. Keskimääräinen osanotto 1,617. Englanninkielen kurseja 2, osanottajia 146. Sunnuntaikouluja 4, osanotto 132. Kesäkouluja 1, osanotto 60. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$183.12 ja myyty \$3,903.68. Omia kirjastoja 3, yht. 1,000 nidosta. Yhteisiä kansankirjastoja 5, yht. 3,555 nidosta. Lukutupia 4, joissa yht. 38 eri lehteä.

Yhteiset tulot: \$41,011.79, menot: 41,532.90. Oma talo 7 osastolla, joiden rahallinen arvo yht. \$77,299.67.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$235.00, Raivaajan \$6,275.00, Toverin \$30.00, Työkansan \$50.00. Työväen-Opiston osakkeita \$384.00. Muitten yhtiöiden \$195.00. Irtain omaisuus \$15,666.16. Koko omaisuus \$103,020.75. Velat: Taloista \$56,713.26. Muita velkoja \$3,635.63. Velat yht. \$60,343.89. Puhdas omaisuus \$43,671.86.

NEW HAMPSHIRE.

Osastoja 7.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjois- sa	Naisia	Miehiä
Lebanon	14	14	7	7
Manchester		Ei ole vastannut.		
Milford	22	22	7	15
New Ipswich	10	21	6	15
Newport	44	70	21	49
Troy		Ei ole vastannut.		
West Congord	10	16	3	13
Jäseniä yht.	100	143	44	99

Suomalaisten luku arv. 652 henkilöä, joista miehiä 265, naisia 275 ja lapsia 152. Unioihin jäseniä 25. Kansalaisoikeudet 8. Ensim. kansal. paperit 12. Työkok. pidetty 91,

ohjelmakok. 5, iltamia 91. Agit. toimik. 3. Kirjal. toimik. 4. Näytelmä. 3. Lauluseuroja 1. Ompelus. 1. Voimistelu. 2. Sunnuntaikoulu 1. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$34.00 ja myyty \$454.00. Omaa kirjastoa 3, sisältäen 199 nid. Yht. tulot: \$1,924.15 ja menot \$1,709.97. Yhdellä osastolla on talo ja yhdellä ainoastaan maa, joiden rahallinen arvo yht. \$8,440.00.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$10.00, Baivaajan \$285.00, Toverin \$20.00, Työkansan \$5.00. Työväen-Opiston osakkeita \$64.00. Muitten yhtiöiden \$30.00. Irtain omaisuus yht. \$889.51. Koko omaisuus \$10,000.49. Velat: Talloista \$7,325.00. Muita velkoja \$160.00. Yht. \$7,485.00. Puhdas omaisuus \$2,515.49.

NEW JERSEY.

Osastoja 2.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Jersey City	Ei ole vastannut.			
Newark	25	31		

Suomalaisten luku arv. 100 henkilöä. Kansalaisok. 1 ja ensimmäiset kansal. paperit 1. Työkok. 22, ohjelmakok. 6, iltamia 7, agit. toimik. 1, kirjallisuustoimik. 1, näytelmä. 1, ompelus. 1. Kirjallisuutta ilmaiseksi \$1.50 ja myyty \$37.50. Oma kirjasto 10 nid. Tulot \$177.00, menot \$137.00. Baivaajan osak. \$10.00, Työväen-Opiston osak. \$5.00. Puhdas omaisuus \$55.00.

NEW YORK.

Osastoja 6.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Brooklyn	172	172	78	94
Buffalo	11	23	8	15
New Rochelle	13	24	23	1
New York	344	383	226	157
Rochester	5	20	12	8
White Plains	18	28	11	17
Jäseniä yht.	563	650	358	292

Suomalaisten luku arv. 10,594 henkeä. Unioihin jäseniä 88. Kansalaisoik. 10. Ensimmäiset kansal. paperit 120. Työkok. 99, ohjelmakok. 66, iltamia 157. Agit. toimik. 3. Kirjallisuustoimik. 4 naisk. 1. Näytelmäseuroja 3. Soittok. 1. Leulus. 1. Ompelus. 3. Voimistelus. 2. Luentokursseja 1, osanotto 60. Englanninkielen kursseja 1, osanotto 40. Sunnuntaikouluja 1, osanotto 20. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$44.25 ja myyty \$1,629.30. Omia kirjastoja 2, nidosten luku 479. Lukutupia 2, tulee 29 lehtä. Yhteensä tulot \$10,809.68 ja menot \$9,585.40. Talo yhdellä osast., arvo \$29,500.00.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$180.00, Raivaajan \$3,260.00, Toverin \$20.00, Työväen-Opiston osak. \$264.00. Muiden yhtiöiden osakkeita \$75.00. Irtain omaisuus yht. \$1,305.00. Koko omaisuus \$3,880.02. Velat: Talosta \$26,000.00 ja muita velkoja \$35.00, yht. \$26,035.00. Puhdas omaisuus \$12,768.02.

OHIO.

Osastoja 10.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Ashtabula Harbor ..	53	117	49	68
Aurora		Ei ole vastannut.		
Ashtabula	24	41	5	36
Charton	17	17	7	10
Conneaut	50	63	10	53
Cleveland	149	188	89	99
Fairport Harbor	13	24	3	21
Jacksonville	13	24	3	21
Santoy	7	7	2	5
Youngstown		Ei ole vastannut.		
Jäseniä yht.	341	497	175	322

Suomalaisten luku arv. 8,564 henkilöä. Unioihin jäseniä 63. Kansalaisoik. 63. Ensimmäiset kansalaispaperit 100. Työkok. 165, ohjelmakoko. 114. Iltamia 181. Agit. toimik. 6. Kirjallis. toimik. 4. Naiskomit. 1. Näytelmäs. 4. Lat-

lus. 2. Soittok. 1. Ompelus. 4. Voimistelus. 3. Luentokursseja pidetty 3, osanotto 1,095 henkilöä. Omia kirjastoja 5, niissä 358 nidosta. Yleisiä kansankirjastoja 4, joissa 1,624 nidosta. Lukutupia 2, saapuu 9 lehteä. Yht. tulot \$7,262.91 ja menot \$6,408.19. Kahdella osastolla on talo ja yhdellä vaan maa, joiden rahallinen arvo \$15,000.00.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$75.00, Raivaajan \$710.00, Toverin \$20.00, Työkansan \$35.00. Työväen-Opiston osakkeita \$196.00. Muiden yhtiöiden \$20.00. Irtain omaisuus \$1,880.07. Koko omaisuus \$20,626.96. Velat: Taloista velkaa \$9,197.00. Muita velkoja \$570.25. Velat yhteensä \$9,767.25. Puhdas omaisuus \$10,864.02.

PENNSYLVANIA.

Osastoja 10.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Bessemer	6	18	1	17
Coal Center	33	78		
Donora	13	13	5	8
Erie	11	63	15	48
Fayette City	7	14	2	12
Glassport	93	118	29	89
Monessen	125	125	18	107
New Castle		Ei ole vastannut.		
Philadelphia	11	23	10	13
Pittsburg	11	18	9	9
Jäseniä yht.	310	470	109	303

Suomalaisten luku arv. 2,269 henkilöä, joista miehiä 978, naisia 600 ja lapsia 691. Unioihin jäseniä 64. Kansal. oikeuksia 38. Ensim. kansal. paperit 123. Työkok. pidetty 218, ohjelmakok. 138. Iltamia 185. Agitat. toimik. 8. Kirjallisuustoimik. 6. Naiskomit. 1. Näytelmäs. 5. Laulus. 1. Soittok. 3. Ompelus. 4. Voimistelus. 4. Luentokursseja 5, osanotto 245 henkilöä. Englanninkielen kurseja 1, osan-

otto 23. Sunnuntaikouluja 1, osanotto 10. Kesäkouluja 3, osanotto 61. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$71.40 ja myyty \$2,878.45. Omia kirjastoja 7, joissa on 738 nidosta. Yleisiä kansankirjastoja 3, sisältäen 448 nidosta. Lukutupia 3, joihin on tilattu 40 lehteä. Yht. tulot \$7,420.70 ja menot \$7,396.13. Neljällä eri osastolla on oma talo, joiden yhteinen arvo on \$12,575.00.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$270.00, Raivaajaan \$1,065.00, Toverin \$30.00, Työkansan \$5.00. Työväen-Opiston osakkeita \$275.00. Muihin yhtiöihin \$20.00. Irtain omaisuus \$3,075.21. Koko omaisuus \$17,626.56. Velkaa taloista \$6,865.00. Muita velkoja \$106.00. Velat yhteensä \$1,971.00. Puhdas omaisuus \$10,648.49.

RHODE ISLAND.

Osastoja 1.

Pawtucket, täysin maksaneita jäseniä 5, kirjoissa 7, joista naisia 1 ja miehiä 6 Suomalaisia arvion mukaan 44, joista miehiä 19, naisia 12 ja lapsia 13. Kansalais-oikeudet 1, ensimmäiset kansalaispaperit 2. Työkokouksia pidetty 12, ohjelmakokouksia 12. Iltamia 2. Kirjallisuus-toimik. 1. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$5.40 ja myyty \$77.50. Yhteinen kansankirjasto sisältää 218 nidettä. Tuloja \$109.26 ja menoja \$103.58.

Puoluelehtien osakkeita: Työmieheen \$10.00, Raivaajaan \$115.00, Toveriin \$10.00, Työkansaan \$5.00. Työväen-Opiston osakkeita \$8.00. Irtain omaisuus \$10.00. Koko omaisuus \$163.68. Velkoja \$13.00. Puhdas omaisuus \$150.68.

VERMONT:

Osastoja 3.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Graniteville	16	16	3	13
Procktor	21	21	2	19
Winooski	8	36	15	21
Jäseniä yht.	45	73	20	63

Suomalaisia arvion mukaan 440 henkilöä, joista miehiä 178, naisia 111 ja lapsia 161. Union jäseniä 13. Kansalais-oikeudet 2. Ensimmäiset kansalaispaperit 7. Työkoukousia pidetty 73. Ohjelmakoukousia 36. Iltamia 49. Agitationitoimik. 3, kirjallisuustoimik. 2, näytelmäseuroja 1, luentokursseja 1. Osanotto 25 henkilöä. Kirjallisuutta ilmaiseksi \$13.20 ja myyty \$492.25. Omia kirjastoja 3, niissä 192 nid. Yleisiä kansankirjastoja 1, sisältäen 115 nidosta. Tulot yhteensä \$984.72 ja menot \$879.78.

Puoluelehtien osakkeita: Raivaajan \$305.00, Työkansan \$15.00, Työväen-Opiston osakkeita \$45.00. Irtain omaisuus \$199.65. Koko omaisuus \$781.59. Velkoja \$26.25. Puhdas omaisuus \$755.34.

WEST VIRGINIA:

Osastoja 2.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Clarksburg	40	42	13	29
Weirton	20	27	3	24
Jäseniä yht.	60	69	16	53

Suomalaisia arvion mukaan 235 henkilöä, joista miehiä 127, naisia 58 ja lapsia 50. Kansalaisoikeuksia 2. Ensimmäiset kansalaispaperit 1. Työkoukousia pidetty 49, ohjelmakoukousia 42, iltamia 26, näytelmäseuroja 1, ompeluseuroja 1, voimisteluseuroja 2. Kirjallisuutta ilmaiseksi \$5.20 ja myyty \$210.88. Oma kirjasto 1, sisältää 20 nidosta. Yhteiset tulot \$908.45; menot \$752.43. Yhdellä osastolla oma talo, arvo \$2,000.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$10.00, Raivaajan \$50.00. Työväen-Opiston osakkeita \$11.00. Irtain omaisuus \$393.03. Koko omaisuus \$2620.05. Talosta velkaa \$1383.55. Puhdas omaisuus \$1,236.46.

Itäpiirissä oli, vastauksen antaneissa 56 osastossa, täysinmaksaneita jäseniä 2,655. Jäseniä kirjoissa 4,046 henkilöä, joista naisia 1,427 ja miehiä 2,530. Koko suomalaisen väestön luku arvion mukaan 36,450 henkilöä. Union jäseniä 646. Kansalaisoikeudet 222. Ensimmäiset kansalaispaperit 610. Työkokouksia pidetty yhteensä 1,176, ohjelmakokouksia 729. Iltamia ja huveja yhteensä 1,183. Agitationitoimikunnissa työskentelee 173 jäsentä. Kirjallisuustoimikunnissa 108 jäsentä. Naiskomiteoissa 78 jäsentä. Näytelmäseuroissa 437 jäsentä. Lauluseuroissa 101 jäsentä. Soltokunnissa 161 jäsentä. Ompeluseuroissa 384 jäsentä. Voimisteluseuroissa 577 jäsentä.

Luentokursseja pidetty 28½ viikkoa, osanottajia 3,038 henkilöä. Englanninkielen kurseja 26 viikkoa, osanottajia 209 henkilöä. Sunnuntai-koulua pidetty 142 viikkoa, osanottajia 245 henkilöä. Keskkoulua pidetty 49 viikkoa, osanottajia 121 henkilöä. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$463.21 ja myyty \$11,110.85 arvosta. Omia kirjastoja 32, sisältäen 3,041 nidosta. Yleisiä suomalaisia kansankirjastoja 17, sisältäen 6818 nidosta. Lukutupia 11 osastolla, joihin tulee 116 eri lehteä ja aikakausjulkaisua. Yhteiset tulot \$71,149.68; menot \$69,017.75. 18 osastoa omistaa kiinteistöjä, joiden yhteinen arvo on \$77,305.67.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$800.00, Balvaajan \$12,325.00, Toverin \$130.00, Työkansan \$115.00. Työväen-Opiston osakkeita \$1,268.00. Muiden yhtiöiden osakkeita \$340.00. Irtain omaisuus yhteensä \$23,531.63. Koko omaisuus yhteensä \$194,013.62. Velat yhteensä \$112,041.94. Puhdas omaisuus \$82, 964.42.

KESKIPIIRI.

S. s. osastoja keskipiirissä oli v. 1911 lopussa 97 osastoa, jakaantuen 7 eri valtioon. 83 osastoa on vastanneet tilasto kyselyihin ja 14 osastoa jättänyt vastaamatta. Osastot jakaantuvat eri valtioihin seuraavasti:

ILLINOIS:
Osastoja 5.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Chicago No. 1	217	281	126	155
Chicago No. 2	18	30	17	13
De Kalb	40	69	22	47
Joliet	14	14	7	7
Waukegan	187	214	84	130
Jäseniä yht.	476	608	256	352

Suomalaisten luku arvion mukaan 4,017 henkilöä. Union jäseniä 30. Kansalaisoikeuksia 67. Ensimmäiset kansalaispaperit 76. Työkokouksia pidetty 127, ohjelmakokouksia 53 ja iltamia 120. Agitationitoimikuntia 4, kirjallisuustoimikuntia 5, naiskomiteoita 2, näytelmäseuroja 5, lauluseuroja 1, soittokuntia 2, ompeluseuroja 5, voimisteluseuroja 4. Luentokursseja pidetty 1, osanotto 25 henkilöä. Englanninkielen kurseja 1, osanotto 38 henkilöä. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$85.75 ja myyty \$2,091.67. Oma kirjasto 1, sisältää 200 nidosta. Yleisiä kansankirjastoja 3, sisältäen 790 nidosta. Lukutupia 1, tulee 15 eri lehteä. Tulot yhteensä \$11,901.12 ja menot \$9,681.27.

Kiinteististöä: Yhdellä oma talo ja kolmella osastolla ostettu maata tiloa varten, joiden yhteinen arvo \$15,150.00.

Puoluulehtien osakkeita: Työmiehen \$650.00, Raivaajan \$190.00, Toverin \$10.00, Työkansan \$35.00. Työväen-Opiston osakkeita \$285.00. Muiden yhtiöiden osakkeita \$90.00. Irtain omaisuus yhteensä \$3,952.75. Koko omaisuus \$23,698.13. Taloista velkaa \$11,772.50. Muita velkoja \$749.98. Velat yhteensä \$12,531.48. Puhdas omaisuus \$11,166.65.

INDIANA.

Osastoja 1.

Clinton, täysin maksaneita jäseniä 51; kirjoissa 54, joista naisia 16 ja miehiä 38.

Suomalaisten luku arvion mukaan 151 henkilöä, niistä miehiä 74, naisia 26 ja lapsia 51. Union jäseniä 38. Kan-

salaisolkueudet 6. Ensimmäiset kansalaispaperit 15. Työkokouksia pidetty 24, ohjelmakokouksia 16 ja iltamia 11.

Läytyy agitat. toimik., näytelmäs., ompelus. ja voimistelus. Kesäkoulua pidetty, osanottajia 18. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$5.65 ja myyty \$111.55. Tulot \$364.91; menot \$334.27.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$160.00, Raivaajan \$125.0, Toverin \$10.00, Työkansan \$10.00. Työväen-Opiston osakkeita \$38.00. Muiden yhtiöiden osakkeita \$10.00. Irtain omaisuus \$13.00. Puhdas omaisuus \$396.64.

MICHIGAN:

Osastoja 25.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Ahmeek	50	103	20	83
Amasa	5	38	3	35
Bessemer	23	92	21	71
Calumet		Ei ole vastannut.		
Charesell		Ei ole vastannut.		
Doggett	10	13		13
Detroit	121	121	57	60
Grand Rapids	5	21	3	18
Green	22	38	4	34
Hancock	100	232	74	153
Herman	18	31		31
Iron River	56	100	187	13
Ironwood	25	126	37	99
Ishpeming	42	93	28	65
Kaleva		Ei ole vastannut.		
Kreetan	8	20	3	17
Marquette	78	268		
Mass City	63	64	19	45
Negaunee		Ei ole vastannut.		
Paynesville	25	27	3	24
Princeton		Ei ole vastannut.		
Sault St. Marie	27	66	15	51
South Range		Ei ole vastannut.		
Suomi	6	25		25
Verona		Ei ole vastannut.		
Jäseniä yht.	684	1478	300	915

Suomalaisten luku arvioidaan 16,874 henkilöä, joista miehiä 6,513, naisia 3,092 ja lapsia 3,269. Union jäseniä 194. Kansalaisoikeut 111. Ensimmäiset kansalaispaperit 158 Työkokouksia pidetty 373, ohjelmapöytäkokouksia 295 ja illtoja 202. Agitat. toimik. 2. Kirjallisuustoimik. 10. Näytelmäseuroja 9. Lauluseuroja 3. Ompeluseuroja 12. Voimisteluseuroja 3. Luentokursseja pidetty 4, osanottajia 200. Englanninkielen kurseja 2, osanotto 45. Kesäkuluja 1, osanotto 20. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$102.75 ja myyty \$2,129.90. Omia kirjastoja 7, sisältäen 785 nidosta. Lukupia 3, joihin tulee 19 eri lehteä. Yhteiset tulot \$13,126.74 ja menot \$13,047.32. Oma talo 4 osastolla, joiden yhteinen arvo \$25,052.98.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$930.00, Raivaajan \$185.00, Toverin \$60.00, Työkansan \$135.00. Työväen-Opirton osakkeita \$470.00. Muiden yhtiöiden osakkeita \$6,400.00. Irtaain omaisuus \$1,109.13. Koko omaisuus \$33,949.59. Talojen velkoja \$10,000. Muita velkoja \$750.32. Velat yhteensä \$10,750.32. Puhdas omaisuus \$23,159.27.

MINNESOTA:
Osastoja 47.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoit- sa	Naisia	Miehiä
Angora	16	33	2	31
Angoratown	16	27		27
Aurora	46	66	20	46
Bates	18	28	11	17
Biwabik	43	50	8	42
Bovey	56	94	15	79
Brainerd	15	27	5	22
Brookston	31	38	5	133
Buhl	17	19	5	14
Cheen	21	31	3	28
Chisholm		Ei ole vastannut.		
Cloquet	188	252	40	212
Crosby	45	70	9	61
Crystal Bay	21	23	5	18
Siirto	633	758	128	611

Jäsenet:				
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Siirto	533	758	128	611
Duluth	231	332	87	245
Ely	41	112	14	98
Eveleth	42	140	31	109
Fairbanks No. 1.	18	28	7	21
Floodwood No. 1.	28	39	8	31
Floodwood No. 2.		Ei ole vastannut.		
Florenton	31	31	7	24
Gilbert	18	72	15	57
Gowan	12	25	3	22
Hibbing	115	156	43	113
International Falls	16	44	11	33
Keewatin	26	26	4	22
Kinney	38	102	16	86
Lawler	10	43	6	37
Markham	37	51	7	44
Menahga	12	17	3	14
Minneapolis	110	176	62	124
Mount Iron	11	13	3	10
Nashwauk	42	78	15	63
Northland	7	21	7	14
Palo	23	39	9	30
Pike	16	34	5	29
Poupore	15	27	5	22
Soudan	12	58	6	52
Sandy Lake	9	9		9
Sebeka	13	28	10	18
Sandstone	35	50	9	41
Thomson	16	22	1	21
Toimi	18	41	4	37
Toivola	8	16	4	12
Two Harbors	19	31	4	27
Virginia	167	196	51	145
Wright	7	11	1	10
Jäseniä yht.	1736	2824	576	2308

Suomalaisten luku arvioitu 25,439 henkilöä, joista miehiä 10,517, naisia 5,574 ja lapsia 6,202. Union jäseniä 84. Ensimmäisokoukset 537. Ensimmäiset kansalaispaperit 590. Työkouksia pidetty 958, ohjelmakouksia 451 ja iltamia 755. Agitationitoimik. 17. Kirjallisuustoimikuntia 27. Naiskomiteita 3. Näytelmäseuroja 24. Lauluseuroja 5.

Soittokuntia 4. Ompeluseuroja 17. Voimisteluseuroja 7. Luentokursseja pidetty 10, osanotto 765 henkilöä, Englanninkielen kursseja 4, osanotto 129 henkilöä. Sunnuntai-kouluja 2, osanotto 71 henkilöä. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$390.87 ja myyty 4,151.09. Omia kirjastoja 13, joissa on 2,075 nid. Yleisiä kansankirjastoja 14, niissä 2,598 nid. Lukutupia 6, joihin tulee 71 sanomalehteä. Yhteiset tulot \$14,002.43 ja menot \$38,358.33. Omia taloja on 20 osastolla ja 3 osastoa omistaa maata, joiden yhteinen arvo on \$81,594.56.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$1,785.00, Rai-vaajan \$350.00, Toverin \$95.00, Työkansan \$120.00. Työväen-Opiston osakkeita \$1,227. Muiden yhtiöiden osakkeita \$10,530.00. Irtaimen omaisuuden yhteinen arvo \$17,888.27. Koko omaisuus \$107,994.17. Talojen velkoja yhteensä \$15,827.81. Muita velkoja \$2,191.05. Velat yhteensä \$18,018.86. Puhdas omaisuus \$86,749.94.

NORTH DAKOTA:

Osastoja 2.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjois-sa	Naisia	Miehiä
Belden	16	27	5	22
Brocket	23	35	15	20
Jäsentä yht.	39	62	20	42

Suomalaisten luku arvioitu 665 henkilöä, joista miehiä 177, naisia 138 ja lapsia 350. Union jäseniä 3. Kansalaisoikeut 34. Ensimmäiset kansalaispaperit 13. Työkoukous pidetty 26, ohjelmakoukous 6 ja iltamia 8. Kirjallisuustoimikuntia 1. Näytelmäseuroja 1. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$6.95 ja myyty \$50.75. Oma kirjasto 1, sisältää 3 nid. Yleisiä kansankirjastoja 2, joissa yht. 415 nid. Yhteiset tulot \$212.13. Menot \$162.66. Työmiehen osakkeita \$10.00. Työväen-Opiston osakkeita \$15.00. Irtain omaisuus \$27.25. Puhdas omaisuus \$102.22.

SOUTH DAKOTA.

Osastoja 1.

Lead, täysinmaksaneita jäseniä 13, kirjoissa 170, joista naisia 43 ja miehiä 127.

Suomalaisten luku arvioitu 633 henkilöä, joista miehiä 250, naisia 83 ja lapsia 300. Union jäseniä 8. Kansalaisoikeudet 6. Ensimmäiset kansalaispaperit 6. Työkokouksia 23 ja ohjelmakokouksia 14. Englanninkielen kursseja pidetty, osanotto 15 henkilöä. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$1.00 ja myyty \$140.00 arvosta. Tulot \$117.10 ja menot \$96.25. Työmiehen osakkeita \$10.00. Työväen-Opiston osakkeita \$7.00. Irtain omaisuus \$46.00. Puhdas omaisuus \$83.85.

WISCONSIN:

Osastoja 16.

	Jäsenet:			
	Täysinmaks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Allouez	18	35	3	32
Brantwood	32	65	12	53
Clefford	33	36	10	26
Carey		Ei ole vastannut.		
Hartford	13	18	3	16
High Bridge	16	18	4	14
Iron Belt	19	40	12	28
Kenosha	17	19	8	11
Mable		Ei ole vastannut.		
Marengo	15	15	4	11
Milwaukee	31	50	21	29
Oulu	12	26	3	23
Racine	22	22	5	17
Red Granite	47	58	14	44
Silver Creek	2	18	4	14
Superior	94	117	45	72
Jäseniä yht.	371	537	148	389

Suomalaisten luku arvioitu 4,586 henkilöä, joista miehiä 1,489, naisia 975 ja lapsia 1,708. Union jäseniä 79. Kansalaisoikeudet 23 henkilöllä ja ensimmäiset kansalaispa-

perit 11 henkilöllä. Agitatitioimik. 10. Kirjallisuustoimikuntia, Näytelmäseuroja 4. Lauluseuroja 1. Ompeluseuroja 6. Voimisteluseuroja 2. Luentokursseja pidetty 2, osanotto 160 henkilöllä. Englanninkielen kurseja 2, osanotto 26 henkilöllä. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$168.96 ja myyty \$1,319.59. Omia kirjastoja 6, sisältäen 544 nid. Yleisiä kansankirjastoja 3, sisältäen kaksi niistä 350 nid., yhdestä ei ole ilmoitettu nid. lukua. Lukutupia 2, tulee 53 eri sanomalehteä. Yhteiset tulot \$2,751.69. Menot \$2,436.14. Omia taloja 4, joiden yhteinen arvo \$7,856.52.

Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$500.00, Raivaajan \$135.00, Toverin \$35.00, Työkansan \$30.00, Työväenopiston osakkeita \$502.00. Muiden yhtiöiden osakkeita. \$185.00. Irtain omaisuus 1,766.37. Koko omaisuus 11,946.51. Talojen velkoja \$2,885.00. Muita velkoja \$8.80. Velat yhteensä \$2,893.80. Puhdas omaisuus \$9,081.51.

Keskipiirin oli vastauksen antaneissa 86 osastossa 3370 täysinmaksanutta jäsentä. Jäseniä kirjoissa 5,733 henkilöllä, joista naisia 1,359 ja miehiä 4,119. Suomalalaisten luku arvioitu 52,365 henkilöllä, joista miehiä 19,972, naisia 11,456 ja lapsia 12,379. Union jäseniä 415. Kansalaisoikeuksia 894. Ensimmäiset kansalaispaperit 1,053. Työkokouksia pidetty yhteensä 1,805 ja ohjelmakokouksia 841. Iltamia ja huveja 1,316. Agitationitoimikunnissa toimii 164 henkilöä. Kirjallisuustoimikunnissa 161. Naiskomiteoissa 19. Näytelmäseuroissa 571. Lauluseuroissa 172. Soittokunnissa 73. Ompeluseuroissa 515. Voimisteluseuroissa 274. Luentokursseja pidetty 20 viikkoa, osanottajia 1,210 henkilöllä. Englanninkielen kurseja pidetty 123 viikkoa, osanottajia 263 henkilöllä. Sunnuntaikouluja pidetty 36 viikkoa, osanottajia 71 henkilöllä. Kesäkouluja pidetty 20 viikkoa, osanottajia 38 henkilöllä. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi 1,063.93 ja myyty \$9,894.55 arvosta. Omia kirjastoja on 28 osastolla, joissa on 3,607 nidosta. Yleisiä kansankirjastoja 30, joissa 6,236 nid. Lukutupia 12 osastolla, joihin tulee 158 eri lehteä ja aikakausjulkaisua.

Yhteiset tulot \$72,476.12. Menot \$64,666.68. Kiinteistöjä omistaa 35 osastoa, joiden yhteinen arvo on \$131,654.06. Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$4,095.00, Raivaajan \$985.00, Toverin \$240.00, Työkansan \$330.00. Työväen-Opiston osakkeita \$2,544.00. Muiden yhtiöiden osakkeita \$17,215.00. Irtain omaisuus yhteensä \$27,802.77. Koko omaisuus \$180,016.37. Talojen velkoja yhteensä \$40,485.31. Muita velkoja yhteensä \$3,699.17. Velat yhteensä \$44,184.48. Puhdas omaisuus yhteensä \$140,740.08.

LÄNSIPIIRI

Länsipiirissä oli 54 osastoa, joista 8 osastoa ei ole vastannut tilastokyselyihin. Osastot jakaantuvat 10 eri valtion seuraavasti:

ARIZONA.

Osastoja 1.

Lowell, täysinmaksaneita jäseniä 75 henkilöä, kirjoissa 103, joista naisia 20 ja miehiä 83. Suomalaisia ilmoitetaan olevan 630 henkilöä, joista miehiä 450, naisia 60 ja lapsia 120. Union jäseniä 60. Kansalaisoikeudet 15 henkilöllä. Ensimmäiset kansalaispaperit 33 henkilöllä. Työkokouksia pidetty 26, ohjelmakokouksia 51 ja iltamia 32. Toimii agitationitoimik., kirjallisuustoimik., näytelmäseura, ompeluseura ja voimisteluseura. Luentokursseja pidetty 1, osanotto 85 henkilöä. Pidetty sunnuntaikoulua, osanotto 20 henkilöä. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$10.00 ja ja myyty \$250.00 arvosta. Oma kirjasto sisältää 68 nid. Yleinen kansankirjasto sisältää 630 nid. Omaan lukutupaan tulee 7 eri lehteä. Tulot \$1,705.23 ja menot \$1,537.40. Oma talo ja sen arvo \$12,800.00. Toverin osakkeita \$70.00, Työväen-Opiston osakkeita \$22.00. Irtaimen omaisuuden arvo \$800.00. Koko omaisuuden arvo \$13,859.83. Talosta velkaa \$7,934.00, muita velkoja \$13.40. Velat yhteensä \$7,947.40. Puhdas omaisuus \$5,912.43.

CALIFORNIA:
Osastoja 6.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjois- sa	Naisia	Miehiä
Eureka	76	76	20	56
Fort Bragg	77	114	23	91
Los Angeles	Ei ole vastannut.			
Rocklin	40	60	20	40
San Francisco	143	159		
West Berkeley	79	135	75	60
Jäseniä yht.	415	544	138	255

Suomalaisten luku arvioitu 2,825 henkilöä, joista miehiä 1,350, naisia 800 ja lapsia 675. Union jäseniä 87. Kansalaisoik. 43. Ensimmäiset kansalaispaperit 105. Työkokouksia pidetty 197, ohjelmakokouksia 104 ja iltamia 160. Agitationitoimik. 3. Kirjallisuustoimik. 5. Näytelmäseuroja 5. Lauluseuroja 1. Soittokuntia 4. Ompeluseuroja 4. Voimisteluseuroja 2. Luentokursseja pidetty 2, osanotto 160 henkilöä. Englanninkielen kursseja, osanotto 42. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$224.00 ja myyty \$2,087.01 arvosta. Omia kirjastoja 3, sisältäen 433 nid. Yleisiä kansankirjastoja 2, sisältäen 805 nid. Lukutupia 2, joihin tulee 35 eri lehteä. Yhteiset tulot \$11,426.65 ja menot \$10,926.48. Omia taloja 4 osastolla, joiden yhteinen arvo on \$35,700.00. Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$340.00. Raivaajan \$120.00. Toverin \$1,330.00. Työkansan \$40.00. Työväen-Opiston osakkeita \$340.00. Muiden yhtiöitten osakkeita \$70.00. Irtain omaisuus \$6,641.55. Koko omaisuus \$44,699.91. Taloista velkaa \$23,725.10 ja muita velkoja \$100.00. Velat yhteensä 23,825.10. Puhdas omaisuus \$20,874.81.

COLORADO:
Osastoja 2.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjois- sa	Naisia	Miehiä
Leadville	44	49	19	30
Telluride	29	53	20	33
Jäseniä yht.	73	102	39	63

Suomalaisten luku arvioitu 489 henkilöllä, joista miehiä 213, naisia 132 ja lapsia 214. Union jäseniä 8. Kansalaisoikeudet 31 henkilöllä. Ensimmäiset kansalaispaperit 13 henkilöllä. Työkokouksia pidetty 64, ohjelmakokouksia 10 ja iltamia 17. Agitationitoimik. 1. Kirjallisuustoimik. 1. Näytelmäs. 1. Ompelus. 1. Voimistelus. 1. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$19.30 ja myyty \$330.00 arvosta. Oma kirjasto, jossa on 22 nidosta. Yht. tulot \$727.25 ja menot \$675.75. Oma talo 1 osastolla, jonka arvo on \$1,500.00. Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$70.00, Raivaajan \$20.00, Toverin \$100.00, Työväen-Opiston osakkeita \$60.00. Irtain omaisuus \$250.00.. Koko omaisuus \$2,170.20. Talon velkoja \$200.00. Puhdas omaisuus \$1,970.20.

IDAHO:
Osastoja 3.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Enaville	23	72	9	63
McCall		Ei ole vastannut.		
Mullan	29	60	17	33
Jäseniä yht.	52	122	26	96

Suomalaisten luku arvioitu 318 henkeä, joista miehiä 153, naisia 68 ja lapsia 97. Union jäseniä 15. Kansalaisoikeudet 31 jäsenellä. Ensimmäiset kansalaispaperit 62 jäsenellä. Työkokouksia pidetty 75, ohjelmakokouksia ja iltamia 18. Toimii agitatioitoimik., kirjallisuustoimik., näytelmäseura ja ompeluseura. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$6.50 ja myyty \$222.50 arvosta. Yleinen kansankirjasto sisältää 162 nid. Tulot \$1,109.60 ja menot \$289.20. Omia taloja 2 ja niiden arvo on \$4,700.00. Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$30.00, Toverin \$310.00. Työväen-Opiston osakkeita \$32.00. Irtain omaisuus \$250.00. Koko omaisuus \$5,051.80. Talosta velkaa \$150.55. Puhdas omaisuus \$4,901.25.

MONTANA:
Osastoja 11.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Beit	20	115	17	98
Bonner	30	68	9	59
Butte	160	240	66	174
Geyser	8	18	4	14
Hamilton	11	13	6	7
Helena		Ei ole vastannut.		
Red Lodge	52	111	73	38
Roundup	14	21	7	14
Sand Coulee	27	27	5	22
Stocket	26	44	7	37
Wickes	8	24	7	17
Jäseniä yht.	356	681	201	480

Suomalaisten luku arvioitu 5,212 henkilöä, joista miehiä 2,107, naisia 1,221 ja lapsia 1,671. Union jäseniä 420. Kansalaisoikeudet 81 henkilöllä. Ensimmäiset kansalaispaperit 155 henkilöllä. Työkokouksia pidetty 275, ohjelmakokouksia 90 ja iltamia 102. Agitationitoimik. 1. Kirjallisuustoimik. 6. Näytelmäseuroja 6. Lauluseuroja 1. Ompeluseuroja 5. Voimisteluseuroja 2. Luentokursseja pidetty 1, osanotto 60 henkilöä. Englanninkielen kurssija 2, osanotto 46 henkilöä. Sunnuntaikoulua 1, osanotto 11. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$238.35 ja myyty \$3,570.51 arvosta. Omia kirjastoja 2, sisältävät 799 nid. Yleisiä kansankirjastoja 6, joissa 3,079 nid. Lukutupa 1 osastolla, johon tulee 13 eri lehteä. Yhteiset tulot \$7,176.85 ja menot \$7,080.25. Omia taloja 3 ja yhdellä osastolla maa, joiden arvo \$1,468.00. Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$170.00, Raivaajan \$75.00, Toverin \$1,180.00, Työkansan \$25.00. Työväen-Opiston osakkeita \$579.00. Muiden yhtiöitten osakkeita \$550.00. Irtain omaisuus \$1,112.55. Koko omaisuus \$9,596.48. Talon velkoja \$115.00 ja muita velkoja \$45.00. Velat yhteensä \$160.00. Puhdas omaisuus \$9,436.38.

NEVADA:

Osastoja 3.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Goldfield		Ei ole vastannut.		
Round Mountain ...	26	26	8	18
Tonopah		35	11	24
Jäseniä yht.	26	61	19	42

Suomalaisten luku arvioitu 98 henkilöä, joista miehiä 48, naisia 27 ja lapsia 23. Union jäseniä 42. Kansalaisoikeudet 12 henkilöllä. Ensimmäiset kansalaispaperit 12 henkilöllä. Työkokouksia 35, ohjelmakokouksia 28 ja iltamia 14. Kirjallisuustoimik. 1. Lauluseuroja 1. Ompeluseuroja 1. Kirjallisuutta myyty \$220.20 arvosta. Omia kirjastoja 1, sisältää 115 nid. Yhteiset talot \$548.25 ja menot \$541.56. Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$10.00, Toverin \$170.00, Työkansan \$10.00. Työväen-Opiston osakkeita \$65.00. Koko omaisuus \$284.00. Velkoja \$8.00. Puhdas omaisuus \$276.00.

OREGON:

Osastoja 3.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Astoria	142	210	50	160
Marsfield	36	55	6	49
Portland	178	210	68	142
Jäseniä yht.	356	475	124	351

Suomalaisten luku arvioitu 4,650 henkilöä. Union jäseniä 21. Kansalaisoik. 15. Ensimmäiset kansalaispaperit 11. Työkokouksia pidetty 127, ohjelmakokouksia 53 ja iltamia 70. Agitationitoimik 1. Kirjallisuustoimik. 3. Näytelmäseuroja 2. Soittokuntia 1. Ompeluseuroja 3. Voimistelulu-

seuroja 2. Luentokursseja pidetty 2 viikkoa. Sunnuntai- ja kesäkoulu toiminut Astoriassa. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$15.00 ja myyty \$682.40 arvosta. Omia kirjastoja 2, sisältäen 230 nid. Lukutupia 2, joihin tulee 11 eri lehteä. Yhteiset tulot \$2,693.73 ja menot \$2,554.76. Omia taloja 2 osastolla, yhteisarvo \$36,274.38. Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$170.00, Raivaajan \$45.00, Toverin \$1,660.00, Työkansan \$80.00. Työväen-Opiston osakkeita \$192.00. Muiden yhtiöiden osakkeita \$10.00. Irtain omaisuus \$7,422.87. Koko omaisuus \$46,474.42. Talojen velkoja \$29,051.53. Puhdas omaisuus \$17,622.89

UTAH:

Osastoja 2.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjois- sa	Naisia	Miehiä
Bingham	37	94	13	81
Park City	34	53	5	48
Jäseniä yht.	71	147	18	129

Suomalaisten luku arvioitu 305 henkilöä, joista miehiä 223, naisia 40 ja lapsia 42. Union jäseniä 35. Kansalaisoik. 9. Ensimmäiset kansalaispaperit 16. Työkokouksia pidetty 55, ohjelmakokouksia 33 ja iltamia 22. Agitationitoimik. 1. Kirjallisuustoimik. 1. Näytelmäseuroja 2. Ompe-luseuroja 2. Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$27.00 ja myyty \$330.00 arvosta. Omia kirjastoja 1, sisältäen 58 nid. Yhteiset tulot \$1,025.40 ja menot \$1,171.40. Oma talo 1, arvo \$600.00. Puoluelehtien osakkeita: Työmiehen \$20.00. Raivaajan, \$10.00, Toverin \$200.00, Työkansan \$10.00. Työväen-Opiston osakkeita \$96.00 arvosta. Muiden yhtiöiden osakkeita \$10.00. Irtain omaisuus \$50.00. Koko omaisuus \$996.00. Talovelkaa \$50.00 ja muita velkoja \$100.00. Velat yhteensä \$150.00. Puhdas omaisuus \$846.00.

WASHINGTON:
Osastoja 14.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Aberdeen	200	301	74	227
Ballard	36	44	15	29
Brush Prairie		Ei ole vastannut.		
Hoquiam	78	120	29	91
Iiwaco	14	25	4	21
Juanita	22	26	8	18..
Pearson	16	20	5	15
Raymond		Ei ole vastannut.		
Roslyn	8			
Seattle		170	48	122
Spokane	99	131	40	91
Wilkeson	80	139	45	94
Winlock	37	56	12	44
Woodland	17	30	12	18
Jäseniä yht.	607	1062	292	770

Suomalaisten luku arvioitu 5719 henkilöä, joista miehiä 2179, naisia 1009 ja lapsia 1031. Union jäseniä 121. Kansal. oik. 153. Ensimmäiset kans. pap. 137.

Työkok. pid. 322, ohjelmakok. 114 ja iltamia 299.

Agit. toimik. 7. Kirjallisuustoimik. 12. Naiskomiteoita 3. Näytelmäs. 8. Laulus. 2. Soittokuntia 2. Ompelus. 8. Voimistelus. 4.

Luentokurs. pid. 1, osanotto 80 henk. Englannin kielen kurs. 1, osanotto 22. Sunnuntaikouluja 4, osanotto 74.

Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$316.85 ja myyty \$058.36 arvosta.

Omia kirjastoja 6, sisältäen 925 nid. Yleisiä kansankirjastoja 3, joissa 440 nid. Lukutupia 4, joihin tulee 37 eri lehteä ja aikakausjulkaisua.

Yhteiset tulot \$21438.87 ja menot \$20320.02.

Omia taloja 6 osastolla ja yhdellä maa, joiden yhteinen arvo -31725.00.

Puoluelehtien osakkeita:

Työmiehen \$260.00, Raivaajan \$90.00, Toverin \$2320.00, Tyt

kansan \$330.00, Työväen Opiston osakkeita \$553.00. Muiden yhtiöiden osak. \$330.00. Irtain omaisuus \$8727.33. Koko omaisuus \$50799.57. Talojen velkoja \$11205.00 ja muita velkoja 2153.50. Velat yht. \$13358.50. Puhdas omaisuus \$37431.15.

WYOMING:
Osastoja 9.

	Jäsenet:			
	Täysin maks.	Kirjoissa	Naisia	Miehiä
Garneyville	51	51	7	44
Cumberland	36	44	8	36
Diamondville	24	32	13	19
Frontier	19	27	7	20
Gunn		Ei ole vastannut.		
Hanna	168	228	51	177
Rock Springs	25	54	16	38
Sublet	14	14	2	12
Superior	81	141	23	118
Jäseniä yht.	418	591	127	464

Suomalaisten luku arvioitu 1493 henkilöä, joista miehiä 646, naisia 293 ja lapsia 553. Union jäseniä 447. Kansalaisoik. 147. Ensimmäiset kans. pap. 113.

Työkok. pid. 276, ohjelmakok. 91 ja iltamia 101.

Agitat. toimik. 5. Kirjallia. 6. Näytelmä. 6. Laulus. 1. Soittokuntia 3. Ompelus. 1. Voimistelus. 2.

Luentokurs. pid. 1, osanotto 90 henkilöä. Englannin kielten kurs. 2, osanotto 33.

Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$80.00 ja myyty \$1811.67 arvosta.

Omia kirjastoja 3, sisältäen 823 nid. Yleisiä kansankirjastoja 3, joissa 1510 nid.

Yhteiset tulot: \$5778.02 ja menot \$5347.58.

Omia taloja 1 osastolla, arvo \$5000.00.

Puoluelehtien osakkeita:

Työmiehen \$250.00, Raivaajan \$165.00. Toverin \$1860.00. Työkansan \$30.00. Työväen Opiston osak. \$447.00. Mu-

den yhtiöiden osakkeita \$50.00. Irtain omaisuus \$2075.05. Koko omaisuus \$10239.14. Talojen velkoja \$22000.00. Puhdas omaisuus \$8039.14.

Länsipiirissä on, kyselyihin vastanneissa 47 osastossa jäseniä yhteensä, täysin maksaneita 2469. Kirjoissa 3888, joista naisia 1004 ja miehiä 2730. Suomalalaisten luku arvioitu 21739 henkilöä, joista miehiä 8399, naisia 4175 ja lapsia 4551. Union jäseniä 1256. Kansalaisoik. 577. Ensimmäiset kansal. pap. 657.

Työkok. pid. yht. 1472, ohjelmakok. 590 ja iltamia ja huveja yht. 835.

Agit. toimik. toimii 112 henkilöä. Kirjallisuus toimik. 122. Naiskomiteoissa 34. Näytelmäs. 508. Laulus. 126. Soittokunnissa 151. Ompelus. 410. Voimistelus. 305 henkilöä.

Luentokursseja pid. 11 viikkoa, 478 kuuliaa. Englanninkielen kura. 54 viik., osanotto 143. Sunnuntaikouluja 80 viikkoa, osanotto 105 henkilöä.

Kirjallisuutta jaettu ilmaiseksi \$937.00 ja myyty \$1762.65 arvosta. Omia kirjastoja yht. 20, joissa 3473 nid. Yleisiä kansankirjastoja 16, nidoksien luku 7515. Lukutupia 10, joihin on tilattu 103 sanomalehteä ja aikakausjulkaisuja.

Yhteiset tulot: \$ 53629.85 ja menot \$50444.40.

Kiinteistöstä on 23 osastolla, joiden yhteinen arvo \$110,015.38.

Puoluelehtien osakkeita:

Työmiehen \$1620.00, Raivaajan \$520.00, Toverin \$9200.00, Työkansan \$210.00, Työväen Opiston osakkeita \$2386.00. Muiden yhtiöiden osak. \$1020.00. Yhteinen irtain omaisuus \$27329.35. Koko omaisuus \$184171.15.

Kiinteistöstä velkaa \$74630.63 ja muita velkoja \$2419.40. Velat yhteensä \$77051.08. Puhdas omaisuus \$107210.05.

YLEISKATSAUS KOKO S. S. JÄRJESTÖN VUODEN 1911 LOPUSSA.

Vuoden lopussa oli 217 osastoa, joista 28 osastoa on jätännyt tilastokyselyihin vastaamatta. Vastauksen lähettä-

neissä 189 osastossa oli täysin maksaneita jäseniä 8474 henkilöä. Kirjoissa 13667, joista naisia 3790 ja miehiä 9379.

Suomalaisten luku arvioitu 110554 henkilöä, joista miehiä 36517, naisia 22579 ja lapsia 21511. Union jäseniä ilmoitettu olevan 2317.

Kansalais oikeuk. 1693 henkilöillä ja ensimmäiset kansal. pap. 2320 henkilöillä.

KOKOUKSIA JA HUVEJA:

Työkok. 4433, ohjelmakok. 2160, iltamia ja huveja 3290.

TOIMIKUNTIA JA ALAOSASTOJA:

Agit. toimik. 86 osastossa, niissä 449 jäsentä. Kirjallisuus toimik. 126 osastossa, niissä 394 jäsentä.

Naiskomiteoita 12, jäseniä 131.

Näytelmäs. 107 osastossa, joissa 1516 jäsentä.

Lauluseuroja 23 osastossa, joissa 409 jäsentä.

Soittokuntia 28 osastossa, joissa 385 jäsentä.

Ompeluseuroja 91 osastossa, joissa työskentelee 1359 jäsentä.

Voimisteluseuroja 53 osastossa, jäseniä niissä 1156 henkilöä.

Luentokursseja pidetty 59½ viikkoa, kuulijoita 4776 henkilöä.

Englanninkielen kurs. pid. 203 viikkoa, osanottajia 615 henkilöä.

Sunnuntaikouluja pid. 258 viikkoa, osanottajia 421 henkilöä.

Kesäkouluja pidetty 69 viikkoa, osanottajia 159 henkilöä.

Kirjallisuutta ja sanomalehtiä levitetty ilmaiseksi \$2464.24 arvosta, sekä myyty \$22768.05 arvosta.

Omia kirjastoja 80 osastossa, niissä 10121 nid.

Yleisiä kansankirjastoja 63 paikkakunnalla, joissa yhteensä 20569 nidosta.

Lukutupia 33 osastolla, joihin on tilattu 377 sanomalehteä ja aikakausjulkaisua.

Yhteiset tulot: \$197,255.65 ja menot: \$184,128.83.
Kiinteimistöä omistaa 76 osastoa, joiden yht. arvo
\$318,975.11.

Puoluelehtien osakkeita:

Työmieheen \$6515.00, Raivaajaan \$13830.00. Toverin
\$9570.00, Työkansaan \$655.00, Työväen Opist. osak. \$6198.00.
Muiden yhtiöiden osak. yht. \$18,575.00.

Osastojen irtaimen omaisuuden arvo yht. \$78,663.75.
Koko omaisuus yht. 558201.14.

Kiinteimistöistä velkaa yhteensä \$222,599.75 ja muita
velkoja \$10,739.16. Velat yht. \$233,338.91. Puhdas omaisuus
yht. \$330,914.55.

Vanhin osasto S. S. järjestössä on Fitchburgissa Saima
seura, perustettu v. 1894. Sitä seuraava on San Franciscoon
osasto, perustettu v. 1901. Vuotena 1902 on perustettu osas-
tot: Duluth'in, Hibbing'in, Norwood'in ja Rockport'in.
Seuraavina vuosina on osastojen luku kasvamistaan kasva-
nut.

Suurimmat osastot S. S. järjestössä, joissa v. 1911 lo-
pussa oli enimmän täysinmaksaneita jäseniä ovat:

New York, yht. 344 jäsentä, Duluth, yht. 231 jäsentä,
Fitchburg, Saima, yht. 222 jäsentä, Chicago No. 1, yht. 217
jäsentä.

Jäseniä kirjoissa oli enimmän Quincyn osastolla, nim.
470 jäsentä, niistä täysin maksaneita vaan 200 jäsentä.

Tässä katsauksessa esitettyjä numerotietoja voimme kat-
sella vaan summittaisina tietoina, sillä osastojemme toimi-
henkilöt eivät ole tottuneet vielä tilasto kyselyihin vastailles-
saan antamaan eri kyselyille sitä tärkeyttä, mikä yhtenäisen
ja tarkan tilaston saamiseksi olisi välttämätön. Toivottavasti
vastaisuudessa eri osastojen toimihenkilöt pitävät velvolli-
suutensa täyttää heille saapuneet kyselykaavakkeet ja
aikanaan palauttavat ne asianomaiseen paikkaan.

(Tämä tilasto ei ole mikään tilasto. Pieninkin silmäys
siihen osottaa, että numerot eivät lyö ollenkaan yhteen.
Ei siis tilaston kokooja ole osannut yhteenlaskua. Minä en
ole siitä enkä sen pöytäkirjaan tulemisesta vastuunalainen.
A. B.)

Järjestön keskustoimiston aineellinen asema huhtikuun 29 päivän tilinpäätöksen mukaan on seuraava:

Vastaavaa:

Käteinen raha	\$ 41.54
Rahaa pankissa	3983.63
Tarpeita inventarion mukaan	109.39
Kirjallisuutta inventarion mukaan	177.43
Kalustoa inventarion mukaan	127.38
Arvo ja osakepapereita inv. muk. .	1894.00
Saatavia eri tilien mukaan	256.44

Yhteensä \$6589.81

Vastattavaa:

Velkoja eri tilien mukaan	\$ 3.36
Yleinen edustajakok. rahasto	2592.60
Puhdas omaisuus	3993.85

Yhteensä \$6589.81

Toverillisesti allistettu

J. W. Sariund.

Piirijako-järjestelmä s. s. järjestössä; sen hyödyllisyys tai hyödyttömyys

Työmiehen toimitussivulla tammik. 7 p. 1912:

“PIIRIKOMITEAIN JA SIHTEERISTÖJEN POISTAMISKYSYMYS, josta lehdissämme ei vastaiseksi ole mitään mainittu ja josta sentähden haluamme lausua jonkun sanan niiden kokemusten perusteella, mitä siitä asiasta järjestöllemme jo lienee.

Piirijaksjestöt, omine komiteoineen ja sihteereineen, perustettiin pääasiassa siinä tarkoituksessa, että ne pitäisivät kukin huolta oman piirinsä agitatsioonityöstä ja yleensä otak-

suttiin, että ne eivät tulisi suurestikaan järjestöme menoja lisäämään.

Mutta, mitä varsinkin asian jälkimäiseen puoleen tulee, ovat piirikomiteat sihteerineen tulleet maksamaan niin paljon, että se työ, jonka ne suorittavat toisin järjestettynä, voitaisiin saada paljon halvemmalla.

Järjestöme keskusvirasto voisi aivan hyvin, kuten ennen piirijakoa, hoitaa piirien agitatsioonityön y. m. asioiden järjestämisen ja toimeenpanon, korkeintaan voisi sihteerimme tarvita yhden konttooriavustajan lisää ja sellaisen palkkaaminen tulisi järjestöllemme paljon halvemmaksi, kuin kolmen piirisihteerin ja komitean kustantaminen.

Sensijaan kuin kussakin piirissä nyt pidetään omaa piirivirastoa voitaisiin niillä varoilla, jotka niiden poistamisen kautta säästettäisiin, palkata kuhunkin piiriin yksi agitaattori tai luennoitsija lisää ja se olisi järjestöllemme paljon hyödyllisempi.

Sitäpaitsi sensijaan, että me suomalaiset perustaisimme omia kansallisia piiri- y. m. komiteita ja niissä toimisimme, olisi meille ja sosialistiselle liikkeelle yleensä edullisempi, että valitsisimme edustajamme valtio- ja kauntikomiteoihin toimimaan toiskielisten kanssa yhdessä.

Kehoittaisimme piirikomiteita tarttumaan asiaan ja sen alustukseksi esittämään numeroita y. m. tarkempia tietoja niiden menoista ja toiminnan tarpeettomuudesta tai tarpeellisuudesta, jotta osastot voisivat ottaa asian niin monipuolisen harkinnan alaiseksi kuin suinkin."

Toveri John Korven alustus:

"Usealta suunnalta on lausuttu mielipiteitä nykyisen suom. sos. järjestön piirijaosta ja sen tarpeellisuudesta.

Asia on saanut siksi suurta huomiota että se kaikessa tapauksessa tulee edustajakokouksen ratkaistavaksi. Ettei asia joutuisi taaren tuntemattomana tai selvemmin käsittelemättä kokouksen ratkaistavaksi, esitän seuraavassa periaatteellisen mietteeni piirijaon tarpeellisuudesta.

Suomal. sos. järjestön toiminnan jaottamista kolmeen agitatsioonipiiriin vastustin jo silloin kun piirijako päätet-

tiin — edellisessä edust. kokouksessa v. 1909. En kuitenkaan silloin selvästi käytännöllisistä syistä, kuin nykyään.

Amerikan sosialistisessa liikkeessä on tapahtunut suuri muutos sitte vuoden 1909. Se on astunut teoriasta käytäntöön. Kaikkialla on toiminta kohonnut käytännölliseksi luokkataisteluksi, kunnallisten ja valtiollisten virkapaikkojen valloittamiseksi. Tämänlainen taistelu ei ole jättänyt vieraskielisiä sos. järjestöjä sivuun käytännöllisestä toiminnasta.

Missä onkaan suomalaisia sos. osastoja, varsinkin Keskiپییرissä ovat ne ryhtyneet amerikalaisen kanssa yhteistoimintaan, vieläpä monesti auttamaan käytännöllistä toimintaa.

Silloin alkaa sulautuminen suomalaisten ja amerikalaisen toiminnassa ja tähän me pyrimmekin.

Suomalaisista sos. osastoista on valittava ensinkin keskuskomiteaan jäsenet, sekä kautekomiteaan ja valtiokomiteaan edustajat. Nämä ovat välttämättömyyksiä, joita meidän pitää seurata ja pitää yllä toimiessamme käytännöllisesti eteenpäin.

Paitsi yhdistymistä amerikkalaisen toiminnan kanssa, on suomalainen sos. järjestö ollut pakoitettu järjestymään yhä kiinteämmin omaa kansallisuutta herättääkseen kykeneväksi käytännölliseen toimintaan. Näin on järjestetty suomalaisten kesken agitatsionalueita, kuten esim. Keskiپییرissä on pohjois-Minn. ja pohjois-Wis. agitatsionalue; yläniemekkeen agitatsionijärjestö Michiganissa, sekä etelä-Wis., Ill. ja Ind. agitatsionalue. Näitten tehtävänä on järjestää agitatsioni, koota varoja puhujien ja luennoitsijain käyttämiseksi j. n. e. Nämä aluekomiteat tuntevat parhaimmin agitatsionin tarpeen kullakin alueella.

Meillä on sitten vielä keskustoimisto, jossa on kielenkääntövirasto, jonka lävitse kaikkien asian täytyy kulkea ja joka vielä onkin välttämätön.

پییرivirastot toimikuntineen tulevat näin ollen kuten viides pyörä vaunussa, jotka ovat olemassa, vaan eivät saottavaa hyötyä rakentamassa. Se että sieltä johdetaan organiseraajain matkat, ei edellytä sitä, että niitä ei voitaisi

yhtä hyvin järjestää Keskusvirastosta. Se että piirikomiteat tuntisivat piiritarpeen — ne eivät sitä voi tuntea nytkään, sillä useimmissa tapauksissa ne ovat valitut samalta paikkakunnalta taikka ympäristöseudulta. Aluekomiteat ovat olleet määräämässä ja järjestämässä nytkin jo puhujien matkoja ja ne voisivat vedota yhtä hyvin Keskusvirastoon kuin piirivirastoonkin. Keskusvirasto, minusta nähden, voi asioita käsitellä yhtä nopeaan ja nopeamminkin kuin piirivirasto.

Tässä on lyhyesti esitetty syyt, miksi minä näen piirijaon virastoineen tarpeettomaksi. Se kangistuttaa meidän yleistä toimintaamme ilman vastaavaa hyötyä. Ollessamme sosialisteja täytyy meidän kulkea kehityksen kanssa ja matkassa. Meidän täytyy pyrkiä yhä lähemmäksi amerikalaisen toimintaa sulaaksemme yhdeksi rungoksi.

Kuten edellä sanottu, meidän virallinen, välttämätön koneisto kaupunki-, kaunti- ja valtiokomiteoissa vaatii jo suurta huomiota oman kansallisuutemme aluekomiteoissa ja keskusvirastoissa. Nämä ovat välttämättömiä vielä mutta piirijako on minusta vältettävä, ellei sille löydy todellisuudessa tarpeellisuutta. Joku voi sanoa, että m. m. Keskipiirin virasto auttoi puoluetta rahallisesti viime vuonna, kustantaessaan kirjasia. Aluekomiteat olisivat voineet tehdä samoin, ja vielä paremmilla edellytyksillä olisi kirjaset voineet kustantaa suomal. sos. järjestön keskusvirasto.

Minun käsitykseni mukaan ei piirijaon lopettaminen vahingoita puoluetta, vaan saattaa nopeutta toimintaan, ehkäisee piirivihollisuuksia ja säästää varoja, jotka nykyään menevät piirikomiteain matkoihin ja virastojen ylläpitämiseen.

Kuitenkin mieltikäämme ja tehkäämme päätös parhain päin."

TOV. E. SAVELAN ALUSTUS:

"Alustukseksi S. S. Järjestön edustajakokoukselle, joka pidetään Duluthissa ensimmäinen päivä kesäkuuta 1912, esitän seuraavan asian:

Koska nykyään vallitseva piirijakojärjestelmä on saanut osakseen jonkunverran tyytymättömyyttä ja joitakin ehdo-

tuksia sen poistamiseksi on jo ilmestynyt, niin yhdyt täydellisesti niihin, jotka ovat ehdottaneet sen poistamista.

Pätevimpänä syynä on esitetty nykyisten piirivirastojen suuret kustannukset ja seuraavana se, että ne jossain määrin kannustavat "piirihenkeä" ja häiritsevät yleistä solidarisuutta järjestössämme.

Nämä molemmat syyt ovatkin jo kyllin pätevät puhumaan niiden hävittämisen puolesta.

Ensinnäkin meidän on jo aika ruveta katsomaan tarkasti sen asian perään, että ei ylen suuri verokuorma puolueessamme pääsisi jäsenistöä rasittamaan. Siitä voi vihdoin koitua maksamasta kieltäytymisiä, joita jo aluksi on ilmennyt esim. Työväen Opiston verotuksen suhteen. Ja huonojen työsuhteiden yhä huonontuessa se voi tulla pakostakin jatkumaan. Sitäpaitsi "piirihengen" kasvaminen on yksi seikka, joka kiihottaa verojen maksamisen laiminlyömistä, ja virastojen julistukset tulevat vihdoin kalkumaan kuurille korville.

Sellaista vaaraa on siis ajoissa koetettava välttää. Mutta jos vanha hävitetään on sen tilalle saatava uusi, joka käytännöllisiin tuloksiin nähden vastaisi vanhaa. Siksi ehdotan uudeksi järjestelmäksi seuraavaa:

Ensiksi, että S. S. järjestön keskusvirasto valvoitettaisiin ja valtuutettaisiin järjestämään ja valvomaan koko järjestön agitatsioonityötä.

Toiseksi, että organiseeraajat ja agitaattorit eivät enään olisi mitään piiriorganiseeraajia, vaan voitaisiin heitä lähettää minne milloinkin edullisemmaksi nähdään.

Kolmanneksi, että keskusvirasto ja t. p. komitea saisi mahdollisimman tarkat tiedot, minne kulloinkin on edullisin organiseeraajaa lähettää, on seuraavanlainen järjestelmä mahdollisesti edullisin ottaa käytäntöön:

Koko S. S. järjestö järjestetään agitatsioonialueisiin, joita aluksi on jo muutamain paikoin olemassa. Nämä alueet muodostuisivat toisiaan mahdollisimman lähellä olevista osastoista valtiorajoja huomioonottamatta.

Valittaisiin aluetoimikunnat, joihin jokainen osasto valitsisi yhden jäsenen, jonka toimikunnan tehtäväksi tulisi agitatsionin järjestäminen alueessaan.

Nämä aluetoimikunnat velvoitettaisiin antamaan t. p. komitealle mahdollisimman tarkat tiedot alueensa yleisestä agitatsionitarpeesta, kun ne järjestön palkkaamia puhujia vaativat. Jos ne vaativat pitempiaikaisia luentokurseja, niin on heidän annettava tieto siitä, paljonko tulee osanottajia ja paljonko alue puolestaan voi maksaa kustannuksia. Näitä aluetoimikuntain tiedonantoja toisiinsa vertailemalla voi toimeenpaneva komitea saada mahdollisimman parhaan yleiskäsityksen, missä puhujia on tarpeellisin ja missä hän voi parhaita tuloksia tuottaa.

Tähän tapaan järjestettynä voisi järjestömme säästää toistatuhatta dollaria vuodessa, sillä nämä aluetoimikunnat on mahdollinen saada kokoon ja toimimaan ilman palkkaa.

ALUSTUS S. S. JÄRJESTÖN EDUSTAJAKOKOUKSELLE. CUMBERLAND, WYO., S. S. O.

Piirijärjestöt ovat olleet aikanaan ehkä tarpeelliset, mutta puolueen kasvaessa kuin myöskin toiminnan laajetessa ovat piirijärjestöt liian laajat johtakseen kyllin tiivistä agitationityötä, ja myös voitaisiin vähentää niitä kuluja, mitä piirikomiteat nielevät, mikä on synnyttänyt napinaa yksilöissä, kuin myöskin osastoissa. Meidän on katsottava ettei ylim. verotukset käy liian tiheiksi, koska siitä voi johtua selkkauksia puolueelle.

Ja vielä koska piirijärjestöistä huolimatta on nähty tarpeelliseksi perustaa suomalaisia valtiokomiteoja ja yhä uusia perustetaan, niin katsomme, että piirijärjestöt ovat tarpeettomia karsinoita mitkä enempi hajoitavat kuin lujittavat puolueen kokonaisuutta.

Ehdotamme perustettavaksi valtiokomiteat (niihinkin valtioihin missä ei vielä ole), mitkä toimien pienemmällä alalla tuntisivat paremmin eri paikkakuntien tarpeet ja mahdollisuudet, ja valittuna yksiltä paikoin voisivat toimia ilman palkkaa.

Ehdotamme agitatsionin ylempään johdon jätettäväksi keskusviraston huostaan, joka valtiokomiteain tiedonantojen sekä vaatimusten perusteella voi lähettää puhujat niihin paikkoihin, missä kipeimmin kaivataan ja missä ne enempi tuloksia tuottaisivat.

S. Alonen

M. Heikkola.

(Osaston leima.)

ONKO OIKEATA HÄVITTÄÄ PIIRIJÄRJESTÖT.

Viimeinen suomalaisen sosialistijärjestön edustajakokous laski perustuksen agitatsionipiireille, joille annettiin laajalainen itsehallinto-oikeus.

Sellaiselle toimenpiteelle oli olemassa luonnolliset syynsä, joista mainittakoon huomattavimpia, koska nykyinen järjestön toimeenpaneva komitea, en tiedä mistä alkuunpanosta, näyttää valmistelevan alustusta tulevalle edustajakokoukselle, jossa tultanees esittämään piirijärjestötoiminnan lopettamista.

Kun kaikki järjestön toimeenpaneva johto oli yksin Chicagossa olevan toimeenpanevan komitean käsissä, joutui se lakkaamattoman rettelöimisen keskipisteeksi. Se aiheutui siitä kun koko järjestön toiminta koetettiin valaa samaan kaavaan. Se ei luonnollisesti onnistunut.

Suomalaiset tässä maassa asuvat niin hajalla, olosuhteet ovat niin moninaiset. Se mikä on täällä hyvä menettely, on tuolla päin mäännköö. Luonnollisesti ei Chicagossa olevalla komitealla voinut olla tuntemusta kaikesta siitä, mitä missäkin kaivattiin, mikä oli hyvä toimenpide Idässä ja mikä Lännessä. Oli käymässä katkeamaton sota eri menettelyjen johdosta. Yleisäänestys ehdotuksia sateli niin, että järjestö tulvehti niistä, lehtien palstat olivat ajottain pelkkänä raporttimerenä, joita ainoastaan ne lukivat ja ottivat huomioon, joiden paikallisten tarpeiden ja näkökantojen mukaan mikin yleisäänestys ehdotus oli tehty. Usein syntyi koko järjestön kannalta katsoen sangen hassunkurisia päätöksiä ja ajottain oli täydellinen anarkia vallalla, ei ollut tietoa minkä säännön mukaan milloinkin piti menetellä, ja jos miten me

netteli, saattoi sitä koskeva sääntö tai peruste jo seuraavalla viikolla tai kuukaudella kumoutua.

Se osotti, että on mahdoton perustaa tai saada aikaan keskitettyä hallintoa suomalaiselle sosialistijärjestölle siten, että se pitäisi huolen tyydyttävästi kaikista tarpeista. Jos sitä uudelleen yritetään, joudutaan samallaiseen ja vielä pahempaan sisäiseen sekamaiskaan, josta ylempänä mainitsin.

Toimeenpanevan komitean täytyisi todellakin olla kokoonpantu erinomaisista neroista, jos se voisi oikein ja tasa-puolisesti kohdella kaikkia eri olosuhteita ja tarpeita kautta laajan Amerikan. Sellaisten nerojen valintamahdollisuutta ei ole. En tahdo sanoa, että Chicagossa ja sen ympäristössä olisi pölkkypäitä tovereita. Tiedän, että siellä löytyy paljon kokeneita sosialisteja, mutta kuitenkin se ei ole mikään suuri suomalainen asutusseutu, eikä ollenkaan vakiintunut. Siellä voi tänä vuonna olla tovereita, jotka kykenevät katselemaan järjestön asioita paikallisten näkökantojen yläpuolelta, mutta seuraavana vuotena niitä mahdollisesti ei enää ole. Voi tulla pula saada edes keskinkertaisia kykyjä järjestön Toimeenpanevaan komiteaan. Silloin voisi käydä niin, että toimeenpaneva komitea käsittelisi ja päättelisi asioita siten kuin olosuhteet näyttävät Chicagon ja sen ympäristön olojen kannalta katsoen. Se aiheuttaisi auttamattoman sotkun.

Oikeastaan meillä ei nykyisin ole olemassa koko laajassa Amerikassa suomalaista asutusseutua, jota voitaisiin pitää sellaisena "pääkaupunkina", jolle järjestön asiain johto luonnostaan lankeaa. Mutta, sanonee joku, pannaan uudelleen voimaan yleisäänestysjärjestelmä. Päätellään asiat järjestön jäsenistön auktoriteetin vastuulla. — Siitä järjestelmästä meillä tähän mennessä on verrattain huonoja kokemuksia. se onkin luonnollista. Massassa ei osata äänestää sitä mitä Oregonissa pidetään välttämättömänä. Eikä päinvastoin. Olosuhteet ovat niin erilaiset ja tarpeet samoin. Itä voi vaikuttaa äänillään haitallisesti Lännen edistyspyrkimyksiin, harrastuksiin ja tarpeisiin ja päinvastoin. Niin tapahtui aikana, johon alussa viittasin. Siitä aiheutui, että Hancockin edustajakokous yksimielisesti antoi eri piireille sisäistä hal-

lintovapautta. Se oli käynyt sisäisen sekamelskan vuoksi välttämättömäksi.

Sillä toimenpiteellä on ollut myös toivottu vaikutus. Järjestössä ei ollut mitään sisäistä hankausta jälkeen Hancockin edustajakokouksen, järjestö on kasvanut toisella puolella ja kaikki käytännöllinen järjestötoiminta on luistanut verrattain hyvin nykyisen järjestelmän vallitessa. Ei siis suinkaan ole syytä sen hävittämiseen.

Itäpiiri lie kehittänyt järjestömuotoaan paremmin kuin muut piirit. Se on aluejärjestöjä perustamalla poistanut sen hankauksen mitä eri valtioiden tai suomalaisten asutusalueiden välille voi kehittyä, jos ei ole järjestömuotoa, joka valvoo, että kaikki paikalliset tarpeet tulevat huomioon otetuiksi tasapuolisesti ja mahdollisuuksien mukaan. Niillä on jo ollut huomattava käytännöllinen merkitys paikallisessa valistustyössä. Ne voivat täsmällisesti määritellä mitä ja miten milloinkin tehdään siinä tai tässä asiassa.

Jos kaikki järjestön sisäinen käytännöllinen toiminta olisi Chicagossa olevan komitean käsissä, kävisi sille ylivoimaiseksi ja mahdottomaksi määritellä mitä meidän, jo suurelainen järjestömme, josta osia on lähes kaikissa Yhdysvaltain valtioissa, kulloinkin, siellä ja täällä kaipaa. Lukemattomat tärkeät asiat jäisivät toimeenpanematta ja monet asiat toimeenpantaisiin oloja tuntematta, nurinkurisesti. Toimeenpaneva komitea voisi juoksuttaa puhujaa kalenterin mukaan, kerran vuodessa kussakin paikassa, jonkamoisen valistustyön tarve suureksi osaksi jo, ainakin Itäpiirissä, on loppunut. Nyt kaivataan järjestämistoimintaa etupäässä, jossa täytyy noudattaa sangen tarkkaa eri alueiden tuntemusta. Samoin luentojen toimeenpano kysyy yksityiskohtaista eri olojen tarkastelua.

En ollenkaan osaa aavistaa mikä pätevä näkökanta johtaa Toimeenpanevaa komiteaa valmistuttamaan alustusta piirijärjestön lkkauttamisesta. Luulen näkeväni siinä eräänlaisen vallan keskittämisajatuksen, jolla tähdätään väärään maaliin. Mutta siitä ei sen enempää tässä.

Puolusteena toimenpiteelle tuotaneet piirkomiteojen tuottamat kustannukset. Se ei ole pätevä puoluste. Halpa työ

tuottaa aina lopulta kalliimmat kustannukset, ja tässä tapauksessa ei se tulisi halvemmaksikaan. Järjestön keakusrastoon täytyisi lisätä työvoimaa, jos mielittäisiin edes osapuille onnistua.

Sanottanee myös, että on olemassa piirihenkeä. Se on totta. Sitä on olemassa. Mutta sitä ei voi mikään Toimeenpanevan komitean päätös poistaa. Satojen ja tuhansien mailien välimatkat eri suomalaisten asutuskeskusten välillä, joiden asujamat eivät voi olla kiinteässä kanssakäymisessä keskenään, ja monella tavalla toisistaan eroavat olosuhteet pakostakin pitävät yllä sitä sellaista, jota sanotaan piirihengeksi. Mutta minä en näe siinä niin paha. Sellaista se ei ainakaan tähän mennessä ole ollut. Jos siinä lie jotain epäsuotavaa, on siinä paljon myös suotavaa — sitä, jota sanotaan "jaloksi kilpailuksi". Kukin piiri ja kukin asutusryhmä on ponnistellut voittaakseen arvontaa ja huomattavaisuutta toisten joukossa. Se on terveen ihmislunnon huomattava ominaisuus. Se on yhteisten pyrkimysten suuriarvoinen käyttövoima. Näitäkin seikkoja tässä asiassa täytyy ottaa huomioon ja ymmärtää niitä. Keskipiirissä näitä ei ole koskaan oikein ymmärretty, sillä siellä piirihenki on tahtonut monopoliseerata kaikkien piirien hengen. Mutta se ei käy päinsä, ja jos kävisi, syntyisi siitä hengetön sopusointu.

F. J. Syrjälä.

ALUSTUS A. S. S. JÄRJESTÖN EDUSTAJAKOKOUKSELLE AGITATIONITYÖN JÄRJESTÄMISESTÄ PIIRITTÄIN.

Jotta agitatsioonityö olisi mahdollisimman tehokasta ja tarkoitustaan vastaavaa, täytyy sen mukautua teollisuudessa vallitseviin olosuhteisiin. Niin laajassa maassa kuin Yhdysvallat ovat, ei agitatsioonityön järjestäminen ole suinkaan mikään helppo tehtävä. Maan valtiomuoto, olosuhteiden erilaisuus sen eri osissa, pitkät matkat ja niistä johtuvat kalliit kustannukset silloin kun halutaan olla lähemmässä henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa toistensa kanssa, tai kun halutaan lähettää puhujia eri paikkakunnille, kaikki nämä seikat ovat omiaan vaikeuttamaan kysymystä.

Viime vuosina on järjestömmme edistynyt ripein askelin, niin hyvin jäsenmäärän kohoamiseen kuin toiminnan vilkkauteenkin nähden. Suurena tekijänä tähän on ehdottomasti ollut se, että maa on ollut jaettuna eri piireihin, joissa on valittu erikoiset piirikomiteat huolehtimaan agitatioonityötä, itsekkäin omalla alueellaan

Jos tahdotaan näiden piirikomiteain toimintaa arvostella, niin on niiden suhteen paljonkin sanomisen ja toivomisen varaa. Itse asiassa niiden toiminta on ollut tuskin muuta kuin kokeilua. Mutta sittenkin ovat jo saavutetutkin tulokset lupaavia ja jos tahdotaan ottaa kokemuksista oppia, niin voidaan vastaisuudessa toimia paljon tehokkaammin. Toimien alueella, jossa olosuhteet läpeensä ovat kutakuinkin yhtäläiset, samoin väestön käsityskanta, piirikomitea voi pätevämmiin päättää minkälaista kirjallisuutta alueella kaivataan, siis mitkä ovat asiallemme suurinta hyötyä tuottavia. He voivat sen tehdä paljon paremmin kuin yksi ainoa koko maan ag.-työtä johtava keskuskom. Tämä täytyisi vielä meikäl. oloissa valita joiltain rajoitetulta alueelta henkilöistä, jotka omaavat heitä ympäröiville olosuhteille ominaiset käsitteet ja ennakkoluulot, ja jotka voisivat varsin vähän ymmärtää sellaisten työläisten tarpeita ja katsantokantaa, jotka työskentelevät tykkäänään toisenlaisissa olosuhteissa. Voitaisiin sanoa, että tämä ei pidä paikkaansa meihin vallistuneisiin ja tietoisin sosialisteihin nähden, että voimme asettaa ahdasmielisyyden yläpuolelle. Kuitenkin on jokainen asioita seuraava henkilö voinut, ja voi huomata, että mekin aivan yleisesti katsonne ensin mikä kukin on ammatiltaan, miltä paikkakunnalta hän tulee, kuka hän on persoonaltaan, ennenkuin annamme huomiomme hänen mielipiteilleen, tarkastamme ovatko ne järkeviä tai typeriä, sosialismin periaatteiden mukaisia tai niitä vastaan sotivia. Samaten on laita yleisiin mielipiteisiin ja käsityskantoihin nähden. Suurkaupunkien ammattilaiset, kaivosmiehet, metsätyöläiset j. n. e. ovat tavallisesti liian herkäät tuomitsemaan toinen toistensa erikoisominaisuuksia ja sekoittamaan ne yleisiin asioihin. Tämä pitää paikkansa varsinkin juuri silloin kuin ollaan etäällä toisistaan ja toistensa olosuhteista. Tästä voisi olla

seurauksena, että agitationityö joillain seuduin voisi muodostua tahtomattakin tyrkyttämiseksi, jos se johdettaisiin yhden ainoan keskuskomitean kautta, joka, kuten on jo sanottu, käytännöllisistä syistä täytyy valita hyvin rajoitetulla alueella asuvista henkilöistä. Asioita voitaisiin esittää sellaisessa muodossa, että ne eivät herättäisi vastakalkua tai olisivat suorastaan vastenmielisiä, ja niin ollen olisi työ mennyt hukkaan, kenties saanut tantumukseen aikaan pitkiksi ajoiksi.

Sen sijaan maan jakamisella piireihin kysymys agitationityön tehokkaaksi järjestämisestä, tulee koko joukon helpommaksi ratkaista. Niissä kuin olosuhteet ja käsitteet ovat kauttaaltaan enemmän yhdensuuntaiset ja koska niissä piirikom. on kokoonpantu piirinsä olosuhteita ja käsityskantoja tuntevista henkilöistä. Järjestämällä toimintansa niin, että ne voivat joka aika saada tarkat ja luotettavat tiedot kaikilta piireihinsä kuuluvilta suomalaisilta asutusseuduilta, piirikomiteat voivat ilman suurempia vaikeuksia syventyä piirien tarpeisiin ja mahdollisuuksiin, ja voivat suunnitella agitationi- ja järjestämistyönsä niiden mukaan. Tämä käy mahdolliseksi piirikomitealle olemalla vilkkaassa vuorovaikutuksessa sellaisten alue-, valtio- ja paikalliskomiteain kanssa, joita on jo muodostettu ja joita edelleenkin nähdään tarpeelliseksi muodostaa tyydyttämään sellaisia erikoistarpeita, joita välttämättömästi esiintyy vielä rajoitetummilla alueilla kuin piirit ovat. Piirikomiteain on välttämättömästi ja järjestelmällisesti koottava tilastoja, joiden avulla ne voivat joka aika tietää piireissään asuvien suomalaisten olosuhteet.

Voidakseen toimia tarmokkaasti täytyy piirikomiteoilla olla laaja toimintavapaus ja valta piiriä koskevissa asioissa, ja piirisihteerit ovat tehtävät yksinomaan puolueen palkkaa nauttiviksi palvelijoiksi. Niille on myönnettävä niin suuri palkka, että ne voivat uhrata koko aikansa puolueen palvelukseen. Tämä tuottaa enin tuloksia, ja tulee ehdottomasti ajan oloon halvimmaksi tavaksi. Työläinen, jonka täytyy ansaita leipänsä kapitalisteilta, ei voi paraimmalla tahdollaakaan hoitaa sivutyönään sellaista tointa kuin useita tuhansia puoluejäseniä käsittävän piirin sihteerinvirka on siten, että se

vastaisi niitä vaatimuksia mitä tänä päivänä sosialistipuolueelta vaaditaan tai ainakin pitäisi vaatia. Vielä mahdottomammaksi käy hänelle tarmokkaasti toimia niin, että ne monet kymmenet tuhannet järjestymättömät suomalaiset, jotka asuvat hänen piirissään, saataisiin mahdollisimman nopeasti järjestetyiksi sosialistipuolueen riveihin. Organisoeraajien palkkaaminen piireihin on jätettävä piirien itsensä ratkastavaksi siten, että ne saavat mieleisiänsä puhujia ja järjestäjiä Yleensä sanoen piireille olisi annettava mahdollisimman suuri itsehallinto-oikeus yksinomaan piiriä koskevissa kysymyksissä. Keskuskomitea ja keskusvirasto johtaisivat sellaisten kysymysten ratkaisua, jolla on yleismaallinen luonne. Niiden tehtävä on toimia niin, että järjestömme esiintyy kokonaisuutena Yhdysvaltain työväenliikkeessä ja katsoa, että sen toiminta on sopusoinnussa Yhdysvaltain sosialistipuolueen toiminnan kanssa. Niiden on oltava läheisessä vuorovaikutuksessa piirikomiteain kanssa, jotta ne joka aika tietävät miten järjestömme laita on, sen vahvat ja heikot puolet. Jos tämä vuorovaikutus oikein järjestetään, voi järjestömme esiintyä tehokkaasti ja ripeästi silloin kun on kysymys taistelusta kapitalistiluokkaa vastaan. Sillä, vaikkakin meillä työläisillä on erimielisyyksiä yksityiskohtaisissa kysymyksissä ja vaikka me niiden vuoksi usein kiihkeästikin riitelemme, niin on meillä kuitenkin yhteinen vihollinen, jota vastaan etumme pakoittavat meitä seisomaan yhtenä miehenä, ainakin sikäli kun käsitämme mitkä ovat todelliset etumme ja kuka on todellinen vihollisemme. Ja sikäli kun voimme keksiä keinoja, jotka vähentävät sibat tarpeettomiin riitoihin, sikäli luomme itsellemme tilaisuutta antamaan suurempaa huomiota taistelulle yhteistä vihollistamme kapitalistiluokkaa vastaan.

On ehdotettu nykyisten piirikomiteain lakkauttamista ja niiden sijaan muodostettavaksi suoranaisesti keskusviraston alaisena toimivia valtiojärjestöjä. Tämä toimenpide olisi taka-askel. Se hajaannuttaisi järjestömme suureen joukkoon pieniä pirstaleita, jotka hyvin vähän tulisivat olemaan tekemisissä toistensa kanssa. jotkut näistä valtiojärjestöistä voisivat ehkä olla elinvoimaisiakin, mutta ei ole ollenkaan liioit-

televaa ennustelua, jos sanoo, että useat heikoilla perustuk-
 silla lepäävät aikansa riuduttuaan joko nukkuvat taikka sit-
 ten lähtevät kulkemaan omia uriaan. Kuten on jo ennen
 mainittu, keskuskom. ei voisi parhaimmalla tahdollaankaan
 tutustua perinpohjin maan joka kolkkaan. Ei ainakaan
 muutoin kuin olemalla palkattu toimisto joka uhraa kaiken
 aikansa sitä tarkoitusta varten. Ja vaikka se voisikin niin
 olisi sillä melkein voittamattomat vaikeudet koettaessaan
 tyydyttää koko järjestöä. Järjestömme taloudellinen asema
 ei salli asettaa vielä hetikään tarpeellista määrää organisee-
 raajia ja puhujia liikkeelle. Jos ajatellaan, että me voimme
 palkata vaikka kymmenenkin vakituista puhujaa, niin otak-
 suttavasti niiden joukossa on monenlaisia henkilöitä, toiset
 pidettyjä puhujina yhdellä seudun, toiset toisella. Keskus-
 komitean tietysti täytyisi koettaa lähettää sellaisia puhujia
 paikkakunnille kuin kulloinkin tahdotaan huolimatta matko-
 jen pituudesta ja kustannusten suuruudesta. Taikka sitten,
 keskuskomitean täytyy lähettää puhujat oman harkintansa
 mukaan huolimatta siitä onko heidän lähettämänsä puhuja
 mieleinen taikka ei. Tämä voisi tuntua tyrkyttämiseltä ja
 ennen on jo sanottu, mitä sellaisesta tyrkyttämisestä mahdol-
 lisesti voisi olla seurauksena. Suunnitellessaan puhujien mat-
 koja, täytyisi keskuskomiteankin kustannusten vähentämi-
 seksi ja antaakseen puhujille tilaisuutta tutustua paikallisiin
 oloihin, määrätä puhujat kiertelemään ainakin jonkun aikaa
 määrättyillä yhteenkuuluvilla alueilla esimerkiksi nykyisten
 piirien alueilla. Mitä parempi sitten tämä olisi kuin että
 annettaisiin näiden piirien itsensä päättää, kenen he halua-
 vat kiertämään keskuudessaan puhujana. Toisin sanoen ny-
 kyistä piirijärjestelmää.

Sitäpaitsi on ehdotettu piirikom. poistamista, koska se
 säästäisi järjestölle piirisihteerien palkat. Kuitenkin tulisivat
 valtiojärjestöt niihin verrattuna paljon kallimmiksi. Jokai-
 sessa valtiossa täytyisi olla ainakin yksi palkkaa nauttiva
 henkilö sihteerinä, nimittäin jos sihteeriltä aijottaisiin mi-
 tään vaatia. Kunniaavirjana se menisi kyllä ilman palkkiota-
 kin, ja voisihan sellainenkin sihteeri joskus jotain tehdäkin,
 jos sattuisi elantohuoliltaan joutamaan, mutta mitään jär-

jestelmällistä työtä ei häneltä voisi vaatia. Jos taas maksettaisiin vaikkapa vaan kymmenenkin dollaria kuussa, joka ei sekään ole vielä mikään mahdottoman suuri palkka, niin nousisi esim. 40 valtiosihteerin palkka \$400 kuussa. Sitäpaitsi lisääntyisi järjestön sihteerin työ tuntuvasti, joten hänellekin täytyisi yksistään tämän vuoksi ottaa apua. Totta kyllä, sikäli kun järjestöemme kasvaa sikäli sen virkailijakuntakin kasvaa joten voimme odottaa, että piireissä toimivat alue-, valtio- ja paikalliskomiteat katsovat itselleen eduksi palkata vakinaiset sihteerit, mutta tämän määrää paikallisten olosuhteiden kehitys, joka on toinen juttu.

Ylläolevan perusteella New Yorkin ja Brooklynin S. S.

osastot ehdottavat:

että agitatsioonityön tekemistä varten maa yhä edelleenkin pidetään jaettuna kolmeen piiriin,

että jokaisessa piirissä agitatsioonityötä johtaa piirikomitea vakinaisella sihteerillä,

että eri piireille myönnetään mahdollisimman laaja määrämisvalta yksinomaan piiriä koskevissa kysymyksissä, kuitenkin järjestön toimeenpanevan komitean valvonnan alaisena niin, ettei loukata S. S. järjestön ja sosialistipuolueen yhteisiä päätöksiä ja sääntöjä,

että syventyäkseen perinpohjin piirinsä asioihin, piirikomiteain on oltava vilkkaassa vuorovaikutuksessa piirinsään olevien alue-, valtio- y. m. paikalliskomiteain kanssa, joita on muodostettu tai nähdään tarpeelliseksi muodostaa paikallista agitatsioonityötä varten ja että laaditaan yhdenmukainen ja tarkoitustaan vastaava järjestelmä tilastojen kokoomista varten suomalaisten olosuhteissa.

New Yorkin ja Brooklynin alustustoimikunta.

Ehdotus toimeenpanevan komitean hajottamisesta

Alustus S. S. järjestön edustajakokoukselle.

S. S. järjestön toimeenpaneva komitea on elänyt yli ikänsä, niin välttämätön kuin sen syntyminen on ollutkin ja se

työ on suuri ja laajakantoinen minkä se kiitettävällä tavalla ajallaan on suorittanut, josta osittain tuloksena on ollut se nopea kehitys mikä järjestössämme on tapahtunut viimeisen 5 vuoden kuluessa, mutta samalla kertaa on tämä järjestöme nopea kehitys luonut uusia, paremmin sopivia järjestäytymismuotoja, tehden siten välttämättömäksi uusien toimeen panevien valta-asemien syntymisen, samalla kaivaen ontoksi sen perustuksen mille vanha toimeenpaneva komitea on rakennettu, joten hauta on valmis ja Toimeenpaneva komitea tehtävistään vapaa siirtymään olleitten joukkoon, siitä järjestöme rahtuakaan kärsimättä.

Hancockin edustajakokous loi pohjan järjestöme uudelle sisäiselle järjestykselle, jakamalla S. S. järjestön piirijärjestöihin ja piirijärjestöt aluejärjestöihin. Sittemmin kun piiri- ja aluekomiteat ovat olleet käytännössä, on tämä järjestäytymismuoto osottautunut olevan vallan onnistunut ja täysin vastaavan S. S. järjestön nykyistä kehitystä. Mutta varojen ja vallan puute eniten ehkäisee piiri- ja aluekomiteain edistyksestä toimintaa. — Sittemmin kun piiri- ja aluekomiteat ovat olleet toiminnassa, ei Toimeenpaneva komitea ole tehnyt, tahi ei ole kyennyt tekemään mitään, josta olisi ollut järjestöllemme sanottavaa hyötyä ja sellaiseen on se mahdoton yhä edelleenkin, erittäinkin kahdesta syystä. Ensiksi, että se on paikallinen laitos, toiseksi on se kokoonpanoltaan periaatteellisesti rikkinäinen. Huolimatta siitä, että T. k. jäsenet ovat kootut kolmesta eri valtiosta, on se sittenkin paikallinen laitos laajan järjestöme keskellä. T. k. jäsenet voivat tuntea osan Wisconsinin, Indianan ja Illinoisin oloista, mutta vallan mahdoton heidän on tuntea niitä kirjavia oloja, jotka vallitsevat ulompana laajan järjestöme kaikilla eri tahoilla ja yhtä mahdotonta on osastoille ja aluekomiteoille tutustuttaa T. k:n jäseniä kirjeellisesti satojen paikkakuntien erilaisiin oloihin. Niin ollen on T. k:n toiminta itsetiedotonta arvailemista ja kankeaa, oloihin mukautumatonta, joten olojen tunteuttomuus katkaisee mahdollisuudet T. komitealta tehdä onnistunutta työtä.

Sitten se periaatteellinen ristiriitaisuus, mikä on vallinnut ja edelleenkin vallitsee T. komitean jäsenten kesken, te-

kee sen kokonaan kykenemättömäksi toimeenpanemaan sille kuuluvia S. S. järjestön yleisiä periaatteellisia tehtäviä. Tämän periaatteellisen kykenemättömyytensä on se räikeästi paljastanut useammin kun kerran. Olkoon tässä vaikka muistien virkistämiseksi, esimerkkinä mainittu vaan yksi sellainen tapaus. Se kauan kytenyt, mutta viime vuonna uudelleen tuleen syttynyt Raivaajan ja Työmiehen välinen tavaton suunta-juttu. Siinä itse asianomaisten sekä osastojen taholta tiukasti vaadittiin T. komiteaa ratkaisevalla sanallaan tekemään lopun tästä jutusta ja vaikka T. komitealla itsestäänkin olisi ollut oikeus ja vielä enemmän velvollisuuskin järjestön korkeimpana käskyn haltijana panna käytäntöön järjestön edustajakokouksien (Hibbingin ja Hancockin) päätökset, vaan sittenkin se pienillä viittailulla kurinpitopykäliin sivuutti koko asian.

Mitäpä ratkaisevaa olisi voinut odottaakaan laitokselta, joka on itsekin periaatteellisesti halvattu. Sitävastoin T. komitealla kyllä on ollut erinomainen halu ja taipumus ottaa suorittaakseen tehtäviä mitkä eivät olisi sille kuuluneet, vieläpä on pelkän hyväsydämisen herkkätuntoisuuden sokasema, ottamatta järkiperaisesti asiasta selvää, keräillyt järjestön välityksellä varoja itsensä hukuttaneiden ruumisarkkujen ostoa varten y. m. Tässä ei voida enää jäädä odottavalle kannalle, että tulevaisuudessa onnistuttaisiin valitsemaan periaatteellisesti cheämpi ja toiminnassaan tarmokkaampi T. komitea, sillä laajalla alalla, hajallaan oleva, 10,000 jäs. käsittävän järj. on mahdoton löytää (määrättyä alueelta) kylliksi kykeneviä tovereja, jotka olisivat kaikkialla tunnettuja, joka olisi välttämättöintä ennenkuin vaali voisi tapahtua itsetiotoisesti. On sulaa typeryyttä järjestön edelleen kustantaa kuollutta laitosta silloin kun järjestön oloisemmat laitokset varojen puutteessa ovat kykenemättömiä tekemään tuloksellista valistustyötä. On vähemmän järkevää pitää komiteoita ja virastoja virastojen päällä silloin kun niiden ylläpitokustannukset nielee kaksikolmatta-osaa järjestön agitat'onivaroista. Hajotettakoon toimeenpaneva komitea ja siirrettäköön sen valta piirikomiteoille; se käy vallan hyvin laatuun, sillä yleiset edustajakokoukset tulee

edelleenkin olemaan järjestön ainoana yleisiä lakeja laativana laitoksena. Ne määrittelevät ja järjestävät piirien väliset suhteet, joten piirikom. on helppo panna päätöksiä käytäntöön itse kussakin piirissä ja asiat, jotka ovat luonteeltaan yleisjärjestöllisiä; niistä voivat piirikomiteat edustajakokouksien päätöksiensä pohjalla, ensin keskustella erikseen ja jollei keskustelun tulokset lyö yhteen niin järjestön sihteeri voi toimittaa yleisäänestyksen piirikomiteoiden jäsenten kesken. Silloin varmasti tulee asiat tasapuolisesti ratkaistua, ilman niihin vaikuttamatta paikallisuus- eli persoonana sympatia. Järjestön sihteerin tilien tarkastajain valinta voidaan jättää Chicagon s. s. osastolle. Tähän suuntaan järjestämällä järjestömmme ohjaket voidaan säästää melkoinen summa vuosittain järjestön ag. varoja, jotka sitten tulee käytettäväksi todelliseen kiihotustyöhön. Nykyään T. komitean käytettäväksi jää järjestön ag. verosta 40 pros. s. o. nykyään yli \$200 kuukaudessa, mutta jos T. k. hajotetaan, niin tilintarkastajain palkkoihin y. m. menoihin riittää 10 pros. (tietääksemme järjestön sihteerin kustannukset suorittaa kansallisivirasto), joten tämän kautta lisääntyy jokaisen piirikomitean kuukausitulot enemmän kuin \$50.00, näin ollen kun valta ja varat tulee piiri- ja aluekomiteoiden käsiin, niin silloin järjestömmen toiminta on varmaa ja itsetietoisia, sillä piiri- ja aluekomiteat tuntee piirin ja alueensa kaikkalaiset olosuhteet, joten he voivat niiden mukaisesti toimia. Sentähden ehdotamme tulevalle s. s. järjestön edustajakokoukselle,

a) Että s. s. järjestön toimeenpaneva komitea tarkoitustaan vastaamattomana hajotetaan.

b) Että sen toimeenpanovalta siirretään piirikomiteoille ja järjestön sihteerille ynnä tilintarkastajien valinta määrätään Chicagon s. s. osaston tehtäväksi.

10 pros. s. s. järjestön ag. veroista pidätetään järjestön kassaan ja 90 pros. jaetaan suhteellisesti piirikomiteoille.

Tässä emme ryhdy prikusta prikkuun määrittelemään miten missäkin tapauksessa näiden piirikomiteain tehtävät

olisi järjestettävät; jätämme sen kokonaan s. s. järjestön edustajakokouksen tehtäväksi.

Lebanon s. s. osaston alustuskomitea.

(Osaston leima.)

Agitatsionityö yleensä

Duluthin osaston alustus puhujatoimen järjestämisestä on pääkohdissaan seuraava:

Varsinaisten piiripuhujien ohella löytyy järjestömmä keskuudessa puhujia ja luennoitsioita, jotka itse järjestävät matkansa — tavallisesti kylläkin asianomaisten osastojen suostumuksella —, ottavat sisäänpääsymaksun ja kokoovat kolehtia. Se seikka, että varsinainen valistustoiminta ei ole riittävä, tulee todistettua sillä kun näille puhujille ja esiintyjille on annettu puhumatilaisuuksia osastoissa. Se järjestyttömyys ja suunnittelemattomuus, joka siinä suhteessa on vallinnut, ei kuitenkaan ole eduksi. Sillä, kun puhuja matkallaan poikkeaa vaan suurimmissa osastoissa jättäen pienet sivuun, herättää se paheksumista näiden keskuudessa. Myöskin se seikka, että yksityisen puhujan ja piiripuhujan matkat sattuvat yksin aikoihin, tuottaa sekaannusta. Haittaa tuottaa varsinkin asian rahallinen puoli. Yksityinen puhuja saa toisilta osastoilta ilmaisen huoneen, toisilta ei; toisissa annetaan oikeus ottaa sisäänpääsy, toisissa taas jää hänen korvauksensa kolehdin varaan, joka voi aiheuttaa sen, että suuri osa puhujan puheesta muodostuu kolehtikerjuuksi.

On siis aika ryhtyä asiaa järjestämään siten, että puhujat, jotka eivät ole suorastaan järjestön palveluksessa, alistavat puhujatoimensa piirijärjestöjen määräyksen alaiseksi. Asian voisi järjestää seuraavasti:

Jos riittävä määrä ilmottaa haluavansa erikoisluennoita ja suorittaa siitä kulut, tiedustele piiris sihteeri sopivaa luennoitsijaa. Myös voi halukas luennoitsija ilmottaa piirikomitealle, jolloin piiris sihteeri, jos piirikomitea suosittaa puhujaa, kysyy osastoilta haluaisivatko he ilmottautuneen luokseen. Samalla valmistaa piiris sihteeri matkasuunnitelman,

jossa otetaan huomioon matkan varrelle sattuvat osastot, sekä näiden suuruuden ja maksukyvyn perusteella arvioi kuinka suuri summa kultakin osastolta menisi, kun puhujan palkkio ja matkakulut ovat huomioon otetut. Sitten kun osastot ovat hyväksyneet suunnitelman, pannaan se käytäntöön. Näin osastot tulisivat saamaan määrättyllä, muihin osastoihin nähden suhteellisella maksulla puhujan ja puhujat saisivat tietyn palkkionsa. Mitä tällaisen matkan kuluista jäisi ylijäämää, siirrettäisiin piirirahastoon. Loppuponneksi ehdottaa Duluthin osasto kokouksen päätettäväksi

että järjestön keskuudessa toimivien yksityisten puhujain on tästä alkaen annettava puhujamatkansa piiritoimikuntain järjestettäväksi siten, että puhujaa haluavat osastot suostuvat määräsummalla kohdaltaan korvaamaan puhujamatkan kulut ja puhuja saa määrätyn korvauksen työstään, eikä ole tilaisuudessa käyttämään valistustilaisuutta yksityiseen keinotteluun.

*

Duluthin osaston alustusta oli kannattanut Detroitin osasto muissa paitsi niissä kohdissa, joissa puhutaan, että yksityisten puhujain on annettava puhujamatkansa piiritoimikuntain järjestettäväksi. Detroitin osasto ehdottaa että puhujain on annettava järjestön keskustoimiston ja aluekomiteain järjestää puhujamatkansa, ja että tulevaisuudessa, jälkeen edustajakokouksen ruvettäisiin pitämään kirjanpitoa puhujain ja luennoitsijain aineista, että osaston virkailijat veloitetaan antamaan aluetoimikunnille ja järjestön keskusvirastolle tarkat tiedot mistä aineista puhujat ovat kulloinkin puhuneet. Tällainen kirjevaihto voisi kyllä hiukan lisätä työtä, sekä menoja postikuluihin y. m., mutta täten tietäisivät aluetoimikunnat ja keskusvirasto, kuinka monta luentoja ja puhetta on kullakin paikkakunnalla pidetty ja mistä aineista. Nyt, entiseen tapaan, kun ei ole tiedetty mistä aineista on edellinen puhuja puhunut paikkakunnalla käydessään, voi sattua, että viikon tai parin perästä tulee toinen puhuja ja puhuu aivan samoja mitä edellinenkin, eikä näin ollen aluetoimikunnat enempi kuin keskusvirastokaan

tiedä mitään mistä aineista on kullakin paikkakunnalla puhuttu ja mistä siellä ei vielä ole puhuttu.

.

Matti North alustuksessaan painosti ensinnäkin sitä selkkaa, että kaikissa niissä s s. osastoissa, joissa ei vielä ole toimessa erikoiset agitatsioonikomiteat, on ne niihin heti valittava. Niiden tarpeellisuudesta mainitsee hän seuraavaa:

“Missä nuo mainitut komiteat ovat rakennetut, on myöskin huomattu sellaisen komitean työ parhaita tuloksia tuottavaksi kuin mikään entinen menettely on agitatsioonityön levittämisessä koskaan tuottanut. Se menettely on korjannut agitatsioonin sekä sisälle että ulospäin. Ulospäin se on ollut voimakkaampi, paremmin järjestetty ja sellaisenaan vähempi yksityisponnistuksia kysyvä. Sisällepäin on se kasvattanut suuremmissa määrässä toimintaintoa ja samalla se on lopettanut kaikenlaisen yksilöllisen keinottelu-yrityksen kirjallisuus- ja sanomalehti- ”bisneksessä”, joten ne monet ennen tapahtuneet kustannusliikkeiden asiamiestensä velkojen karhuamiset y. m. ovat yhteistoiminnalla poistettut, samalla kuin on myöskin loppunut se ikävä pelko, että asiamiehet ”tienaavat” agitatsioonin levittämisessä prosenttien kirjallisuudesta y. m. Samalla on ehkäisty niiden henkilöiden velkaantuminen, jotka ovat tuossa toimessa olleet. Kaikkien tärkein puoli, mikä sillä toiminnalla on saavutettu, on se, että jäsenistöön on kasvatettu varmuus siitä, että kaikenlainen agitatsiooni täytyy olla järjestön kontrollin alaista ja että kaikenlainen yksilöllinen, omalla vastuullaan oleva agitatsioonityö on poistettava. Siksi olisi järjestön edustajakokouksessaan painostettava enempi sitä puolta, että jokainen s. s. osasto velvoitetaan ottamaan käytäntöön agitatsioonikomiteain perustaminen.”

Yksityisten puhujain suhteesta järjestöön lausuu alustaja:

“Tästä pulasta olisi järjestön jo päästävä, otettava järjestön määräämisvallan alle jokainen puhuja, joka on matkalla, sillä luullakseni on s. s. järjestö jo siksi voimakas, että

se kykenee järjestämään agitatsionin paremmin tuottavaksi kuin kukaan yksilö sitä voi tehdä. Tämä määräämisvalta voitaisiin jättää piirikomiteain ja osastojen agitatsionikomiteain väliseksi asiaksi. Tai jos piirikomiteat tarpeettomina poistetaan, sitten niiden tilalle asetettujen aluetoimikuntain huoleksi, joten s. s. järjestön toimeenp. komitealta voisi kaikki agitatsionia koskevat työt jättää näiden enempi paikallisten joukkojen järjestämiseksi ja samalla voitaisiin siirtää toimeenpanevalta komitealta puhujalupakirjain myöntäminen kokonaan näille järjestäville toimikunnille, sillä juuri sen takia eivät piiritoimikunnat, enempi kuin osastot tai agitatsionikomiteatkaan voi määrätä näitä kulkevia puhujia, niillä kun on toimeenpanevalta komitealta lupakirja mukana."

.

Emil Pelto alustuksessaan kosketteli etupäessä järjestön puhujain matkoja. Alussa hän selvittää kuinka on ollut pako järjestymistyön tähän asti tapahtua niinkuin se on ollut, että on täydytty etupäessä pitää myöskin siitä huolta, missä paikoilla puhujat ovat saaneet enempi aineellista kannatusta. Mutta kun järjestö on kasvanut suureksi ja voimakkaaksi, niin voitaisiin puhujain matkat järjestää seuraavan järjestelyn mukaan:

a) "Järjestyneillä paikkakunnilla yhden tai kahden illan puheilla ei ole suurta merkitystä, syystä että osastojen jäsenistön, jotka useammassa tapauksessa muodostavat enemmistön kuuliakunnasta, tietoisuus on kasvanut siinä määrin, että tavallisilla kiihotuspuheilla ei ole sanottavaa merkitystä. Ja illassa parissa ei puhuja voi selvittää paljoakaan sosialismin teoreettista puolta. Paikkakunnilla, missä osasto on pitemmän aikaa ollut olemassa, on useassa tapauksessa jonkinlaisia kotoisia voimia, jotka kykenevät jotain selvittämään, ainakin persoonakohtaisesti ja ellei sellaisia olisikaan, niin kirjallisuuden avulla voidaan kuitenkin tehdä sosialistista kasvatustyötä. Useammassa osastoissa toimii kirjallisuus- ja agitatsionikomiteat, jotka levittävät sanoma- ja lentoleh-tisiä, kirjallisuutta j. n. e. ja täten tehdään mainiota agi-

tatsionityötä vieläpä niidenkin keakuudessa, jotka sosialisti-puhujia eivät mitenkään tule kuulemaan.”

b) ”Järjestämistyö kohdistettakoon etupäässä järjestyttömillekin seuduille, kuten farmarien, etenkin uutisasukasten keskuuteen, metsäkämpille ja yleensä joka paikkaan, missä sellainen vaan on mahdollista. On kylläkin usein sanottu, että sosialismi ei verso farmarien keakuudessa, mutta se ei pidä paikkaansa. Etenkin ylä-Michiganissa, Wisconsinissa ja Minnesotassa on sadottain suomalaisia uutisasukkaita, jotka taistelevat villipedon tavoin elämästä ja kuolemasta, samaten kuin teollisuudenkin palveluksessa olevat työläiset tekevät. Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö heihin sosialismi pystyisi, jos sitä vaan heille selitettäisiin. On otettava vielä huomioon se seikka, että farmarin kokelaat ovat useassa tapauksessa äänestyskelpoisia, kun sitävastoin kaupunkityöläiset eivät ole puoleksikaan. Siis agitaattorin ehdottomasti kannattaa mennä paikkakunnalle, missä vaan on puolikymmentäkään suomalaista — ainakin rautateiden lähistöllä.”

c) ”Että tällaista järjestämistyötä voitaisiin tehdä, kysyy luonnollisesti enempi järjestön varoja, sillä puhuja luonnollisesti ei sellaisilla paikkakunnilla kannata läheskään itseään, mutta onhan s. s. järjestö jo siksi voimakas, että voidaan puhuja lähettää matkalle ilman sen ”kirkollista” avustustakin. Tietääkseni voidaan kustantaa ainakin yksi puhuja kuhunkin piiriin nykyisellä verotuksella ja ellei voida, keksitään keinoja että voidaan.

Mitä tulee järjestyneitten paikkakuntien kasvatustyöhön, niin mielestäni ne tarvitsevat useampipäiväisiä luentoja, joissa voitaisiin selittää esim. valtiorakennetta, kunnalliseksiä valtiohallintoa j. n. e.”

Onko naisia tarpeellinen järjestää taloudellisesti?

Alustus s. s. järjestön edustajakokoukselle.

Nykyään ovat miehet, työläistoverimme, melkein kaikilla aloilla järjestyneet ja niitä, jotka eivät vielä ole, koe-

tetaan kiireen kaupalla herättää ja saada järjestykseen. Sosialistipuolue lähettää ja pitää puhujia liikkeellä, eri ammattijärjestöt omia organiseeraajiaan, järjestämään miestyöläisiä, josta on ollut seurauksena se, että ei löydy enää montakaan alaa, jolla eivät miehet olisi järjestyneet. Mutta samalla aikaa on tässä järjestyksessä kokonaan unohdettu naistyöläiset, joita on monilla eri työaloilla useampia kymmeniä tuhansia, jotka ovat kokonaan tietämättömiä järjestyksen välttämättömyydestä ja olojensa parantamisen mahdollisuuksista ja jotka järjestyttömänä voivat polkea miesten palkkoja tekemällä työtä halvemmalla ja pitempiä työpäiviä, y. m. Myönnettävä tosiasiahan on, että jos kerran kannatetaan ja uskotaan työläisten järjestykseen, niin on siihen myöskin luettava työläisnaiset kaikilla eri aloilla. Lukuunottamatta naisia, jotka työskentelevät tehtaissa ja joista suurin osa on järjestyneitä yhdessä miestyöläisten kanssa samoihin unioniin, on naistyöläisiä, joita kohtaan ei koskaan harjoiteta erityistä agitatoria. Sellaisia naisia ovat esim. 1:ksi palvelijattaret, joiden luku Yhdysvalloissa nousee varmasti kymmeniin tuhansiin; 2:ksi kauppapalvelijattaret, joiden luku myöskin nousee useampiin kymmeniin tuhansiin; 3:ksi päivätyöläisnaiset.

Palvelijattaria työskentelee melkein joka kylässä ja kaupungissa, suurkaupungeissa tuhansittain He, ollen poikkeuksetta siirtolaisia, eri kansallisuuksiin kuuluvia, ovat kielen taitamattomuutensa takia pakoitetut tekemään ylettömän pitkiä työpäiviä, keskim. 12—16 tuntia, hyvin usein pitempiäkin, ilman palkkaa ylityöstä; ovat työnantajainsa melkein rajattoman mielivallan alaisia, saavat vähän palkkaa ja aivan liian vähän nauttia vapautta. Ja vielä, amerikalainen pitää palvelijan asemaa kaikista muista työläisistä halvimpana, jota tässä sivumennen mainittuna todistaa sekin seikka, että harvoin tässä maassa syntynyt työläinen alentuu palvelijan ammattiin, tehden ennen työtä 3—4 dollarin viikkopalkalla, joka ei hänelle anna edes kunnollista ravintoa, puhumattakaan muista elämäntarpeista. Palvelija on toisin sanoen kotiorja, jota isäntänsä saa mielimäärin kohdella ja käskä.

Tällaisissa oloissa pitemmän ajan elettyään, palvelija muuttuukin useammassa tapauksessa täydelliseksi orjattareksi ruumiiltaan ja sielultaan, joka, vaikka huomaakin vääryyttä kärsivänsä, ei uskalla kääntään korottaa puolustukseeseen, peläten kadottavansa paikkansa ja saavansa huonon todistuksen palveluksestaan. Suurkaupungeissa etenkin ei palvelija saa kunnollista palkkaa ellei hänellä ole todistukset viimeisestä paikastaan, jossa häntä kiitetään ja sanotaan "rehelliseksi, nyöräksi ja kuuliaiseksi", ja ennenkaikkea kovaksi työihmiseksi ja joka ei vastusta emäntäänsä. Tällainen pelko se on, joka pakottaa palvelijan koettamaan paras-tansa ollakseen emäntänsä mieliksi. Palvelija tietää, että ellei hän tee hänelle määrättyjä tehtäviä tai nurisee vastaan, saa laputtaa tiehensä, muualta leipäänsä etsimään, ja on toisia palvelijoita jotka ovat joka aika valmiita ottamaan hänen paikkansa ja täyttämään samat vaatimukset.

Tässä juuri huomaamme heidän järjestymisensä välttämättömyyden. Yksilöinä he eivät voi paljoakaan parannuksia saada oloihinsa. Yhdistettyinä he voivat taistella oikeuksiansa puolesta ja tietäessään, että he ovat kaikki yhden ja yksi kaikkein puolesta taistelussa. Kaikenkielisten palvelijain keskuudessa jo löytyy paljon sellaista henkeä, että järjestyminen on välttämätöntä ja se on ainoa keino heillekin asemansa kohottamiseksi, joten, jos heitä vaan todella aletaan järjestämään, se tuottaisi ennen pitkää hyviä tuloksia.

Kauppapalvelijat, joina Yhdysvalloissa on suurimmaksi osaksi nuoret tytöt ja naiset, ovat surkuteltavaakin surettavammassa asemassa. Tunnettuahan on meille kaikille miten pientä palkkaa he nauttivat ja kuinka he ovat pakoitettuja alistumaan työnantajainsa ja johtajainsa tahdon alle. Heidän asemansa on surkuteltava vielä siitakin syystä, että vaikka he saavat pienempää palkkaa, kuin monilla muilla aloilla työskentelevät naiset, kuten palvelijattaret, ompelijattaret y. m. he silttenkin pitävät itseään parempina ja sivistyneimpinä kuin nämä yllämainitut, eivätkä halua tulla luetuiksi samaan joukkoon toisten työläisten kanssa. Siis kauppalpalvelijoita kohtaan olisi myös harjoitettava voimakasta agitatsionia ja sen kautta saatava hekin tietoisiksi työväenluokan jäseniksi.

Päivätyöläisnaisten olosuhteet myös kaipaavat paljon parannuksia. Naiset, jotka käyvät perheissä ompelemassa päiväpalkalla, ovat, vaikka heitä yleisesti pidetään parempina sekä kohdellaan kunnioittavammin kuin palvelijoita, useammassa tapauksessa vielä kurjemmissa oloissa kuin palvelijat. Saaden pientä palkkaa, jolla heidän täytyy hankkia ruokaa, asunto, vaatteet ja muu ylläpitonsa, ei se useastikaan riittä, josta on seurauksena että he ovat pakoitettuja kärsimään puutetta (nälkää) tai myymällä ruumistaan ansaitakseen lisää. Heidän täytyy myös työskennellä 10—12 tuntiin päivässä jolla ajalla ovat pakoitettuja puskemaan kaiken työvoimansa käsillä olevaan työhön. Heidänkin ainoana pelastuksenaan on järjestyminen.

Paljon on vielä naisia, jotka käyvät perheissä pesijättärinä, siivoojina y. m. He saavat pientä palkkaa ja tekevät pitempiä työpäiviä yleensä kuin miehet, jolla ajalla heidänkin on koetettava lisätä työn nopeutta, saadakseen mahdollisimman paljon työtä valmiiksi. Ja kun otamme huomioon sen, että tällaiset työntekijät ovat tavallisesti perheen äitejä joilla on koti ja lapset vielä huolehdittavinaan saavuttuaan kotiin työstään, voimme arvata, että he ovat perinpohjin raskittuneet. Järjestyksellä voivat hekin saada lyhemmän työpäivän, parempaa palkkaa ja paremmat työolot.

Myönnämme, että tällaisten naisten järjestäminen on sangen vaikea tehtävä, mutta ei suinkaan ole aivan mahdoton. Juuri siksi, että se on vaikea, siihen on kiinnitettävä huomiota. Siihen on uhrattava kaikki voimat, mitkä suinkin ovat käytettävissä.

Tässä on puhuttu taloudellisesta järjestämisestä alustuksena sosialistijärjestön edustajakokoukselle. Ehkä monikin sanoo, että meillä ei ole mitään tekemistä taloudellisen järjestämisen kanssa. Pitäkööt siitä huolen uniot, joille se kuuluu. Me työskentelemme vaan poliittisen järjestämisen alalla. Mutta näiltä vastaväittäjiltä kysyn yhden seikan: Miten ihmiset tulevat sosialisteiksi? Eivätkö he tule siksi, että huomaavat taloudellisissa oloissa epäkohtia? — aivan niin. Jos asianlaita kerran on niin, niin silloin on niistä selkoista puhuttava. On paljastettava epäkohdat heidän työskentelya-

lallaan heille selviksi. Kun ne heille selviävät, niin niiden mukana selviää ennen pitkää, että vika ei ole olemassa ainoastaan heidän työskentelyalallaan, vaan kaikilla työaloilla. Se selviää sitä paremmin, jos näitä molempia puolia heille yht'aikaa selvitetään. Ja sen voivat nykyisin tehdä ainoastaan sosialistipuolueen järjestöt Amerikassa. Tämän vuoksi ehdotamme, että

suomalaiset sosialistiosastot kaikkialla tekevät voitavansa naisten järjestämiseksi taloudellisiin järjestöihin hankkimalla puhujia, lentolehtisiä y. m. sopivia välineitä ja suorittavat tätä työtä missä se suinkin on mahdollista, paikkakunnalla olevien toisten sosialistiosastojen ja unionien kanssa yhteisvoimin, ja että

Toveritar ottaa tämän ohjelmaansa hankkimalla ja julkaisemalla asiaa koskevia kirjoituksia; ja että

nämä ehdotukset toteutetaan niin että ne eivät jäisi kuolleeksi kirjaimeksi, vaan muuttuisivat eläväksi voimaksi. Työväen-Opiston naisten puolesta

Elina Aaltio.

Suomalaisen puolutoiminnan suhtautuminen maankieliseen puolueeseen valistustyössä

Suomalaisena sosialistijärjestönä kuuluessamme keskusvirastomme kautta S. puolueeseen, on tietystikin velvollisuuksia puolueen tehtävissä valistustyössäkin.

Mutta on meillä myöskin oikeuksia arvosteluun, että eikö yleinen valistustyö kaipaisi korjauksia tai parannuksia, ja kun siinä asiassa kaikkien kansallisuuksien voimat kootaan yhteen, tulee asia autetuksi.

Tosin S. S. Järjestö monessakin asiassa kaipaa vakiintumista, mutta silti huomataan maankielisessä valistustyössä sangen suurta velttoutta, varsinkin kunnallisen toiminnan järjestämisessä y. m. pienemmissä työväenluokan järjestämistavoissa.

Tietysti me suomalaisetkin olemme olleet osallisina moiseen veittouteen, mutta kun se nyt jo huomataan, niin tulemme täyttämään velvollisuutemme valistustyössä.

Kieltämätön tosiasia on, että Amerikan teollisuusalat ovat kehittyneessä huippuunsa, joka tekee kansalle elämisen mahdolliseksi. Sosialistipuolue on sen etuvartija. Sen on pelastettava ja estettävä kansa vajoomasta alimpaan kurjuuteen, josta enään sen on vaikeampi nousta.

Historian totuus on, että valistunut työväestö ainoastaan pystyy taistelemaan ja saavutetut voitot pitämään itsellään.

Samalla tunnemme, että sosialistinen tuotantotapa, sen toteuttaminen on välttämätön, silloin kun kapitalistinen tuotantotapa ei enään voi kansaa elättää ja yhteiskunnallisia oloja tyydyttää. Mutta juuri sen kansalle tietoisuudeksi tekemiseksi ja saada kansa oivaltamaan asemansa ja samalla tekemään velvollisuutensa yhteiskunnallisessa vallankumoustyössä vaatii paljo uhrauksia ja kiinteätä ponnistusta.

Sen sijaan kun nyt vaaliaikoina ainoastaan innostutaan kiihoituspuheita pitämään ja hetkellisesti saadaan äänestäjiä kannattamaan sosialismia, joka tuottaa pettymyksiä, on työväenluokkaa opetettava käsittämään kaikkia pienempiäkin parannusvaatimuksia, niiden merkitystä työväenluokan jokapäiväisessä elämässä. Sellaisessa pyrkimyksessä työväestö valistuu itse itseään johtamaan ja hallitsemaan.

On suuria kaupunkoja, teollisuuskeskuksia, missä asustaa useita tuhansia työläisiä, jotka rimpullevat sosialistisen valistuksen puutteessa kaikellaisten porvarillisten radikaalein vaikutusten alaisina. Erityisellä taidolla varsinkin sanomalehtialalla vierotetaan työväestö tosiasioiden tunteamisesta.

Siksi ehdotamme että edustajakokous päättää:

1. että suomalaisten puoluelehtien on kiinteästi teroitettava lukijakunnalleen ja osastoille valistustyön merkitystä yleisesti, kunnallisessa, osuustoiminnallisessa ja taloudellisessa järjestymisessä ja pienempienkin parannuksien merkitystä työväestölle ja

2. että osastot agitatsioonikomiteoita erityisemmin valvoivat levittämään kirjallisuutta ja sanomalehtiä toisikieli-

sisssä piireissäkin, missä huomataan maankielisten piireissä velttoutta siinä toimessa.

3. että osastot kauntikomiteoihin valitsevat edustajia, joita velvoitetaan erityisemmin kokouksissa painotamaan alinomaisen jatkuvan valistustyön merkitystä ja sanomalehtien perustamista y. m. soveltuvia keinoja.

4. että kaupungittain ja kauntittain suomalaiset osastot missä maankieliset eivät tunne velvollisuuttaan, seuraavat porvarillisten sortoa ja vääryyksiä työväen luokan pyrkimyksien polkemista j. n. e. toimivat yleisiä protestikokouksia, missä julkisesti lausutaan pahekuuminen sellaisesta menettelystä.

K. Wehter.

Verotuskysymys

Toveri A. J. Partasen alustus:

„Järjestömme jäsenkohtainen verotus on saattanut aikaan mutinaa muutamissa osastoissa. On tapahtunut kieläytymisiä verojen suorittamisessa ja Cloquetin osastossa mutina on jo huippuunsa kehittynyt. Kuten tunnettu, on sanottu osasto juuri verotus-syistä eronnut pois — ei puolueesta, vaan — S. S. järjestöstä. Samalla kuin me suunnittelemme toimintaa puolueessa ulospäin, niin samalla on myös kiinnitettävä huomiota sisäiseen toimintaan. Jos mikään, niin juuri verotuskysymys kauttaaltaan kaikissa järjestöissä on mitä hullunkurisin. Järjestössämme käytännössä oleva verotusmuoto saapi hakea vertaistaan löytämättä sitä rutivanhoillisista porvarillisista verotustavoista. Cloquetin osaston menettely on selitettävissä, vaikkakaan heidän menettelyään ei voida millään puolustaa, sillä cloquetilaisten sosialisteina olisi pitänyt oivaltaa, että heidän ensimmäinen velvollisuutensa itseään ja järjestöä kohtaan olisi ollut ryhtyä korjaamaan havaitsemiaan epäkohtia verotustavoissa.

Mainittakoon tässä vaan yksi esimerkki nykyisen verotustavan nurinkurisuudesta.

Olettakaamme että on osasto, jonka jäsenmaksu on 40c. kuukaudessa, niin henkilöltä, joka ansaitsee \$4 päivässä menee hänen päiväpalkastaan 10 pros. kuukauden jäsenmaksuun;

jota vastoin henkilö, joka ansaitsee vaan \$2 päivältä, saa suorittaa 20 pros. päivän palkastaan kuukauden jäsenmaksuun. Ajatelkaamme että tämä kahden dollarin päiväpalkan saaja on perheellinen mies ja että hänen vaimonsa tahtois myös kuulua sosialistien joukkoon, silloin täytyy tämän kahden dollarin palkkaa nauttivan suorittaa 40 pros. päivän tuloistaan saadakseen kuulua sosialistipuolueeseen. Sama suhde vallitsee myös ylimääräisiin veroituksiin nähden. Esim. T. Opistolle menevää ylimääräistä 25 sentin ylimääräistä verotusta saa perheellinen osaston jäsen suorittaa 60 senttiä samansuuruisista tuloista kuin perheetön mies suorittaa vaan puolta vähemmän. Minkä tähden? Puolueemme tarkoitus ei ole veroittaa perheellisiä jäseniään siksi, että he jo nykyisten kurjien palkkasuhteitten vallitessa perheellisyytensä vuoksi ovat pakoitetut elämään monin verroin puutteellisempaa elämää kuin yksityiset työnraataajat. Tämä on seikka, joka lienee huomaamattomuudessa jäänyt järjestössämme korjaamatta. Se on myös seikka, johon on kiinnitettävä huomiota, ettemme aijo kehittää oloja siihen, että kaikki perheiden äidit jäävät vähitellen puolueriennosta tiensivuun, sillä yhä tiukkenevat elämisen mahdollisuudet pakottavat siihen että perheellinen mies ei jaksa ostaa jäsenyyttä vaimolleen.

Järjestömme jäsenyys ja kerätyt ylimääräiset verotukset eivät ole nykyisin tarpeeksikaan suuria, kun vaan verojen kantotavassa saadaan aikaan suhteellisempi menettelytapa, joka edes osittain perustuisi jäsenten tuloihin. Tässä ei ole tarkoitus ryhtyä esittelemään uusia verotustapoja, vaan tarkoitus on saada asia harkinnan alaiseksi. Ei voi tulla kysymykseenkään, että tämä edustajakokous olisi valmis ratkaisevasti päättämään jostakin uudesta veronkantotavasta järjestössämme. Asia vaatii yksityiskohtaisen harkinnan ja edustajakokous voi sen panna alulle, ett'ei järjestössämme jatkuisi cloquettilaisten tapaisia ilmiöitä.

Suomalaisen siirtokansan yhä lisääntyessä on järjestömme aina enempi ja enempi uhrattava sosialistisen valistustyön levittämiseen ja kansalaistemme kehittämiseksi sosialismiin. Yhtenä suurena ja jakamattoman tunnustuksen saaneena opinahjona sosialistisessa valistustyössä on jo toimiva

Työväen-Opisto. Suullista agitatsionityötä suomalaisten keskuudessa ei myöskään ole vähennettävä, vaan pänvastoin. Tämä valistustyö, tapahtuipa se sitten muodossa taikka toisessa, kysyy aina ja yhä uudestaan rahaa. Vaikka myönnämme, että sosialistinen valistunut köyhälistö on aina valmis mitä suurimpiin uhrauksiin, silloin kuin on kysymys sosialismin levittämisestä, niin samalla on huomattava että siirtokansamme lisääntyessä ja järjestömme yhä laajetessa ei voida suoranaissilla veroituksilla tarpeeksi laajaa ja voimakasta valistustyötä jatkuvasti toimittaa.

Tämän huomioon ottaen on siis keksittävä tulolähteitä, millä voidaan sosialistista valistustyötä edistää. Yhtenä tällaisena välillisenä verotuksena sosialistisen valistustyön edistämiseksi olisi niin sanotut mielenosotusmerkit Vappujuhliissa. Näistä Vappumerkeistä saadut tulot käytettäisiin yksinomaan sosialistisen valistustyön kannattamiseen. Järjestömme valmistuttaisi joka vuosi näitä vappumerkkejä ja niistä saadut tulot t. p. komitea tilittäisi siten, että osastot myymistään merkeistä saisivat laskea 10 pros. hyväkseen myyntipalkkiiona ja jälellä oleva summa, merkkien valmistus- ja lähetyskustannukset pois laskettuina, jaettaisiin siten että puolet puhtaasta voitosta siirrettäisiin Työväen-Opiston kannattamiseksi ja toinen puoli jäisi järjestön agitatsionirahastoon. Nämä saadut tulokset tulisivat ainakin osaksi helpottamaan ylimääräisiä veroituksia.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan:

1. Että edustajakokous velvoittaa toimeenpanevan komitean tutkimaan ja suunnittelemaan suhteellisempaa verotustapaa järjestön jäsen- ja ylimääräisiin verotuksiin nähden, sekä esittämään työnsä tulokset järjestön yleisäänestyksellä ratkaistavaksi;

2. Että S. S. järjestön edustajakokous päättää, että toimeenpanevan komitean on hyvissä ajoin Vappujuhlia varten valmistettava mielenosotusmerkkejä, sekä kulloinkin määrättävä merkkien hinta, ja niistä kertyvät tulot jaettava siten, että kukin osasto saa laskea hyväkseen 10 pros. myymistään merkeistä sekä puhtas voitto jaettava puolet Työväen-Opiston kannattamiseksi ja toinen puoli järjestön agi-

tatsionirahastoon toimeenpanevan komitean päätöksen mukaan agitatsionityöhön käytettäväksi; ja

3. S. S. järjestön edustajakokous velvoittaa jokaisen järjestöön kuuluvan osaston tekemään voitavansa Vappumerkkien levittämisessä."

*

Eri osastoilta oli saapunut seuraavia lausuntoja verotuskysymyksen suhteen:

"Iron Beltin osasto päätti kokouksessaan helmik. 25 päivänä esittää järjestön edustajakokoukselle, että suomalainen agitatsionivero nostettaisiin 10 senttiin. Tätä esitystä perusteltiin sillä, että koska jäsenmaksut muntamia polkeuksia lukuunottamatta ovat osastoissa 25 senttiä kuussa, niin tästä eivät tulisi jäsenet ensinkään kärsimään; ainoa, joka siitä kärsisi, olisi osastojen kassat. Ja silloin myös voitaisiin pitää joka piirissä kaksi jopa kolmekin puhujaa, joka vastaisi monin veroin enempi kuin ne muutamat dollarit osastojen kassoissa."

*

Wilkesonin osasto:

"Että maksettavaksi aljotuista ylimääräisistä verotuksista äänestäessä pitää olla vähintään kaksi-kolmasosaa annetuista äänistä verottamisen puolella ennen kuin sitä voidaan hyväksyttynä pitää."

*

Eveletbin osasto:

"Mikään ylimääräinen verotus ei ole laillinen ennenkuin järjestön jäsenet ovat sen yleisäänestyksellä hyväksyneet."

*

Glassportin, Penn. S. S.:

Että naiset, joiden mies on puoluejäsen, ovat vapaat kaikista veroista nauttien kuitenkin täysiä oikeuksia puoluejäsenenä.

*

Hoquiamin, Wash. S. S. O.:

Että kaikki perheelliset naiset ovat vapautettavat kaikista A. S. S. järjestölle menevistä veroista, syystä että juuri

verojen tähden ainoastaan pieni määrä perheellisistä naisista voi kuulua osastoihin ja väitämme, että jos kaikki naiset kuuluvat puolueeseen, merkitsee se enemmän puolueemme voimasuhteissa, kuin mitä tuottavat heidän suorittamansa jäsenverot.

Sääntömuutoksia

UUSI PYKÄLÄ S. S. JÄRJESTÖN PERUSSÄÄNTÖIHIN.

Mikään ylimääräinen veroitus ei ole laillinen ennenkuin järjestön jäsenet ovat sen yleisäänestyksellä hyväksyneet.

Kahdeksantoista pykälän lopussa, jossa sanotaan: "Edustajakokouksen päätökset astuvat voimaan heti kokouksen päätyttyä" muutettaisiin seuraavaksi:

Edustajakokouksen päätökset astuvat voimaan heti kun ne on yleisäänestyksellä hyväksytty.

Evelethin s. työväenyhdistyksen puolesta:

Otto Alhfors.

J. E. Viinikainen.

(Os. leima.)

*

Viimeinen Itäpiirin edustajakokous agitatsionityön järjestämisestä neuvotellessaan päätti esittää, että nykyinen, suomalaisen verotuksen jakamisperuste keskuskomitean ja piirien välillä muutetaan siten, että jokaisesta 5 sentin veromerkistä keskuskomitealle tuleva osa 2 senttiä muutetaan yhdeksi sentiksi tai siihen alimpaan määrään, jonka keskuskomitea tarvitsee käytännöllisiin kuluihinsa, ja että piireille, piirikomiteain käytettäväksi alueittensa agitatsionityöhön jäisi 5 sentin veromerkistä neljä senttiä, tai se korkein määrä, joka jää kun keskuskomitean välttämättömästi tarvitsemat kulut koko suomalaisesta verotulosta eroitetaan.

Perustelmina Itäpiirin edustajakokous ja piirikomitea mainitsee, että koska tarkoituksenmukainen agitatsionityö koko suom. järjestössä onnistuu parhaiten piirien ja piirikomiteain kautta, niin suomalainen erityinen agitatsionivero si-

säistä ja ulkonaista agitatsioonityötä varten kuuluu kokonaisuudessaan suom. järjestön agitatsiooniin ja niin ollen käytännöllistä agitatsioonityötä johtavain piirikomiteain käytettäväksi. Näihin seikkoihin nähden esittää Itäpiirin komitea Itäpiirin edustajakokouksen päätökseen Suom. Sos. järjestön yleiselle edustajakokoukselle.

Että suom. sos. järjestön sääntöjen 11 pykälä muutetaan siten, että suomalaiset ag. veromerkit välittää järjestön sihteeri kaikille järjestöön kuuluville s. s. osastoille kussakin piirissä määrätystä hinnasta, josta toimeen p. komitean ja järjestön siht. ylläpitämiseksi lasketaan 1 sentti jokaista veromerkkiä kohti, tai se ain määränkin keskusvirasto välttämättömiin menoihinsa tarvitsee; kaikki muu ylijäämä suomalaisesta verotulosta jaetaan suhteellisesti piirikomiteoille.

Idän piirin edustajakokouksen puolesta toimeksi saanut
Idän piirikomitea.

*

Koska toisissa S. S. järjestön osastoissa luetaan puoluejäseneksi sellaiset henkilöt, jotka ovat 6 kuukautta jäsenmaksurästä, riippuen eri valtioissa voimassa olevista puolueemme perustuslaeista, aiheuttaa se hankaluutta muutteleville puoluejäsenille ja s. s. osastoille.

Esimerkiksi Massan valtiossa lasketaan puolueeseen kuuluvaksi henkilö, jolla on kolme kuukautta jäsenmaksurästä, mutta muutamissa muissa valtioissa sitävastoin henkilö, jonka jäsenmaksut ovat 6 kuukautta rästissä. Kun sellainen henkilö, jonka jäsenmaksut ovat olleet suorittamatta yli kolmen kuukauden ajan pyrkii muuttokortilla johonkuhun Massan valtion osastoon, ei häntä voida jäseneksi ottaa paitsi uutena jäsenenä. Silloin tavallisesti syntyy väittely kummanko valtion puoluesääntöjä tulee noudattaa, senkö, josta muuttaa vai senkö, johon muuttaa. Tämän ristiriidan poistamiseksi päätettäköön tehdä seuraava lisäys S. S. järjestön sääntöihin.

Henkilö, jonka puoluejäsenmaksut ovat olleet maksamatta yli 3 kuukautta, ei ole oikeutettu nauttimaan jäsenoikeuksia missään S. S. järjestöön kuuluvassa osastossa.

S. s. o. Saiman alustuskomitea.
(A. Rantanen.)

Suomalaisten sosialististen kustannusyhtiöiden liittoutumis- ja järjestön omaisuudeksi ottamis-kysymys

Toveri A. J. Partasen alustus kuuluu:

''MIHIN SUUNTAAN ON KEHITETTÄVÄ PUOLUEEMME KESKUUDESSA TOIMIVIEN KUSTANNUSYHTIÖIDEN LIITTOUUMISKYSYMYSTÄ?

Mainittua kysymystä on julkisuudessa eri osastojen kokouksissa ja yksityisissä toveripiireissä pohdittu puoleen ja toiseen. Yleisempänä perusteluna kustannusyhtiöidemme liittoutumiselle on esitetty, että keskinäinen kilpailu siten saataisiin poistumaan ja etenkin kirjatuotannon alalla voitaisiin saavuttaa tarpeellista yhtenäisyyttä niin niiden kustannuksin kuin myyntiinkin nähden. Tosin kyllä kust. yhtiöiden keskinäinen suhde ei ole sellainen, kuin sen tulisi olla. Siitä on todisteena yli rajojensa menevä keskinäinen kilpailu viime joulukirjallisuudessakin.

Vaikka näin on, niin ei tämä seikka ole mikään välttämätön syy liittoutumiseen. Tämän seikan voimme auttaa paljon pienemmällä ponnistuksilla kuin mitä kysyy kustannusyhtiöiden liittoutuminen. Nimittäin siten, että pidämme näiden kust. yht. toimeenpanevat voimat — johtokunnat paremmassa kurissa järjestön taholta, sekä samalla opetamme heille, että kust. liikkeemme ovat järjestetyt järjestöjä varten, eikä päinvastoin. Tämä puoli kun asiassa tulee tasapainoon, silloin tuo keskinäinen kilpailu myös tasoittuu, joten tästä kysymyksestä puhuessa voimme nämä seikat pitää vähemmän painavina tekijöinä liittoutumiselle.

Mitkä ovat sitten ne painavimmat syyt kust. yht. liittoutumiseen?

Vastaukseksi tähän voimme mainita kaksi päätekiää. Liittoutumisesta koituva taloudellinen etu ja lehtiemme yhtenäisempi toiminta puolueemme hyväksi. Ne ovat tekiöitä, joiden ympärille kietoutuvat n. s. vähemmän painavammat seikat. Niitä monia eri seikkoja, mitkä muodostavat nämä päätekiät ja kannattavat tätä kust. yht. yhtenäiseksi muodostamista, ei ole tarkoitus tässä ruveta selostamaan. Minä pidän itsestään selvänä sen puolen asiasta, eli toisin sanoen, että me kaikki olemme periaatteessa samalla kannalla, siis tunnemme sen hyödyn, mikä tämän mantereen suomalaisille työläisille koituisi, jos olisi olemassa vaan yksi taloudellisesti voimakas yhtiö niiden monien heikkojen yhtiöiden asemasta. Siis periaatteessa näyttää asia jo kypsyneen, mutta miten tämä yhtenäisyyskysymys käytännössä toteutetaan, siitä on eri mielipiteitä olemassa ja vaatii sangen tarkkaa pohtimista, ettemme joudu asemaan, joka voisi olla vielä nykyistä hulumpi.

Liittoutumiskysymyksen kannattajilla näyttää esiintyvän yleisempänä se mielipide, että on kaikista nyt olevista yhtiöistä muodostettava yksi. Se on kyllä helposti ajateltu ja vastaa niitä toiveita mitä tästä liittoutumiskysymyksestä haetaan. Sovellutettuna sitä käytännössä tulee siinä esiintymään muuta muttaa ja mutkaa. On otettava huomioon, että tässä on kysymys osakeyhtiöiden yhteen sulattamisesta, josta lopullisesti päättävät kunkin yhtiön osakkeenomistajat, eikä näinollen ulkopuolisilla yhtiöiden kannattajilla ole ratkaisevaa sananvaltaa. Siis järjestöjemmekin sananvalta yhtiöidemme sisäisiin asioihin supistuu heillä olevien osakepaperien lukuisuuteen. Jos taloudelliset seikat antaisivat myöten, että järjestömme keskuudessa voisi muodostua uusi kust. yhtiö, joka olisi kylliksi voimakas taloudellisesti, että voisi ostaa nyt jo olevat yhtiöt varoineen ja velkoineen, niin kysymys olisi verrattain helposti ratkaistu. Tätä puolta emme kuitenkaan voine liittoutumiskysymystä käsitellessä ottaa ollenkaan laskuihimme. Siksi on meidän edelleenkin etsittävä toisia keinoja.

Kun ottaa huomioon, että järjestöt—osastot—ovat pääasiallisempia osakkeenomistajia puheena olevissa yhtiöissä

ja sen lisäksi samat järjestöt muodostavat yhtiöiden varsinaisen kannattajajoukon, niin ensi silmäyksellä näyttää, että tosiaankin S. S. o:tot voivat vaan yksinkertaisesti enemmistö-päätöksellä pakottaa nämä yhtiöt sulautumaan yhdeksi. Jos tuollainen päätös tehdään uhalla, että muussa tapauksessa järjestöt lakkaavat näitä yhtiöitä kannattamasta, niin silloin saadaan varmasti yhtiökokoukset päättämään järjestöjen toimuksien mukaan. Siis meillä on käytettävissämme voima, jolla voimme nämä yhtiöt pakottaa yhtymään. Mutta ennenkuin me tuota voimaamme käytämme, on meidän tarkein harkittava, onko se viisasta ja edullista — juuri järjestöjen edun kannalta — sitä nyt juuri käytännössä toteuttaa. Jos ei olisi kysymys vähävaraisista yhtiöistä, eli toisin sanoen, jos nämä meidän kust. yhtiömme omistaisivat niin suuret pääomat, että ne omilla pääomilla ilman lainavaroja harjoittaisivat liikettä, silloin ehdottomasti olisin sillä kannalla ja ehdottaisin, että järjestömme turvautuisivat edellämainittuun pakkotoimenpiteeseen. Mutta asian nykyisellään ollen, kuten kaikille on tunnettua, kust. yhtiöillä on siihen liikevaihtoon nähden, mitä ne vuosittain harjoittavat, perin niukat ja vähäiset omat varat. Tällaiset pakkotoimenpiteet voisivat tuottaa järjestöllemme tuollaisen yhtymisen kautta arvaamattomia tappioita. Mainittakoon tässä vaan yksi ainoa seikka, mikä mahdollisesti voisi olla näin muodostetulle yhtiölle voittamaton, ehkä kuoliniskukin. Se on: luottosuhteet. Kuten jo edellä viittasin, toimivat nykyiset yhtiömme perin vähäisillä pääomilla ja siis tarvitsevat luottoa, vierasta pääomaa. Voidaan kyllä väittää, että yhtyneinä eivät ne ainkaan suurempaa luottoa tarvitseisi, ja kun nyt on saatu luottoa, niin miksi ei sitten näin yhtyneelle suuremmalle pääomalle saisi suhteellisesti samaa luottoa. On myönnettävä, jos olisi kysymys pääomien omistajain liittoutumisesta, että pääoman lisääntyessä — keskittyessä — luotto suhteellisesti kasvaisi. Mutta niin ei ole laita vielä meikäläisissä liikehommissa, sillä luottolaitoksissa meillä ei ole mitään sananvaltaa. Nykyiset yhtiöt ovat hankkineet tarvitsemansa luoton erinäsillä keinoilla, käyttämällä yksityisten apua j. n. e. On erityisesti huomattava, että eri yhtiöinä on pienemmät luotto-

summat kerrallaan kysymyksessä, siis tarvittavat luottova-
kuudet jakaantuvat ja ovat helpommin täytettävissä; jota-
vastoin yhdistyneinä tulisi yksin käsiin luoton tarve monin
verroin suuremmaksi ja vakuuksen saanti aina vaikeammaksi.
Tämä puoli asiasta jos ilman ennakkovalmistuksia sivuute-
taan, voipi viedä vielä senkin mitä meillä nyt on. Kapitalis-
tiset liikeperiaatteet, jotka yksin luottolaitoksissa määräävät,
eivät tunnusta, anna arvoa ollenkaan joukoille, vaan yksin
dollareille. Meidän liikeyritystemme perusvoimana ovat juuri
joukot, eikä dollarit.

Jos nyt oletettaisiin, että edelläviitatut luottosuhteet voi-
daan helposti sivuuttaa ja tulisi muodostumaan yksi kustan-
nusyhtiö, voimmeko olla vakuutetut, että tämä näin muodos-
tettu yhtiö tulisi aina sen kaikissa vaikeuksissa pysymään
solidarisena S. S. järjestön päätöksille. Tästä puolesta asiaa
maksaa vaivan myös tuumia.

Aivan samoin, kuten nykyisissäkin yhtiöissä, tulisi tässä-
kin yhtiön sisäisistä asioista päättämään vaan osakkeenomis-
tajat. Siis S. S. järjestöllä, järjestönä ei tulisi olemaan mi-
tään sanansijaa. Kun otamme vielä huomioon, että näin muo-
dostuneella yhtiöllä ei tulisi olemaan kilpailusta mitään hait-
taa, niin ennen pitkää voisimme olla sollaisessa asiain tilassa,
että tämä trusti-yhtiö määräisi meille, ei ainoastaan mitä mei-
dän on luettava ja sulatettava, vaan mitä meidän on järjes-
tönä kulloinkin tehtävä ja tekemättä jätettävä. Meillä on
jo siihen suuntaan hieman kokemusta, että S. S. järjestölle,
järjestönä näyttää olevan perin vaikea pitää keakuudessamme
toimivia kustannusyhtiöitä kurissa. Siitä tuoreimpana esi-
merkkinä mainittakoon Työmiehen kust. yhtiön menettely pi-
lalehtikysymykseen nähden. Mitä sitten, jos olisi vaan yksi
yhtiö olemassa, niin sillä laitoksella olisi paljon helpompi ajan
kansa kehittää koko toimintansa yksinomaan porvarillisten
liikeperiaatteiden mukaiseksi, eli lievemmin sanottuna, että
tuon yhtiön toiminta vedettäisiin niin etualalle, että S. S. jär-
jestöt eivät muuta näkisi kuin tuon yhtiön kaikki kaikessa,
jonka eteen ja hyväksi kaikkinaisen toiminta ja ponnistelu
ohjautuisi. Tällaisen olotilan muodostuminen on nykyään

mahdollinen yhtiöissä, vaikkakin s. s. järjestöt, eri osastoina, olisivat suurimpina osakkeenomistajina.

Kuten näistä lyhykäisistä viittailuista jo selviää jää kysymyksen alaiseksi, onko laisinkaan edullista S. S. järjestölle ryhtyä muodostamaan yhtä kust. yhtiötä? Minä arvelen, että tämä kust. yhtiöitten liittoutumiskysymys olisi järjestettävä siihen suuntaan, että k. y. yhtenäistyminen ja etu tulisi samalla taatuksi. Tähän suuntaan jos asiaa lähdemme ajamaan, niin on heti alussa sivuutettava kaikki puhe yhteisen kustannusyhtiön yhtiöksi muodostamisesta ja ryhdyttävä toimimaan siten, että nyt olevat puoluelehdet saadaan yhtiöineen puolueen s. o. S. S. järjestön omaksi. Näin kun menetelämme, silloin ei ole mitään mahdollisuuksia erimielisyyksiin kust. yhtiöitten ja S. S. järjestön välillä. Saadessamme järjestön omaisuudeksi nämä kustannusliikkeet, saavutamme pysyväisemmät ja tarkoitustaan vastaavammat tulokset tässä yhtiöitten liittoutumiskysymyksessä.

Ensimmäinen väitös, joka tätä liittoutumista vastaan tehdään, on, että järjestöllämme ei ole varoja millä lunastaa nyt toimivia kust. yhtiöiden osakkeita. Tämän puolen tunnen varsin hyvin, siis siihen vastaan myöntävästi. Järjestömme toimeenpaneavalla toimikunnalla, siis järjestömme rahastossa, ei ole varoja nimeksikään, jos kysymys on lunastaa kust. yhtiöitä. Mutta on väitetty ja edelleen väitetään, että eri osastot omistavat puheena olevissa yhtiöissä suurimman osakemäärän. Siis ne tavallaan ovat jo järjestön omistamat, vaikka se omistusoikeus on hajaantunut eri osastojen kesken. Siis järjestön keskusvirastolta ei sanottu toimenpide kysykään varoja tällä kertaa.

Miten sitten tämä kust. yhtiöiden siirtäminen puolueen yksityisomaisuudeksi parhaiten voisi tapahtua? Se on kysymys, johon tässä ei ole tarkoitus antaa vastausta lopullisesti viimeisteltynä, niistä muodoista ja tavoista miten tämä kaikki yksityiskohtiaan myöten tapahtuisi. Tarkoitus on täten saada tämän liittoutumishankkeen puheena ollessa myös asia tältä puolen eri osastojen pohdittavaksi.

Minä arvelen, kun ottaa huomioon, että osastot nyt jo omistavat suurimman osan kust. yhtiöitten osakkeista, että kysymys: ottaa nykyiset kust. yhtiöt lehtineen puolueelle, on verrattain helppo asia, jos nimittäin kaikki eri osastot järjestössämme ovat sillä kannalla. Käytännössä toteutettuna tulisi se tapahtumaan siten, että kukin osasto lahjottaisi kaikki omistamansa kust. yhtiöitten osakkeet järjestöme keskusvirastoon. Tällainen päätös jos saadaan syntymään, niin voimme olettaa että hyvin moni yksityinenkin puoluejäsen, jolla löytyisi sanottuja osakkeita, tulisi seuraamaan järjestöjen esimerkkiä ja siirtäisi osakkeensa puolueelle. Eri osastot tämän siirron kautta eivät itse asiassa kärsi mitään taloudellista häviötä; siten olisi laskettu perustus kysymykselle kust. yhtiöitten liittoutumisesta, jonka lopullinen ratkaisu sitä myöten lähestyisi, kuta lukuisemmin järjestöme keskusvirastoon kertyisi osakkeita. Täten jo heti tulisi keskitetyksi ne voimat, mitkä eri osastoille hajaantuneina nyt jo järjestöillämme kust. yhtiöihin nähden on olemassa. Tämä osakkeiden siirto puolueelle, kun on saatu kaikissa käytännössä toteutetuksi, niin sitten voimme tuumia keinoista miten lunastamme ne yksityisillä olevat osakkeet, jotka eivät ole puolueelle niitä lahjoittaneet, sekä samalla siitä — sitten kun puolue on saanut nämä yhtiöiden osakkeet haltuunsa — tulemmeko ja millä tavalla yhdistämään nämä yhtiöt. Tärkeintä on saada ensin eri yhtiöiden omistus puolueen käsiin, s. o. yhtiöt puolueen omaisuudeksi; liittymiskysymys ratkaista sittemmin itsestään."

*

John J. Kolu kirjottaa alustuksen suhteen:

"Puoluelehtiemme yhdistämiskysymys on tullut päivän polttavimmaksi kysymykseksi. Kaikki sitä asiaa käsittelevät tähänastiset kirjoitukset on kohdistettu koko laajuudeltaan vaan siihen, että on jo tarpeellista muodostaa jonkinlainen trusti, monopoli, eli miksi sitä nimittäisikään, puoluelehtiemme keskuuteen. Samoin on yleispiirtein todisteltu sitä taloudellista hyötyä, mikä tulisi olemaan eri

teoksien kustannusten suhteen y. m. Kaikki kirjoitukset ovat olleet ylimalkaisia, sanoisinko teoreettisia katsomuksia. Kukaan ei juuri nimeksikään ole maininnut vielä niistä menettelytavoista, millä voidaan saada lehtemme monopoliseerattua, että ne vastaavat yhdistämiskysymyksessä tarkoitustaan ja muodostuvat tarkoitustaan vastaavalle pohjalle, joka olisi hyödyllinen ei ainoastaan näille eri kustannusyhtiöille, vaan koko järjestölle.

Meillä on jo takavuosina ollut pohdinnan alaisena lehtien puolueelle luovuttaminen, vaan se jäi sen tähden sikseen, että millään poliittisella puolueella Yhdysvalloissa ei ole oikeutta omistaa laillisesti muuta kuin virallisen julkaisun ja ettei voida asiassa päästä sen pidemmälle, kuin että osastot omistamalla enemmistön osakkeita kustannusyhtiöihin j. n. e., siten kontroleeraavat ja ovat määräjini niiden toiminnassa. Mutta nyt on herännyt ajatus näiden kaikkien yhdistämisestä — trustiuttamisesta. Miten voipi trustiutumisen tapahtua? Perustaa kustannusyhtiö määrättyyn valtioon, sanokaamme vaikkapa Michiganiin, joka myöskin harjoittaa kustannusliikettä Massan ja Oregonin valtioissa. Tämä kustannusyhtiö myyppi S. S. Osastoille osakkeiden suuren enemmistön ja niin on suurin sananvalta osastoilla tässä uudessa yhtiössä.

Mutta löytyykö vaikeuksia tällä tavoin toimivalle liikkeelle? Löytyy, ja ne meidän täytyy ottaa huomioon. Oletamme, että Raivaaja kustannetaan Massassa niinkuin tähänkin asti ja sillä on itsellään nimellinen omistusoikeus kiinteistöön, joka on sillä tällä kertaa siihen taloon, jossa se painetaan. Niin siinä tapauksessa sen tulee olla laillistettu Massan valtion korporatsioonilakien mukaisesti, ja jos se ei ole, saattaa Massan valtion porvaristo passittaa sellaisen kustannusyhtiön, joka toimii michiganilaisen kustannusyhtiön haaraliikkeenä, pois valtiostaan silloin kun se näkee tarpeelliseksi ja eduilleen vastenmieliseksi. Jos Raivaaja on Massan suojelulakien alaisena ja inkorporeerattu siellä, niin samaa yhtiötä ei voida inkorporeerata anti-trustilain vastaisena toisessa valtiossa. Ainoa menettely on

osakkeenomistajilla se järellä, että Työmiehen osakkeenomistajat voivat omistaa Raivaajan ja Toverin osakkeita ja päinvastoin, silti ollen kukin yhtiö korporeerattu siinä valtiossa, missä liikettä harjoittaa. Korporatsioonilait eroavat melkein jokaisessa valtiossa toisistaan m. m. New Jerseyssa, jossa terästrusti on muodostettu, ei ole tarpeellista olla muuta kuin liiketkonttori ja siellä inkorporeerattu. "U. S. Steel Corporation" ei harjoita liikettä siellä nimellä missään muualla, vaan esim. Oliver Illining Co.:nina Illinoisissa, Bethlehem Iron Works'ina Pennsylvaniassa j. n. e., ollen kuitenkin Terästrustin johtajilla ja omistajilla melkein poikkeuksetta edelläkerrotuissa yhtiöissä ratkaiseva määrä osakkeita käsissään samoin kuin monissa muista yhtiöistä, joita he määräävät ja johtavat.

Siispä, jos tahdotaan saada puoluelettemme monopoliseeratuiksi, riippuu koko yhteispuuhamme osakkeitten siirtämisestä toisesta toiseen ja siitä että määrätään kolmesta eri kustannusyhtiöstä jonkunlainen toimeenpaneva voima, joka silmällä pitää tasapuolisesti kaikkien kustannusyhtiöitten asioita. Näin saadaan kaikki kolme kustannusyhtiötä tavallaan yhdeksi, mutta samalla voimme siirtää omistusoikeuden S. S. järjestölle yhtä hyvin. Jos tahdottaisiin saada Työmies, Raivaaja ja Toveri puolueen omaisuudeksi, voisivat osastot siirtää osakkeensa kaikista eri kust. yhtiöistä puolueelle, se on S. S. järjestön nimiin ja järjestö voisi valita keskuudestaan sanomalehtikomitean, jonka huolena olisi toimittajain valitseminen ja eri liikkeiden yleinen peräänkatseminen. Liikkeenhoitajat voisivat esitellä sille ehdotuksensa kustannettavista kirjoista ja suunnitella tasapuolisesti, mikä menettelytapa olisi aina kulloinkin edullista lehdillemme. Jokainen lehti saisi harjoittaa liikettä niin kuin tähänkin asti, eikä se synnyttäisi minkäänlaista hankaluutta lehtien julkaisemisessa. Puolueen sanomalehtiä johtava komitea saisi järjestää asiamiehet ympäri maan ja pohtia järjestön toimeenpanevan komitean kanssa yhteisesti agitatsioonikirjallisuudesta, niin sen julkaisemisesta kuin levittämisestäkin. Liikevoitto menisi kaikki järjestölle samalla kun lehtemme olisivat kaikki toinen toisensa ja koko järjestön tukena ta-

loudellisesti ja henkisesti. Kun ajattemme lehtiemme trustumishankkeita ja silmäämme mitä edellytyksiä ja hyötyä olisi yrittää kolme eri kustannusyhtiötä yhdeksi liittää, niin samalla näemme että yhtä hyvät, melkeinpä paremmat mahdollisuudet havaitsemme siirtää niiden omistus S. S. järjestölle. Järjestöllä on oikeus omistaa osakkeita, vaikka ei voikaan nimellisesti harjoittaa kustannusliikettä. "Työmies Kust. Yhtiö" voipi kantaa nimeään, samoin kuin "Eelvaaja" ja "Toveri", mutta suoranainen omistusoikeus kuuluisi S. S. järjestölle edellä selittämälläni menettelytavalla järjestettynä.

Jos harkitaan lehtikysymystä järkiperaisesti ja katsotaan koko järjestön etua laajuudessaan, mikä hyöty puolueella tulevaisuudessa on tälläkin tavalla omistamalla puoluelehdet, niin olen varma, että se taloudellinen kateus ja hankaus tosiaan kohtaan, jota viimeaikona on harjoitettu, katoaa lehtiemme väliltä ja niiden palstat tulevat täytetyiksi kirjoituksilla, joista on enemmän hyötyä Am. suomal. sos. liikkeelle."

PUOLUEEN KUSTANNUSLIIKKEIDEN YHDISTÄMISKYSYMYKSI.

Negauneen S. S. osaston alustus järjestön edustajakoukselle.

Kustannusyhtiöittemme yhdistyminen on tullut harkinnan alaiseksi järjestömmen keskuudessa. Kukaan ei väittäne etteikö sellainen toimenpide olisi hyvä keskinäisten riitojen poistamiseksi ja kustannusyhtiöiden varmemman taloudellisen aseman saavuttamiseksi.

Mutta näin suuri kysymys aiotaan sivuuttaa liian vähällä harkitsemisella. Tosin on lausuttu joitakin ylimalkaisia suunnitelmia puoluelehtien palstoilla, mutta minkäänlaisia laskelmia yhtymisen hyödyistä ja tappioista ei ole esitetty, eikä myöskään tarkkoja keinoja millä tavalla tämä yhtyminen parhaiten voisi tapahtua ja tuottaa toivotut tulokset.

Se ehdotus, että osastot luovuttaisivat omistamansa kus-

tannusyhtiöiden osakkeet järjestölle, joka sitte valitseisi erikoisen komitean pitämään huolta kirjallisuuden ja puoluelehtien kustantamisesta ja toimittamisesta, näyttää ehkä käytännölliseltä ja helpolta toteuttaa. Mutta me uskallamme epäillä sen käytäntöön saamista ja toteuttamista. Me emme usko, että sellainen lehtitoimikunta milloinkaan voisi kunnolla täyttää tehtävänsä, ja kun osastoilta suoranainen määräämisvalta puoluelehtiin nähden olisi mennyttä, niin puoluelehdet jäisivät jonkun koplakunnan haltuun, joka ei suinkaan tuottaisi hyötyä järjestölle. Vastustamme sellaista toimenpidettä epäkäytännöllisenä ja hyödyttömänä. Mitä muihin ehdotuksiin tulee ovat ne liian vähän pohdittuja ja tuntemattomia järjestön keskuudessa ja ollaan niistä epävarmalla kannalla, kuinka niitä voitaisiin ruveta käytäntöön soveltamaan ja toteuttamaan.

Kuitenkin suotavaa olisi, että jonkunmoinen yhteistointa kustannusyhtiöiden välillä syntyisi, etenkin kirjain kustantamiseen nähden. Ettei edustajakokouksen taholta tehtäisi mitään äkillisiä päätöksiä, jotka eivät tuota mitään hyötyä, päinvastoin vahinkoa, katsomme edullisemmaksi, että edustajakokous ei yhtymisen suhteen päättä mitään, vaan asettaa komitean tätä asiaa harkitsemaan ja tekemään suunnitelman sen toteuttamiseksi. Näillä perusteilla ehdotamme:

Että edustajakokous päättää järjestön ja kustannusyhtiöiden edustajista kokoonpantavaksi komitean, jonka tehtävänä on ottaa selvä, millä tavalla kustannusyhtiöiden välillä voitaisiin järjestää yhtenäinen toiminta puoluekirjallisuuden ja sanomalehtien kustantamisessa ja toimittamisessa.

Negaaneen S. S. Osaston valitsema alustustoimikunta:

William Risto,

Arvi Salomaa,

John Koivisto.

Yhteinen kuukausijulkaisu tilapäisjulkaisujen tilalle

Duluthin s. s. o:n alustus suom. sos. järjestön edustajakoukselle:

Sanomalehti- ja kirjalukemisen ohella on lukevan yleisön keskuudessa nykyisin erityinen harrastus saada julkaisuja, joissa päivän tärkeimpiä kysymyksiä käsitellään tieteellisellä pätevyydellä ja sen ohella tarjotaan hyvää kaunokirjallista lukemista ja kuvilla varustettuja esityksiä hetken tapahtumista. Tällaisen lukemisen kysyntään perustuu-kin nykyisten joulu-, Vappu- y. m. tilapäisjulkaisujen menekki, joiden ohella "Säkenet" ovat koettaneet sitä tarvetta tyydyttää. Silmiinpistävää on kuitenkin, että tässä julkaisuasiassa nykyisin on hankaluuksia, joiden poistamisen kautta lukeva yleisö saisi parempaa ja arvokkaampaa lukemista sillä rahalla, mikä kuluu nykyisten julkaisujen lunastukseen. Kuka nyt näet haluaa saada kaiken tällä alalla tarjona olevan lukemisen, saa ostaa Säkenien lisäksi 3—4, jopa viisikin 25 sentin julkaisua joulun alla ja Vapuksi, jolloin siis saa enemmänkin lukemista yhtäaikaan ja välillä saa olla ilman. Mutta näin ollen ennättävät tärkeät tapahtumat vanheta ja menettää mielenkiintonsa, ennenkuin niistä saa kuvitettuja tai tieteellisiä esityksiä, vieläpä silloin voi saada samasta asiasta lukea eri julkaisuissa samantapaisia selostuksia ja nähdä samantapaisia kuvia. Niiden toimituskin, sanomalehtimiesten sivutyönä ollen, ei voi aina olla täydellä huolella tehtyä eikä suunnitelmallista. Suurta taloudellista tuhlausta johtuu siitä, että jokaista julkaisua varten täytyy painattaa eri tilauslistat, ne erikseen postittaa, asiamiesten täytyy keräillä aina jokaiselle erikseen tilaajat, jakaa niille julkaisut y. m., mikä rahan ja ajan hukka suuresti supistuisi, jos olisi levitettävä yksi täyspätevä, yhtenäisesti toimitettu ja levitetty julkaisu. Mikäli myös tiedossamme on, kuluu nykyisellä levittämistavalla koko joukon enempi postirahaa, kuin jos levitettävänä olisi säännöllisesti ilmestyvä aikakausjulkaisu. Muut kulut (paperi, kuvat, toimituksessa tarvitta-

vat julkaisut y. m. sen mukaan. Varmaa on että nykyisten tilapäisjulkaisujen ostajista suurin osa tulisi siirtymään uuden julkaisun tilaajiksi ja säännöllisiksi ostajiksi. Olisi näet koetettava järjestää toimitus niin, että eri vihkot esintyisivät mahdollisimman määrin itsenäisinä ilman muita jatkuvia kirjoituksia kuin ehkä joku hyvä romaani. Joulu- ja Vappunumerot voisi julkaista erikoisesti levitettävänä numeroina, joista voisi ottaa suuremman painoksen.

Julkaisun toimitusseikat ja yleisöä koskeva rahapuoli puhuvat siis täällä sen julkaisun puolesta. Tietääksemme ei sillä olekaan muuta estettä kuin nykyisten kustannusyhtiöittemme edut. Kysytään: miten korvata yhtiöille tappio, mikä johtuisi siitä, että niiden täytyisi luopua nykyisten julkaisujen tuottamasta, niille niin tarpeellisesta rahasta? Tämä ei olisikaan tarkotuksena, vaan voisivat yhtiöt jakaa yhteisen julkaisun tuottaman voiton keskenään sopivan suhteellisuuden perusteella. Kuten jo on huomautettu, tuottaisi tällaisen julkaisun toimittamisessa, julkaisemisessa ja levittämisessä noudatettu suunnitelmallisuus suuremman liikevoiton, joten siitä kullekin riittäisi entisestä julkaisusta tullutta voittoa suurempi erä, kun vain jakoperusteesta sovittaisiin. Vaikka siinä nykyisin lieneekin vaikeuksia, voitaisiin ne epäilemättä hyvällä tahdolla voittaa. Suurinta vaikeutta tuottaisi kai kysymys, mikä kirjapainomme saisi suorittaakseen tämän työn ja miten korvata mulle täten koituvan työn ja tulojen vähennys. Tätä ei kyllä voida auttaa muuten kuin siten, että yhtiömme muuhinkin painotöihin s. o. kirjallisuuden kustantamiseen nähden ryhtyvät yhteistoimintaan. Sitä varten on niiden asetettava yhteinen komitea, joka suunnittelee suomennettavat ja kustannettavat teokset sen mukaan kuin markkinat voivat vetää, ja sitten painotyöt jaetaan tasapuolisuutta ja kirjapainojen tuotantokykyä silmällä pitäen. Tätä asian puolta emme nyt kumminkaan ryhdy tässä yhteydessä lähemmin kehittämään, viittaamme vain siihen, että tästä sekä esittämästämme julkaisuasiasta voisi kustannusyhtiöittemme juuri suunnittelun alaisena oleva yhteistoiminta sopivasti alkaa. Tämän asian kustannuspuolen yksityiskoista ei Duluthin osastolla voi olla lähempiä numerotietoja,

olemmekin vain tahtoneet lukevan yleisön kannalta tuoda esille sen tarpeen. Toimeenpanevälle komitealle yhdessä kustannusyhtiöttemme johtokuntain ja yhtiökokousten kanssa kuuluu asian käytännöllinen toteuttaminen.

Edellä esitetyn perusteella esittää Duluthin suomalainen sosialistiosasto järjestön edustajakokouksen hyväksyttäväksi seuraavan lausunnon:

Katsoen niihin hankaluuksiin ja liikkakuluihin, mitä johtuu monien tilapäisjulkaisujen toimittamisesta ja kustantamisesta, kehottaa suomalaisen sosialistijärjestön edustajakokous Amerikassa toimivia suomalaisia sanomalehtiyhtiöitä järjestön toimeenpanevan komitean kanssa yhdessä ryhtymään yhteistoimintaan ajanmukaisen kuukausijulkaisun aikaansaamiseksi, jonka tuottama voitto suhteellisesti jaettaisiin yhtiöitten kesken ja joka tekisi tarpeettomaksi nykyiset tilapäisjulkaisut.

Kustannusyhtiöiden edustajain ehdotus

Edustajakokouksen kestäessä ovat sanomalehtiyhtiöiden edustajat pitäneet useita neuvottelukokouksia, joissa ottaen huomioon sekä koko järjestömmme että kunkin kustannusliikkeen edut, ovat sopineet muutamista yhteisesti noudatettavista menettelytavoista ja yhteistoiminnasta liikkeiden hoidossa. Nämä sopimukset, jotka täten esitetään edustajakokouksen tietoon ja arvosteltavaksi, epäilemättä tulevat suuresti edistämään liikkeiden yhteistoimintaa sekä järjestön eheyttä, ja edustanevatkin kaiken mitä nykyoloissa tässä yhteistoiminnassa käytännölliseltä kannalta katsoen voidaan saavuttaa.

Tämän perusteella ehdotamme, että edustajakokous tyytyisi tähän järjestelyyn, ja hyväksymällä sen antaisi tälle sopimukselle velvottavan merkityksen.

Kokous katsoo, että s. s. järjestön tunnustamien kustannusyhtiöiden yhdistäminen nykyisin yhdeksi osakeyhtiöksi on

käytännöllisesti mahdoton, eikä liioin tarkotuksen mukaista ole saattaa mainittuja yhtiöitä s. s. järjestön suoranaiseksi omaisuudeksi tai toimeenpanevan komitean eli jonkun muun komitean virallisesti hallittaviksi.

Ottaen huomioon, että puoluelehtien osakkeet suurimmaksi osaksi ovat S. S. Osastojen hallussa, on se takeena siitä, että niitä hallitaan mahdollisimman kansanvaltaisesti; jotavastoin, jos osastot siirtäisivät osakkeensa toimeenpanevalle komitealle, siirrettäisiin samalla joukkojen valta harvojen käsiin.

Kokous sen vuoksi pitää puoluelehtien nykyistä omistamis- ja hallitsemistapaa mahdollisimman parhaana, kuitenkin kehottaen kaikkia s. s. järjestön tunnustamia kustannusyhtiöitä kehittämään taloudellista yhteistoimintaa keskenään.

Päätettiin kustantaa kaikki S. S. K. Yhtiöissä kustannettavaksi otettavat kirjat yhteisesti ja sitä varten valita yhteinen kirjateosten arvostelulautakunta.

Mikään kustannusliike ei ole oikeutettu ottamaan kustannettavakseen teosta, johon ei ole kaikkien yhteistä suostumusta.

Uuden teoksen hankittuaan ja saatuaan ensin arvostelukomitealta suosiollisen lausunnon ilmoittaa kukin yhtiö hankkeensa toisille yhtiöille, jotka ilmoittaessaan suostumuksensa teoksen kustannettavaksi ottamiseen myöskin ilmoittavat kuinka monta kappaletta tätä teosta tahtovat, ja suostuvat maksamaan kustannukset.

Kukin yhtiö on vastuunalainen tästä ennakkotilauksestaan, joiden perusteella painoksen suuruus määritellään, ja on tästä ennakkotilauksestaan velvotettu suorittamaan kustannukset etukäteen.

Painokustannukset lasketaan yhteisen arviolaskutariffin perusteella; tuotantokustannuksiin lasketaan myöskin lähetyskulut.

Sen jälkeen kun joku yhtiö on myynyt loppuun tämän ennakkotilauksensa eli oikeammin oman osansa, on sillä oikeus saada näitä kirjoja vielä toisilta kustannusliikkeiltä, joilla niitä on varastossa, suorittamalla lähetyskulut tuotantokustannusten lisäksi.

Ehdotus, että yhteisesti maksettaisiin hyvistä kirjoituksista, jotka sitten julaistaisiin kaikissa lehdissä yhtäaikaan, jätettiin toimittajien keskenään sovittavaksi ja päätettäväksi.

Tilapäisjulkaisujen rajoittamisesta ei päästy minkäänlaiseen päätökseen.

Päätettiin ottaa yhteinen asiamies, jolle maksetaan pohjapalkkaa \$60.00 kuukaudessa sekä 30 prosenttia asiamiespalkkiota sanomalehdistä ja kaikista omista kustantamista kirjoista ja julkaisuista ja 10 pros. osakkeista. Kiertävän asiamiehen on annettava \$1,000 takaus.

Kaikille paikallisasiamiehille päätettiin maksaa 25 pros. asiamiespalkkiota sanomalehdistä ja omista kustantamista kirjoista. Kaikkien paikallisasiamiesten on annettava \$25.00 rahallinen takaus, josta he saavat 4 pros. koron ja velkakirjan.

Ulkoapäin tilattujen kirjojen painamisesta päätettiin muodostaa erityinen tariffi ja sitä laatimaan valittiin Nummivuori. Tariffi lopullisesti hyväksytään kirjevaihdon avulla.

Päätettiin, että jokainen liike tiedustele paperinhankkijoilta, kuinka paljon ne antaisivat alennusta jos ostettaisiin 250 tonnia sanomalehtipaperia vuodessa lähetettynä 70 tonnia Astoriaan, 70 Fitchburgiin ja vähintään 110 tonnia Hancockiin.

Päätettiin tiedustella saksalaisilta firmoilta tänne joulukortteja ja millä hinnalla niitä saisi, jos ostettaisiin 100,000 korttia vuodessa. Asia lopullisesti päätetään kirjevaihdon kautta.

Päätettiin, että jokainen liike hankkii itselleen stereotyyppilaitoksen jolla voidaan monistaa kuvat, kirjoitukset, y. m. vaihdettavaksi lehtien kesken.

Päätettiin neljän liikkeen nimessä tiedustella Suomen suurimmilta kustannusliikkeiltä kuinka paljon ne antavat alennusta, jos ostetaan heiltä kirjallisuutta. Tilaukset tehdään yhteisesti, mutta kirjat ja laskut ovat lähetettävät kullekin erikseen. Kirjain hinta ja asiamiespalkkio määrätään yhteisesti. Nummivuori valittiin asian alkuunpanijaksi.

Lapatossu ja Väkäleuka

CANADAN S. S. JÄRJESTÖN TOIMEENPANEVAN KOMITEAN KIRJELMÄ.

Toronto, toukok. 30 p. 1912.

Amerikan Suomalaisen Sosialisti järjestön edustajakoukselle, Smithville, Minn.

Toverit:

Sen viime syksynä syntyneen Työkansan ja Työmiehen kustannusyhtiöiden välisen pilalehtijupakan johdosta esitämme, että

1.) Vaikka edustajakokous ei voikaan nyt tehdä päätöstä asian ratkaisemiseksi eikä kajota kustannusyhtiöiden sääntöihin, niin tulevaisuuden varalta ehdotamme asiasta keskusteltavan, joka voisi olla esityksenä tuleville yhtiökokouksille.

2.) Että asiaa käsiteltäessä otettaisi asia siltä kannalta, että se tulisi olemaan eduksi Yhdysvaltain sekä Canadian suomalaiselle sos. järjestölle. Ja ottamalla huomioon ne vaikeudet, joissa me täällä rajan takana toimimme, jonka edistämiseksi on täytynyt hartavoimalla harvalukuisten osastojen ja yksityisten eteenpäin puskea puoluelehteämme Työkansaa jolla yhtenä apulähteenä on ollut Väkäleuka.

3.) Olemme edelleen sitä mieltä, että: yksi kunnolleen toimitettu pilalehti on kyliksi tällä mantereella, olkoon sen ilmestymispaikka missä tahansa. Mutta asiain näin ollen, olisi mielestämme paras yhdistää molemmat ja jos katsottaisi edullisemmaksi, että se sitte ilmestyisi Työmiehen yhteydessä (jolla on enempi ja paremmat koneet.) Niin tulisi Työkansan saada vuosittain sen verran korvausta mitä Väkäleuka on tuottanut voittoa.

4.) Olisi toimittava siihen suuntaan että S. S järjestöllä olisi kontrollivalta puoluelehtien ja niiden yhteydessä ilmestyvien julkaisujen yli ettei mitään näistä saisi ruveta ilmestymään, tai uusia perustaa ilman järjestön antamaa lu-

paa tahi hyväksymistä. Välttääksemme tulevaisuudessa
moisia jupakoita syntymästä.

Puoluetoverundella:

C. S. S. Järjestön t. p. komitea.
J. F. Lahti, kirjuri.

M. Hahlin alustuksesta ponsi:

että Yhdysvaltain S. S. Järjestön edustajako-
kous velvoittaa Työmiehen kustannusyhtiön
lakkauttamaan Lapatossun.

Jos edelläoleva tulee päätökseksi, me sitou-
dumme tekemään kaiken mahdollisen, saadak-
semme Väkäleuan tarkoitustansa vastaavaksi.

Maatalouskysymys

FARMARIEN HERÄTYS.

Sebekan, Minn. S. S. Osasto kokouksessaan t. k. 12 p.
päätti tulevalle edustajakokoukselle esittää:

että puoluelehtien on enemmän lainattava huo-
miota farmarikysymykselle kuin mitä ne tähän
asti ovat lainanneet, joka voi tapahtua vain
siton, että niihin perustetaan ainakin kerran vii-
kossa oleva erikoinen farmariosasto, sillä se on
välttämätöntä kahdestakin syystä, nimittäin so-
sialismin levittämisessä ja puoluelehtien tilaa-
laajamäärän kohottamisessa farmarien keskuu-
dessa.

Perusteluksi lausumme seuraavaa:

Amerikalainen pienfarmari on teollisuustyöläisen kanssa
samassa asemassa siinä, että heidän työnsä tulokset riistää
suurkapitalismi, nykyinen riistojärjestelmä. Mutta pienfar-
marin riistäminen ei tapahdu niin suoranaisesti kuin teolli-
suustyöläisen, ja siksi ei heille saa heidän asemataan sa-
malla kertaa selville, vaan täytyy siinä käyttää eri tapoja.
Mutta joskaan ei farmaria riistetä niin suoranaisesti, tapah-
tuu se silti yhtä perinpohjaisesti, ja siksi ei sosialismin levit-
täminen ole heidän keskuuteensa mikään mahdoton kysy-

mys, jos siinä vain oikealla tavalla toimitaan. Ja se oikea tapa on, ei ainoastaan puhutun sanan — joka sekä on, ainakin näihin asti ollut hyvin vaillinaista — vaan myöskin painetun sanan levittäminen.

Kuitenkin jokainen, joka vähänkään tuntee pienfarmarien asemaa, sekä on seurannut puoluelehtiä, täytyy tunnustaa, että niiden sisältö ei missään suhteessa ole vastannut tarkotustaan.

On kylläkin kokeltu erikoisilla farmiosastoilla, mutta mikä sitten lienee ollutkin syynä, joko tietämättömyys tai välipitämättömyys, tai ehkä molemmat, kuitenkin nuo osastot eivät ole olleet sitä mitä niiden pitäisi olla, ne ovat vain sisältäneet joitakin neuvoja käytännöllisessä farmityössä, mutta sosialismia, enempää kuin farmarien yhteiskunnallista asemaakaan ei niissä ole selostettu, joka kuitenkin olisi tärkeintä. Ja sitten nuo neuvotkin, eivät nekkään ole olleet sovellettuja pienfarmaukseen keskivaltioissa, vaan enempi lännen (tarkottaa Työmiehessä olleita neuvoja) suurfarmausta niissä on selostettu, joten on käynyt niin, että porvarilehdet ovat tässä vieneet voiton käytännöllisyytensä tähden, sillä kirjoitukset ja selostukset niiden farmiosastoissa ovat otetut lähiympäristöistä ja ovat niihin sovellettuja. On kylläkin sanottu, että puoluelehdillä on siksi vähän farmaritilääjiä että niitä varten ei kannata minkäänlaista osastoa toimittaa. Mutta minkälaiseen asemaan joutuu puoluelehden asiamies kaupatessaan lehteään vanhoilliselle farmarille? — Mahdollisesti vähän valehtelemalla voi tuon farmarin saada tilaamaan lehteä joksikin aikaa, mutta nähtyään ettei se sisälläkään sitä mitä hänelle sanottiin sen sisältävän, ei häntä saa hyvällä eikä pahalla jatkamaan tilaustaan. Ja tämä on luonnollista juuri siksi, että hän ei ole sitä saanut lukea koskaan sellaista, joka häntä innostaisi, sillä mitä hänelle kuuluu kertomukset työläisten taisteluista, vaatiessaan lyhyempää päivää, parempaa palkkaa y. m. s. Mutta jos selvitetäisiin juuri hänen asemaansa, mitenkä häntä ryöstetään, myydessään tuotteitaan, samoin ostaessaan, korkeissa rahan koroissa, veroissa y. m. lukemattomilla eri tavoilla, niin silloin olisi mahdollisuus levittää puoluelehtiä farmisenduillakin, ja

silloin farmarit myös antaisivat äänensä sosialistipuolueelle. Myöskin on välttämätöntä aina silloin kun erikoisia agitatioipainoksia otetaan, että myöskin farmarit siinäkin tulee otetuksi huomioon, siten että heitä varten otetaan oma painoksensa, tai jos se on mahdotonta, niin ainakin saakoon farmarikysymys suhteellisen tilan ja huomion yhteisessä painoksessa, sillä farmarien keskuudessa olevat sos. osastot haluaisivat näitä painoksia levittää, mutta tähän saakka on se ollut turhaa, sillä farmarien asema ei ole missään saanut huomiota osakseen. Toivomme, että nyt kerrankin, ei ainoastaan tehtäisi päätöksiä, vaan myöskin pantaisiin ne käytännössä toimeen, siten niistä koituisi todella hyötyä sosialistiselle liikkeelle, sillä ollaksemme käytännöllisiä sosialisteja, meidän täytyy ottaa huomioon kaikki ne seikat, joista todella hyötyä on. Jokainen ääni, tulkoonpa se mistä hyvänsä, on osa siitä voimasta, joka nykyisen järjestelmän tukipylväitä järkeyttää, samalla kun se on vähentänyt kapitalistisen järjestelmän voimaa ja olemassaolon mahdollisuutta.

Toivomme on, tetä tuleva S. S. Järjestön edustajakokous ottaa muiden kysymysten ohella myöskin tämän kysymyksen huomioon ja tekee päätöksen sosialistisen liikkeen sekä karsivän luokan etua silmälläpitäen, ja toimi, jos mahdollista, niin että päätös ei jää ainoastaan kuolleeksi kirjaimeksi.

Sebekan, Minn. S. S. Osaston puolesta:

Joseph Wilson, Vilho Keskinen, E. V. Haapanen.
(Osaston leima.)

FARMARIT MUKAAN.

Alustus S. S. edust. kokoukselle 1912.

Viime edustajakokoukselle oli laadittu useampiakin alustuksia tästä kysymyksestä, nimittäin sosialistipuolueen suhteesta pienviljelijöihin ja pöytäkirjan mukaan sitä jauhettiin kokouksessa aika tavalla. Käytännöllisiä tuloksia ei siitä kuitenkaan koitunut, mutta periaatteellista merkitystä sillä lienee ollut ja kun sen jälkeen mutenkin on periaatteellinen kanta tästä kysymyksestä jonkun verran selvinnyt ja va-

kaantunut niin voimme sen puolen asiasta lyhyesti sivuuttaa ja pyrkiä vaan käytännöllisiin tuloksiin, s. o. tekemään sitä mitä periaatteemme velvoittaa.

Kyllin selvää on, että samanlainen menettelytapa järjestämisessä ei sovi kaikkialla. Metsätyöläinen tarvitsee toisellaista agitatioonia kuin tehdastyöläinen, tehdastyöläinen toisellaista kuin maanviljelijä j. n. e. Siis saadakseen parhaita tuloksia aikaan, täytyy kullekin näistä suurista ammattiryhmistä järjestää sille ominainen ja sille soveltuva agitatiooni. Näihin asti ovat kuitenkin n. s. farmarit jääneet kohtuuttoman vähälle osalle, ettemme sanoisi osattomaksi sosiaalisesta valistustyöstä suoranaisesti puolueemme toimesta, huolimatta siitä, että tämä joukko käsittää hyvin huomattavan osan koko suomalaisesta väestöstä samoin kuin farmarit yleensä noin 40 pros. koko maan väestöstä ja että juuri heissä farmareissa on suhteellisesti suurempi prosentti äänikelpoisia kuin millään muulla ammattialalla, puhumattakaan siitä mitä he voisivat saada aikaan kunnallisella alalla jos vaan ymmärtäisivät puoliansa pitää! Nämä ovat seikkoja, jotka samalla kun huomataan se kaikin puolin puutteellinen ja kirisetty asema missä he taloudellisesti ovat, täytyy tärkeänä huomiioon ottaa. Kun se tendään, niin varmasti jää sosialistipuolueen velvollisuudeksi heitä kohtaan tästä eteenpäin paljon enemmän kuin tähän asti. Ehdotamme siis tälle kokoukselle työksi samalla kuin mahdollisesti laatia lyhyt selväpiirteinen periaatteellinen ohjelmaponsi, etupäässä kääntää huomio käytännölliseen farmarien herätystyöhön, järjestämällä heille soveltuva johdonmukainen agitatiooni siten, että

a) tämä kokous velvoittaa s. s. järjestön toimeenpanevan komitean hankkimaan farmarien herätystyöhön sopivaa agitatioonikirjallisuutta ja toimimaan niin että se tulee sopivalla tavalla maksuttomasti jaetuksi, johon tarkotukseen kokous luovuttaa järjestön varoja;

b) tämä kokous velvoittaa kunkin piirijärjestön huolehtimaan erityisten puhujien lähettämisestä farmisendulle, johon tarkoitukseen olisi myönnettävä apua järjestön yleisestä kasasta; ja

c) tämä kokous velvoittaa puoluelehtiemme toimitusten

kiinnittämään huomiota tähän asiaan, julkaisemalla asiaa valaisevia kirjoituksia, kustantamalla samaan tarkoitukseen soveltuvaa kirjallisuutta sekä sopivalla tavalla kihoittamalla ja huojentamalla niiden levittämistä.

Hyväksytty New Ipswichin, Ashburhamin ja Ashbyn yhteisessä edust.kokouksessa Ashbyn Majalla 12 p. toukok. 1912.

Osuustoiminta

Kysymyksen oli alustanut O. Löijä. Alustus keskittyi seuraavan kansainvälisen sos. Kongressin Kööpenhaminassa laatiman ponnin ympärille:

Että työväenluokalle on mitä tärkeintä käyttää luokkataistelussaan osuustoiminnallista asetta. Kongressi kehottaa sen vuoksi mitä kiinteimmin kaikkia ammatillisesti järjestyneitä työläisiä tulemaan ja jäämään toimiviksi jäseniksi osuusliikkeisiin ja toimimaan osuusliikkeissä sosialistisessa hengessä, estääksensä osuusliikkeitä muuttumasta arvokkaasta keinosta työväenluokan järjestymistä ja kasvattamista varten keinoksi, jolla heikennetään sosialistista yhteenkuuluvaisuuden henkeä ja kuria.

Kongressi velvottaa sen vuoksi puoluetovereita vaikuttamaan osuusliikkeissä siihen suuntaan, että voittoa ei yksinomaan käytetä jäsenille jaettaviin voitto-osuuksiin, vaan myös rahastojen muodostamiseksi, jotka tekevät osuusliikkeille mahdolliseksi, joko itse tai liittojensa ja keskusliikkeittensä kautta siirtyä osuustoiminnalliseen tuotantoon ja huolehtia jäsentensä kasvatuksesta ja sivistämisestä samoin kuin niiden avustamisesta, että niiden henkilökunnan palkka- ja työolot järjestetään yhteisesti ammattiyhdistysten kanssa, että niiden omat liikkeet ovat kaikessa suhteessa mallikelpoisesti järjes-

tettyjä, sekä että tavaroita ostettaessa riittävästi otetaan huomioon ne ehdot, joiden alaisina niitä valmistetaan.

Onko ja missä määrin osuuskuntien suorastaan omista varoistaan tuettava valtiollista ja ammatillista liikettä, on jätettävä jokaisen maan osuustoiminnallisten järjestöjen ratkaistavaksi.

Ottaen huomioon, että ne palvelukset, joita osuustoiminta voi suorittaa työväenluokalle, voivat tulla sitä suuremmiksi, mitä voimakkaampi ja kiinteämpi se itse on, selittää kongressi, että jokaisen maan osuuskuntien on muodostettava yksi yhtenäinen liitto.

Kongressi selittää vihdoin että työväenluokan edun kannalta sen taistelussa kapitalismia vastaan, on välttämätöntä, että suhteet valtiollisten, ammatillisten ja osuustoiminnallisten järjestöjen välillä tulevat yhä lähemmäksi ilman että sen kautta niiden itsenäisyyteen kosketaan.

Naisten ehdotuksia

PÖYTÄKIRJA

tehty naisten neuvottelukokouksessa S. S. järjestön edustajakokouksen yhteydessä 1 p. kesäk. 1912. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Ida Pasanen ja kirjuriksi allekirjoittanut.

Kokouksessa olivat läsnä seuraavat edustajat: Ida Pasanen, Rosa Välimäki, Ingrid Ketonen, Hilda Sandberg, Anni Ryytänen, Olga Fast ja Hellin Vitikainen. Vielä oli Hancockin naisten unio lähettänyt edustajakseen Hilma Ahlstedtin, hänelle myönnettiin edustajaoikeudet.

1) Ensimmäisenä kysymyksenä kokouksessa keskusteltiin siitä, tultaisinko vastaisuudessa pitämään naisten neuvottelukokouksia s. s. järjestön edustajakokousten yhteydessä edustajiksi saapuneiden naisten kesken. Keskustelussa ilmeni se mielipide, että naisten kokoontuminen on tarpeellinen. Lopullisen päätöksen saamista varten päätet-

tiin asia esittää järjestävän valiokunnan kautta edustajakokoukselle.

2) Keskusteltiin agitatsionityön järjestämisestä naisten keskuudessa. Kokous oli yksimielinen siitä, että naisten herätystyöhön on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. Naisten agitatsionikomiteoita on lukuisemmin perustettava ja on näiden komiteain tehtävä herätystyötä panemalla toimeen keskustelukokouksia, levittämällä kirjallisuutta ja pitämällä puheita naisten taloudellisen, sekä poliittillisen aseman selvittämiseksi. Näiden komiteain on myös teroitettava naisille kansalaisoikeuksien hankkimisen tärkeyttä ja avustettava heitä niiden hankkimisessa.

Kokouksen laatima ponsi, koskeva naisten agitatsionityötä päätettiin jättää agitatsionivaliokunnalle.

3) Keskusteltiin nuorisoliiton perustamisesta. Keskustelussa ilmeni se, että nuorisoliitto on tarpeellinen perustaa. Englannin kieliset toverit ovat useissa paikoissa panneet alulle nuorisoliittohomman, joten päätettiin ehdottaa, että suomalaiset kaikkialla, missä suinkin mahdollista liittyisivät heidän kanssaan yhteistoimintaan.

4. Keskusteltiin äitiysvakuutusksymyksestä. Tuotiin esille niitä seikkoja, millaisiin olosuhteisiin joutuvat työlläisäidit ja heidän lapsensa synnytyksen aikana ja muulloinkin, kun kukaan ei heidän toimeentulostaan huolehdi. Kysymyksen suhteen hyväksyttiin kansainvälisen sosialidemokratisen naisten konventsionin päätös. Oltiin sitä mieltä, että siellä hyväksytyt pykälät ovat liitettävät Amerikan sosialistipuolueen ohjelmaan.

5) Keskusteltiin Toverittaren levittämisestä ja taloudellisen aseman tukemisesta. Hancockin edustajat ilmoittivat, että he ovat aikoneet paikkakunnallaan panna toimeen kilpailun Toverittaren levittämiseksi. Kokous lausui toivomuksena, että kaikkialla, missä suinkin mahdollista, pantakoon toimeen kilpailuja sekä muilla sopivilla keinoilla levitettäköön lehteä. Ennen kaikkea velvottaa kokous osastojen valitsemaan kirjeenvaihtajia, jotka lehden palstoilla tuovat esille kullakin paikkakunnalla tapahtuvia asi-

oita, kuten kapitalistien ja työläisnaisten välisistä taisteluista, naisten toiminnasta tärkeimmät kohdat y. m. sellaiset, jotka edistävät lehden levenemistä.

6) Naisten neuvottelukokouksen pöytäkirja päätettiin esittää liitettäväksi edustajakokouksen pöytäkirjaan.

7) Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Olga Fast ja Anni Eyyänen.

Kokouksen puolesta

Hellin Vitikainen.

Pöytäkirjan tarkastaneet ja oikeaksi huomanneet

Olga Fast.

Anna Eyyänen.

EHDOTUS S. S. JÄRJESTÖN EDUSTAJAKOKOUKSELLE.

Kesäk. 2 p:nä 1912 pitivät s. s. järjestön yleiseen edustajakokoukseen saapuneet naiset keskinäisen neuvottelukokouksen, jossa päätettiin esittää s. s. järjestön edustajakokoukselle seuraavaa: "Koska viime aikoina on näkynyt yhä tärkeämmäksi meille työläisnaisille se seikka, että naiset järjestääkseen vaikuttavan agitatsioonityön suomalaisten työläisnaisten keskuudessa tarvitsevat aina silloin tällöin kokoontua keskenään neuvottelemaan agitatsioonityön järjestämisestä paikkakunnilla, niin katsoivat naiset neuvottelukokouksessaan, että sopivin tilaisuus edellä mainittua tarkoitusta varten on juuri S. S. järjestön edustajakokouksen yhteydessä. Kokouksessa ilmeni sellainen mielipide, että niiden asiain käsittely, jotka lähemmin koskevat naisia ehditään kyllä tehdä yhtenä päivänä ja siksi päiväksi ehdotettiin päivä ennen edustajakokouksen alkua.

Perustelut: koska naisia vielä työskentelee erilaisilla työaloilla, kuin miesten työsuhteet ovat ja koska heidän henkinen kehityksensä on vielä jälessä miesten kehitystasoa, eikä luokkataistelu ole heille vielä lähimainkaan selvillä, niin on tarpeellista harjottaa naisten keskuudessa sellaista agitatsioonityötä, jonka kautta heitä voidaan pikemmin opettaa ymmärtämään asemaansa. Edelleen on käynyt selville, että naisten työsuhteet eri paikkakunnilla myös-

kin eroavat toisistaan, joten agitatsioonityön tekeminen eri paikkakuntiinkin nähden vaatii erilaisia menettelytapoja. Sen vuoksi on tarpeellista, että naiset voivat kokoontua keskenänsä näistä asioista keskustelemaan ja päättämään.

Vielä näiden edellä mainittujen seikkojen lisäksi sellaiset kysymykset kuin lasten kasvatusta, äitien ja lasten suojeleminen ovat niitä asioita, jotka lähemmin koskevat naisia, sekä siis velvoittavat heitä erityisesti niihin kysymyksiin kajoamaan.

Koska kaikkien näiden kysymysten perinpohjainen harkitseminen kuluttaisi liian paljon varsinaisen kokouksen kallista aikaa, joka muiden suurempien yhteiskunnallisten kysymysten pohtimisessa aina tahtoo käydä liian lyhyeksi, niin ilmeni kokouksessa se mielipide, että naiset tällaisissa neuvottelukokouksissaan jo voisivat edeltäpäkin valmistaa asioita seikkaperäisemmin ja sitten alistaa keskusteluista johtuneet päätösehdotukset s. s. järjestön yleisen kokouksen hyväksyttäväksi. Siten ehkä säästäisimme aikaa kuin myöskin päästäisiin agitatsioonityön järjestämisen suhteen paremmin yksimielisyyteen, kuin mitä on tähän asti päästy, sekä siitä mahdollisesti olisi suurempaa hyötyä naisten herätystyössä, kun asioihin oltaisiin seikkaperäisemmin syvennytty ja käsitettäisiin olosuhteet eri paikkakunnilla.

Kokous ehdottaa päätökseksi:

että s. s. järjestön koko maata käsittävän edustajakokouksen yhteydessä pidetään edustajiksi valittujen naisten kesken neuvottelukokous päivää ennen järjestön edustajakokousta; ja että järjestön kassasta maksetaan heille päiväpalkka siltä kokouspäivältä samoin kuin muiltakin kokouspäiviltä.

Kansalliskonventsiioonin pöytäkirjasta lyhennysote suomeksi

Duluthin osastoessa on tov. G. Humon tehnyt seuraavan ehdotuksen, jonka osasto hyväksyi järjestön kokoukselle esitettäväksi:

Suomalaisen sosialistijärjestöme osastot ovat joutuneet yhä vilkaampaan vuorovaikutukseen toiskielisten tovereitten kanssa. Suomennettujen kirjain ja jokapäiväisten lehtien kautta voidaan jo koko tarkkaan seurata amerikalaista työväenliikettä ja suhtautua siihen asianmukaisesti. Puutteellisuutena täytyy kuitenkin pitää sitä, että puolueen suomenkielisillä jäsenillä ei ole saatavana Amerikan sosialistipuolueen tärkeimpiäkään päätöksiä, joihin kuitenkin usein vedotaan. Ne ovat kyllä aikanaan esitetyt, hätäisesti suomennettuina sanomalehtireporteissa, mutta kuinka moni on sattunut niitä säilyttämään! Tämä yhä huutavammaksi käyvä puute on nyt poistettava.

Emme kyllä jaksa kustantaa itsellemme suomeksi koko Indianapolisin konventsioonin pöytäkirjaa, mutta riittäisi-kin, jos saisimme keskusteluista pätevän referaatin ja päätösponnet. Sellainen kirjanen on siis toimitettava. Tähän voitaisiin myös ottaa tärkeimpiä kohtia entisten adustajakokousten pöytäkirjoista.

Arvelen, että tällaisen toimenpiteen välttämättömyys on pitämättä puheitta selvä, ehdotetaan järjestön edustajakokouksen hyväksyttäväksi:

Olkoon päätetty,

että Suomalainen Sosialistijärjestö suomenuttaa ja kustantaa Amerikan sosialistipuolueen Indianapolin edustajakokouksen päätökset ja selostuksen keskustelujen tärkeimmistä kohdista; tämän yhteyteen otetaan myös yhteenveto edellisten puoluekokousten pöytäkirjoista, varsinkin niistä päätöksistä, joihin Indianapolisin kokouksessa erityisesti vedotaan.

Orjakontrahdit

Nykypäivinä työläisten oloja kiristää kapitalistinen teollisuusjärjestelmä, samalla työnantajat kiertävät niitä lakeja, joita porvarilliset lainlaatifijat ovat laatineet työväen suojeluslaeiksi, erittäinkin näissä keskivaltioiden rautakai-

vantoalueilla, joissa työt ovat hirveän vaarallisia ja vuositain joutuu suuret joukot työläisiä tapaturmien ja ennen-aikaisen kuoleman uhriksi ja näillä rautakaivantoalueilla työskentelee suuret joukot suomalaisia sosialistipuolueen jäseniä. Näillä rautakaivantoalueilla ovat kaivantojen omistajat ottaneet käytäntöön niin kutsuttuja orjakontrahteja (eli miksi niitä voisi nimittää). Näihin kontrahteihin vaativat kaivoskompaniat kirjoittamaan nimensä työnetsijäin, ja jos ei kirjoita, niin ei saa työtä. Nämä samaiset kontrahdit ovat saattaneet järjestyneet työläiset tyytymättömiksi ja koettavat he olla mikäli mahdollista niiden alle nimeänsä kirjoittamatta ja halveksivat yleisesti sellaista henkilöä, joka on kirjoittanut nimensä sanottujen kontraktien alle, jopa on jollakin palkkakunnalla henkilö erotettu pois sosialistipuolueesta, syystä kun on kirjoittanut nimensä sanottujen kontraktien alle. Mutta nykyään, kuten kautta aikojen suurteollisuuden aikakautena, on suurin osa palkkatyöläisiä siinä taloudellisessa asemassa, että ovat pakotetut tekemään tekoja, ja hyväksymään ehtoja, jotka ovat heille epäedullisia ja turmiollisia, sillä nälkä pakottaa tekoihin, joita he eivät periaatteellisesti hyväksy. Ja sosialistipuolueen säännöissä ei mainita mitään siitä, onko se puoluerikos eli ovatko henkilöt kelvollisia puolueen jäsenyyteen, jotka kirjoittavat nimensä sanottujen kontraktien alle.

Ylläolevan johdosta ehdottaa ja vaatii Auroran S. S. Osasto, että S. S. Järjestön edustajakokous keskustele ja päättää mille kannalle S. S. Järjestö asettuu jäseniänsä nähden, että voivatko S. S. osastot ottaa eli pitää jäseninä henkilöä, joka on kirjoittanut tai kirjoittaa nimensä rautakaivantokomppanioiden käytäntöön ottamien orjakontraktien alle,

Hyväksytty, Aurora, Minn., S. S. Osaston kokouksessa
19 p. toukokuuta 1912.

Arvi Lehtonen, kirjeenvaihtaja.

Suhtautumisemme taloudellisiin järjestöihin

Länsipiirin edustajakokous esittää ensi kesäkuussa pidettävälle s. s. järjestön edustajakokoukselle, että kysymyksestä: "Suhtautumisemme taloudellisiin järjestöihin", hyväksyttäisiin Hancockin kokouksen ponnet tälle kysymykselle seuraavalla lisäyksellä: "Samalla kun sosialistipuolue tunnustaa industrialisen — teollisuusalottain — järjestäytymismuodon".

Mutta poistettakoon ponsien edellä oleva "selitys", joka "selitys", jättää I. W. W. liiton, yhtenä taloudellisena järjestönä, poikkeustilaan muihin taloudellisiin järjestöihin nähden. Ponsi tulisi kuulumaan:

1:ksi) Samalla kun sosialistipuolue tunnustaa industrialisen — teollisuusalottain — järjestäytymismuodon velvoittaa se ammattijärjestöissä toimivia jäseniänsä vaikuttamaan voitavansa samaan ammatti- ja samaan teollisuusalaan kuuluvien itsenäisten kuin myöskin eri liittoihin kuuluvien järjestöjen ja liittojen yhteenliittymiseksi ja solidarisemman sekä vaikuttavimman yhteistoiminnan alalla katsomatta kunkin järjestön tai liiton valtiollista ajatuskantaa.

2:ksi) Sosialistipuolue velvoittaa paikallis- ja valtiojärjestöjään pyytämään ja kehoittamaan kullakin paikkakunnalla toimivia ammattijärjestöjä ottamaan osaa sosialistipuolueen kanssa kaupungin, kunnan ja valtion vaaleja varten valmistettavan ohjelman ja vaatimusten laatimiseen.

Samoin on ammattijärjestöissä olevien sosialistipuolueen jäsenten velvollisuus vaikuttaa järjestöissään valtiollisen toiminnan aikaansaamista, kehottamalla järjestöään ottamaan sosialistipuolueen kanssa osaa vaaliohjelman ja

yleisten vaatimusten laatimiseen sekä vaalirahaston kartuttamiseen.

**BUTTEN S. S. OSASTON ALUSTUS SUOM. JÄRJESTÖN
EDUSTAJAKOKOUKSELLE.**

Me hyväksymme alustuksena seuraavat ponnet:

''Koska ammatti- tai craft-unionistinen liike on osottautunut suuressa määrin heikkovoimaiseksi solidarisuuden puutteen ja vanhanaikaisten menettelytapojen takia, ja

''Koska teollisuuden kehittyminen on melkein kaikkialla maailmassa asettanut suurtuotannon pientuotannon tilalle, ja

''Koska industrialisen unionismin periaatteet ovat nyt tulleet ehdottomasti välttämättömiksi työväenluokan etujen suojelemiseksi ja edistämiseksi, niin sentähden.

''Olkoon päätetty että ensiksi puolueemme suoraan ja kursailematta tunnustaa industrialisen unionismin välttämättömyyden ja epäroimättä ja pelkäämättä lausuu sen vakaumuksen, joka nyt jo jokaisessa puolueemme jäsenessä elää, että industrialinen unionismi on se taloudellinen järjestymis- ja taistelemismuoto, joka yhdessä sosialistisen valtiollisen liikkeen kanssa kykenee työväenluokkaa yhä kiinteämmin trustintuvaa kapitalistista luokkaa vastaan menestyksellisesti puolustamaan ja vapauttamaan työläiset orjuudesta, ja

''Koska Industrial Workers of the World nimellinen ammatillinen liitto on paremmin kuin entiset perustettu luokkataistelun pohjalle ja niin sanotulle industrialiselle järjestysperiaatteelle, ja on siten työväestön etuja vastaava ja nykyajan vaatimusten mukainen, suositamme mainittua liittoa kaikkialla ja erittäinkin sel-

laisilla paikkakunnilla, joissa ei vielä ole työväestö ammatillisesti järjestynyt.

“Puolueemme julistaa kannattavansa ja auttavansa kaiken työläisten, niin järjestyneiden kuin järjestymättömäinkin taisteluja kapitalistiluokkaa vastaan”.

Hyväksytty Butten S. S. Osaston kokouksessa toukokuun 12 p. 1912.

J. W. Kuittinen. Matti Mulari. J. W. Uitto.

Jacob Juntunen. Matti Tupa.

Osaston valitsema komitea. (Osaston leima.)

Suomi-asia

Amerikan suomalaisen sosialistipuolueen edustajakoukselle.

K. Toverit:—

Viitaten myötälittettyyn alustukseen lausumme sen toivomuksen että edustajakokous ratkaisisi kysymyksen siitä, tuleeko Amerikan S. S. Järjestö puolueena ryhtymään mihinkään järjestelmälliseen toimintaan Suomen itsenäisyystaistelun tukemiseksi tai Suomea vastaan tähdättyjen venäläistytämis- ja valtiollisten sortotoimenpiteiden vastustamiseksi, vai jättääkö se tällaisen toiminnan — alustuksessa tehdyn esityksen mukaisesti — yksityisten asiaa harrastavien puoluetovereiden huostaan.

Syyt miksi pidämme jälkimäistä menettelyä itse asialle ehkä edullisempana, ovat seuraavat:

Kysymys Suomen valtiollisen taistelun avustamisesta luonnostaan on yleinen kysymys, joka koskee, tai jonka ainakin luulisi koskevan kaikkia suomalaisia. Saadakseen jotakin merkittävämpää aikaan Suomen hyväksi olisi asian luonnon mukaisesti vedottava mahdollisimman laajojen piirien kannatukseen. Mutta jos asiaa ajetaan tiukkana puoluasianana, on varmaa, että kannatus supistuu vain sosialistisiin tai heille myötätuntoisiin piireihin. Varsinkin jos

amerikalaisen "suuren yleisön" kannatusta halutaan, pitäisi välttää antamasta mitään puolueväritystä asialle.

Asettuessamme tälle kannalle olemme ajatelleet etupäässä sitä, miten voitaisiin saada mahdollisimman paljon tuloksia — silti luonnollisesti kuitenkin tinkimättä puolueperiaatteista. Ottaessamme täällä Bostonissa aloitteen siihen suuntaan kuin olemme asiaa tähän saakka kehittäneet, nojaudimme sekä Kööpenhaminan kongressin päätökseen että kansainvälisen sosialistitoim. Suomen asiasta antamaan julistukseen. Kongressi päätöksessään kehottaa kaikkia sosialistipuolueita ja koko maailman kaikkia todellisia kansanvaltaisuuden puoltajia vastustamaan Suomea vastaan kohdistettua kaappausta. Sosialistitoimiston julistuksessa samantaan sanotaan: "Tällä vaikealla hetkellä kääntyvät suomalaiset puolueverit Kansainvälisen Sosialistiliiton ja kaikkien kansanvaltaista vapautta puoltavien aineiden puoleen koko sivistyneessä maailmassa." Me täällä Bostonissa, voidaksemme menestyksellä vedota kaikkiin kansanvaltaista vapautta puoltaviin aineksiin Suomen asiassa, katsoimme tarvitsevämme sellaisten kansalaisainestemme välitystä, jotka vielä liikkuvat ja vaikuttavat n. s. porvarillisten vapaamielisten piireissä, mutta jotka ovat josiksi vapautuneita, että voivat toimia tällaisessa asiassa yhdessä sosialistien kanssa ja sosialistipuolueen valvonnan alaisina. Täällä Bostonissa on sellaisia aineksia löytynyt jonkunverran ja on niistä kieltämättä ollut tuntuva apua toiminnalle. Sama lienee suhde muillakin sellaisilla paikkakunnilla, jossa suomalaisasutus on monilukuisempi ja vankempi.

Näiden n. s. itsenäisten aineksien välityksellä on ollut tarkoituksena m. m. helpommin saada amerikalaisessa sanomalehdistöissä julkaistuksi Suomen asiaa koskevia kirjoituksia; rahavaroja voitaisiin siten saada ainakin jonkunverran muualtakin kuin yksinomaan puoluejäsenten jo ennestäänkin kylliksi rasitetuista kukkaroista j. n. e. Varsin vähäpätöiseksi emme myöskään arvioi sitä agitatsioonimahdollisuutta, minkä tällainen toiminta sosialistisille jäsenille

tarjoo. Tästä puolesta olemme täällä Bostonissa jo ennätäneet nähdä jonkunverran todisteitakin.

Haluaisimme vielä erityisesti terottaa paria seikkaa:

Emme ole aikoneet perustaa mitään järjestöä järjestön rinnalle, sillä täysin käsitämme sellaisen vahingollisuuden. Olemme alkaneet toimintamme yksityisenä, puhtaasti paikallisena komiteana, siis mahdollisimman irtanaudessa. Mahdollisesti tulee, siinä tapauksessa että toiminta nykyisessä muodossaan tulee jatkumaan, samanlaisia komiteoita syntymään muillakin paikkakunnilla ja niille saattaa käydä tarpeelliseksi olla jonkunlaisessa yhteistoiminnassa keskenään, mutta se ei vielä merkitsisi mitään järjestöä.

Olisi myöskin aivan harhaanosattua selittää alustuksemme niitä kohtia, joissa puhutaan valmistautumisesta Venäjällä mahdollisesti uusiintuvien vallankumouksellisten purkausten varalta, siten että muka ajattelisimme mitään aseellista taistelua, sen järjestämistä tai tukemista. Me päinvastoin olemme vakuutettuja siitä, että vapaustaistelu Venäjällä tulee entisistä epäonnistuneista yrityksistä viisaatuneena heittämään väkivaltaan turvautuvat menettelytavat pois ja käyttämään uusia, rauhallisia taistelukeinoja, sellaisia kuin sosialidemokratisten ryhmän kasvattaminen ja voimistuttaminen duumassa sekä sosialistisen valistuksen entistä tarmokkaampi levittäminen työläisten, niiden joukossa sotaväenkin, keskuuteen. Tällaisen työn tukemista olemme tarkottaneet ajatellessamme yhteistoimintaa venäläisten puoluetoverien kanssa, ja epäilemättä juuri tällaisen työn menestymisestä Venäjällä riippuu oleellisesti Suomenkin vapauden lopullinen saavuttaminen.

Odotamme edustajatoverien ratkaisevaa sanaa. Jos järjestö itse päättää tarmolla tarttua asiaan, sen helpompi meille. Jos taas se näkee hyväksi lausua hyväksymisensä toimintasuunnitelmallemme, sentapaisena kuin se esiintyy alustukseksamme, käymme parhaamme mukaan asiaa edistämään, tietäen että latu on selvä ja kaikellaiset keskinäiset pikku kahinat kysymyksen johdosta vältetyt.

Boston, Mass., kesäk. 1 p. 1912.

Suomi-komitean puolesta:

Severi Alanne.

Komitean sihteeri.

Ylläolevassa kirjelmässä mainittu alustus ei ollut edustajakokoukselle, vaan Bostonin ja ympäristön suomalaisten kokoukselle 31 p. maalisk. 1912. Alustuksen ponnet kuuluvat että kokous valitsee erityisesti Bostonia ja ympäristöä varten pysyvällisen komitean, jonka tehtäväksi tulee:

1) Kääntyä Bostonin ja ympäristön venäläisten, puolalaisten, lättiläisten j. n. e. sosialidemokratisten (tai muiden Venäjän nykyistä hallitusvaltaa vastustavien) yhdistysten puoleen kehottamalla heitä ryhtymään yhteistoimintaan Venäjällä lähimmässä tulevaisuudessa mahdollisesti jälleen ilmautuvien kumouksellisten purkausten varalta.

Sikäli kuin tämän suunnitelman toteuttaminen osottautuu käytännössä mahdolliseksi, on toimintaa koetettava ulottaa sellaisiin suurkaupunkeihin tai muihin paikkoihin, joissa tuollainen yhteistoiminta Venäjän valtakuntaan kuuluvien eri kansallisuuksien välillä on mahdollista.

2) Kerätä kaikilla tarkotustaan vastaavilla keinoilla rahavaroja Suomen itsenäisyydestä Suomen tukemiseksi ja säilyttää niitä sopivalla tavalla sekä luovuttaa niitä tarkoituksiinsa sosialistipuolueen välityksellä.

3) Puuhata vastalausekokouksia, toimittaa Suomen asiaa koskevia kirjoitelmia amerikalaisiin sanomalehtiin sekä yleensä harjoittaa Venäjän hallituksen sortopolitiikkaa vastustavaa agitatsionia, sikäli kuin sen käytettävissä olevilla voimilla käy mahdolliseksi.

4) Ottaa alote siihen suuntaan, että piakkoin pidettävässä Yhdysvaltain sosialistipuolue-

luen konventionissa koetetaan saada puolue hyväksymään Suomen asian johdosta samansuuntainen pöytälauselma kuin mikä hyväksyttiin Köpenhaminan kansainvälisessä sosialistikongressissa.

5) Toimia ensi kesäkuussa pidettävään Amerikan suom. sosialistijärjestön edustajakokoukseen kirjelmä tai ehdotus, jossa järjestöä kehoitetaan antamaan hyväksymisensä tässä alustuksessa suunnitellulle toiminnalle, edellytettynä että se ei itse halua ottaa samantapaista toimintaa suoranaisesti ajaakseen, jossa tapauksessa toiminta tässä suunnitellussa muodossaan luonnollisesti tarpeettomana lakkaa.

Komitea pysyy — edelläolevilla edellytyksillä — tolmessa kalenterivuoden loppuun asti, jota ennen se hyväksyy ajoin kutsukoon koolle asiaaharrastavien yleisen kokouksen, jolle sen on annettava selkkaperäinen kertomus toiminnastaan sekä tilitys käyttämistään rahavaroista. Kokous sitten toimittaa uudelleen komitean vaalin, jos se tarpeelliseksi nähdään.

Siinä tapauksessa, että komitea ennen toimintakautensa loppumista käy leväperäiseksi tai sen toiminta muuten ei paikkakunnan asiaaharrastavia kansalaisia tyydytä, on komitean puheenjohtajan kymmenen toimintaan osaa ottaneen henkilön kirjallisesta vaatimuksesta kutsuttava viipymättä uusi kansalaiskokous, jossa komitean on tehtävä selvää toimistaan, ja jossa komitea voidaan erottaa, jos niin hyväksi nähdään, ja uusi komitea asettaa sen tilalle.

Sosialistipuolueen toimeenpanevan komitean kehotus puolueosastoille

Työläisille Amerikassa:

Joseph J. Ettor ja Arturo Giovannitti ovat vankilassa Lawrenceassa, Mass., syytettynä erään työläistyön, Anna La

Pizzan murhasta, joka otti osaa tuonnottaiseen kutomatyöläisten lakkoon Lawrenceessa, Mass. Näiden kahden miehen vangitseminen ja vankilaan telkeäminen on laittomin ja häpeällisin tako, mitä tämän maan valtaloukka on koskaan tehnyt. Anna La Pizzan murhan aikana Ettore ja Giovannitti johtivat Lawrence'n lakkoo. He pingottivat jokaisen hermonsa lakkolaisten henkien säilyttämiseksi, eikä tuhoamiseksi. On julkisesti tiettyä, että Anna La Pizzan ampui kuoliaaksi eräs poliisi, ja että Ettore ja Giovannitti olivat monen mailin matkan päässä murhapaikalta. Heidät vangittiin ja teljettiin vankilaan puhtaasti sillä tarkoituksella, että lakkolaisten asema heikentyisi, ja jotta heidän olisi pakko alistua tehtailijain armoille. Ettorea ja Giovannittia ei syytetä suoranaisesti osanotosta Anna La Pizzan murhaan tai että he kehottivat eli auttoivat tämän katalan teon toimeenpanoa. Teoria, jolle syyte perustuu, on se, että lakonjohtajat ovat pitäneet kiihottavia puheita, jotka johtivat väkivaltaisiin yhteenottoihin, joiden seurauksena oli tämän onnettoman tytön kuolema. Jos tämän teorian annetaan pitää paikkansa ja saada laillisen oikeuskäynnin voiman, on se ankarin isku tämän maan oikeus- ja vapaus- ja kansalaisten oikeuksia ja vapauksia kohtaan.

Jokainen ammattijärjestön virkailija, joka johtaa lakkoa, ja jokainen sosialisti, joka syyttää kapitalistista epäjärjestystä, saatetaan pitää syyllisenä henkirikokseen, jos poliisi ja joku toinen työnantajain palkattu käytyri tahallaan nostattaa mellakan ja saa aikaan murhan työtaistelujen yhteydessä.

Sosialistien ja Amerikan järjestyneiden työläisten täytyy tehdä tyhjäksi tämä katala yritys. Yleinen mielipide pitää nostattaa tätä vastaan. Ettore'n ja Giovannitin asia on taisteltava loppuun saakka.

Sosialistipuolue täten kehottaa kaikkia paikallisosastoja toimeenpanemaan yleisiä mielenosotuksia ja vastalausekokouksia tätä oikeuslaitoksen viimeistä ja kaikkein ilkeintä puhevapauden tai työväenoikeuksien hyökkäystä vastaan,

ja kokoomaan varoja Etorin ja Giovannittin puolustamiseksi.

Veljellisesti teidän

Victor L. Berger, Job Harriman, William D. Haywood,
Morris Hillquit, Alexander Irvine, Kate Richards O'Hare,
John Spargo.

Sosialistipuolueen kansallinen toimeenpaneva komitea.

PONSIEHDOTUKSIA,

JOITA KESKUSTELUN KULUESSA JÄTETTIIN KIRJALLISESTI.

OPISTO.

Hedman luki Springfieldin S. S. Osaston evästyksen, joka sisälsi:

- a) Työväen-Opisto on välttämätön;
- b) Varsinainen verotus (25c) kerran vuodessa.
- c) Opetus suunnattava etupäässä tietopuoliseen opetukseen, siten että tietokurssit ovat tehtävät pakollisiksi;
- d) Opisto on pidettävä avoinna vasta-alkaville;
- e) Kirjeenvaihtokoulua kannatetaan perustettavaksi;
- f) Varsinaisen verotuksen lisäksi Vappu-juhlista luovutettakoon Opiston kannattamiseksi.

Fallström luki Negauneen Osaston hyväksymät ponnet:

- 1) Voimassa oleva verotus määrättäköön vuodeksi eteenpäin;
- 2) Että järjestön varoista luovutettaisiin 200 dollaria Opiston johtokunnalle käytettäväksi varattomien, etupäässä puolueloimintaa varten opiskelevien oppilaiden avustamiseksi Opiston Toverikunnan päätösten mukaisesti.

Järjestön sihteeri luki Chisholmin ja Hoquilamin S. S. Osastojen hänelle lähettämät ponnet, joissa Chisholmin osasto ehdottaa verotuksen poistamista ja tilalle avustuksen litemien pidon välityksellä.

Hoquiamin osasto ehdottaa:

- a) Että verotus määrättäisiin 50 sentiksi vuodessa;
- b) Että ellei veroa alenneta osasto voi lähettää yhden jäsenenä Opistolle, hänen Opistomaksunsa tullen korvattuksi niiden verojen kautta, joita osasto Opistolle maksaa.

Ehdotan:

Että järjestö vaatii täyden kontrollivallan Opiston opetusaineisiin, opettajiin ja taloudenhoitoon nähden:

Vaatii, että puolueaineiden oppiminen tehdään oppilaille pakolliseksi, niin että oppilaat eivät saa mielivaltaisesti olla poissa tunneilta ja tulee heidän suorittaa oppinäktykset;

Edelläolevia voitaneen toteuttaa:

Muuttamalla Opiston säännöt, niin että äänestys-oikeus on osake ja ääni; valitsemalla johtokunta laajemmalta alalta; lisäämällä sääntöihin määräys, että Opiston yhtiökokouksen on kaikissa alistuttava järjestön päätöksiin; aikaansaamalla sopiva yhteys Opiston johtokunnan ja toimeenpanevan komitean kesken Opiston asioissa: perustamalla opettajaneuvosto, jolle annetaan valta valvoa oppilaiden opinnoiden harjoittamista ja ryhtyä laiminlyönneistä rankaisutoimenpiteisiin ja sille ja johtokunnalle yhteisesti valta erottaa oppilas, joka ei ota ojentuakseen. (Rissanen).

SIHTEERIN KERTOMUS.

Mikäli arvostelusta on käynyt selville, että 1) Sihteerin raportti on puutteellinen sisältämättä kertomusta järjestöme elämän periaatteellisesta ja yleensä aatteellisen kehityksen tilasta; 2) Edelleen, että toimeenpaneva komitea ei ole ensinnäkään tarpeellisella tarmolla puuttanut järjestöme yleisenä edustajana näihin järjestöme sisäisiin asioihin, suuntariitoihin y. m., joihin sekaantuminen on sille kuulunut. 3) Toiseksi se päinvastoin on sekaantunut asioihin: perhejuttuihin y. m., jotka sille eivät kuulu ja osunut harhaan, tehnyt ehkä suuriakin erehdyksiä niiden asioiden käsitteilyssä ja päätöksissä, jotka arvostelussa ovat esitetyt.

Mutta käsittäen, että nämä vajavaisuudet ja erehdykset sekä toiminnan tarmottomuus ja siinä esiintynyt mahdollinen puolueellisuus johtuvat järjestömme omasta rakenteesta, toimeenpanevan voiman vallasta ja valtuuksista, valiokuntaa kehoitetaan harkitessaan korjauksia näiden epäkohtien poistamiseksi kiinnittämään huomionsa järjestömme sisäisen rakenteen korjaamiseksi erityisesti toimeenpanevan ja johtavan voiman järjestämiseksi sellaiseksi, että ne voivat toimia tyydyttäen järjestömme tarpeen. (Laukki.)

TOIMEENPANEVA KOMITEA JA PIIRIJÄRJESTÖT.

Jos jonkinlainen järjestelmällinen toiminta aiotaan saada aikaan, niin piirijärjestöt ovat säilytettävät edelleen ja kehitettävät.

Toimeenpaneva komitea on valittava enempi paikallinen, kuin se nyt on. Valittakoon se yksinomaan III valtiosta. Jos valinta toimitetaan näin, niin komitea tulee toimintakykyisempi kuin se tähän saakka on ollut.

Toimeenpanevan komitean täydennyksen voi toimittaa esimerkiksi siten, että piirisihteerit kuuluvat toimeenpanevaan komiteaan. Näinollen tulisi järjestön joka piiri edustettua järjestön toimeenpanevassa voimassa.

Lisäjäseniä toimeenpanevaan komiteaan kuuluu piirisihteerit ja 1 kutakin alkavaa 2,000 jäsentä kohti, jotka kokoontuvat kerran vuodessa ja useamminkin, jos erittäin tärkeät asiat sen vaativat. Boman.

Että kukin piiri valitsee kaksi jäsentä yleiseen toimeenpanevaan komiteaan ja että siten kokoonpantu hallinto koostuu kerran vuodessa. W. N. Reivo, I. Hiibacka.

NUORISOLIIKKEESTÄ.

Edustajakokous päättää, että järjestömme toimeenpaneva komitea ottaa selvää niistä sosialistista nuorisoliikettä edustavista keskus y. m. järjestöistä, joita tässä maassa jo

on, tekee niistä jo lähimmässä tulevaisuudessa järjestöllemme selvän ja auttaa järjestöimme osastoja saamaan kaikkea tarpeellista avustusta paikallista nuorisoliikettä hommateessaan ja sitä pääsemään täten yhteyteen tämän puolueemme yleisen nuorisoliikkeen kanssa. Laukki.

SUHTAANTUMINEN TOISKIELISTEN VALISTUSTYÖHÖN.

Mattila:

Että edustajakokous velvoittaa osastot:

1:si Jakamaan paikkakunnallaan riittävästi sos. agitasionilehtiä, helpotajuisemmasta alkaen aina vaikeatajuisempaan englannin- ja kaiken kielisiä aina paikkakunnan väestön mukaan.

2:si Hankkimaan Englannin- y. m. kielisiä luennoitsijoita paikkakunnilleen, ilmoittaen niiden luennoista, hankkien heille kokoushuoneita ja kaikinpuolin avustaen heitä.

3:si Avustaen kaikin tavoin kunnallisissa vaalitaisteluisa, käytännöllisessä toiminnassa.

Boman: Mattilan ehdotukseen esitän lisäksi että:

Osastot toimivat entistä tarmokkaammin englanninkielen opettamiseksi jäsenilleen sekä ottavat toiskielisten puhujia iltaamiinsa y. m. tilaisuuksiin puhumaan ja että:

Kokous velvoittaa osastoja huolehtimaan, että ne jäsenet, jotka ovat valitut kaunti- y. m. komiteoihin, täyttävät velvollisuutensa mainituiden komiteoiden kokouksissa käymällä ja että he tuovat niissä kokouksissa käsitellyt asiat osastojen käsiteltäväksi.

Että kokous kehoittaa osastoja huolehtimaan siitä, että osastojen kielitaitoisista jäsenistä joku tutustuu valtion, kauntin ja kaupunkien säädöksiin tarkoituksella hyödyttää osastojen ja toiskielisten välisiä suhteita yleensä.

O. Lahti.

W. Hedman: Toiskielisten kanssa yhteistoiminnassa olemalla voimme parhaiten vaikuttaa heihin:

1:si Ottaen osaa keskuskomiteoihin;

2:si Toimimalla yhteisiä joukko-kokouksia kuten vappu-, vaali-, y. m., joilla on laajempi merkitys;

3:si Järjestämällä lentolehtisten jako siten, että kaupungit jaetaan piireihin lehtien jakoa varten;

4:si Käyttämällä toiskielisiä puhujia, sekä muita ohjelman suorittajia suomalaisten iltamissa, se on tutustuttamalla siten toiskielisiä suomalaisten toiminta-tapaan.

5:si Lähettämällä ajottaisia selostuksia suomalaisten toiminta-tavoista ja saavuttamista tuloksista toiskielisiin lehtiin, sillä toisten saavuttamat voitot vaikuttavat innostavasti.

Laukki: Velvottaa toimeenpaneva komitea, piirikomiteat ja muut järjestömmen toimihenkilöt kuten sanomalehtimiehet ja Työväen-Opiston opettajat auttamaan toiskielisiä järjestöjä saamaan kaikki ne tiedot suomalaisen järjestön kehityksestä, kokoonpanosta, järjestämis- ja toiminta-tavasta y. m., joita he haluavat.

VEROTUS JA SAÄNNÖT.

''Tapauksissa, jolloin mies ja vaimo molemmat ovat puolueen jäseniä ja vain yhdellä heistä on tuloja, toinen voi niinkään käyttää tuollaisia erikoisveromerkkejä'' (10 prosenttia valtion koko veromerkkimäärästä). (Laukki).

Pennsylvanian Aluekokouksen lausunto, esitti A. Merikanto:

Että S. S. järjestön edustajakokous tekee ehdotuksen kansallistoimeenpanevalla komitealla tarkoituksella saada kussakin valtiossa jäsenoikeuden menettäminen yhdenmukaiseksi.

Ehdotan, että verokysymys pidetään ennallaan, mikäli se koskee vakinaista yl. puolueen ja suom. agit. veroa.

Viita.

KUSTANNUSYHTIÖIDEN YHDISTÄMINEN.

Nuorteva:

Kokous on sitä mieltä, että liikkeitten yhdistäminen on tarpeellinen ja puolueelle hyödyllinen toimenpide joka voimistuttaa puoluelehtien ja kirjallisuuden kautta harjoitettua agitatsioni- ja järjestämistyötä ja päättää kokous, että kustannusyhtiöt on yhdistettävä yhdeksi liikkeeksi. Mutta että kustannusyhtiöitten ollessa vielä alkukehityksessään ja suurten velkataakkojen varassa on vaikeata ilman muuta toteuttaa tätä yhdistämistä, on kokous sitä mieltä, että tämä yhdistyminen on toteutettava asteettain ja aluksi yhtiöitten yhteisen sopimuksen perusteella sellaisissa kohdissa joissa taloudellinen yhdistyminen on mahdollinen. Kuultuaan kustannusyhtiöiden kokouksen päättämästä sopimuksesta tunnustaa kokous, että nämä toimenpiteet tulevat johtamaan tarkotettuun tulokseen, jonkavuoksi kokous velvoittaa kustannusyhtiöitä noudattamaan tätä sopimusta ja samalla asettaa komitean, jonka tehtävänä on valvoa, että tämä kehitys tulee tapahtumaan mahdollisimman voimakkaasti ja tarkoitustaan vastaavalla tavalla.

Partanen:

Että samalla kuin järjestö päättää yhtymisen, samalla päätetään, että edustajakokous päättää että järjestö toimii siihen suuntaan, että yhtiöiden osakkeet lunastetaan järjestön haltuun.

Malo:

Että valitaan erityinen vallokkunta joka laatii seikkaperäisen selostuksen ja valmistaa tarkoin alustuksen seuraavalle edustajakokoukselle.

TILAPAIJULKAISUT.

Ehdotan, että julaistaisiin vuorotellen Jouluna Joululehti, Vappuna Vappu-nimellä, Juhannuksena yksi ja yksi suurempi tietopuolinen käsikirja, johon voitaisiin yhdistää Työmiehen Nuija ja että lopetettaisiin Vallankumous, jonka kor-

vaukiseksi kustakin julkaisusta annettaisiin joko 1 tai 2 prosenttia voitosta Työväen-Opistolle ja opistolaiset avustaisivat korvaukseksi näitä julkaisuja kirjoituksillaan; ja että näihin julkaisuihin sovellettaisiin samat ehdot, kuin kirjain kustantamiselle ja myynnille on hyväksytty.

Aug. Nikula.

Kokeiltavaksi ehdotan julkaisujen rajoittamista kahdeksi ynnä lasten lehti. Voiton ehdotan jaettavaksi kunkin kustannusyhtiön kokonaismenojen mukaan. Eissanen.

Nuorteva:

Että valiokunta keskustelisi yhtiöitten edustajain kanssa, voitaisinko ensi jouluna ja kevännä julkaisemalla yhteinen julkaisu, jonka voitto yhtiöitten kirjainkustannustoinnassa noudatetulla tavalla jaettaisiin lehtien kesken. Yhtiöillä olisi vapaus tämän kautta saadun kokemuksen perusteella järjestää asia vakituisesti puolueen ja liikkeitten etuja vastaavalla tavalla.

LEHTIEN KONTROLLI.

Vaadin Työmiehen kustannusyhtiön johtokunnan pitämään huolta siitä, että Työmies pysyttelee puolueääräysten sisällä, koska ei toimitus voi sitä tehdä ja jos ei johtokunta sitä itse käsitä, niin sen on kuultava puolueen yleistä ääntä, milloin se ilmenee voimakkaana. Annala.

Edustajakokous velvoittaa puolueemme lehdet selostellessaan suunta- y. m. kysymyksiä sanomaan sosialistipuolueen kannan kaikkiasa eri kysymyksissä. Samoin sanomalehtien johtokuntain on seurattava puolueen ohjelmaa ja päätöksiä ja valvottava, että toimittajat noudattavat niitä.

Nimetön.

- 1) Vastaava toimittaja yleisäänestyksellä.
 - 2) Johtokunta laajennettava — (kuten Raivaajassa on).
 - 3) Vastaava toimittaja velvollinen selostamaan kantansa ja toimintansa piirikokoukselle.
- Lauki.

Että tässä kokouksessa valitaan yleinen kontrollijohtokunta, joka ratkaisee kust. yht. keskinäiset erimielisyydet ja siten estää riitaisuuksien syntymisen. Malo.

Että kustannusyhtiöt ja S. S. järjestö yhteisesti valitsevat valiokunnan, joka toimii kustannusyhtiöitten liittoutumiskysymyksessä ja että S. S. järjestö valitsee puolestaan kolme henkilöä ja yhden kukin kustannusyhtiö tarkoituksella sovelluttaa niin periaatteellista kuin taloudellistakin katsantokantaa eri kustannusyhtiöiden ja S. S. järjestön välillä.

Kolu.

Lindström:

Edustajakokous velvoittaa järjestön toimeenpanevan komitean valvomaan, että järjestön lehdet toimitetaan kansainvälisen kongressin sekä Amerikan Sosialistipuolueen periaatteiden sekä hyväksytyjen menettelytapain mukaisesti.

2:si Piirikomiteat neuvottelevat kukin piirinsä lehden kanssa millä tavalla piirin agitatsioni kulloinkin parhaat tulokset saavuttaa voi.

Lindström:

Edustajakokous velvoittaa kustannusyhtiöiden johtokunnat päätoimittajan valinnassa kysymään piirikomiteansa miellipidettä toimittajan toimeensa kykeneväsyydestä.

FARMARI- JA MAATALOUSKYSYMYKSIÄ.

Edustajakokous päättää:

Että suomalainen sosialistijärjestö yhä edelleenkin harjoittaa järjestämis- ja agitatsionityötään maanviljelysväestön keskuudessa;

Että tämän järjestämis- ja agitatsionityön ohjeena sekä periaatteelliseen että käytännölliseen puoleensa nähden on seurattava:

Puolueemme Indianapolin konventsiolla hyväksymää farmariohjelmaa, s. t. s.

1) Sen selityksessä ilmituotuja perusteluita maanviljelyksen kehittymisestä tyyppilliseksi kapitalistiseksi;

2) Sekä niitä ohjelmapykälä, joissa esitetään ne yhteis-

kuntavallankumoukselliset perusvaatimukset maanviljelystuotantovälineiden omistamiseen, käyttöön ja hallitsemiseen nähden;

Sekä ne maanviljelysväestön nykyistä asemaa ja eritoten sen kehittymistä yhteiskunnalliseksi tuottajaksi heilpottavat välilliset parannukset, jotka mainitussa ehjelmasa esitetään.

Laukki.

OSUUSTOIMINTA.

Edustajakokous tunnustaa, että osuustoiminta on yksi tärkeimpiä välillisiä parannuskeinoja ja hyväksyy kansainvälisen sosialistikongressin päätöksen, että Amerikkassakin edistetään osuustoiminnallista pyrkimystä mikäli se on mahdollista olosuhteita silmällä pitäen.

Nimetön.

ORJAKONTRAHDIT.

Kokous katsoo, että orjakontrahdit ovat työväestölle erittäin vaaralliset, mutta että olosuhteitten pakottamana voi sattua tapauksia, joissa yksityisen henkilön on pakko alistua ja sen vuoksi emme katso ehdottamaksi puoluerikokseksi niiden allekirjoittamista. Kuitenkin älköön tätä ymmärrettäkö siten, ettei paikallisilla s. s. osastoilla olisi määräysvaltaa jokaisessa yksityistapauksessa.

Edelleen kehoittaa kokous, että sosialistien olisi kaikkialla koitettava aikaansaada voimakas joukkoliike, joka taloudellisina järjestöinä asettaisi taisteluun kaikkia henkilökohtaisia sopimuksia vastaan.

W. N. Reivo.

Ehdotan valiokunnan miettimään, eikö olisi järjestöjemme avulla mahdollisuutta turvautua oikeuslaitoksista injunktionien hankkimiseen sellaisia työnantajia vastaan, jotka orjakontrahteja tarjoovat ja eikö olisi mahdollisuutta panna käyntiin yleistä agitationia lainlaatijakuntien pakkotamiseksi sellaisten lakien laadintaan, jotka kieltävät

orkontrahdit, jos ei sellaisia lakeja valtiossa ennestään ole.

Rissanen.

Edustajakokous ei lausu mitään, miten osaston on meneteltävä orkontrahdin allekirjoittaneiden jäsentensä kanssa, sillä se riippuu paikallisista olosuhteista ja moninaisista asianhaaroista.

Mutta osastojen on kiihoitettava yleistä mielipidettä orkontrahteja vastaan, yhdyttävä unioon, vedottakoon oikeuslaitoksiin ja vaadittakoon lakia joka kieltää ne.

Syrjälä.

SUHTAUTUMINEN TALOUDELLISIIN JÄRJESTÖIHIN.

Kokous tunnustaa industrialistisen unionin välttämättömyyden ja kehottaa järjestön jäseniä sekä unionissa, että unionin ulkopuolella työskentelemään kaikella tarmolla siihen suuntaan, että mainittu unionimuoto tulisi mahdollisimman pian todellisuudeksi.

Tämän periaatteen nojalla kehottaa kokous suomalaisia työväestöstä olemaan pyrkimättä unionia hajottamaan, vaan päinvastoin kokoomaan toimimalla eri ammattijärjestöjen ja kilpailevien unionien yhdistämiseksi.

Rissanen.

Katsoen siihen, että suomalaisella sosialistijärjestöllä, Yhdysvaltain sosialistipuolueeseen kuuluvana agitatorijärjestönä, ei ole halua eikä valtaa päättää asiasta, josta se puolue, johon se kuuluu, on jo päättänyt, kumoo tämä kokous tarpeettomana Hancockin edustajakokouksen päätöselityksen ja päätöspöytäkirjan, koskeva taloudellisia järjestöjä.

Kokous tunnustaa S. S. järjestön velvollisuudeksi noudattaa Yhdysvaltain sosialistipuolueen, Indianapolisin konventionissa vahvistamaa päätöstä sosialistipuolueen suhteesta taloudellisiin järjestöihin.

S. S. järjestö ei anna jäsenilleen tai osastoilleen tai toimikomiteoille komiteoille tai sanomalehdistöilleen tai Työväen-Opistolle, sanalla sanoen millekään sitä edustavalle laitokselle, tai henkilölle mitään oikeutta osiintyä ylempänä

minitun Indianapolin päätöksen toisin tulkitsijana, kuin mitä se sisältää.

Syrjäjä:

Kokous hyväksyy Yhdysvaltain sos. puolueen Indianapolin konventionin päätöksen tunnustaen industrialistisen unionimuodon etevämmyyden ammattiunionismin nähden ja kehottaen puolueen jäseniä ja puoluelehtiä siihen painoa panemaan aina huomioon ottaen työväen taloudellisten järjestöjen perusmerkityksellisen asema luokkataistelussa.

1) Sen että ne ovat koonneet ja kokoavat työläisiä järjestyneeseen jokapäiväiseen taisteluun torjumaan kapitalistiluokan yrityksiä työväen elinehtojen kurjistamiseksi ja pyrkivät työväenluokan ryhmien työ- ja elinehtojen säilyttämiseksi ja parantamiseksi.

2) Kun ne täten kokoavat työväkeä näiden välttämättömien etujen perustalla, antavat ne erinomaisen tilaisuuden harjottaa työväen keskuudessa valistustyötä luokkataistelupiirtoiden selventämiseksi ja kaikinpuolisen luokkataistelu välttämättömyyden terottamiseksi.

3) Ollen kokoonpantuja työväestä, joka on alituisen teollisen kehityksen vaikutuksen alaista, ja joka sen takia yhä enemmän käytännössä oppii tuntemaan ahtaan ammattiunionismin riittämättömyyden, samoin kuin toiselta puolen antiparlamentarismin turmiollisuuden ne myös tämän työväen kehityksen mukana ovat kehitettävissä uusaikaisiksi kaikkien saman alan työläisten järjestöiksi ja yhdistettävissä yhä suurempiin järjestöihin, jotka oppivat käyttämään yhä tehokkaampia taistelutapoja taloudellisten taistelujen alalla ja tukemaan sosialistipuolueen poliittista toimintaa.

Sirola.

1) Hyväksyen Indianapolin konventionin päätöksen tässä kysymyksessä.

2) Kokous selittää industrialistisen unionismin välttämättömyyden ja terottaen S. S. järjestön jäsenten mieliin, että mikäli he noudattaen näitä Indianapolin konventionin tekemiä päätöksiä ja tämän kokouksen selityksiä liittyvät taloudellisiin järjestöihin ja alkavat niissä toimia;

Niin he pitävät varansa, että eivät anna näiden järjestöjen, olivat ne sitten n. k. vanhoillisia ammattiunioita tai n. k. industrialistisia järjestöjä, johtaa itseään kannattamaan näissä järjestöissä ilmeneviä tai mahdollisesta syntyviä sosialismivastaisia virtauksia ja vivahduksia, joista eritoten mainittakoon antiparlamentarismi, yleensä poliittisen toiminnan väheksyminen, yksilöllisiin väkivaltaisuuksiin, sabotageen y. m. turvautuminen. Laukki.

Kokous päättää, että S. S. järjestön sanomalehdistön ja puhujan on tarkalleen noudatettava ja oikein tulkittava Indianapolin kansalliskonventionin päätöstä taloudellisiin järjestöihin nähden sekä vältettävä aiheetonta parjausta ja vääristelyä, taloudellisista järjestöistä, mikäli niitä ei voi täydellisesti todistaa nykyisen toiminnan perusteella.

Helskeen lisäys.

Jokaisen S. S. järjestön jäsenen velvollisuus on, samassa kuin he arvostelevat näissä vanhoissa järjestöissä ilmeneviä epäkohtia ja mitä tarmokkaimmin taistelevat niitä periaatteita ja meneettelytapoja vastaan, jotka ovat sosialismivastaisia, myös ja ennen kaikkea käsittävät, että näillä järjestöillä ovat sangen tärkeät luokkataistelulle valoisat puolensa.

Helske ja Nuorteva.

BUTTEN BETTELÖT.

Jos joillakin palkkakunnilla joistakin syistä tapahtuu työläisten häätämistä poliittisten tai taloudellisten vakauksiensa johdosta ja sinä järjestömme jäseniä joukossa on joutunut kapitalistien sarron alaisiksi, ja jos silloin se taloudellinen järjestö, johon he kuuluvat ei tahdo tai kykene heitä puolustamaan, niin missään tapauksessa älkööt järjestömme jäsenet puolueosaston nimessä ja suotavasti muutenkaan nostako sen johdosta hajottavaa taistelua sitä järjestöä vastaan, johon he kuuluvat. Laukki.

Edelläolevat ponnet täytyy järjestää täten siksi, että muutamissa kysymyksissä käyttivät edustajat useampia puhevuoroja eikä kirjurien muistilpanoista aina näy, minkä puhevuoron yhteydessä ponnet esitettiin. — A. B.

KOKOUKSEN ALKUVALMISTELUT.

Kokouksen kutsui järjestykseen S. S. Järjestön kielenkääntäjäsihteeri J. W. Sarlund Työväen-Opistolla Smitvillessä, Minn. kello 10.15 aamulla 1 p. kesäkuuta 1912.

Valittiin väliaikaiseksi puheenjohtajaksi A. F. Heiskanen ja väliaikaiseksi sihteeriksi Vilho Boman.

Sarlund luki toimeenpanevan komitean laatiman työjärjestysehdotuksen, joka kuului:

Ehdotus työjärjestykseksi ja kokousohjeiksi S. S. järjestön edustajakokoukselle.

1. Valitaan neljä puheenjohtajaa, jotka keskinäisen sopimuksen mukaan vuoroin toimivat puheenjohtajina koko edus. kok. ajan.

2. Valitaan neljä vakinaista pöytäkirjuria, joista kaksi on aina yhtäaikaan toimessa.

3. Valitaan 3 henkilöä valtakirjain tarkastajoin.

4. Valitaan kaksi puheenvuorojen merkitsijää.

5. Valitaan 3 jäsentä äänestysten laskijoiksi.

6. Valitaan tarpeelliset järjestysmiehet.

7. Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

8. Valitaan 5-henkilöinen ponsivaliokunta.

9. Valitaan eri kysymyksiä valmistelemaan tarpeellinen määrä valiokuntia.

10. Puheenvuorojen pyynti ei ole luvallista silloin kun joku toinen käyttää puheenvuoroaan ja ainoastaan puheiden väliajoilla pyydytetyt puheenvuorot otetaan huomioon. Ei-edustajat saavat puheoikeuden ainoastaan kokouksen suostuksesta kullakin kerralla erikseen.

11. Puheenvuorojen käyttäjät saavat puhua paikaltaan korkeintaan viisi minuuttia; pitemmät puheet ovat esitettävät puhujalavalta.

12. Kokoukselle esitetyt alustukset ja keskustelukysymykset otetaan esille seuraavassa järjestyksessä:

a) Sihteeri esittää toimintakertomuksen;

b) Plirijakokysymys;

c) Agitatsionityön järjestäminen;

d) Veroituskysymys;

- e) Sääntökysymys;
- f) Työväen-Opisto ja S. S. järjestön suhde;
- g) Sanomalehtikysymys;
- h) Kysymys tilapäisistä y. m. julkaisuista;
- i) Kysymys palovakuutusyhtiön perustamisesta;
- j) Osuustoimintakysymys;
- k) Farmari- ja maatalouskysymys;
- l) S. S. järjestön suhde taloudellisiin järjestöihin;
- m) Suuntakysymys;
- n) Muita esityksiä.

Valittiin valtakirjain tarkastajiksi K. G. Lindström, Victor Annala ja Kasper Taipale.

Otettiin kolmenkymmenen minuutin loma valtakirjojen tarkastamista varten, jonka jälkeen kokoonnuttiin.

Järjestön keskuudessa toimitetussa edustajain vaalissa, joka oli tapahtunut piirikomiteain toimittaman vaalipiiri- jaon perusteella, olivat lopullisesti valituiksi tulleet seuraavat henkilöt:

ITAPIIRI

Victor Annala, J. Suominen, Axel Rantanen, Karl Veh-
teri, Adam Lehto, Vilho Hodman, Vilho Mäki, Semmi Hauta-
niemi, Ingrid Ketonen, Jack Ojala, John Nokari, A. Meri-
kanto, A. H. Björn, K. G. Lindström, Vilho Boman, F. F.
Broman, Olga Fast ja Uno Anderson.

KESKIPIIRI

John Viita, Ida Pasanen, Matti North, Herman Corby, A.
F. Heiskanen, Henry Tenhunen, J. G. Määttä, J. E. Viini-
kainen, Aug. Wesley, Aaro Koski, Geo. G. Saarinen, J. H.
Fallström, Ruusa Välimäki, Martin Mattila, Nestor Toivo-
nen, J. Malm, A. J. Partanen, John J. Kolu, Onni Lahti.

LÄNSIPIIRI

Elias Huttunen, Matti Hellman, Evert Merilä, Taavi
Helske, Ivar Hiibacka, Joonas Hannula, Hellen Vitikainen,
John Malo, Kasper Taipale, A. Mäki, Hilda Sandberg, Annie
Ryysänen, William Marttila, William N. Beivo, Kalle Mäki,
Jack Juntunen.

Raivaajasta F. J. Syrjälä, Työmiehestä Leo Laukki,
Toverista Santeri Nuorteva. Järjestön sihteeri J. W. Sar-

lund ja Työväen-Opistosta Toivo Virtanen. Näistä täysi-
valtaisista kokoukseen osanottajista olivat valtakirjansa
tarkastajille jättäneet kaikki muut paitsi Martin Mattila.
Leo Laukki, Roosa Välimäki ja J. G. Määttä, jotka saapu-
vat myöhemmin, sekä Uuno Anderson, joka ei saapunut ol-
lenkaan. Jäsenkorttinsa olivat unohtaneet Merikanto, Han-
nula, Lahti, Toivonen ja Heiskanen. Lyhyen keskustelun
jälkeen hyväksyttiin edustajiksi kaikki tarkastajille ilmoit-
tautuneet. Puheoikeutta olivat pyytäneet toimittajat Mooses
Hahl ja Yrjö Mäkelä Canadian Työkansasta, Työväen-Opis-
ton johtaja Yrjö Sirola, järjestön luennoitsija Aku Eissanen
ja Toverin taloudenhoitaja Aug. Nikula ja se heille myön-
nettiin.

Seurasi puheenjohtajain vaali. Ehdokkaiksi asetettiin
seuraavat henkilöt: Boman, Partanen, Heiskanen, Hedman,
Vehteri, Kolu, Toivonen ja Hiibacka. Valituiksi tulivat:

Boman 41 äänellä, Partanen 27, Kolu 24 ja Heiskanen 19
äänellä.

Seuraavana tuli esille sihteerien vaali. Toimeenpaneva
komitea oli tehnyt pöytäkirjan laatimisesta seuraavan
esityksen:

Edustajakokouksen valitsevat pöytäkirjurit jättävät
päivittäin valmistamansa pöytäkirjat ja niihin kuuluvat asia-
paperit järjestön sihteerin huostaan ja kokouksen pöytäkir-
jan puhtaaksikirjoittaminen ja julkaiseminen jätetään jär-
jestön keskuustoimiston ja toimeenpanevan komitean tehtä-
väksi.

Tästä esityksestä syntyi navakka väittely, jossa useim-
mat puhuvuorojen käyttäjät vaativat, että kokouksen on va-
littava pöytäkirjan toimittaja. Äänestettiin ja sen tulok-
sena oli, että 26 äänellä 7 vastaan kokous päätti valita pöy-
täkirjan toimittajan.

Otettiin päivällisloma kello 12.15 tunnin ajaksi.

Kokoonnuttiin kello 1.15. Puheenjohtajan paikan otti
Partanen. Kokoukseen saapuivat edustajat Eusa Välimäki,
Martin Mattila ja Leo Laukki. Puheoikeus myönnettiin
Työmiehen taloudenhoitajalle Nummivuorelle ja Lapatossun
toimittajalle Suvannolle.

Otettiin esille pöytäkirjan toimittajan vaali. Ehdotettiin ennen valintaa päätettäväksi palkan suuruus. Hylättiin, koska ei ollut tietoa, miten laaja pöytäkirja tulee olemaan. Jätettiin siitä sopiminen valitulle ja toimeenpanevalle komitealle.

Ehdokkaiksi asetettiin Aku Rissanen ja John Viita. Äänestyksessä sai Rissanen 43 ääntä ja Viita 2.

Apulaissihteeriä päätettiin toimeenpanevan komitean esityksen mukaan valita neljä. Asetettiin ehdokkaita. (Väliaikainen sihteeri Boman ei ole merkinnyt, keitä oli ehdokkaina. En muista valituiden lisäksi muita ehdokkaita kuin William Marttilan. — A. E.)

Hedman esitti, että ehdokkaita arvosteltaisi. Hylättiin 27 äänellä 10 vastaan.

Toimitetussa vaalissa saivat ääniä John Viita 34, Martin Mattila 30, S. Hautaniemi 26 ja Hilda Sandberg 19 ja William Marttila 18. Valituiksi tulivat neljä ensimmäistä.

Puhevuorojen merkitäjäiksi valittiin O. Lahti ja Joonas Hannula.

Äänten laskijoiksi tulivat Taavi Helske, Aaro Koski ja Elias Huttunen.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Toivo Virtanen 26 äänellä ja A. J. Partanen 25 äänellä.

Sirola ehdotti, että työjärjestysvaliokunnan muodostaisivat puheenjohtajat ja sihteerit. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Hyväksyttiin toimeenpanevan komitean esittämästä työjärjestyksestä kohta 11. Kohta 10 hyväksyttiin sillä Bomanin tekemällä muutosehdotuksella, että jonkun puhussa saa puhevuoron pyytää kirjallisesti. Kohdan 10 loppuosa koskeva sivullisten puhevuoronkäyttöä oli tullut kumotuksi sillä, kun kokous oli valtakirjain tarkastuskomitean raportin hyväksymällä hyväksynyt sen kautta pyytäneille puheoikeuden kokouksen koko ajaksi.

Boman ehdotti, että kokous tekisi varsinaisesti työtä 8 tuntia päivässä. Tämän samoin kuin yleensä työn järjestäminen jätettiin järjestävälle komitealle.

Sarlund ehdotti, että pidettäisi vain päätöspöytäkirja,

johon tulisivat päätösten lisäksi alustukset ja ponnet. Sirola ehdotti, että pidettäisi lyhyt referaattipöytäkirja. Sirolan ehdotus hyväksyttiin valtavalla enemmistöllä.

Otettiin 15 minuutin kahviloma.

Päätettiin ottaa vapaata sunnuntain iltapäivä ja mennä Duluthin s. s. osaston toimeenpanemaan kenttäjuhlaan.

Otettiin kello 5.20 tunnin illallisloma, jolla järjestävä valiokunta velvotettiin laatimaan kokoukselle työjärjestys.

Kokoonnuttiin kello 6.20.

Järjestävä valiokunta esitti seuraavan työ- ja kokousjärjestyksen:

Puheenjohtajista ja sihteereistä kokoonpantu järjestävä valiokunta päätti esittää edustajakokoukselle seuraavan työjärjestyksen:

1. Glassportin lakon avustus.
2. Järjestön sihteerin kertomus ja puolueemme kansalliskonventionissa olleen järjestömmen edustajan raportti.
3. Suomalaisen S. järjestön ja agitatsioonityön järjestäminen:
 - a) Piirikomiteain lakkauttaminen;
 - b) Toimeenpanevan komitean lakkauttaminen;
 - c) Agitatsioonityö yleensä;
 - d) Naisten järjestäminen;
 - e) Nuorisoliike;
 - f) Lasten opetus;
 - g) Suom. S. S. järjestön suhtautuminen kielisten valistustyöhön;
 - h) Verotuskysymys (ei Opiston vero tällä kertaa);
 - i) Säännöt;
 - j) Haalit ja keskinäinen avustus;
4. Sanomalehtikysymys:
 - a) Kustannusyhtiöiden yhdistäminen;
 - b) Lapatosu ja Väkäleuka;
 - c) Kirjojen kustantaminen ja tilapäisjulkaisut y. m.;
 - d) Lehtien arvostelu;
 - e) Sanomalehtien kontrolli edustajakokousten välillä jolla suuntaan y. m. nähden;

- f) Puoluelehdeksi hyväksyminen;
 - 5. Menettelytapakysymyksiä:
 - a) S. S. järjestön suhde taloudellisiin järjestöihin:
 - 1. Periaatteellinen puoli.
 - 2. Käytännössä (Butten rettelöt, Aberdeenin rettelöt, Berkeleyyn rettelöt y. m. esimerkkinä).
 - b) Farmari- ja maatalouskysymys;
 - c) Osuustoiminta;
 - d) Sairaus- ja hautausapurenkaat;
 - e) Kieltolakikymys;
 - f) Naisten äänioikeustaistelu ja suhtautuminen porvareihin siinä;
 - g) Kuinka ruvetaan toimimaan orjakontraktien allekirjoittajiin nähden;
 - 6. Työväen-Opisto ja järjestön suhde siihen:
 - a) Tarvitaanko Opistoa;
 - b) Mitä Opistolta vaaditaan;
 - c) Mitä Opistolle annetaan.
 - 7. Äitiysvakuutus, naisten ja lasten suojelus.
 - 8. Kansalliskonventionin pöytäkirjan pääkohtien julkaisu suomeksi.
 - 9. Palovakuutus.
 - 10. Y. m.
- Näitä kysymyksiä y. m. varten ehdottaa järjestävä valiokunta seuraavat valiokunnat:
- Järjestävä valiokunta kokoonpantuna puheenjohtajista ja sihteereistä.
- Agitationivaliokunta 7 jäsentä.
 - Sanomalehtivaliokunta 7 jäsentä.
 - Menettelytapavalioikunta 7 jäsentä.
 - Opistovalioikunta 5 jäsentä.
 - Yleisten asiain valiokunta 5 jäsentä.
 - Raha-asiain valiokunta 5 jäsentä.
 - Agitationivaliokunnalle esitetään kysymykset 2 ja 3.
 - Sanomalehtivaliokunnalle kysymys 4.
 - Menettelytapavalioikunnalle kysymys 5.
 - Opistovalioikunnalle kysymys 6.
 - Yleisten asiain valiokunnalle kysymykset 1, 7, 8, 9.

Työajaksi ehdotetaan kello 9—12 ja puoli 2—6, viidentoista minuutin kahviaika alkaen puoli 4.

Jos jollakin on vielä muita kysymyksiä, niin niistä saa ilmoittaa järjestävälle valiokunnalle, joka itsekin tulee vielä esittämään joitain sellaisia, kuten edustajakousoispidon, matkakulujen maksun ja ehkä muuta ilmaantuvaa.

Aku Bissanen, sihteeri. A. J. Partanen puheenjohtaja.

Hedmanin esityksestä hyväksyttiin työjärjestys sellaisenaan.

Eyhdyttiin valiokuntain vaaliin. Ehdotettiin valittaviksi suletuilla lipuilla.

Bissanen ehdotti, että valinta tapahtuisi käsien nostolla, koska lippuäänestys veisi tavattomasti aikaa. Jälkimmäinen ehdotus hyväksyttiin.

Agitationivaliokuntaan saivat ääniä seuraavasti:

Linström 36, Syrjälä 34, Pasanen 30, Fast 30, Vitikainen 27, Malo 26, Malm 24, Merikanto 19, Viinikainen 15, Ryynänen 12. Valituksi tulivat seitsemän ensimmäistä.

Sanomalehtivaliokuntaan ääniä: Nuorteva 39, Partanen 32, Suominen 29, Broman 28, Beivo 18, Rantanen 18, Marttila 17, A. Mäki 16, Ryynänen 14, Kolu 14, Hiibacka 14, Annala 13, North 11, Ketonen 10, Ojala 6, Nokari 3. Valituksi tulivat seitsemän ensimmäistä.

Menettelytapavalikuntaan:

Boman 30, Laukki 25, Vehteri 22, Hiibacka 21, Annala 20, Hedman 20, Virtanen 19, Kolu 18, Juntunen 16, Taipale 16, V. Mäki 14, K. Mäki 12, Ojala 11, Mäki 10, Ryynänen 10, Fallström 9, Lahti 6. Valituksi tulivat seitsemän ensimmäistä.

Opistovalikuntaan:

Heiskanen 30, Hannula 24, K. Mäki 19, Ojala 17, Rantanen 16, Helske 16, Ryynänen 15, Nokari 14, Lehto 13, Tenhunen 13, Koski 7. Valituksi tulivat viisi ensimmäistä. Helseen ja Rantasen saatua yhtä paljon ääniä luopui Helse Rantasen hyväksi.

Yleisten asiain valiokunta:

Merikanto 28, E. Välimäki 25, Ryytänen 19, Ketonen 19, Nokari 15, Viinikainen 15. Valituiksi tulivat viisi ensimmäistä.

Raha-asiajn valiokunta: Hiibacka 28, Virtanen 23, Helske 17, Lahti 16, V. Mäki 16, Malm 11, Ojala 17. Valituiksi tulivat viisi ensimmäistä.

Vaalien toimitettua lopetettiin ensimmäisen kokouspäivän, lauantain, työt noin 9 aikaan illalla.

TOINEN KOKOUSPÄIVÄ.

Kokous alettiin laulamalla Kansainvälinen.

Keskipiirin organiseeraaja G. G. Humon pyysi puheolkeutta kokouksessa ja se hänelle myönnettiin.

Toimitettiin edustajain nimihuuto. Kaikki olivat saapuvilla.

Ensimmäisenä työjärjestyksessä oli GLASSPORTIN LAKKO. Kysymyksen alusti tov. Syrjälä. Olosuhteet Glassportissa ovat onnettomat ja työläisten palkat poljetut niin alas, ettei niitä voi sen alemmas polkea. Mutta kuitenkin isännistö alkoi vieläkin kiristämään työläisten oloja, joten työläiset olivat pakotetut nousemaan taisteluun työnantajia vastaan. Nyt olisi heillä hyvä mahdollisuus voittaa, jos vain heitä ulkopuolelta tuetaan. Vaikkakaan tämä edustajakokous ei edusta varsinaisesti taloudellista järjestöä, niin tämä kuitenkin edustaa työläisten taistelua. Ja kun suuri osa lakkolaisista kuuluu s. s. järjestöön, niin kehottaisin edustajakokouksen antamaan heti julistuksensa sanomalehdissä kaikille osastoille, että he ryhtyisivät avustamaan Glassportin lakkolaisia.

Rissanen: Ehdotti Syrjälän alustuksen hyväksymistä keskustelutta. (Hyvä.).

Corby: Yhtyi Syrjälään ja Rissaseen. Ehdotti iltamien pitoa varojen kokoomiseksi.

Ojala: Vastusti iltamien pitoa. Ehdotti järjestön kassasta annettavaksi apua.

Nokari: Puolusti lainan antoa lakkolaisille järjestön kassasta.

Reivo: Vastusti iltamien pitoa ja myöskin lainanantoa järjestöltä.

Taipale: Minä kannatan edellistä puhujaa. Lännellä on ollut juuri paraikaa myöskin lakkoja ja siellä olisivat yhtä oikeutettuja saamaan avustusta. Vastustan järjestön kassasta varojen luovuttamista. Yhdyn Syrjälään, että sanomalehdissä kehoitetaan osastoja avustamaan.

Merikanto: Kertoi Glassportissa olevan kysymyksessä häpeälliset orjakontrahdit. Kertoi kolmen kuun aikana tulleen lakkoavustuksia vain noin \$600. Glassportin osaston on täytynyt hankkia lainoja. Kannatti järjestön kassasta annettavaksi pikku lainaa.

Lindström: Täällä on sanottu, ettei lakkoilla ole mitään eroa. Mutta niillä on eroa. Sen olisi pitänyt jo tulla näkyviin tämän taistelun kuluessa. Yhtyi Ojalan esitykseen, sillä järjestön kassasta avun antaminen innostaisi osastoja vilkkaampaan toimintaan avustamisessa.

Vehteri: Vastusti rahan luovuttamista järjestön varoista. Ehdotti lainattavaksi pikku summaa sillä ehdolla, että se maksetaan takaisin niistä varoista, jotka lakkolaisille mahdollisesti kerätään eri paikkakunnilta.

Puhevuorot rajotettiin.

Nuorteva: Oli samalla kannalla kuin Vehteri. Ehdotti kuitenkin, että toimeenpaneva komitea myöntäisi nyt alussa \$200, jotka sitten maksettaisi takaisin osastoilta kerätyistä varoista.

Malm: Olen ollut siinä kylässä 6—7 vuotta ja tiedän, että siellä on saatu tehdä paljon työtä, ennen kuin siellä on saatu 9—10 jäsentä puolueeseen. Yhtyi varojen myöntämistä kannattamaan.

Pasanen: Yhtyi Nuortevaan.

Corby: Uudessa puhevuorossaan yhtyi Syrjälään.

Björn: Kannatti lakkolaisten avustamista. Yhtyi Nuortevaan. Toivoi, että vastaisuudessa yleensä otetaan paremmin kuin tähän asti huomioon lakkotaistelut eikä lainata huomiota muille monastikin joutaville keräyksille.

Sandberg: Vastustan avustusta. Olen kulkenut lännellä, jossa myöskin taistellaan ja he tarvitsevat avustusta. Heillä olisi yhtä suuri oikeus saada.

Fallström: Ehdotti, että kaikki edustajat lähettäi-

sivät osastoilleen kirjeellisen kehotuksen näitten lakkolaisten avustamiseksi, koska niillä tulisi olemaan suurempi vaikutus kuin sanomalehtikehotuksilla.

Marttila: Mahdotonta luovuttaa järjestön varoista siksi, että varat ovat vähäiset. Sanoi lännen piirikomitean olevan velassa, ettei voi maksaa organiseeraajan palkkaa. Vastusti iltamien pitoa. Siitä kuitenkin ei tule mitään, että niiltä osastoilta, jotka jo ovat avustusta antaneet, sitä lisää kiristettäisi. Ehdotti lainattavaksi järjestön kassasta \$50.

Kolu: Yhtyi Syrjälään. Vastusti järjestön kassasta lainaamista. Ehdotti asiaa lykättäväksi yleisten asiain valiokuntaan.

A. Mäki: Olen Syrjälän ja Reivon kannalla.

Saarinen: Yhtyi Syrjälän alustukseen.

Annala: Kannatan 100 dollarin lainaa. Annettakoon se järjestön kassasta, sillä iltamien toimeenpano tulee osastoille liian raskaaksi.

Nikula: Vastusti järjestön kassasta lainan luovuttamista.

Malo: Vastustan mitään pakkoavustusta. Avustakoon A. F. of Labor, johon uno kuuluu ja jolla on kyllä varoja.

Koski: Yhdyn Syrjälään.

Rantanen: Kannatti, että kehoitetaan osastoja avustamaan sekä että myöskin lainataan.

Merikanto: Jos nämä edustajat olisivat siksi myötätuntoisia, että yhtyisivät toveri Fallströmin ehdotukseen, niin jo olisi ehkä suuri apu. Ainakin keski-irriläiset voisivat sen tehdä.

Keskustelu loppui tähän.

Edustaja J. G. Määttäjä saapui kokoukseen.

Kokous päätti ryhtyä jonkunlaisiin toimenpiteisiin Glassportin lakkolaisten avustamiseksi.

Äänestettiin eri toimenpiteistä. Syrjälän ehdotus hyväksyttiin 31 äänellä 17 vastaan. (Sihteeri Sandberg ei ole merkinnyt, mikä oli vastaehdotuksena Syrjälän ehdotukselle.)

Ehdotus, että edustajat velvoitetaan kirjoittamaan vaalipiirinsä osastoille, hylättiin 21 äänellä 16 vastaan.

Asia lykättiin yleisten asiain valiokunnalle ponnien laati-
mista varten.

Seuraavana työjärjestyksessä olivat järjestön sihteerin
ja kansalliskonventionissa olleen järjestön edustajan kerto-
mukset. Sarilund ilmoitti, että hän ei ole tilaisuudessa esittä-
mään kertomusta ennen maanantai aamua. Hyväksyttiin.
Laukki ilmoitti, että hänen kertomuksensa on niin läheisessä
yhteydessä Sarilundin kertomuksen kanssa, että sen esittämi-
nen on myöskin paras lykätä maanantaiksi. Hyväksyttiin.

Puheenjohtaja ilmoitti seuraavana asiana olevan agita-
tionityön järjestäminen ja kysyi, aiheuttaako edellisten lyk-
kääminen tämänkin lykkäämisen. Päätettiin lykätä.

Nuorteva ehdotti otettavaksi seuraavaksi asiaksi opisto-
kysymyksen. Ehdotus hyväksyttiin.

Rissanen ehdotti, että kokouksen järjestelyyn käytetyt
puhevuorot jätettäisi pöytäkirjasta pois. Ehdotus hyväksyt-
tiin.

KESKUSTELU TYÖVAEN-OPISTOSTA.

Luettiin alustukset.

M a l o: Ehdotti, että keskusteluita hyväksyttäisi Työ-
väen-Opiston tarpeellisuus.

Malon esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Toisena osana opistokysymyksessä oli: mitä opistoita
vaaditaan.

T a i p a l e: Ehdotti, että se jätettäisi keskustelutta
ponsivaliokunnalle. Esitys ei saanut kannatusta.

H e d m a n: Kannatti kirjevaihtokoulun perustamista.
Kehotti kokousta kehottamaan opiston johtokuntaa perusta-
maan kirjevaihtokoulun opiston yhteyteen. Vielä puhuja tah-
toi, että opistossa pantaisi eritoten painoa sosialismin opetta-
miselle kirjevaihdon avulla ynnä myöskin kirjanpitoa.

K o l u: Kannatti kirjevaihtokoulua.

M a r t t i l a: Ehdotti opistolla annettavaksi osuustoi-
mintakursseja.

L e h t o: Yhtyi Sirolan alustukseen oppiaineita koske-
vassa kohdassa. Kirjevaihtokouluun nähden kehotti toimi-
maan niin, että siitä tulee kunnollinen, jottei järjestö tulisi
sen vuoksi menettämään arvoaan.

Hannula: Puolusti kirjevaihtokoulun perustamista. Etupäässä puolusti englanninkielen opettamista siten.

Ojala: Täällä on pidetty velvollisuutena opiston kannattaminen. Mutta mitä täältä on saatu. Täällä on opetettu vain alkeistietoja. Mutta eihän sosialistijärjestön velvollisuus ole antaa opetusta alkeistiedoissa siirtokansallemme. Se on yhteiskunnan velvollisuus. Meillä ei ole ollut sanottavasti hyötyä opistosta. Meidän ei kanata ruveta opettamaan pohjatietoja 300,000 siirtolaiselle. (Naurua). Muuten on osaston mielipide Sirolan alustuksen kannalla.

Malo: Epäili, voiko kirjevaihtokoulu antaa tarpeeksi alkeistietoja käytännöllisen opinnan perustaksi. Epäili, voitaisiko järjestää opistolta käsin kirjevaihtokoulua, sillä se tuottaisi liikaa työtä opettajistolle.

Partanen: Painostan valtiokunnan jäsenille sitä, mitä Sirola esitti alustuksessaan. Oli sitä mieltä, että ei vielä toiskielistä luennoitsijaa hankittaisi, koska siitä ei olisi vastaavaa hyötyä. Arveli, että kirjevaihtokoululla voidaan opettaa hyvin. Etenkin englanninkielen opetus sen avulla on tärkeää. Vastusti opiston talon laajentamista, koska arveli kirjevaihtokoulun osaksi vähentävän opistolta oppilaita.

Humon: Puolusti kirjevaihtokoulua sekä alkeisopetuksen antamista opistolla. Kertoi kokemuksestaan, että opistolla kaikki tarvitsevat alkeistietoja. Yhtyi Sirolaan siinä, että oppilaiden velvollisuus on myös opetella sosialismin historiaa. Kirjevaihtokoulun opetuksen tulisi olla sosialistista käsitystä selventävää ja englanninkielen opettamista. Alkeisopetuksen antaminen opistolla tulisi halvaksi, jos sen antaminen annetaan, kuten on tehtykin, vanhempien oppilaiden tehtäväksi. Varsinaiset opettajat valvokoot heidän työtään. Ei ole epäilemistäkään siinä, ettekö opisto vastaisuudessaakin saisi niin paljon oppilaita, että rakennuksen laajentaminen on tarpeellinen. Vastaisuudessa ehkä ei lähistöitä saa asuntoja vuokrata.

Kokous lopetettiin kello 12. Seuraava istunto alkaa maanantai aamuna kello 9

KOLMAS KOKOUSPÄIVÄ.

Kokous alkoi kello 9. Puheenjohtajan paikan otti Boman. toimitettiin nimihuuto. Poissa olivat Koski, Hannula, Laukki, Nuorteva, Virtanen, Bissanen. Saapuivat 9.20. Yleisten asiain valiokunta ehdotti Glassportin lakkolaisten avustamisesta laatimansa ponnien. Se hyväksyttiin keskustelutta. Ehdotettiin, että päätöksestä annettaisi sähkösanomalla tieto puoluelehdille. Ehdotus hylättiin ja sen sijaan jätettiin saapuvilla olevien sanomalehtikertojain tehtäväksi toimittaa päätös edustamilleen lehdille, miten parhaaksi katsovat.

Puheenjohtaja kysyi, oliko ilmaantunut mitään asiaa, joka aiheuttaisi työjärjestyksen muuttamisen. Ei ollut.

Malo ehdotti, että aina seuraavana päivänä saisi kukin edustaja tarkastaa pöytäkirjasta edellisenä päivänä käyttämänsä puhevuorot. Esitys hyväksyttiin.

Jatkettiin keskustelua opistosta.

B i s s a n e n : Kun järjestö verotuksena uhraa opiston hyväksi dollarin jäseneltä, siis noin 11,000 vuodessa, niin silloin sillä on oikeus vaatia opistoilta mahdollisimman paljon puoluekouluna. Järjestöllä pitää olla valta määrätä, mitä opistolla opetetaan ja miten opetetaan. Se ei saa enää olla vain jonkun yksityisen osaston asianna. Oppilaille on saatava tiukempi kuri. Vapaaehtoisuutta aineiden valinnassa on rajoitettava. Se on hyödyksi oppilaillekin. Sitä toverikuntaakin viime talvena kannatti. Myöskin on saatava muutos oppilaiden opiskelutapaan. Vapaaehtoisuus siinäkin on lakkautettava. Ei kelpaa, että järjestön ylläpitämässä oppilaitoksessa sallitaan lorvehtimista, joka lisäksi on vahingoksi niillekin, jotka ovat saapuneet opistolle opiskelemaan eivätkä vain boordaamaan. Tunneilla käynti täytyy tulla täsmälliseksi ja säännölliseksi. Ken ei säännöllisesti nauti opetusta, ajettakoon matkaansa. Ja sitten johtokunta on valittava laajemmalta alalta kuin tähän saakka.

B r o m a n : Olisin voinut yhtyä edellä puhujaan, jos hän ei olisi ottanut kysykseen johtokunnan valitsemista laajalta alalta. Kannatan kirjevaihtokoulun perustamista, jos se saa-

daan niin laajaksi, että se ehdottomasti tappaa toiset kirjevaihtokoulut. Tämä opisto on aina ollut sellainen "tussarien" valmistuslaitos, jotka ovat toimineet hajotushommissa osastoissa. Yhdyn Rissaseen siinä, kun hän sanoi, että tämä ei vastaa tarkoitustaan sosialistisena oppilaitoksena, vaan minä ihmettelen, kun se sitä on ollut kun Rissanen on itse ollut opettajana täällä. Kertoi, ettei Suomesta voi tulla hyvää opettajaa niiden ahtaatten valtiollisten olojen takia. Kertoi ettei opistolle ole ollut tilaisuudessa tulemaan ne, jotka ovat olleet puolue toiminnassa, sillä ne ovat nyletyt puolue toiminnassa sekä rahallisesti että henkisesti.

Määttäjä: Huomautti puhujalle, että olisi käyttänyt selvempää sanaa "tussari"-sanan asemasta.

Ehdotettiin puhevuorojen rajottamista. Ehdotus hyväksyttiin 29 äänellä 15 vastaan.

Fallström: Vaati, että opistolla tulisi antaa opetusta myöskin yleistiedoissa sekä alkeisopetusta, kuten kirjotusta, luvunlaskua, englanninkieltä y. m. Kannatti kirjevaihtokoulun perustamista.

Hedman: Pyytäisin tehdä herroille professoreille muutamia kysymyksiä. Ensiksi te sanotte, että täällä täytyy ruveta opettamaan sosialismia. Mitäs te sitten olette tähän saakka opettaneet, häh! Olin eilen keekustelussa erään entisen opiston oppilaan kanssa. Hän oli ollut opistolla kaksi vuotta ja kehui puolueohjelman joutavan helvettiin ja dogmatikan myöskin. Tällaista opistolla on opetettu. Näihin toivon täällä selitystä. Täällä on ollut herroja, mutta uskon, että herrat lähtevät täältä pian. (Huutoja: paljon kiitoksia, hyi kuin tuhma puhuja).

Wesley: Toverien Hedmanin ja Bromanin puheenvuoroista ilmenee tyytymättömyys opiston antamiin tuloksiin. Sanoi typerää olevan syyttää opetusjärjestelmästä johtajaa. Sanoi olevan vian siinä, että opiston lukujärjestelmää ovat oppilaat päässeet määräämään. Oli Sirolan alustuksen kannalla, mutta epäili tokko kirjevaihtokoulu onnistuisi tuloksiansa nähden. Jos se kuitenkin perustetaan, annettakoon laitoksen ylläpitäjille opetusta halvemmalla kuin muille. Ei luullut kirjevaihtokoulun ehkäisevän oppilaiden

kouluun saapumista. Talon rakentamisesta lausui että keskusteltakoon siitä sitte kun käsitellään kysymystä, "mitä opistolle annetaan".

A. M ä k i. Yhdyn Sirolaan, mitä tulee opiston opetusjärjestelmään. Kirjevaihtokoulun suhteen olen Partasen alustuksen kannalla.

M a l m : Opistolta täytyy vaatia että opetus on sopu-
soinnussa sos.-dem katsomuksen kanssa. Sanoi tavanneensa opistolla oileita, jotka eivät ole olleet selvillä sosialismista niin että sellaisia oppilaita on osastojen täytyntä pitää aisoissa. Sanoi että Opistolla on opetusjärjestelmä muutettava paremmaksi. Englanninkielen opetuksesta sanoi löytyvän vähintään 1,000 henkilöä, jotka alkaisivat ostamaan englanninkielersä oppia. Siitä saataisiin tuloja Opistolle (kirj. vaihtokouluna). Jos opisto järjestetään liikekannalle, se tulee tuottamaan rahallisesti ja vähentämään verotustaakkaa.

L i n d s t r ö m : Olen hieman eri mieltä kirjevaihtokoulun tuottavuuteen nähden. En usko sen tuottavan niin einomaista hyötyä. Uskon, että vaikuttaa lamauttavasti tälle oppilaitokselle. Opetussuunnitelman muutostovomukseen olen Rissasen kannalla. Mielestäni Rissasen ehdotama muutos on ihan välttämätön. Opiston tuottama henki on kummallinen. Kertoi erään esimerkin siitä. Jossain on oleva vika siihen. En tiedä, onko se opettajissa vai missä.

S u o m i n e n : Kirjeenvaihtokoulun puolella olen tinki-
mättömästi. Saa sen ilman suuria uhrauksia. Tulolähde business-silmälläkin katsottuna. Helppo toteuttaa ilman suuria pääomia. Muilla kirj. vaihtokouluilla ei ole mitään mahdollisuutta kilpailussa. Annettakoon Opiston johtokunnalle valta järjestää koulu älköönkä siitä täällä jauhettako. Jos Opiston opatusohjelmassa on jotakin vikana, muutettakoon se.

A n n a l a : Täällä todennettiin yksi seikka. On sanottu, että täällä on ollut opiskelemissa ei-sosialisteja, siis synodalaisia y. m. Nämä sitten ovat muodostaneet opiston opetus-ohjelman. Näistä sitten tulee osastoihin toimihenki-

löitä, jotka vaativat palkkaa pienistäkin tehtävistä. Edelleen tällaisille annetaan suosituksia opiston opettajilta. Jos opettajat ovat niin arvostelukyvottomia, niin tehtävään pyykkäys niidenkin suhteen. Olen sitä mieltä, että opistolle ei ole päästettävä muita kuin ainoastaan puolueen jäseniä. Kirjevaihtokoulun suhteen olen sen perustamisen kannalla. Opiston johtokunnan suhteen olen sillä kannalla, että johtokunta on valittava laajemmalta alalta. Duluthin osaston ei ole sallittava kontrolloerata opistoa, sillä sen kautta voivat puolueen ulkopuolella olevat vaikuttaa opistoon.

Aaro Koski: Yhtyi Fallströmiin ja Wesleyhyn.

Sandberg: Ei suinkaan opisto voi muutamassa kuukaudessa tehdä kenestäkään professoria ja onhan oppilaita, jotka eivät opi millään. Mutta jos jaettaisiin stipendejä, silloin parhaat kyvyt tulisivat opistolle menemään. Yhtyi Rissaseen johtokunnan valitsemisessa.

Rantanen: Jos täällä on ollut niin, että oppilaat ovat määränneet opetusjärjestelmän, niin silloin ei opettajilla ole ollut mitään virkaa, sillä säännöt määräävät, että oppilaille ei ole mitään sanan valtaa opiston asioihin. Kirjevaihtokoulun suhteen olen sillä kannalla, että jos se kannattaa, niin perustettakoon. Epäili, että se ei kannata, sillä ainakin idän paikkakunnilla on iltakouluja kaupunkien toimesta joissa saa halpaa opetusta. Opiston hallinto olisi saatava hyvin laajoihin käsiin, vaikkakin se on hankalaa, niin siltikin välttämätöntä.

Vehteri: Tämä kysymys järjestölle on tärkeimpiä, että tietoisuus ainoastaan sos. toiminnan vie kunnolliseen voittoon. Kaikissa maissa on yritetty puolueopistoja. Ovat huonosti onnistuneet. Suuret Opiston kustannukset ovat saattaneet monenkin katsomaan syrjäsilmillä Opistoa. Lisäksi, kun Opisto vielä on leiponut kyvyttömiä. Opistoissa älköön mentäkö muuttelamaan puolueen ennen tekemiä päätöksiä menettelytavoista. Pyydän valiokunnan miettimään, millä tasotetaan Opiston ja järjestön välillä olevat ristiriit-

dat. Opisto on tärkeimpiä laitoksiamme. Meidän täytyy päästä selville yhteiskuntakysymyksistä. Sitä emme voi täydellisesti ilman Opistoa. Mutta millä hyvitämme tovereita, jotka eivät voi tänne tulla? Kirjeenvaihtokoululla, varsinkin englanninkielen opetuksella. Pyydän valiokunnan miettimään voitaisiinko kirjeenvaihtokoulua laajentaa muillekin kuin engl. kiel. opetuksen alalle. Sanoi idässä annettavan tunnustus Opistolle mutta täytyy Opiston antaa hyvitystä laajemmallekin alalle; ja se tapahtuu kirjeenvaihdon avulla. Myöskin ovat opiston opetusaineet järjestettävät mahdollisimman tarkotustaan vastaaviksi.

(Kolu astui puheenjohtajan paikalle).

V. Mäki: Ei voi tulla kysymyksenkään Opiston hajottaminen sen vuoksi, että sen saamiseksi on niin paljon tapeltu. Täällä on naurttu, kun joku on esittänyt, että täällä on opetettava enemmän sosialismia. Sitä on opetettava. Myöskin olen sillä kannalla, että alkeisopetusta on myöskin annettava. Kirjevaihtokoulun suhteen olen sen perustamisen kannalla. Yhdyn Annalaan, että tänne pääsemisen ehdoksi asetetaan puolueeseen kuuluminen, sillä se on oleva edistystä. Sanoi suuntariitojen johtuneen Opiston opettajien vaikutuksesta. Tästä lähtien on pantava painoa, että täällä opetetaan sosialismia, eikä pyrittävä kontroleeraamaan järjestöä.

J. Nokari: Jos me panemme pääpainon sille, että työläisten tulisi olla tietoisia, niin opisto on tarpeen. Näen tietoisuuden suttavan paljon tämänpäiväisissä taisteluissa. Kun tiedoton joukko ei pysty vaatimaan porvareilta kouluja, täytyy meidän pitää yllä tällaista opistoa. Yhdyn Sandbergiin siinä, että opisto ei voi lyhyessä ajassa ja kaikista valmistaa tietoisia (Boman astui puheenjohtajan paikalle). Kirjevaihtokoulun katson tarpeelliseksi ja yhdyn siinä Suomiseen. Kirjevaihtokoululla voimme tietoisuutta levittää laajemmalle alalle. Pannaan kirjevaihtokoulu pystyyn. Stipendejä vastaan ollaan Ashtabula Harborissa kovasti. (Puheenjohtajan huomautukset, että se seikka

kuuluu keskustelun kolmanteen osaan, lopetti puhuja puhevuoronsa.)

Juntunen: Itäläiset käsittelevät hoitittomasti tätä Opisto-asiaa. Heidän mukaansa ei saisi valistaa ulkopuolella puoluetta olevia työllisiä. Mitä tulee opetusjärjestelmään, on se ollut tähän saakka hyvä. Itäläiset sanovat, että opistolle ei voi saapua oppilaita idästä. Kuitenkin puhuvat he meille auktoriteeteista. He tahtovat pitää ne siellä idässä (Älä puhu loruja). Nämä hoitittomat itäläiset väittävät, etteivät oppilaat ole oppineet täällä mitään. Eiväthän ne muutamassa kuukaudessa ole voineet mitään erikoista oppia. Kirjeenvaihtokoulun suhteen olen sen perustamisen kannalla. Eng. kielistä luennoitsijaa vastustan.

Helske: Haluan sanoa niiden joukkojen mielihitteen, jotka ovat minut valinneet. Ovat San Franciscossa ja Lännessä yleensä Sirolan alustuksen kannalla. S. S. järjestöltä saadaan edelleenkin kannatus, perustettakoon vain kirjeenvaihtokoulu, mutta rajotettakoon sen opetusala vain englanninkielien opetukseen eikä annettako ammattiovetusta. Englanninkielisten luennoitsijoiden hankkimisesta sanon, että tulee liian kalliiksi eivätkä osastot niiden vielä noustessa jaksa niitä sietää. Saattaa napinaa kansajoukon keskuudessa.

Corby: Tietämättömyyden tähden johtuu muutamien edustajien Opiston vastustus. Täällä ei ole todistettu, etteikö täällä ole opetettu sosialismia, on väitetty ilman todistamista. Selitti opiston tärkeäksi. Kertoi niiden oppilaiden toiminnasta, jotka ovat olleet opistolla, miten he ovat kaikkialla taistelleet sosialististen periaatteiden puolesta. Edelleen puhuja puolusti kirjeenvaihtokoulun perustamista. Sanoi sen olevan välttämättömän alkeisopetuksen antamisessa.

Eyynänen: Yhtyi Corbyn ja kannatti kirjeenvaihtokoulun perustamista. Kokemuksemme äärimmäisessä Lännessä on se, että Opisto on täyttänyt tehtävänsä mainiosti. Sanoi, että jos itäläiset eivät ole saaneet tuloksia

Opistosta, syynä lienee, että itäläiset lienevät lähettäneet tänne tiedottomimmat aineksensa.

Merikanto: Opetussuunnitelmassa yhdyn Sirolan alustukseen. Kirjevaihtokoulun perustamista kannatti. Sanoi Opiston hengen olevan huonon. Kertoi esimerkin, miten hänen alueellaan on saatu pitää aisoissa entisiä opiston oppilaita. Paheksui keskipiirin holtittomuutta opisto-asisassa. Kertoi esim. miten holtittomuutta todistaa osastojen erkaneminen järjestystä keskipiirissä opistoveron vuoksi. Sanoi samaa seuraavan itäpiirissä, jos ei opiston henki muutu.

Ojala: Minun täytyy huomauttaa, että olen prolettaari enkä räätäli. Ihmiset käsittävät, että tällä laitoksella tehdään sosialisteja. Se tulee kalliiksi. Mitä sillä tehdään sitte? Vahvistattakoon täällä niiden taistelutovereiden tietoja, jotka ovat tulella. Ennen kuin Opistoon otetaan, täytyy pyrkiä olla alkeistietoja, joita saa porvarillisistakin kouluista, panematta sosialistista katsomustaan vaaranalaiseksi. Meidän on tehtävä opetussuunnitelma sellaiseksi. Perustettakoon kirjeenvaihtokoulu ainoastaan suomen- ja englanninkielen opetusta varten nyt ainakin aluksi, kuitenkin sillä edellytyksellä, että johtokunnalla ja opettajistolla yhdessä on valta laajentaa, miten parhaaksi näkevät.

Valittakoon johtokunta laajemmalla alalla, jos se on mahdollista.

Opisto avoimeksi kaikille, mutta oppiaineet määrätty ja pakolliset.

Yhdyn Rissaseen ja Sirolaan.

Määttäjä: Täällä puhutaan "itäläisistä" ja "keskiläisistä". Olen Sirolan alustuksen kannalla ja valitkoon Työv. Opiston johtokunta sellaisen opistosuunnitelman, joka lähimmin vastaa työväenluokan pyrkimyksiä. Kirjevaihtokoulusta sanon, että on melkein välttämätöntä, että toverit ympäri maata saisivat käytännöllistä opetusta kunnallisohjelmasta, englanninkielestä y. m. välttämättömistä tiedoista, että se selostaisi, mitä on n. k. commission

form of government. Jos puoluemiehiämme tulee valituksi kunnallisiin virkoihin, olisivat nämä tiedot tuiki tarpeellisia. Mikämmme olko ahdasmielisiä, päästäkäämme oppilaitokseemme kaikki maailman katsomukseensa katsomatta. Toverit näkyvät liian ankarasti arvostelevan niitä tovereita, jotka ovat kuukaudesta pariin vuoteenkin saakka koulussa olleet. Te toivoisitte sitte heistä täydellisiä johtajianne. Ei meidän tule arvostella niin paljon sitä, mitä oppilaitoksemme on tehnyt, vaan tehkäämme opistostamme opinahjo, joka aina paremmin ja paremmin tyydyttää meitä. — Meidän olisi saatava englanninkielisiä oppilaita opistoomme läheisemmän yhteyden aikaansaamiseksi oppilaiden keskuudessa.

K o l u : Kielikurssikysymys on syntynyt siitä, että on käynyt välttämättömäksi suomalaisten osanotto englanninkielisten toimintaan. Yhtyi Bissasen ja kertoi osastonsa mielipiteen olevan Sirolan ehdotuksen kannalla.

L a u k k i : Ikävimpänä puolena Opistoasiassamme on ollut se, että se ei ole yleensä tyydyttänyt laajoja joukkoja, ei ole kaikille pystynyt antamaan opetusta. Sanoi jo ennemmin tehneensä ehdotuksen, että Opisto tehtäisiin kiertäväksi — joka tuokin kävisi laatuun. Kirjeenvaihtokoulun avulla voimme tämän laitoksen saattaa palvelemaan koko järjestöämme. Haluan puolustaa kirjeenvaihtokoulua. Minulla oli ennen ennakkoluulot yleensä näitä kouluja vastaan. Mutta otin itse kurseja. Kokemus osottaa, että esim. Scrantonin koulussa englanninkielitä opetelleet ovat olleet tyytyväisiä saamiinsa tuloksiin. Sama asia tulee täälläkin tapahtumaan. Jo yksistään englanninkielen taidon opettamisen takia. — joka muuten on tuiki tarpeellinen — on kirjevaihtokoulu ihan välttämätön. Mutta me voimme sitten alkaa antamaan opetusta myöskin Yhdysvaltain perustuslaeista, kunnallis- ja valtiolaeista y. m. Sitä paitsi se voinee alkaa antamaan opetusta eri alneissa. Jo Hinkkasen kirjevaihtokoulu — niin huono kuin se on ollutkin — on 500 oppilastaan mainiosti tyydyttänyt ja he kaikki haluaisivat jatkaa opiskelua.

Kuin nyt kirjevaihtokoulu ulottaa stunauksensa yli mantereen, ei verotus tule puolueellisesti asetetuksi. Jos me pidämme täällä englanninkielistä luennoitsijaa, on meille hänestä paljon hyötyä. Hän voi antaa meille lähempää tietoja tämän maan työväenliikkeen virtauksista. Häntä ei suinkaan otettako tänne englantilaisia varten, vaan suomalaisia, että opetus heille tulisi täydellisemmäksi. Tämä Opisto ei aina ole ollut sosialistien opisto. Alkujaan oli tämä teologinca seminaari. Siis se on kehittynyt ja voi yhä edelleen kehittyä. Väärien menettelytapojen opettamisesta sanon: Entiset Minnesotan lakkolaiset, jotka olivat opistolla, tapasivat illatsuissaan keskustella menettelytavasta, mutta puoluelehdet alkoivat rähisemään, joten se lakkasi. Itäläiset ovat oikeassa. Opetettakoon menettelytapaa. Bissasen huomautukseen, että johtokunta olisi valittava laajemmalta alalta, sanon. Ennen on siten ollutkin, mutta kun jäsenet eivät saapuneet kokouksiin, täytyi siitä luopua. Jos nyt käytännölliset esteet voidaan poistaa, palattakoon entiseen tapaan ja valittakoon johtokuntaan ympäristöltäkin, sillä Duluth on tavallaan liian lähellä, vaikutuksen sisällä. Tussareita on tullut New Yorkista. Heitä ei voitu kasvattaa Opistolla. Lopettivat koulunsa. Tullut on käytyreitäkin vanhoillisen leirin lähettäminä ja niistä on joku oltu pakotettu panemaan pois opistolta. Opisto saa nyt niskoilleen tapahtuipa mitä tahansa. Tämän laitoksen henki on ollut industrialistinen ja toivon, että se sitä tulee olemaan. Jos te sitä vastustatte, niin osottaa minulle, mitä pahaa on industrialismissa.

Otettiin päivällistunti kello 12.

Kokous jatkui kello 1:30. Puheenjohtajana toimi Boman. Ennen työjärjestykseen käymistä luettiin Canadian s. s. järjestöltä saapunut toimeenpanevan komitean lähettämä tervehdyskirjelmä, jossa toivotettiin onnea kokouksen työlle. Kohotettiin kolmikertainen eläköön Canadian s. s. järjestön menestykselle.

Kahviaika päätettiin muuttaa alkavaksi kello 3.

Luettiin edustajaksi valitulta Andersonilta saapunut kirje, jossa hän ilmoitti ei voivansa saapua kokoukseen.

OPISTOKYSYMYKS.

Syrjälä: En ole spesialisti kysymyksissä, joita Opistossa harjoitetaan. Tahtoisin kuitenkin huomauttaa, että tästä opistosta on tehty liian tärkeä laitos. Ei se olisi ollut alkujaankaan niin tärkeä laitos. Siitä on tullut asia, jossa voidaan joutua selkkauksiin. Meidän järjestömmme on taipuvainen hölmöläisyyteen. Meidän pitäisi nyt muka taa-sen ryhtyä laajennuksiin. Opistolta ei tarvitsisi niin paljon vaatia, sillä me emme sille voi kovin mahdollomia antaakaan. Mitä me voisimme Opistolta oikeastaan vaatia? Minä uskon, että olemme pakotetut vähentämään veroja. Pitää viedä sitä niin vähillä kustannuksilla kuin mahdollista. Teemmekö siitä boortitalon vaiko sos.-opiston? Sen vaikutus ei ole ollut paljon mikään, mahdollisesti lähimpään ympäristöön vaikuttanut. Idässä ovat palkat pienet. Eivät voi säästää siellä niin paljon että voisivat tulla Opistolle "boordaamaan". On huomautettu, että Opistossa on valmistettu "tussareita". Minä olen tavannut useita Opistossa olleita, joilla on ollut monta eri katsumusta m. m. sekin, että tämä vanha työv. liike on jo kulunut ja joutaa mennä". Toisenlaiset, varmempia jo tullessaankin ovat kertoneet Opistolla lakkaamatta jauhetun industrialismia; tämä varsinkin tov. Laukin aikaiseen Opiston toimintakauteen nähden. Olen havainnut, että ne, jotka ovat ahkerasti itse opetelleet, ovat olleet paljon kykenevämpiä. Löytyy aina jokin muu keino, joilla toverit saavat tarvittavat tiedot toiminnassaan. Sanotaan, että Opistossa ei ole vika, uuden hengen synnyttävät olosuhteet. Sitä en usko. Uskonto esim. perustuu tietämättömyyteen eikä taloudellisiin olosuhteisiin. Samaa tietämättömyyttä voidaan käyttää uusien samallaisten oppien omaksumiseen. Minä en vaadi Opistolta paljon. Laitettakoon sellaiseksi, jollaisena se kannattaa itsensä ilman verotusta laajoille joukoille ta h i sitte erikoiseksi sosialisti-

seksi Opistoksi, jossa annetaan vain erikoistietoja jollain pieni verotus mahdollisesti kävisi päinsä. Huomautti valiakunnalle, että ottavat nämä kaksi seikkaa huomioon.

Huttunen: kertoi, että kun hän vuonna 1907 oli Opistolla, oli se juuri saatu sosialistien käsiin, joten sitä luonnollisesti ei oltu ehditty järjestää kunnolliseksi. Mutta seuraavanakaan vuonna ei opistojärjestelmä vieläkkään oikein vastannut tarkoitustaan. Kehui, että hän samoin kuin toisetkin oli ollut pölkkyä, joten heihin ei oltu paljoakaan voitu vaikuttaa. Leo Laukille huomautti, että hän oli kuullut Laukin eräessä toverikunnan kokouksessa sanovan sellaista, joka ei ollut paikallaan. Yhtyi Sirolan ja Rissasen esityksiin Opiston opetusjärjestelmään nähden. Johtokuntaan toivoi valittavan jäseniä Minnesotasta, Michiganista ja Wisconsinista.

O l g a F a s t: Täällä on sanottu, että itäläiset eivät ymmärrä mitään Opistosta. Ovat he ainakin jossain määrin ymmärtäneet paremmin velvollisuutensa Opistoa kohtaan kuin keskipiiriläiset. Ovat maksaneet täydellisesti opistoveronsa. Sitä vastoin keskipiirissä ovat useimmat sen laiminlyöneet ja eronneet pois järjestöstä. Minä olen aina siitä saakka kuin Opisto tuli sosialistien käsiin, ymmärtänyt, että täällä opetettaisiin vain sosialismia. Mutta jos sitä ei ole tehty, niin meidän ei ole syytettävä yksinään opettajia, vaan itseämme, kun emme ole valvoneet oman oppilaitoksemme opetusohjelmaa. Otettakoon tämä tästä lähtien tarkasti huomioon. Yhdyn siihen, että johtokunta valitaan laajemmalta alalta. Kannatan kirjenvaihtokoulun perustamista englanninkielen opettamista varten. En katso välttämättömäksi pitää puoluejäsenyyttä opistolle pääsyyntä ehtona. Riittää, kun on tutkinto suoritettava.

L a h t i: Opiston ja järjestön suhde ei tähän saakka ole ollut tarpeeksi sitova. Toivon vastaisuudessa asian paranevan. Yhdyn muuten Rissaseen.

I d a P a s a n e n: Kirjevaihtokoulua en tunne, mutta tuntuu olevan tarpeellinen ja siis kannatan. Olen ollut

"ryöstämässä" Opistoa "tosisuomalaisilta" ja tunnen siis laitoksen. Se, että opetusjärjestelmä ja työjärjestelmä ovat olleet vapaat, ei osota, että ei opistolla olisi sosialismia opetettu. Työväestö tarvitsee tietoja; niitä on Opistolla annettu. Opisto on m. m. valmistanut 7 sanomalehti-harjoittelijaa; se on valmistanut agitaattoreita, kirjanpittäjiä, taloudenhoitajia. Me voimme nyt määrätä, mitä Opistolla tästä lähtien opetetaan. Näistä Syrjälän "boordareista" Opisto on saanut tulonsa ja niistä se on valmistanut, mitä se on valmistanut. Opisto ei suinkaan ole vastuunalainen kenenkään yksilön persoonallisista mielipiteistä. On niitä idästäkin tulleet vallattomia. Minä en usko löytyvän opettajaa, joka pystyisi pitämään kurissa kaikkia oppilaita — jos esim. arvoisat edustajat olisivat siellä. Työv. Opiston toverikunnassa ei ole yksi kaksi hyväksytty tuulesta temmattuja oppeja. — Minäkin olen saanut selkääni monta kertaa. Tähän saakka ei ole voit u määrätä opetusaineita, mutta nyt tehkää mitä tehdotte. Opisto on saanut kannatuksen lahjoista y. m. näytelmillä (Opiston näytelmäseura). Emme ole vastuunalaisia kaikista Hynnisisistä, jotka kolmeksi viikoksi tulevat "opiskelemaan". Opettajat eivät ole minun tietääkseni ohjanneet vallattomuuteen teoriassa tai käytännössä. Opiston järjestämisessä olkoon johtokunnalla ja opettajistolla valtaa. — Johtokunnan valitsemisesta. Ei käy päinsä, että sitä ympäri maata valitaan: jos käy, ei minulla ole vastaan. Johtokunnassa on ollut mitä parhaita miehiä. Toverikunta itse vastuunalainen. Jos ehtoja pääsyyn, niin ensin se, että on osastossa jäsenenä, muut toiselle sijalle.

Saارينен toi esille, että osastossa, johon hän kuuluu, kannatetaan kirjevaihtokoulun perustamista. Sanoi olleensa opistolla silloin kuin Huttunenkin ja olleensa toverikunnan kokouksissa, mutta ei koskaan kuulleensa Laukin esittävän mitään sopimatonta.

Hibacka: Näyttää olevan jo valmista. Yhdyn Rissaseen ja Wm. Reivoon.

North: Rissasen ehdotuksesta, että S. S. Järjestö

määräisi mitä ja milloin opetetaan (Rissanen: ei ollut sel-
lainen tarkoitus). Oppilaita ei voida pakottaa ottamaan
mitä hyvänsä aineista ja milloin hyvänsä. Jos on oppi-
laille annettu parempia todistuksia kuin mitä ansaitsee,
niin parannukseksi siihen ehdotan, että saakoon oppilas
valita aineensa ja julkaiskoon opettajisto hänestä arvolu-
seen eri aineista sanomalehtien kautta koulusta erotessa.
— Kannatan kirjevaihtokoulun perustamista. Siinä on
yksi tie, jolla me kasvatamme lähempää yhteyttä ameri-
kalaisen ja suom. työv. liikkeen keskeen.

Björn: Arveli Itäpiiriläisten arvostelun Opistoon
nähdn johtuneen sillä perusteella, mitä tuloksia he ovat
saaneet opistolta. Piti oikeutettuna arvostelun.

Kannatti kirjevaihtokoulua vapaasti järjestön maksa-
ville jäsenille, mutta toisille maksullisesti.

Ehdotti asian valiokunnalle.

Vitikainen: Täällä päätettiin jo aikoja yksi-
mielisesti, että Opisto on tarpeellinen. Nyt sitä
päätöstä ei enää muisteta. Idästä on m. m. tullut joku nai-
nen, jota ei ole saatu oppimaan, vaikka "puulla päähän"
olisi taottu. Laukki on opettanut sosialismia. Kukaan ei
ole todistanut, että Opistolla olisi opetettu sosialismin vas-
taisia oppeja. Toivon, että itäläisetkin lähettävät tove-
reita opistoon. — Valitsijani ovat sitä mieltä, että kirje-
vaihtokoulu pannaan toimeen mahdollisimman laajalti.

Sirola: Selosti kirjevaihtokoulun tarpeellisuutta,
niin että kirjevaihdon avulla voitaisiin opettaa määrättyjä
aineita. Kirjevaihtokoulun luuli kannattavan. Myös
Opistolle tulleen alkeistietojen vaatimista ei pitänyt vält-
tämättömänä, kun on saatavana kehittyneistä oppilaista
halvalla opettajia.

Puoluejäsenyydestä ei tulisi tehdä liian suurta nume-
roa.

Selosteli Opiston opetusjärjestelmää ja muistutukseen,
että Opistolla on "liikaa kansanvaltaa" sanoi, että on
järjestetty johtajan ja opettajien kanssa johtokunnan suos-
tumuksella opetussuunnitelma josta sitten on toverikunnan-

kin mieltä kysytty. Englanninkielisen opettajan ottamisesta opistolle ei myös tulisi tehdä suurta numeroa, kun on jo olemassa englanninkielen opettajia, joista yksi voitaisiin vaihtaa siinä sivussa sosialismista luennoivaksi. Hedman'ille huomautti, että tulisi lukea vähän huolellisemmin alustusta. Letkauttajille huomautti, että kynällä työskentely on yhtä kunniaakasta kuin neulalla ja Syrjälälle mainitsi että väite, että uskonto ei riipu taloudellisista oloista, ilmaisee, että sen lausuja uskoo materialismin, mutta ei tunne sitä. (Kätten taputusta).

Malo: Melle on opetettu tänään sangan paljon, puhuttu yhtä ja toista. On pilkistänyt esille, että Opisto on tuottanut puolueelle jo liikaakin. Sanotaan länsirannikkoa onnelliseksi Opiston vaikutuksesta. On sielläkin joitakin suurisuisia Opiston leivoksia, jotka puhuvat "suuresta mustasta massasta"! Opisto on vastuunalainen siitä, mikälaista taktiikkaa opetetaan ja mitkä ovat seuraukset. Kirjevaihtokoulun en luule antavan sellaista tulosta, kuin toverit näyttävät luulevan. Esitti, että oppilaat tasan maksaisivat kyytinsä.

K. Mäki: Yhtyi Sirolan alustukseen.

Kahviaika 15 minuuttia.

Hauta niemi: Opetussuunnitelmassa yhdyin Sirolaan ja Eissaseen. Kirjevaihtokouluasiassa olen tinkimättömästi sen perustamisen kannalla, sillä tiedän joukkojen kaikkialla vaativan ja tarvitsevan sitä.

Rissanen luki ehdotuksensa.

Viita: Täällä on mitattu Opiston saavutuksia sen mukaan, kuinka monta sanomalehtimiestä, agitaattoria y. m. toimitsijaa se on kyennyt puolueelle antamaan. Jos siitä kannalta asiaa tarkastellaan niin saavutukset supistuvat vielä pieniin, mutta minä mittaan opistomme saavutuksia toiselta näkökannalta, nimittäin siitä, mistä merkityksestä se on ollut suurille työläisjoukoille ja kuinka paljon se on kyennyt kohottamaan joukkojen luokkatietoisuutta ja siinä työssä on opistomme suorittanut tärkeän osan. Ja eikö koko meidän sos. liikkeemme tarkoitus ole sitten itse

työläisjoukkojen luokkatietoisuuden kasvattaminen ja va-
listaminen? Meidän liikkeemme menestys ei riipu suurista
yksilöistä, vaan joukkojen tietoisuudesta ja voimakkuu-
desta joukkojen tietoisuutta kasvattaen. Menettelytapaky-
symyksiä täällä on pohdittu siksi, että niitten selvittäminen
työläisille on välttämätöntä, sillä mitäpä muuta voitaisiin
sosialistisessa oppilaitoksessa opettaa, ellei juuri sosialismia
ja työväestölle tärkeitä kysymyksiä. Ja nyt tässä kokouk-
sessa on puolueen kerta kaikkiaan määriteltävä suhteensa
opistoon ja määrättävä mitä siellä opetetaan, sillä opisto
on kuitenkin meille välttämätön, siitä huolimatta, että
täällä tänä päivänä on koetettu sen merkitystä tinkiä.
Täällä on syytetty duluthilaisia ja opiston juurella asuvia
tovereita, mutta minä sanon, että on suureksi osaksi juuri
tähkäläisten toverien ansiota, että meillä on opisto sellai-
sena, kuin se tänä päivänä on, me olemme sen porvereilta
vallottaneet ja pitäneet kynsin hampain siitä kiinni, sil-
loin kun meidän omat puoluelehtemmeekin ovat sitä poiko-
teeranneet.

Olen samaa mieltä Eissasen kanssa, että järjestön on
nyt ryhdyttävä pitämään opistosta huolta kaikissa suh-
teissa enempi kuin tähän asti. Tuntekoon myöskin täst'
edes kaikki järjestön jäsenet, että Työväen-Opisto on
meidän koulumme, sosialistinen oppilaitos.

Virtanen: Täällä on tahdottu halveksia alkeis-
opetuksen jakamista työläisille. Jos me itse kukin ymmär-
rämme suhteemme niihin kysymyksiin nähden, joista
meidän tarvitsee tulla selville, niin me huomaamme, että
jokainen meistä on alkeisopissa. Minä olen tullut opistolle
oppimaan alkeita ja katsoen yhteiskunnallisia kysymyksiä
joista pitäisi päästä selville, tuntuu kun vieläkin olisi
alkeis-opissa. Minun toivomukseni on, että opisto pidetään
avoinna edelleen alkeisoppia etsiville työläisille, silloin se
on todellinen Työväen-Opisto.

Merilä: Yhtyi Sirolaan.

Puheenjohtajaksi tuli Partanen.

Boman: Keskustelussa näyttää joutuvan eri pa-

koilla asuvien edut vastakkain. Jos muualta tulleet sanovat jotakin, silloin sanovat duluthilaiset sitä arvottomaksi. Mutta nyt eivät duluthilaiset voi olla isäntiä, sillä järjestö astuu nyt määräämään. Kysymys ei nyt ole ainoastaan siitä, tarvitaanko opistoa ja mitä opetetaan, vaan siitä millä kannalta opetetaan. Sen tulee olla tinkimättä puolueen ja järjestön hyväksymä kanta. Täällä on koetettu "puliveivata". Laukki on esiintynyt johtajana. Sanotaan, että ei ole opetettu menettelytapaa. Sen seuraukset näkyvät jo; Työmiehen y. m. toimituksissa on oppilaita, joita sinne on kerrottu tarkoituksella hommatun. Kalkki, jotka ovat seuranneet, tietävät mihinkä suuntaan menettelytavassa täällä on menty, jolleikaan virallisissa oppiaineissa, niin kuitenkin niiden ulkopuolella. Nämä seikat lukuun otettuna tiedämme, mitä opistoilla on opetettu ja millä tavalla. Sanotaan ei Opiston kasvattaneen johtajaa: Mitään muuta se ei näytä valmistaneenkaan. Opiston entiset oppilaat ovat tehneet hajotustyötä, ovat kannaltaan anarko-sosialisteja. Ovat täällä oppineet säädyttömyyttä, ainakin siten käyttäytyneet. Vastaisuudessa pidettäköön tätäkin vähän enemmän silmällä. — Samalla luokalla on yhtäaikaa pidetty edistyneempiä ja vasta-alkajia. Se asia on korjattava. Opettajilla täytyy siihen nähden olla suurempi valta. Uusien aineiden opettamisesta kuten osuustoiminnasta ja kunnallispolitiikasta y. m. sanon, että tälle kannattaa antaa huomiota ja ottakoon Työv.-Opiston vuosikokous tämän asian huomioon. Kannatti Maloa, että oppilaat tasan maksavat kyytinsä. — Syrjäli oli oikeassa sanoessaan, että tästä toivotaan aivan liian paljon. Alkää Opiston takia unhottako muita toimia.

Laukkille myönnettiin oikeus tehdä persoonallinen huomautus Bomannille (hän nimittäin sanoi Laukin juuri odustaneen erikoista menettelytapaa Opistoilla).

Laukki: Boman sanoi, että Opisto on koettanut miehittää puoluelehdet opistolaisilla. Minä olen antanut oppilailleni suosituksia, kun minulta on niitä pyydetty. Mitään vallotusta lehtiin en ole ajanut. Niissä ei pysy, ellei jou-

kot ole takana — —. Taktiikkaa on opetettu — ei tun-
nilla, vaan toverikunnan kokouksissa. Minä olen niissä
kokouksissa rauhoittanut, joskin olen industrialisti. Se
oli minun velvollisuuteni. Minä en liene alkuaikoina opet-
tanut siten, kuin te nykyään vaaditte. Mutta kun minulta
kysyttiin, miten valmistetaan pommeja, sanoin että niitä
ei koskaan tarvita luokkataistelussa ("oikein"-huutoja).
Minä en myönnä itseäni vikapääksi kansainvälisestä sos-
dem. katsomuksesta poikkeavien oppien opettamiseen.

Keskustelu pidettiin päättyneenä.

MITÄ OPISTOLLE ANNETAAN.

Vehteri: Ennen kuin ryhdytään keskustelemaan,
luetaan osastojen lausunnot. Esitys hyväksyttiin.

Tehtiin ehdotuksia puhevuoron käyttöajan rajoittami-
sesta. Esitys hyväksyttiin. Esitettiin 3 ja kaksi minuut-
tia. Äänestyksessä voitti kahta minuuttia kannattava
puoli.

Luettiin osastojen ja yksityisten tekemät esitykset.
(Tästä samoin kuin muistakaan kysymyksistä annettuja
lausuntoja ei jätetty monista muistutuksista huolimatta
kaikkia minulle, joten niitä en ole voinut saada pöytäkir-
jaan. Niitä oli sitä paitsi sellainen paljous ja olivat sa-
mansuuntaisia, niin että niiden pöytäkirjasta poisjäämisestä
ei koidu mitään vahinkoa. A. R.)

Wesley huomautti ennen keskustelun alkamista,
että edustajat puhuisivat yleensä enemmän valitsijainsa
mielipiteitä eivätkä omaan.

A. J. Partanon: Pyytäisin vähän pitempää kuin
2 minuuttia ajan tehdäkseni Opiston tilien perusteella
enempi selkoa. (Myönnettiin). — Pakollinen verotus ei
ole hyvä. Sillä järjestön jäsenluvun perusteella olisi vero-
tuksen pitänyt tuottaa \$11,000 ja siitä on tullut ainoas-
taan noin \$6,000. Se osottaa, että muuallakin on jätetty
veroja maksamatta, kuin Cloquetissa. Ja siinäkin osas-
tossa, josta olen, oltiin kielteisellä kannalla pakkoveroihin.
Ja meidän on otettava joukkojen vaatimus huomioon. Ja

enemmin ihmeteltävää on, että juuri Opiston juurella on laiminlyöty opistoverojen maksu, joten eivät pidä palkkaansa ne syytökset, että yksistään idässä ja lännessä on jätetty veroja maksamatta. Sen jälkeen toveri Partanen esitti muutamia numeroita tileistä ja niitten perusteella todisteli, että oppilasmaksut ruuasta ja asunnosta osottavat hieman voittoa, mutta talon veloista menevä korko on siksi suuri, että tilit osottavat tappiota, joka seikka voitaisi korjata ylentämällä hieman oppilasmaksua. Esitti oppilasmaksujen korottamista 25 dollariksi kuulta. Jos Opistolla olisi noin 100 oppilasta, tulisi se kannattamaan itsensä. Vappumerkeistä voitaisi Opistolle luovuttaa joku summa, esimerkiksi 80 prosenttia, korvaamaan verotuksen lakkauttamista. Tämä edellyttäisi, ettei Opistoa kovinkaan paljoa laajennettaisi, vaan kehitettäisi näitten puitteitten sisällä.

Tämän jälkeen luettiin muutamien osastojen lausuntoita.

Partanen uudessa puhevuorossaan esitti lisää numeroita. Osakepääoma 19194 dollaria, siitä ensin osa järjestön omistamaa. Tileistä yleensä näkyy, että Opisto on tuottanut tappiota.

Viinikainen: Tämän kysymyksen ratkaisulla on suuri merkitys s. a. järjestölle. Valitsijani kannattavat verotusta ja kannatusta yksimielisesti. Kannatan täydelleen vanhaa verotusta. Se on mainiosti järjestetty. Maksavatko osastojen kassasta suoraan vaiko kutakin osaston jäsentä verottamalla, on sama. Siinä ei pitäisi kellään olla mitään vastaan.

Malo: Minä olen länneltä ja länsipiirin kokous kannatti 50 sentin verotusta vuodelta, mutta Astorian osasto oli taipuvainen maksamaan yhteen dollariin asti, jos se on välttämätöntä, ja Vappumerkeistä tulevat tulot sen lisäksi.

Hedman: Springfieldin osasto kannattaa 25 sentin verotusta kerran vuodessa. Itäläiset eivät tule Opistolle pitkän matkan takia eivätkä voi pienien palkkojen vuoksi maksaa tavattomia veroja. Siitä huolimatta me maksamme, mitä järjestö päättää.

Lindström: Yksinkertaisesti kannattaisin verotusta kannettavaksi 50 senttiä vuodessa, vaikkakin Opisto saataisi itsensä kannettavaksi. Veroista karttuvista rahoista annettaisi Opiston johtokunnan myöntää stipendejä kykenevien oppilaiden käytettäväksi.

Annala: Gardnerissa kannatettiin 25 sentin verotusta vuodessa ja Vappumerkeistä tuleva osa Partasen alustuksen mukaan. Iso verotus on karkoittanut jäseniä.

Malm: Verotus täytyy poistaa. Se rasittaa. Kun kirjeenvaihtokoulu pannaan käyntiin, niin se tulee tuottavaksi, kuten joku on lausunut. Vappumerkeistä saadaan rahaa myös.

Sandberg: Minulla on Wilkesonin ja Woodlandin, Wash. evästys, että pakollinen verotus poistettaisi ja että Opiston opiskelumaksut korotetaan, niin että Opisto kannattaa itsensä. Yhdyn Partaseen.

Nokari Pyysi aikaa 5 minuuttia. Myönnettiin). Ashtabulan ja Harborin osastot kovasti vastustavat pakko-veroa. Vastustan stipendirahoja ja alueavustusta. En varsinkaan kannata 100 dollarin stipendejä.

Wesley: Pyytäisin hiukan enemmän aikaa (Myönnettiin). Minneapolin osasto oli sitä mieltä, että Opisto ei ole vielä täysin sosialistien käsissä. Jos tulisi tiukka palkka, niin porvaritkin voisivat vielä jonkun verran vaikuttaa. Keskipiiriä on täällä moitittu, mutta se on maksanut viisi verotusta ja yhä edelleenkin kannattaa Opistoveroa pidettäväksi. Stipendihommaa osastossani vastustettiin. Epäiltiin sen ei käytännössä menestyvän, vaikka periaatteessa ei sitä vastaan oltu. Itse puolestani kannatan stipendejä. Opiston laajentamista myöskin kannatan.

Hannula: Hannan osasto haluaisi verotuksen alennettavaksi 50 sentiksi, mutta maksaa dollarinkin, jos se on välttämätöntä. Ehdotan lähetettäväksi Opistoon 24 oppilasta järjestön varoilla, ja että sitä varten verotetaan vielä jäseniä ylimääräisesti 25 sentillä. Se tekisi noin 2,400 dollaria veroina. Sitten vasta tämä Opisto alkaisi täyttämään tehtävänsä.

Huttunen: Vaalipiiri, jota edustan, lukuunottamatta Binghamin osastoa, on entisen dollarin verotuksen kannalla. Lisärakennuksen rakentamiseksi, jos se on tarpeellinen, voidaan verottaa toinen dollari lisää. Kannatan Hannan osastoa stipendiasasiassa.

Vehteri: Kannatti Springfieldin osaston ehdotusta. 24 oppilaan lähettämistä järjestön varoilla piti mielettömänä. Ei tehdä tuhmuuksia, sillä se tuottaisi tappiota. Laaja enemmistö on jyrkästi lisäveroja vastaan.

Puhevuorot rajotettiin.

Juntunen: Evästys vallankumouksellisesta Buttesta on, että tätä Opistoa kannatetaan ja laajennetaan kaikin puolin. Nykyään on Opistolla tilaa ainoastaan 60 oppilaalle. Opiston on näin ollen vuokrattava huoneita, joka aiheuttaa kuluja ja rasitusta tarpeettomasti.

Merikanto: Pennsylvaniassa ollaan verotuksia vastaan. Iltamien pitoa vastustan. Ne eivät tuota tuloksia. Järjestössä olevilta naimisissa olevilta verot on saatava tykkäänään pois. Osastoja tippuu järjestöstä verojen maksamattomuuden tähden. Glasportin osasto ehdottaa, että joissakin tapauksissa myönnettäköön verovapaus. Stipendeihin nähden ehdotan, että piirikomiteoille luovutettaisi vuosittain joku määrätty summa jaettavaksi parhaan harkinnan mukaan.

V. Mäki: Tämä on perin vakava juttu. Tämä verotus on pudottanut osastosta vuoden ajalla noin 100 jäsentä. Mutta heistä ei ole väliäkään. Itse asiassa ovat he olleet synodalaisia ja mustasotnialaisia. Kuitenkaan ei osastomme kannattanut pakkoverotusta.

Ojala. Valitsijoillani on katsantokanta, että verotus on poistettava. Suostuvat maksamaan yhden verotuksen, jos Opisto muodostetaan puolue-opistoksi. Partasen esittämistä numeroista näkyy, että osakkeita on enää myymättä vain toista tuhatta dollaria, joten niitä ei voi enää kovin kauan myydä. Vastustan stipendejä.

Lehto: Pyydän pitempää aikaa (Myönnettiin). Meidän osastossamme evästettiin paikallisten verotusten poista-

miseksi. Kuitenkin kannatettiin Opistoa kiinteästi avustettavaksi. Eikö tämä kokous voisi päättää, että järjestö säännöllisesti määräisi vuosittain jonkun määrätyn summan Opistolle. Mutta eilei tämä tulisi päätökseksi, yhdyin siinä tapauksessa Springfieldin alustukseen ja Partaseen. Stipendejä en kannata. Toimeenpaneva komitea on menettänyt huonosti kantaessaan ylimääräisiä veroja. Osastoissa on tullut sananparreksi: kalliiksi tulee sosialistina oleminen.

Marttila: Vastustan stipendejä, mikäli niitä annettaisiin järjestön kassasta. Kannatan vakituisiksi veroksi 50 senttiä vuodessa ynnä tulot vappujuhlamerkeistä. Kannatan oppilasmaksujen korottamista. Jos köyhyys on vinkana opistoverojen maksamattomuuteen, niin säännöthän jo määräävät varattomille verovapauden.

Hannula: Vieläkin puolustan samaa mielipidettä jonka esitin. Ne aiheet, jotka ovat osastoja johtamassa, tarvitsevat lisää tietoja kasvattaakseen joukkoja. Varsinaiset agitaattorit eivät voi siinä suhteessa paljoakaan. Puhutaan varojen vähydestä, mutta niitä kyllä on tällaisiin tarkoituksiin, jos vain käsitetään.

Järjestävän vallokunnan ehdotus ilta-istunnon pitämisestä hyväksyttiin. Ajaksi 7—9.

Aaro Koski pyysi siitä vapautusta. Myönnettiin.

Lindström ehdotti, että kokous päättäisi velvottaa Opiston taloudenhoitajan aina ilta-istunnon lopuksi toimittamaan kahvit. Hyväksyttiin.

Kokous lopetettiin.

Iltaistunto alkoi kello 7.

Puheenjohtajana Boman.

Fast: Osasto ei antanut kantaa. Omana mielipiteenäni on, että annetaan Opistolle verotusta 50 senttiä vuodessa. Veron lakkautus olisi harha-askele. Vastustan Partasen ehdotusta, että oppilasmaksu korotettaisiin 25 dollariksi kuulta. Haluaisin enemmän sitä alennettavaksi. Alkoon ryhdyttävä rakentamaan uutta rakennusta, ennen kuin on varma rahasto.

Corby: Minä yhdyin Minneapolin ja Butten osaston evästyksiin, että verotus pysytetään ennallaan. Jos Opiston kannatus jäisi vappumerkkien varaan, jäisi se epävarmalle pohjalle.

Ketonen: Yhdyin Partasen ehdotukseen.

Vitikainen: Yhdyin Maloon. En ole stipendien kannalla. Jätän sen yksityisten osastojen varaan.

Pasanen: Two Harborsin osaston kanta on, että verotus täytyy pitää ennallaan. Stipendimaksut tulisivat liikana. Hyvä kun saadaan 16,000 dollarin velka maksetuksi. Osastoilla olkoon silti oikeus avustaa jäseniään.

Roosa Välimäki: Yksinkertaisesti kannatan 50 sentin verotusta ja että se kannetaan niin miehiltä kuin naisiltakin.

Tenhunen: Verotus ennallaan ja oppilasmaksu mahdollisimman alhaisena, on vaalipiirini osastojen kanta. Joskin muutamat osastot ovat kieltäytyneet maksamasta, tulee tyytymättömyys ja vastahakoisuus poistumaan edustajakokouksen ja Työväen-Opiston yhtiökokouksen jälkeen. Pidän iltamien pitoa epävarmana, jos yksin niiden nojaan jäädään. Naisten vapauttamista Opiston veroista vastustan.

Helске: Minulla on evästyksiä kahdesta osastosta. San Franciscon osasto on 50 sentin verotuksen kannalla. Berkeleyläiset ovat verotukseen nähden samalla kannalla, mutta stipendejä eivät kannata. Vappumerkeistä tulevia varoja kannatan omasta puolestani.

A. Mäki: Hoquiamin osaston evästys on, että verojen alentamista toivovat 50 sentiksi. Tai jos verotus pysytetään entisellään, niin toinen puoli verotuksesta käytetään toverien kustantamiseksi Opistolle. Hyväksyn vappumerkkisuunnitelman. Vastustan oppilasmaksujen korottamista.

Heiskanen: Aluksi yhdyin kaikkiin niihin, jotka kannattavat verotuksen ennallaan pysymistä. Ne edustajat, jotka vastustavat verotusta, eivät käsittä täydellisesti tämän laitoksen merkitystä ja sitä päätöstä, jonka järjestö

on tehnyt, nimittäin ottanut tämän omaksi laitoksekseen. Silloin kun me kerran tahdomme hyötyä Opistosta, täytyy meidän ottaa osaa sen aineelliseen kannatukseen. Jos itäläiset kieltäytyvät Opiston kannatuksesta, niin ei heillä liioin pidä oleman mitään oikeutta Opiston asioissa. Pois järjestöstä, jotka eivät maksa. Meidän on maksettava Opiston velat.

Björn: Kannatan 50 sentin opistoveroa kannettavaksi 25 sentin erissä kahdesti vuodessa. Vastustan vappumerkkisuunnitelmaa. Useat osastot haluavat laittaa merkit itse. Ei velvoteta osastoja tilaamaan niitä järjestöltä.

Kolu: Waukeganin osasto ei hyväksy pakollisia veroja eikä stipendejä. Yhtyi Partasen ehdotukseen. Yksityisenä yhdyin Springfieldin osaston evästykseen.

K. Mäki: Luonnollisesti meidän länsipiiriläisten on oltava länsipiirin edustajakokouksen kannalla, mutta osasto, johon kuulun on aikaisemmin evästännyt verotuksen ennaltaan pysyttämistä.

Eyyn änen: Länsipiirin kokous vastusti stipendejä.

Saarinen: Meidän on laitettava Opiston asiat sille kannalle, että veloista ei mene korke porvarien taskuun. Olen länsipiirin esityksen kannalla, että verotusta annetaan 50 senttiä vuodessa.

North: Chisholmin osasto vastustaa veroja, mutta Hibbingin osasto kannattaa. Asetun länsipiirin kokouksen kannalle. Vappumerkeistä tuleva voitto on epävarma, sillä vappujuhlat ovat kansainvälisiä. Erikoisten suomalaisten vappumerkkien aika tulee pian menemään ohi.

Hautaniemi: Kannatan veron-alentamista 50 senttiin vuodessa, sillä olen yleensä huomannut kallisten verojen vaikuttavan haitallisesti ja sitä paitsi uskon kirjeenvaihtokoulun, jos se tulee perustettavaksi, korvaavan taikaisin ne tulot, mitkä menetetään verojen alentamisessa. Myöskin kannatan osan vappujuhlamerkeistä kertyvistä veroista myönnettäväksi Opiston hyväksi. Vielä yhdyin niihin, jotka ehdottavat stipendien antamista järjestön sekä

ag. aluetoimikuntien varoista niille järjestön jäsenille, joiden opiskelemisesta on hyötyä puolueelle ja jotka eivät voi omilla varoillaan Opistolle mennä.

Broman: Ei voi ensinkään ruveta rakentamaan lisärakennuksia, sillä täällä on kohotettava oppimaksuja. Silloin on tilaa kyllin. Agit. kurseja on järjestettävä ja niihin otetaan opettajiksi näitä opettajia, jos he pääsevät niistä suurlakkofraaseista, joita he nyt omaavat. TÄLLÄ on puhuttu liian paljon suomalaisesta sosialismista, eikä ole nähty, "industrialismia", kansainvälistä sosialismia Amerikassa.

Virtanen: (Opiston edustajana pyysi pitempää aikaa ja sai.) Otettava on monta seikkaa huomioon kannatuksessa: mikä oppilasmäärä, mitä voidaan pitää ja mitä niistä tuloja. Tila ei ole riittävä, vaan rajotettu. Jos te vääditte mahdolloman suuria Opistolta, teidän täytyy samassa suhteessa sille antaaakin. Oppilaisi pyrkiviä on ollut aina enemmän, kuin on voitu vastaan ottaa. Tämä laitos on välttämätön opettamaan suomalaista taistelemaan amerikalaisen työläisen rinnalla. Lisärakennuksen rakentaminen on muuten välttämätöntä, sillä ottaen huomioon sen opinhaluisen joukon, joka Opistolle pyrki, niin vaan pieni osa niistä voidaan sijoittaa nykyisiin asuntohuoneisiin.

Fallström: Negauneen osasto on sillä kannalla, että verotus on pysytettävä ennallaan ainakin vuoden ajan. Veroja ei pitäisi poistaa, ennen kun Opisto on päässyt hukan väljemmille vesille. Puolustan stipendejä.

Viita: Järjestössä on kaikki pakollista, siis verot ovat aina pakollisia. Laittakoot osastot rahat tavalla tai toisella. Luki Duluthin osaston laatiman ponnin stipendeistä: jaettakoon piirikomiteain välityksellä. Myöntököön t. p. kom. verovapautuksen joissakin välttämättömissä tapauksissa. — Vappumerkkituloista lausui, että niitä ei tule, sillä Vappujuhlat ovat kansainvälisiä ja juhلامerkkejä ei voi yksin vaan suomalaisille laittaa.

Partanen: Chicagon osasto oli sillä kannalla,

ettei mitään stipendejä järjestön kassasta. Varsinaista verotusta vastustan. Ja jos kerran ei Opistolle rakenneta taloa, niin verotusta ei tarvitakaan, sillä Opistoa voidaan kannattaa muutenkin.

Taipale: Valitsijani haluaisivat verotuksen 50 senttiin. Jotkut osastot Lännellä ovat miltei kykenemättömiä suorittamaan. Ei rasiteta liiaksi veroilla. Kerättäköön vaan veroja iltamilla, mutta kaikki osastot eivät voi sitäkään, kun ei ole haaleja.

Hedman: Olisin mielelläni stipendihomman kannalla, ja jos stipendejä myönnetään, olen ensimmäinen niitä hakemaan. Mutta ne stipendit tarvitaan agit. kurssien pitoon, joiden kautta kasvatetaan joukkoja. Maksettakoon kerta kaikkiaan Opiston velka, joka jokaista järjestön jäsentä kohti tekee noin \$1.75.

Sirola: Jos eivät työlläiset anna stipendejä, saavat osastot kustantaa kalliita luentoja. Pyytäisin kokouksen periaatteessa hyväksymään stipendiajatuksen. Muuten voisi järjestää siten, että Opisto antaisi osansa, järjestö osansa ja osastot osansa. Emme voi kohottaa opistomaksua, sillä se on sangan kohtuullisesti asetettu.

Viinikainen: Yhdyn täydellisesti niihin, jotka kannattavat verotuksen ennallaan pysyttämistä, vaalipiirini, osastoni ja itseni puolesta. Stipendeissä yhdyn тов. Sirolaan.

Sandberg: Yhtyi stipendien kannattajiin. Itsekin tullut stipendeillä puhujaksi. Luentokurssit tulevat monta kertaa kalliimmiksi. Stipendiaateista te saatte itsellenne työntekijöitä.

Reivo: On liian paljon puhutta, että keskipiiri hyötyisi Opistosta itä- ja länsipiirien kustannuksella. Mutta on kuitenkin huomattu, että itä- ja länsikin hyötyvät Opistosta. Ja siksi on Opistoa kannatettava.

Syrjälä: Pyysi pitempää aikaa. Sai. Oppi on hyvä asia, tunnustan sen, mutta on muutamia tekijöitä, jotka tekevät tämän laitoksen vähemmän tärkeäksi koko järjestöllemme. Pari keskivaltiota siitä voi hyötyä. Idässä

varrotaan verojen alennusta tai niiden kokonaan poistamista. Ellei tapahdu sitä, osastot yksitellen kieltäytyvät maksamasta. Jos idässä tulee verolakko, en sanomalehtimiehenä lähde puolustamaan Opiston etua. Pitäisi ottaa Partasen esitys huomioon. On idässä olemassa lehtemme Raivaaja jonne tarvitaan \$30,000.00. Sitä summaa emme ainakaan saa keskipiiristä. Ehdotti 25 sentin verotusta vuodessa. Uusista rakennuksista ei puhuttakaan.

Rissanen: Vaikuttaisiko se, jos puhuisin dollarin verotuksen puolesta (ei). Vaikuttaisiko, jos puhuisin 50 sentin puolesta (Joo). Sitten en puhu ollenkaan, koska näytte olevan 50 sentin veron kannalla.

Lindström: Meidän täytyy saada lyhentymään entistä velkaa. Keskipiiriläiset näkyvät lakkaavan maksamasta veroa, ennemmin kuin muut.

Juntunen: Yhdyn Heiskaseen, että ne osastot, jotka kieltäytyvät maksamasta veroja, erotetaan järjestöstä. Ottakoon valiokunta tämän huomioon. Syrjälälle sanon, että ennen kymmentä vuotta hän hyppää aisoistaan, sillä joukkojen järki kasvaa. (Syrjälä oli jossain, en muista, tapahtuiko se Duluthin osaston kenttäjuhlassa vai jossain tupakkatilaisuudessa, sanonut, että hän aikoo olla Raivaajan vastaavana vähintään kymmenen vuotta. Tässä Pöytäkirjassa ilmenee muuallakin letkauksia ja polemiikkia sellaisia lausuntoja vastaan, joita ei esiinny pöytäkirjassa, mutta joita edustajakokouksen aikana lausuttiin joko tupakkapuheina tai iltaväittelyissä. Edustajat kai voivat ne valtteinaan esille kokouksessa. Edustajakokouksessa oli niin paljon ilmas, että väliajatkain olivat yhtämittaista edustajakokousta, vaikkei virallista. Näinä väliajakoina eri suunnat hankasivat toisiaan paljo voimaperäisemmin kuin varsinaisessa kokouksessa ja lienevät kai paremmin sulautuneetkin, koska näissä keskusteluissa jokainen sai iskeä oikansa takaa tarvitsematta pelätä, että hänen lausuntonsa tulisi pöytäkirjaan ikuistetuksi. Toimitajan muistutus.)

Huttunen: Täällä on esitetty oppilasmakujen

korottamista. Mielestäni se ei kuulu tälle kokoukselle, vaan Opiston johtokunnalle.

Määttäjä: Minusta Syrjälä on liian pessimistinen tähän laitokseen nähden. Onko sitten Raivaaja tärkeämpi. (Syrjälä: on) Kuka sen on tehnyt tärkeäksi. (Syrjälä: proletaarit) Minusta on tämä koulu paljo tärkeämpi. Ehdotan, että kaikki oppilaat maksaisivat yhtä paljon rautatiekyytejä. Siten tulisi Opistolle tuleminen kaikille piireille yhtä helpoksi. (Vasara) Määttäjä yrittää jatkaa. Puheenjohtaja koputtaa vasaraansa ehtimiseen. Kokous nauraa. Minä olen myöskin suurmies ja tahtoisin enemmän aikaa, sanoo Määttäjä ja istuu.

Wesley: Toveri Koski on jättänyt minulle ponnin, jossa neljä farmarioastoa Minnesotassa kieltäytyy maksamasta veroja.

Heliman: En kannata stipendejä. Hankkikoot osastot jäsenilleen korottomia lainoja tai muuten avustakoot. Vapaaehtoiset ilmat ovat epävarmoja. Opetusmaksua ei korotettavaksi, sillä kirjeenvaihtokoulukin luultavasti alkaa tuottamaan. Toimeenp. kom. koettakoon perä vanhat verot, ennenkuin asetetaan uusia.

Boman: Verotuksen vaikutus on järjestölle turmiollinen. Olisin sitä mieltä kuin Partanen, että kerta kaikkiaan maksetaan \$1.75 vero. Mutta silloin taas meidän täytyisi aivan yhtä mittaa alkaa taussittamaan jäseniä. Verosta joudutaan lopulta sellaiseen kurjuuteen, että veroja, ja veroja; nyletään aina osaston kassat. (Enemmän aikaa Bomannille 22 äänellä. Vain tavallinen 2 min. sai 16 ääntä). Boman jatko: Vallokunnan olisi laskettava verojen maksun ja sen vaikutuksen jos kokonaan lakkautetaan, tai verojen alennuksen välillä. Ei olisi mahdotonta antaa järjestön kassasta jonkun verran. Hannulan ehdotus on järkevä. Jos 24 henkilöä vuosittain tänne lähetetään, silloin alkavat tulokset olla hyvät. Hannulan ja Malon ehdotukset ovat järkevämpiä koko keskustelussa. Kannatan yhtäläisen kyytikulun maksoa. Sama maksu tulisi läheltä tai kaukaa.

M ä ä t t ä l ä : Minua suuressa määrin kiinnittävät ne asiat, mitä Boman puhui, että matkakustannukset ovat tehneet tässä mielipiteisiin eroavaisuudet. Pidettäköön verot ennallaan ja tasattakoon matkakulut. Annettakoon myöskin stipendejä.

L a u k k i : Luki tilastoa Saksan puolueopistosta, että Saksassa on annettu puolueesta apurahoja puolueen oppilaitoksessa oleville.

H e l s k e : Huomautti, että Saksan puoluejäsenmäärä on isompi.

Keskustelu päättyi.

Asia meni valiokuntaan.

Valiokuntaan menosta lausui

A n n a l a : Ehdotan äänestettäväksi näitten verosummien välillä. — (Hyvä).

Puheenjohtaja ehdotti myöskin äänestettäväksi rakennushommasta.

M ä ä t t ä l ä : Alkäämme kajotko rakennuskysymykseen. Jättäkäämme se asia yhtiön johtokunnalle. Äänestäkäämme siitä, kumpaa enemmän kannatamme: stipendejäkö vai keskimääräisiä matkakuluja.

S i r o l a : Ehdotan että rakennushomma jätetään valiokunnalle, sillä se riippuu verokysymyksestä.

M e r i k a n t o : Pitäisin oikeutettuna, että järjestö sanoisi rakennushommasta kantansa.

L a u k k i : Verotuksen määrä, jos siitä täällä äänestettäisiin, määräisi uusien rakennusten laittamisen.

F a l l s t r ö m : Johtokunnalle! Äänestetään nyt verotuksesta. \$1.00 vai 50 senttiä.

N o k a r i : Täällä ollaan vastustavalla kannalla, joten rakennushommasta olisi päätettävä.

Ilman äänestystä päätettiin rakennushomma jättää valiokunnan harkittavaksi.

Äänestettiin verotuksesta.

Ensin asetettiin vastakkain, annetaanko veroa vai eikö. Edellinen voitti 39 äänellä 3 vastaan.

Sitten asetettiin vastakkain dollarin ja 50 sentin verot. Jälkimäinen voitti 23 äänellä 16 vastaan. Voittanut 50 sentin vero asetettiin vastaehdotukseksi 25 sentin verolle. Äänestyksessä sai 50 sentin verotus 32 ääntä ja 25 sentin 13 ääntä, joten edellinen tuli päätökseksi.

Puheenjohtaja: Hyväksytäänkö tämä vuodeksi kerrassaan.

Laukki: Yhdyn vuoteen.

Virtanen: Ehdotan kahta vuotta.

Vehteri: Tällaisia verotuslupauksia antaessa täytyy ottaa huomioon olevat olot. Kannatan vuotta.

Annala: Meillä on toimeenpaneva komitea, joka valvoo näitä asioita. Jos asiat menevät kuten Cloquetissa, niin silloin on korjaus tehtävä.

Huttunen: Yhdyn kahden vuoden kannattajiin.

Laukki: Voimme järjestää siten, että järjestö voi lopettaa veron, milloin se haluaa.

Äänestettiin verotuksen kestämisajasta.

Asetettiin vastakkain vuosi ja kaksi vuotta. Vuosi voitti 35 äänellä 9 vastaan. Sen jälkeen asetettiin vastakkain voittanut vuosi ja määräämätön aika. Määräämätön aika voitti 25 äänellä 23 vastaan.

Hedman: Vaati uutta äänestystä jälkimmäisestä osasta. Väitti, ettei äänestys ollut tapahtunut oikein. Hedmanin esityksen saatua kannatusta toimitettiin uusi äänestys, mutta tulos oli sama.

Taipale: Vaati äänestettäväksi kolmannen kerran. Mutta kannatuksen puutteessa vaatimus raukesi.

Kysymys stipendeistä, vappumerkeistä y. m. ehdotuksista jätettiin semmoisenaan valiokunnalle.

Syrjälä: Ehdotti valiokunnalle huomioon otettavaksi, mitä olisi tehtävä niiden osastojen kanssa, jotka olivat jääneet pois järjestöstä opistoverojen maksamattomuuden tähden. On ilkeää, että järjestöstä on sen vuoksi tippunut osastoja. (Hyvä.)

Puheenjohtaja asetti äänestettäväksi, otetaanko ehdotus huomioon vai eikö. Äänestettäessä sai Syrjälän ehdotus 16 ääntä ja sitä vastaan annettiin 21 ääntä.

Tehtiin muistutus äänestystä vastaan. Toimitettiin uusi äänestys, jossa Syrjälän esitys sai 30 ääntä ja sitä vastaan 8 ääntä.

Laukki: Ehdotti asiaa lähetettäväksi ilman keskustelua valiokuntaan.

Partanen: Ei suoraa päätä valiokuntaan. Tämä asia on tärkeä asia.

Kolu: Sellaiset osastot hyväksytään s. s. järjestöön sitte vasta, kun maksavat rästinsä entisen tariffin mukaan.

Sirola: Ajattelin, että ellei olisi muuta kuin rästejä, niin voisi vaatia laiminlyöneiltä osastoilta iltamia tai muuta. Mutta esittäköön valiokunta.

Laukki: Kun asiasta ei ole alustuksia, niin lähetetään valiokuntaan. Silloin on helpompi keskustella, kun se tuo lausuntonsa.

Nokari: Olen Syrjälän kannalla, että osastot otetaan takaisin järjestöön.

Lehto: Olen Partasen kannalla.

Partanen: Täällä on mainittava, mihin suuntaan valiokunnan tulee asiata käsitellä.

Määttäjä: Tahdon sanoa, että Syrjälä suurena diplomaattina olisi lähetettävä porvarilliseen senaattiin. (Laukki: ja Määttäjä ylioikeuden tuomariksi suurena juristina).

Kolu: Minä haluan ilmoittaa, että on ainoastaan kaksi osastoa, Cloquetin ja Goldfieldin, jotka eivät ole maksaneet.

Helske: Tästä pitää puhua täällä. Huomautan valiokunnalle, että tässä pitää olla tarkka. Ei mitään anteeksiantoja.

Virtanen: Ei anteeksiantoja rästeistä. Se olisi omiaan kehottamaan toisia taas lyömään veronsa laimin. Alkoon tehtäkö virallista päätöstä.

Bissanen: Äänestetään nyt herran nimessä ilman turhaa jauhamista, lähetetäänkö tämä asia valiokuntaan vai eikö.

Puhe aika rajotettiin yhdeksi minutiksi.

Annala: Saa jäädä valiokunnalle. Ei huolisi Syrjälän esittäkökään niin tyhmiä. Järjestö on jo enemmmin päättännyt, mitä tehdään niskotteleville.

Viita: Ennen tehtyjen päätösten kannalla.

Asia lähetettiin yksimielisesti valiokunnalle.

Kokous lopetettiin kello 9 illalla.

NELJÄS KOKOUSPÄIVÄ.

Kokous alkoi kello 9.05 aamulla. Puheenjohtajana toimi Heiskanen. Toimitettiin nimihuuto. Poissa olivat Laukki ja Nuorteva.

Työjärjestyksessä oli järjestön sihteerin toimintakertomus.

Sarlund: Järjestön sihteerinä ilmoitti, että hän ei ollut vielääkään saanut koko kertomusta. Puuttuvat toimeenpanevan komitean kokoomat tilastot suomalaisesta asutuksesta. Lukee kertomuksen vaillinaisena, jos se on hyvä.

Boman: Ehdotti, että kertomusta ei luettaisi vaillinaisena.

Boman: Ehdotti, että kertomus vaillinaisuudestaan huolimatta luettaisi. Poissaolevat tilastot eivät ole niin tärkeät, että ne vaikuttaisivat keskusteluun.

Kolu: Kannatti ehdotusta.

Bomanin ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Nuorteva ja Laukki saapuivat kello 9.15.

Sarlund: Luki toimintakertomuksensa.

Boman: Ehdotan, että se osa kertomuksesta, joka koskee toimeenpanevan komitean työtä, siirretään siihen kohtaan työjärjestystä, jossa tulee esille toimeenpanevan komitean lakkauttaminen. (Ehdotus hyväksyttiin).

Boman: Sihteerin kertomus on dollarikertomus ja sihteeri on dollarisihteeri. Järjestön henkinen tila ei ole

tullut esille kertomuksessa ollenkaan. Se olisi ollut tärkeintä. Kertomuksesta eivät ole käyneet selville järjestön sisäiset hommat. Kertoi, ettei siinä ollut mainittu n. k. haalisosialismista y. m. Edelleen todisteli puhuja, miten näytteleminen on tullut yleiseksi. Selvitteli niitä surullisia sairauksia, joita edellämainittu saa aikaan järjestöissä. Mainitsi m. m., että ainoastaan noin 20 pros. jäsenistä käy säännöllisesti kokouksissa. Tätä puolta sanoi puhuja odottaneensa sihteerin kertomuksesta. Vielä moitti puhuja sihteerin toimintakertomusta siitä, kun siinä ei mainittu nykyisistä suuntariidoista. Kertoi toivoneensa, että sihteeri ja t. p. k. tarttuvat niihin ja lausuvat niistä painavan sanan. Kertoi, että sihteerin olisi pitänyt vaikuttaa julkisesti niihin riitoihin, että ne olisivat saaneet arvokkaan puolue- ja suuntariidan leiman. Vielä puhuja mainitsi, mitä nämä riidat ovat vaikuttaneet osastoissa ja jäsenissä. Puhuja sanoi ei tietävänsä, onko sihteerillä valtaa sekaantua muihin asioihin kuin dollareihin. Sanoi, että jos sitä ei ole, niin sitä täytyy antaa, sillä järjestön on päästävä siitä penikka-taudista, missä se on ollut.

J. Ojala: Boman sanoi paikalleen, vaan ei ehkä tiedä, mistä se pääasiassa johtuu. Ohion aluetoimikunta ei ole saanut sihteeriltä vastausta kirjeisiinsä. Nähnyt niistä päätökset vasta viikkojen päästä raporteissa. Pyytäneet kunnallisvaalien aikana lentolehtiä paljon ennen vaaleja. Saaneet vasta vaalien jälkeen. Huomautti Ohion olevan enemmän jälessä kuin esim. Minnesotan. Eikä sinne oltu lähetetty pyytämälläkään organiseraajaa. Sihteeri ei ollut vastannut kirjeisiin, vaan lykännyt kaikki t. p. k. kokouksiin, joiden pidettyä niistä näki raporteissa. En tunne sihteerää, mutta toiminta osottaa puutteellisuutta. Sihteeri ei tiedä mennä ehdottelemaan piirikomitean lakkauttamisen hyötyä: mistä hän sen tietäisi?

Puheenjohtaja huomautti, että arvosteltaisiin nyt vaan sihteerin kertomusta ja että tuonempana keskusteltaisiin niistä seikoista, joita kertomuksessa esitetään. Hyväksyttiin.

Syrjälä: Sanoi, ettei kertomuksessa ole mainittu sellaisia asioita joita olisi tarvinnut. Sanoi, että t. p. kom. on pannut liian suurta painoa A. suom. historian ja A. Tuomisen juttuun. Vielä moitti toim. pan. kom. siitä, että se on sekaantunut yksityisiin perheasioihin. Myöskin sanoi puhuja tietävänsä, että se on toiminut liian huonosti Ohion vaaleihin nähden. Sanoi toim. pan. komitealla olevan kyllin valtaa, mutta se ei ole tahtonut penkoa muita kuin Kalke-juttuja. Vielä moitti puhuja toim. pan. komiteaa kansalliskonventioniin edustajan vaalissa. Dollaripuoli on kylläkin hyvässä kunnossa. Ehdotan, että tästä puoleen sihteeriä valittaessa pantaisi painoa hänen kykeneväisyyteensä puolueasiain tuntemuksessa katsomatta osaako hän englanninkieltä vai eikö. Kielimiehiä kyllä saa avuksi.

Me rik a n t o: Mainittiinko kertomuksessa ollenkaan kansalliskonventioniin asetetun ehdokkaan äänestyksessä saamasta äänimäärästä. Jos ei, niin se osottaa heikkoa puolta sihteerissä, kun ei sitä uskallettu mainita. Tanssit ja näyttelyt eivät osota henkistä heikkoutta, kuten Boman luuli. Jäsenistömme lisääntyy päivä päivältä ja kasvaa henkisestikin. Mutta kaikkea ei voi yhdellä kertaa kasvattaa. Mitä Ojalan lausuntoon tulee, niin on totta, että toimeenpanevan komitean kirjeet ovat viipyneet tavattoman kauan. Syrjälän lausunto perheriitoihin sotkeutumisesta ja Amerikan suomalaisten historia-puuhasta on paikallaan. Ohion asioissa on sihteeri ollut huolimaton.

M a l m: Sanoi sihteerin kertomuksessa olevan pisteet, pilkut ja dollarit paikallaan. Moitti toim. p. kom. siitä, että se on muuttanut 1 päivän toukok. 5 päiväksi. Kertoi toimineensa siihen suuntaan, että vietetään 1 päivä toukok. 1 päivänä, mutta sanoi epäonnistuuneensa sihteerin määräyksen johdosta. Toivoi, että tästäkin olisi kertomuksessa mainittu. Puhuja kertoi sitä mielipidettä mikä oli heidän farmarien keskuudessa n. k. suuntariidasta. Sanoi farmarien toivoneen, että toim. p. kom. sanoo näistä asioista painavan sanansa. Toivoi, että tästä heidän mielialastaan olisi kertomuksessa mainittu.

Sanoi t. p. k. olleen laiskan palvelijan, josta se ansaitsee nuhteen tai kunnan selkäsaunan.

Puheenvuoroja ei rajoitettu, vaikka siitä tehtiin huomautus.

Hedman: Yhdyn Bomaniin ja Syrjälään.

Lindström: Sanoi yhtyvän Bomaniin joissain kohdissa. Moitti t. p. k. tämän edustajakokouksen valmisteluista. Sanoi niissä olleen huolimattomuutta. Kertoi epäkohtia m. m., miten painikuume on vallalla ja miten se on vaikuttanut haitallisesti. Sanoi toivoneensa, että tästäkin olisi kertomuksessa mainittu. Sanoi t. p. k. olevan näistä puutteista suurimman syyllisen, eikä sihteerin, sillä sihteerin on tehtävä, niin kuin t. p. k. määrää. Moitti t. p. k. siinä, kun se on muuttanut vapunpäivän vieton 5 p. toukokuuta. Sanoi sen olevan ristiriidassa kansainvälisen päätetyn vapunpäivän vieton kanssa.

Pasanen: Puhukaamme vain sihteerin toimintakertomuksesta. Sihteerä ei kannata rökittää. Hän on t. p. k. määräysten alainen. T. p. k. ei myöskään ole mikään sovintolautakunta, jonne kaikki pyykkijutut sysätään. Me pidämme sihteerä kirjanpitäjänämme. Hän ei voi kaikkiin asioihin syventyä. Jos me lausumme paheksumisemme, lausukaamme se t. p. komitealle. ("Asiaan" huutoja). Te olette vaatineet sihteeriltä vain engl. kielen ja kirjanpitoaitoa. Alkää siis vaatiko koko maailmaa.

Tehtiin ehdotus ja päätettiin t. p. komitean arvostelu toimittaa yhdessä sihteerin arvostelun kanssa, koska ei näkynyt voivan niitä erottaa.

Huttunen: Yhtyi Bomaniin ja Syrjälään niistä epäkohdista, mitä on ollut t. p. kom. toiminnassa. Yhtyi Pasaseen siinä, ettei sihteerissä ole tähän asiantilaan syytä. Syyn sanoi olevan yksin t. p. komiteassa. Moitti keski- ja länsipiirin sihteerien kertomusta. Piti kiitettävänä Itäpiirin sihteerin kertomusta.

Marttilan väliin huomautus: puhutaan vain t. p. komiteasta eikä piirikomiteoista, kuten Huttunen.

J. Mäki: Yhtyi Bomaniin, että hän on moittinut

ihan oikein t. p. k. Piti, että toim. p. k. on erehtynyt Martin suhteen, kun häntä on aijottu käyttää apuna Am. Suom. historian kirjottamisessa. Vielä moitti puhuja t. p. k. vappujuhlan muuttamisasiassa.

Kolu: En voi arvostella t. p. k. yhtenä sen jäsenenä. Mutta yksi seikka on teidän otettava huomioon. Järjestö on kokouksissaan laatinut säännöt, joiden mukaan sihteeri ja t. p. k. ovat toimineet. Myöhästymisistä olkoon sanottu seuraavaa: Alustuksia on tulvinut eri aikoina ja niistä on t. p. k. täytynyt tehdä jonkinlainen yhteenveto. Yhteenvetodokumenttien tekeminen näette t. p. k. p. kirjoista. Kun alustukset, suuri enemmistö, tulivat myöhään, huhtik. lopulla, niin ei kai meillä ollut aikaa niiden suhteen tehdä enempää. Vielä yksi viivytyksistä: Ehdotettiin ed. kok. muuttamista T. O:lta Chicagoon. Jos ei ehdotusta laisinkaan olisi otettu huomioon, sekin olisi ollut väärin. Nyt eivät länsi- ja keskipiirin komiteat hyväksyneet ehdotusta ed. kok. muuttamisesta. Aikaa kului siinä 30 vuorokautta. Sen jälkeen täytyi t. p. k. saada jotakin kokoon. — Laukin äänestämistä kansallis-konventsiioonin sano, ettei ollut mitään sääntöjä, minkä mukaan menetellä. Samalla tavalla esim. Barnes kolme kertaa on valittu sihteeriksi. (Huomautus: olisitte käyttäneet järjettä!). Jos olisi taasen toimitettu uusi ehdokkaiden nimitys ja niistä äänestys, emme olisi kerinneet saada omaa edustajaamme kansallis-konventsiioonin. Mitä taasen vappujuhlien viettämiseen 5p:nä toukok., niin komitea ajatteli sunnuntai-päivän parhaaksi ("Häpeä vähän, tehtaat seisoneet 1 p:nä") Sitte taas t. p. k. halusi vappumerkeillä vaalagitatsioonikassaan rahaa ja että juhla tulisi yleisemmäksi, asetettiin se sunnuntaiksi 5 p:ksi toukok. — Minun ajatukseni mukaan on sihteeri täyttänyt kaikki hänelle kuuluvat tehtävät sääntöjen mukaan. Jos jotakin erikoista sihteeriltä vaaditaan, annettakoon siitä kerrankin erikoiset ohjeet. Sihteerin viran käsittän minä juuri sellaiseksi, kuin se tähän saakka on ollut. Sikäli kun me olemme kielentaitamattomia, meidän on sangen vaikea saada sihteeriä, joka täyttää kaikki vaatimuk-

set. Toista on, jos laitamme sinne 4 a 5 henkilöä. T. p. k. ei voi pitää kokouksia joka päivä. Jos se pitäisi, saisi se syöttöläiden nimen.

Nokari: Vastusti Kolua. Yhtyi niihin, jotka ovat moittineet t. p. k. Arveli, että jos me laitamme säännöt jokaiseen pikkukohtaan, niin tämä edustajakokous saa istua 6 kk. laatimassa sääntöjä. Vielä moitti puhuja t. p. k. vappujuhla-asiassa. Sanoi ei merkitsevän sen mitään, jos joudutaan työstä pois vappujuhlan takia, kun muutenkin joudutaan.

Hannula: Vappujuhlaan nähden t. p. k. on ottanut huomioon ne vaikeudet, että suomalaiset eivät yksinään voi määrätä vappujuhlan viettoa juuri 1 p:ksi, sillä Amerik. työväestö sitä ei pidä juhlanä ja kourallinen suomalaisia juhlissa näyttäisi naurettavalta. Periaatteessa olen sitä mieltä, että vappu vietettäköön silloin kuin se on.

Laukki: sanoi, että järjestön henkinen kehitys on kulkenut jälessä sen varallisesta kehityksestä. Puhuja sanoi haalisosialismin olevan ilmiön, jolle ei t. p. k. ole voinut mitään. Sanoi suunnan kulkevan samaan toiskiellisten keskuudessa. Puhuja sanoi haalinrakennusten johtuvan siitä, että vanhoilliset ovat rakentaneet kirkkoja. Tämän sanoi puhuja pakoittaneen esiin haalisosialismin. Sanoi olevan paikkakuntia, missä toiminta on ollut pakottamassa haalia rakentamaan, sen vuoksi ettei ole ollut kokouspaikkoja.

Vielä sanoi puhuja saatavan kasvatustyön vastaamaan tarkotustaan. Sanoi olleensa sitä mieltä, että nykyisessä piirijakojärjestelmässä on ollut vika nykyisen kasvatustyön heikkouteen, vaan sanoi nyt olevansa sitä mieltä, että piirikomiteat ovat paikallaan. Täällä on sanottu, että sihteerin on oltava puolueen auktoriteettinä, vaan sanoi puhuja, sillä tavalla ei saa olla. Myöskin oli puhuja sitä mieltä, ettei toim. p. komitealla ole mitään aloteoikeutta, se ei saa myöskään esiintyä tuomarina puolueessa. Myöskään suuntariitoihin nähden ei puhuja nähnyt vikaa toim. p. komiteassa. Vappujuhliin nähden sanoi puhuja komitean

toimineen ei oikein eikä väärin, vaan tyhmästi, sillä sen ei olisi saanut eikä olisi ollut oikeutta sekaantua koko asiaan. Puhuja oli sitä mieltä, että toim. pan. kom. on valittava laajemmalta alalta, sillä kaikki sen erehdykset ovat johtuneet siitä, että se on valittu liian pieneltä alalta. T. p. k. erehdyksiä ei korjata sillä, että moititaan sihteeriä ja myönnetään valtaa t. p. komitealle. Toimeenp. kom. on pidettävä edelleenkin ainoastaan toimeenpanevana voimana järjestössä. Edelleen puhuja painosti sitä selkkaa, että suuntariidoissa ei t. p. komitea ole voinut sanoa mitään, sillä jos se olisi edustanut idän kantaa, niin olisi se saanut keeki- ja länsivaltion sümilleen ja päin vastoin.

Broman: Pyydän Laukkia puhumaan asiasta ja puheenjohtajaa pitämään kokousta järjestyksessä, ettei täällä puhuta puuroa ja velliä sekasin.

Otettiin päivällisloma kello 11.58.

Kokous alkoi kello 1.30. Puhetta johti Boman.

Luettiin Amerikan skandinaviaalaiselta s. järjestöltä tullut seuraava sähkösanoma: *Wishing you success in your great work for international socialidarity. Scandinavian Socialist Federation of America.*

Tähän vastaaminen jätettiin järjestävän valiokunnan tehtäväksi.

Jatkettiin keskustelua työjärjestyksessä olleesta asiasta.

Wiita: Järjestön sihteerin ja toimeenpanevan komitean kertomus oli heikko, aivan kuin jonkun konttorikirjanpitäjän selostus. Keskipiirin toimintakertomus oli esitetty myös vajanaisesti, kai siksi, että sillä voitaisi valmirtaa maaperää piirijärjestöjen lakkauttamiseksi. Huomautti, ettei myös arvostelu ole kiellettyä sihteeriltä ja toimeenpanevalta komitealta. Myös niiden täytyy kyetä arvostelevaan ja lausumaan ratkaisevan sanansa suuntakysymyksessä. Toivoi myös, että sihteeriltä tulee vaatia muutakin kuin ainoastaan englanninkielen taitoa.

Saarinen: Toi esille, ettei toimeenpaneva komitea ole suuntakysymykseen nähden ottanut huomioon heidän osastonsa vaatimusta.

H u m o n : Ellei järjestön toimeenpaneva komitea ja keskustoimisto tiedä mitä järjestössä tapahtuu, kuten Boman jo alussa sanoi, on paha. Se, joka matkustaa, tulee huomaamaan, miten järjestössä on asian laita. Kertomuksessa ei ole ensinkään mainittu, mitenkä esim. Keskipiirissä on tehty työtä erikoisella huolella farmarien keskuudessa. Ja tämä on aiheuttanut sen, että teollisuustyöväestön valistustyö on siitä kärsinyt ja siitä on johtunut myöskin verojen laiminlyönnit. Samoin ei farmariosastoissa ole vielä tietoisuus niin suuri, että ne olisivat käsittäneet näitten verojen merkityksen ja siksi he ovat niitä vastaan protesteeranneet. Vappumerkkejä ja juhlia valmistessaan ei toim. kom. ole myöskään ottanut huomioon, että ne ovat kansainvälisiä.

B r o m a n : Toivoi, että ennen edustajakokoukseen saapumista pitäisi saada tutustua kokouksen asioihin. Laukin sanoi edustavan suuntaa joka saattaa koko joukot, höyhensosialistiksi. Minä olen kovin murheellinen, (naurua) niin minä olen kauheen murheellinen, että toimeenpaneva komitea asetti vappujuhlan 5 päiväksi toukokuuta. Toimeenpanevassa komiteassa ei ole tervettä järkeä.

P a r t a n e n : Tässä täytyy levollisesti tuumia, onko se kaikki paikallaan, mitä on puhuttu. On nimittäin kysymys sihteerin toiminnasta, eikä toimeenpanevan komitean eikä oikeastaan toimeenpaneva komitea ole tilivelvollinen kenellekään eikä sillä ole mitään muuta valtaa, kuin panna toimeen niitä asioita, joita järjestö velvottaa. Täällä ei ole sihteerin eikä toim. p. kom. siinä merkityksessä, kuin esim. Suomessa. Tämän kohdan tahtoisin korjattavaksi ja pyytäisin valiokunnassa se eritoten huomioon otettavaksi.

Kansalliskonventioniin valitun järjestön edustajan vaali toimitettiin nurinkurisesti, mutta se on toim. p. komitean enemmistön päätös. Toinen nurinkurinen päätös tehtiin vappujuhlien pidosta. Mutta sen päätöksen teki toim. p. komitea parhaassa tarkoituksessa, nimittäin saadakseen herätettyä innostusta vapun viettoon, ottaen olosuhteet huomioon, että ne myöskin tulisivat yhtenäisiksi. Edusta-

jakokouksen valmisteluissa, joista täällä myöskin on muistutettu, on ollut komitealla suuria hankaluuksia. Sillä alustukset y. m. valmistelut, jotka kuuluivat osastojen ja järjestön jäsenten velvollisuuksiin, eivät saapuneet ajallaan.

Rantanen: yhtyi Partaseen siinä, että tulisi olla edellytyksiä voidaksemme saada paremman kertomuksen toiminnasta. Ehdotti valiokunnalle sääntöjen muodostamista vastaista varten.

Lehto: Partanen on lieventänyt liian paljon niitä syytöksiä, joita on tehty sihteeriä ja toim. p. kom. vastaan. Boman ja Laukki puhuivat hyvin, mutta puhuivat paljon, joka olisi kuulunut agit. työn järjestämiskysymykseen. Niitä epäkohtia, mitä järjestössä on ilmennyt, esim. haalirakennushommia, ei suinkaan toim. p. kom. voi auttaa, kun sitä eivät ole voineet piiri-, alue-, eivätkä agit. komiteatkaan auttaa.

Sandberg: Tahdon huomauttaa, että edustajakokouksen valmistelut on tehty liian kiireesti, joten kokouksen työ kärsii siitä. Samoin nousevat kustannukset paljon kalliimmaksi. Vastaisuudessa olisi meneteltävä tässä suhteessa paremmin. Vappujuhlien valmistuksessa ei toimeenpaneva kom. ole myöskään tehnyt niin suurta rikosta, että siitä kannattaisi alkaa "suoraa toimintaa", jota newyorkilaiset eivät sano kannattavansa ja kuitenkin harjoittavat.

Annala: Vappujuhlien siirtämiseen myönnän toimeenpanevalle komitealle olleen oikeuden menetellä, niin kuin se teki. Myöskin edustajakokouksen valmisteluihin nähden ovat toimeenpanevalle komitealle olleet omat asialliset esteensä. Jos olemme rehellisiä, niin meissä itsessämme täytyy myöntää olevan syytä. Mutta lojarmaisuudesta syytän toimeenpanevaa komiteaa. Se oli sitä Laukin valitsemisessa yleispuolueen edustajakokoukseen. Olin ehdottanut toimeenpanevan komitean erottamista, jos ei edustajakokous olisi ollut niin likellä. Toivon kokouksessa laadittavaksi säännöt, jotka vastaisuudessa ohjaavat toimintaa, niin että erehdyksiä ei tule.

K. Taipale, Länsipiirin sihteeri: Tahdon kajota siihen osaan kertomusta, jossa piirishteerien kertomusten perusteella tehdään selkoa piirien toiminnasta. Länsipiirin toiminnasta kerrottaessa näyttää se koko laihalta, mutta siihen on syynä se, etten ollut silloin tilaisuudessa antamaan järjestön sihteerille laajempaa kertomusta, kun länsipiirin kokoukselle laatimani kertomus ei ollut käsillä. Mutta edellisten vuosien toimintakertomus on lähetetty ja niistä olisi sihteeri voinut saada, jos olisi tahtonut.

Vehteri: En hyväksy sitä menettelyä, jota on käytetty puhevuoroja käyttäessä. Olen syyttävällä kannalla sihteeristöön siitä, kun edustajakouksen alustukset ja kutsu saapuivat liian myöhään.

Björn: Toimeenpanevan komitean jäsenet ovat todistaneet, ettei sihteerillä ollut valtaa laatia parempaa kertomusta. Siksi yhdyin siihen, että velvoitetaan heidät vastaisuudessa toimimaan paremmin.

Vitikainen: Olen vappujuhlien suhteen samalla kannalla kuin toimeenpaneva komitea, sillä niiden siirtoon on työoloissa pätevät syyt. Me emme suomalaisina pysty vielä ottamaan vapautta vappuna. Vastustan Syrjälän ehdotusta, että sihteeriksi voitaisi valita henkilö, joka ei osaa englanninkieltä. Myös haalisosialismista ei voi syyttää toimeenpanevaa komiteaa, sillä paikalliset olot määräävät, rakennetaanko haaleja vai eikö.

Partanen otti puheenjohtajan paikan.

Boman: Edellisessä puhevuorossani toimeenpanevaa komiteaa arvostellessani tarkoitin, että sen olisi tullut valvoa, miten järjestössä ja osastoissa toimitaan. Nykyinen toimeenpaneva komitea on ollut kykenemätön siksi, että se on ollut puolueellinen. Siksi se on antanut vaikuttaa itseensä vain joltakin taholta. Sen tähden myöskin edustaja kansalliskonventioniin valittiin sillä tavalla. Valittiin sellainen henkilö, joka oli vähää ennemmin tehnyt uomenlaisia puoluekuperkeikkoja. Sihteerin tulee olla puolue mies. Hänestä riippuu paljon, miten toimeenpaneva komitea toimii. Yhdyin niihin, jotka vaativat sihteerin toi-

men toisella tavalla järjestämistä. Yhdyn myöskin niihin, jotka sanovat, että toimeenpanevan komitean on oltava se organi, joka edustajakokousten väliajoilla pitää järjestön yleisistä asioista huolta. Sen on oltava niistä vastuunalainen.

Boman otti puheenjohtajan paikan.

Merilä: Olisin toivonut, että sihteerin kertomuksessa olisi ollut lähemmin kerrottuna järjestömmen sisäinen toiminta.

Fallström: Yhdyn Partasen ja Laukin selittelyyn. Vappujuhlien siirron johdosta oli Negauneen osasto päättänyt lausua toimeenpanevalle komitealle paheksumialauseen. Yhdyn itse myöskin siihen.

A. Mäki: Mikäli toveri Boman toivoi että sihteerin kertomuksen olisi tarvinnut tulkita järjestön toimintaa ja henkeä, yhdyn häneen.

Hedman: Paheksun, että sihteeri ja toimeenpaneva komitea kehuvat toisiaan. Luki järjestön säännöistä 16 pykälän, joka velvoittaa sihteerin ja toimeenpanevan komitean laatimaan kertomuksen toimistaan.

Ojala: Teen osastoni puolesta toimeenpanevaa komiteaa vastaan muistutuksen selkärangattomuudesta. Motiin sihteerin kertomusta.

North: Oletan, että meidän sihteerimme on vain kirjanpitäjä ja kielenkääntäjä. Siksi hyväksyn hänen kertomuksensa. Toimeenpanevaa komiteaa vastaan olisi jotain muistutettavaa, mutta jääköön se sen asian yhteyteen.

Lindström: Ihmetteli sitä, että ollaan niin arkoja, ettei arvostella ankarasti näitä meidän virkailijoitamme. Toi esimerkin Suomesta, että siellä annettiin rökkiin virkailijoita. Lindström huomautti Laukin alkaneen komitean puolustuksen, mutta sanoi sen olevan huonon todistuksen. Kun samoja henkilöitä valitaan virkoihin, niin ne edustajakokouksen arvostelusta oppivat.

Merikanto: Alustukset olisivat joutuneet kylliksi ajoissa, jos olisi ilmoitettu aika, milloin alustusten olisi pitänyt saapua. Sihteeri on kuitenkin huomannut sen,

että toimeenpaneva komitea olisi valittava laajemmalta alalta. Nykyisin on komiteassa henkilöitä, joilla periaatteet ovat heikot.

Huttunen: Toimeenpaneva komitea on toiminut huonosti. Sen on oltava tilivelvollinen toiminnastaan. Edustajakokoukseen saapumiseni oli myöshästyä toimeenpanevan komitean velttouden vuoksi (en osaa sanoa olisiko siitä sentään ollut kokoukselle vahinkoa) (Naurua) Vappujuhlien suhteen olen kansainvälisen päivän kannalla. Kannatau asian lähettämistä valiokuntaan.

Helske: Minä puhun tulevaisuudesta (ääni, ei saa puhua) No minä puhun sitten menneisyydestä. Sihteeri on tehnyt työnsä kielenkääntäjäsihteerinä. Tulevaisuuteen nähden tahdon huomauttaa, ettei valittaisi sihteeriä yleisäänestyksellä, vaan annettaisiin se valta toim. p. komitealle, joka myöskin olisi kaikesta vastuunalainen järjestölle.

Otettiin 15 min. kahviloma.

Kokousta jatkettiin. Puhetta johti Boman.

Puheenjohtaja ilmoitti, että Työmiehen puolesta annetaan edustajille vapaasti "Työmies" kokouksen aikana.

Määttäilä: Yhdyn kaikkiin ja olen kaikkia vastaan sihteerin toimintakertomukseen nähden. Sihteeri on toiminut konttorityön hyvin. On liiaksi vaadittu asettaa hänen tehtäväkseen laatia laaja kertomus. On järjetöntä vaatia liiaksi paljon yhdeltä, jonka työ on ilman sitäkin liiaksi raskas. Toimeenpanevasta komiteasta on tehty suuri kysymysmerkki. Sillä ei ole selkärankaa, mutta järjestö ei ole sille sitä antanut. Mutta sen tulee antaa. Suuntakysymyksessä myös on liiaksi vaatia toimeenpaneva komitea määräämään se. Vappujuhlain siirrosta olen tullut siihen käsitykseen, että toimeenpaneva komitea teki oikein.

Fast: Mielestäni on puhuttu jo kyllin paljon. Ehdotan asian lykättäväksi valiokuntaan.

Laukki: Minusta on koetettu tehdä toimeenpanevan komitean kanssarikollinen valintaani nähden. Varsin-

kin Boman on sitä koettanut. Mutta tahdon vapauttaa toimeenpanevan komitean ja itseni. Olin tullut osastojen toimesta asetetuksi ehdokkaaksi. Minulla oli vastaehdokkaista, mutta he kaikki kieltäytyivät. Kun toimeenpaneva komitea, minun jäädessä ainoaksi ehdokkaaksi, julisti minut valituksi, kieltäydyin ilman äänestystä ottamasta edustus-oikeutta vastaan. Toimeenpaneva komitea oli tehnyt erehdyksen ilman minun myötävaikutustani. Ei sinun pidä tehdä syytöksiä, jollei niitä voi todistaa. Toimeenpaneva komitea on tehnyt virheen lähtiessään itseään puolustamaan. Jos se itse olisi itsensä haukkunut, kuten teki kansallispuolueen toimeenpaneva komitea, selittänyt syyt, mistä virheet johtuvat, niin tätä haukkumistulvaa ei olisi tullut. Toimeenpanevan komitean on mahdoton toimia oikein niin kauan, kun sen valinta-alaa ei laajenneta. Se ei voi tuntea koko järjestöä, vaan ainoastaan lähimmän ympäristönsä ja menettelee sen vaikutusten mukaan. Ehdotan valiokunnalle huomioon otettavaksi, että kun se antaa lausuntonsa toimeenpanevasta komiteasta, se samalla ottaisi huomioon, mistä puutteellisuudet johtuvat.

Corby: Täällä on syytetty sihteeriä ja toimeenpanevaa komiteaa kertomuksen vajavaisuudesta. Mutta miksi syyttää heitä. Heidän kertomuksensa vajavaisuuteen on syynä piirisihteerien kertomusten puutteellisuus.

Sarlund: En tavallisesti tarvitse kokonaista viittä minuuttia puhevuoroa käyttäessäni, mutta tulen kuitenkin tänne puhujan paikalle näyttääkseni että vielä voin katsella rehellisillä silmillä. Toveri Ojalalle, joka täällä puhuu niin suurena puoluemiehenä, haluaisin esittää nämä (näytetään puoluejäsenkorttejaan) — näissä on vaan noin kahdeksan vuotta, mutta voin löytää jonkun vielä vanhemmitakin ajoilta.

Jos toimintakertomukseni on "dollari-kertomus", silloin se on mitä se suurimmaksi osaksi voikin olla. Agitationityö järjestöesämme on ollut kokonaan piirikomiteain hoidettavana ja piirisihteerien antamissa selostuksissa,

mitkä ovat kertomukseen liitetyt, koetetaan esittää miten ne ovat tämän tehtävänsä toimittaneet. Ellei kertomuksessa olisi esitetty järjestön asemaa numerollisesti — jäsen ja osastolukuja sekä raha-asioita — silloin se varmasti olisi ollut puutteellinen. Että järjestössä on vallalla tanssi- ja haalipolitiikka, joka ehkäisee todellista opinlevitystoimintaa, sen minä tiedän liiankin hyvin, mutta miten kau尼ilta sen kertominen näyttäisi tällaisessa toimintakertomuksessa, siinä olen eri mieltä niiden kanssa, jotka moittivat tätä vajavaisuutta kertomuksessa. Minä en oikein kehtaisi sellaista toimintakertomusta esittää. Te, edustajat, olette tulleet tänne järjestömmen toimintatapoja korjaamaan ja kertomaan eri haaroilla maata esiintyvistä puutteista, ja kun toimintamme on saatu päinvastaiseksi kun se nykyään on, silloin siitä kelpaa kertoa toimintakertomuksissa, joista silloin erityisesti mainitsematta näkyy, että ei ole himphampputoimintaa.

Joku sanoi, että kertomuksessani olisi pitänyt olla johtopäätelmiä. Kun kertomuksessa suositetaan toimeenpanevan komitean valitsemista laajemmalta alalta ja nykyisten piirikomiteain lakkauttamista, niin joku toinen täällä kutsui näitä letkauksiksi. Tässä ei tietysti ole mitään pahaa, mutta tahdon täällä vaan todistaa, että kaikkien mieleistä kertomusta näyttää olevan vaikea laatia ja että te ette itsekään ole varmoja mistä olisi pitänyt ja mistä ei olisi pitänyt mainita. Olen myös maininnut lähemmän toiminnan tärkeydestä amerikalaisen liikkeen kanssa ja pidän sen yhtenä tärkeänä johtopäätelmänä.

Sen "suuren" suuntajupakan aikana vaativat toiset osastot toimeenpanevan komitean ryhtymään toimiin тов. Laukin erottamiseksi Työmiehen toimituksesta ja toiset taas vaativat Raivaajalta otettavaksi puoluelehden oikeudet. T. p. komitea ymmärsi pysyä puolueettomana ja vetosi järjestössämme vallalla oleviin puoluekuripäätöksiin. Täällä on sanottu tällaista kykenemättömyyden ja

hoitittomuuden osoitukseksi, mutta minä saatan kutsua sitä — valtioviisaudeksi.

On moitittu t. p. komiteaa pikkuasiain ja persoona-
juttujen käsittelymisestä. Tov. Boman on ollut myös osal-
lisena niiden synnyttämisessä, hankkiessaan itselleen vasta-
lauseita Cloquetista, Waukeganista, y. m. ja ovat ne tul-
leet osastojen esittäminä komitealle. Komitealle esitettyyn
kirjeenvaihtoon vastaaminen on viipynyt ainoastaan silloin
kun ne ovat olleet odottamassa komitean kokousta. Tov.
Ojalan mainitsemat lentolehtilähetykset viipyivät siksi, että
lentolehdet viipyivät painossa. Kun kans. konventsiolin
edustajaehdokkaita oli ainoastaan yksi, eikä mitkään sään-
nöt eikä myöskään edelliset menettelytavat määrää tällai-
sessa tapauksessa myöten ja vastaan äänestystä ja kun
edustaja oli kaikessa tapauksessa päätetty lähettää, niin
vieläkin väitän että tämä valinta toimitettiin oikeen.
Vältääksemme edustajakokouksen edustajain vaalin me-
nemistä niin myöhäksi kuin tänä vuonna tapahtui, olisi
määrättävä aika kuinka kauan ennen kokouksen alkamista
edustajain vaali pitää olla toimitettu, ett'ei mitkään sivu-
seikat saisi olla viivyttämässä vaalin toimittamista. Se
historian kirjottaminen oli Hancockin kokouksen lopetta-
man ja silloin jo vajanaisen yleiskomitean hommia eikä
luullakseni mainitsemisen arvoinen. Aini Tuomisen asiaan
otti t. p. komitea osaa sen verran, että Chicagon osaston
pyynnöstä kysyi Suomesta josko olisi mahdollista saada
Venäjän hallitus vaatimaan Amerikassa kadonnutta kansa-
laistaan. Tuntuu vähän köykäselä, että sanomalehden
vastaava toimittaja (katsoen Syrjälään) vaatisi näistä
asioista kerrottavaksi toimintakertomuksessa.

Luonnollisesti on ollut puutteita toiminnassa ja toi-
mintakertomuksessa, mutta jos toimintakertomus sellaise-
naan tulee pöytäkirjassa näkymään, niin ehkä useita tä-
mänpäiväisiä puhujia sitä lukiessaan sentään hävettää
täällä esittämänsä lausunnot. Syytökset huolimattomuus-
desta, laiskuudesta, y. m. s. pidän ala-arvoisina ja lupaan

kaiken mitä minulla on sille, joka voi sellaiset lausunnot todistaa.

Keskustelu loppui tähän.

Seurasi sitten Laukin kertomus edustuksestaan puoluekonventionissa Indianapolissa.

Syrjälä ehdotti, että kertomusta ei esitettäisi. Ehdotus hylättiin 35 äänellä 5 vastaan.

Kolu otti puheenjohtajan paikan.

Laukki esitti kertomuksessa. (Kertomusta ei ole Pöytäkirjassa, koska ei ole sitä saapunut Laukilta.—Toimittaja.) Kertomuksen loppupuolella Boman otti puheenjohtajan paikan.

Laukin esitettyä kertomuksensa ehdotti Syrjälä sen lykkäämistä vallokuntaan keskustelutta. Ehdotus hyväksyttiin.

Seuraavana kysymyksenä oli

SUOMALAISEN S. S. JÄRJESTÖN JA AGITATSIONITYÖN JÄRJESTÄMINEN.

Ennen keskustelua esitti puheenjohtaja Boman, että pidettäisi ilta-istunto. Ehdotus hylättiin.

Puheenjohtajaksi ryhtyi Kolu.

Boman ehdotti, että muutettaisi työjärjestystä siten, että ensin keskusteltaisi toimeenpanevan komitean lakkauttamista koskeva kohta ja sitten vasta piirikomiteita koskeva.

Syrjälä ehdotti, että kysymys toimeenpanevan komitean lakkauttamisesta hylättäisi. Kannatuksen saatua ehdotus asetettiin äänestykselle ja hyväksyttiin yksimielisesti.

Rissanen huomautti, että joskin on toimeenpanevan komitean lakkauttamisehdotus hylätty, niin jää jälle keskusteltavaksi toimeenpanevan komitean työn järjestäminen ja sen valinta-alue.

Sirola esitti, että toimeenpanevan komitean työn järjestäminen ja piirikomiteat keskusteltaisi yhdessä.

Boman ehdotti, että ne pidettäisi erillään.

Toimitettiin äänestys, kun kumpikin ehdotus oli saanut kannatuksen.

Äänestyksessä sai Sirolan ehdotus 24 ääntä ja Bomanin 3.

Sihteeri luki alustukset.

Hedman: Esitän, että toimeenpanevan komitean jäsenet valitaan mahdollisimman laajalta alalta. Piirikomiteat pidettäköön paikallaan.

Ojala: Clevelandin osasto kannattaa piirikomiteain säilyttämistä, mutta yhtyy tietysti niihin, joita on enemmistö. En tunne länsipiiriä, miten siellä toiminta on järjestetty, mutta jos keskipiirissä olisi järjestetty toiminta itäpiirin malliin, niin olisi se tuottanut paremman tuloksen. Kannatan piirikomiteain ja toimeenpanevan komitean valitsemista mahdollisimman laajalta alalta.

Wesley: Olen Minneapolista ja siellä vastustetaan piirikomiteoita, samoin koko keskipiirin 4:jäns vaalipiiri vastustaa niitä. On olemassa liian paljon komiteoita ja varsinkin suomalaisten keskuudessa. Oltiin sitä mieltä, että olisi pyrittävä lähemmäksi toiskielisten toimintaa. Itsepuolestani olisin Laukin kannalla, että valittaisiin jonkinlainen yleinen komitea, mutta jääköön se valtiokunnalle.

Marttila: Yleensä lännellä ollaan piirikomiteain poistamisen kannalla. Siellä ovat olemassa valtiokomiteat, jotka toimivat läheisesti toiskielisten kanssa paremmalla menestyksellä — kuin piirikomiteat. Valtiokomiteat voivat paremmin pitää silmällä paikallisia oloja järjestessään agitatsioita.

Lindström: Itäpiirissä ollaan sitä mieltä, että piirikomiteat ovat säilytettävät. Siellä ei ole toimittu liian laajalla alalla. On kasvatettu mukana olevia eikä ole kaikkea toimintaa kohdistettu jäsenistön lukumäärän kasvattamiseksi. Ensin pitää saada entisiä kypsyytään. Kannatan piirikomiteoita välttämättöminä. Vastustan Sa-

velan ehdotusta sillä syyllä, että se tuottaa useampia henkilöitä palkkaa nauttiviksi virkailijoiksi. Ehdotan, että toimeenpaneva komitea valitaan yhdeltä paikalta ja että se ja piirisihteerit muodostavat yleisen toimeenpanevan komitean, ehkäpä piirikomiteain jäsenistä vielä yksi lisää tähän. En pidä paikallaan lakkauttamisehdotusta, sillä se tahtoo lisätä sekamelskaa. Nykyäänkin sitä jo tarpeeksi on. En myöskään näe keskipiirin komitean toimintaa niin vähäpätöiseksi, kuin on koetettu maalata. Päin vastoin se on saanut aikaan jäsenistön kasvamisen piirissä. Ei ole tuotu pätevää syytä piirikomiteain poistamisen puolesta. Jos se pätevästi todistetaan ja kyetään rakentamaan parempaa tilalle, niin kernaasti poistamisen hyväksyn.

Saarinen: Osastomme evästi jyrkästi piirikomiteain poistamisen puolesta, koska on pyrittävä yhä lähemmäksi toiskielisten toimintaa. Kun se saavutetaan, niin piirikomiteat menettävät merkityksensä.

Merikanto: Niiden yhdeksän osaston mielipide, joita edustan, on, että toimeenpaneva komitea olisi lakkautettava, mutta yhdyä niihin, jotka puoltavat sen parantamista valitsemalla laajemmalta alalta. Ehdotan laajennuksen tapahtuvaksi siten, että paikalliseen komiteaan valitaan lisäksi aluejärjestöjen sihteerit ja piirisihteerit. Kannatan, että piirikomiteat ovat pysytettävät. Länsipiirissä vastustetaan piirikomiteoita siksi, että siellä ei ole vielä päästy piirittäin toimimisen alkuunkaan. Valtiokomiteain muodostamista haittaavat maantieteelliset hankaludet, joten niitäkään ei voida ottaa huomioon piirikomiteain tilalle asettamiseksi.

Nokari: Täällä ovat puhujat olleet liian tietoisia koko järjestöstä. Olisi parempi, että kukin antaisi tietoja omalta alueeltaan. Olen piirikomiteain säilyttämisen kannalla.

North: Chisholmin osasto vaatii piirikomiteain poistamista ja Hibbingin osasto vaatii niiden säilyttämistä.

Pidän itseni oikeutettuna ottamaan oman kantani, joka on, että piirikomiteain poistaminen olisi pitkä askel taaksepäin. Valtiokomiteain järjestämisen pidän epäkäytännöllisenä.

Oli illalliselle menon aika ja kokous loppui.

VIIDES KOKOUSPÄIVÄ.

Kokous alkoi kello 9. Toimitettiin nimihunto. Poissa olivat Lehto, Määttä, Aaro Koski, Nuorteva ja Virtanen. Sihteeri luki Suomen sos.-dem. puoluehallinnolle osotetun tervehdyskirjelmän kokoukselta. Hyväksyttiin sellaisenaan. Kohotettiin kolmikertainen eläköön Suomen sos.-dem. puolueelle.

Myöhästyneet edustajat saapuivat.

Sihteeri luki järjestävän valiokunnan laatiman vastauksen skandinavialaisen sos. järjestön lähettämään tervehdyssähkösanomaan. Vastaus kuului:

Kiittäen tervehdyksestänne toivomme teille menestystä järjestäessänne tässä maassa olevia skandinavialaisia.

Hyväksyttiin sellaisenaan.

Mooses Hahl ilmoitti kirjeellisesti, että hän ei voi olla saapuvilla kokouksessa.

Siirryttiin työjärjestykseen.

Viinikainen ehdotti, että työjärjestyksessä olevasta kysymyksestä ei enää käytettäisi puhevuoroja, vaan käytäisi äänestämään.

Ehdotus hylättiin 32 äänellä 10 vastaan.

Ryhdyttiin siis keskustelemaan.

Pasanen: Two Harborsin osasto on piirikomiteain lakkauttamisen puolella, mutta jos selville käy, että komiteoista on hyötyä, niin vastustan niiden lakkauttamista. Keskipiirissä on esimerkiksi perustettu lukuisasti uusia osastoja piirikomitean vaikutuksesta. Jos aluekomiteat vastaavat paremmin tarkoitusta, niin olen niiden perustamisen kannalla, jos ei niistä koidu sanottavasti suurempia

kustannuksia. Mitä nyt taas toimeenpanevan komitean lakkauttamiseen tulee, siitä ei nyt luonnollisesti voi olla kysymystäkään.

Annala: Pidän piirikomiteat tarpeellisina. Olen tullut siihen vakaumukseen idän piirikomitean toiminnasta. En usko aluekomiteain voivan korvata piirikomiteoita. Aluekomiteat tulevat maksamaan liian paljon sihteerien palkkioina. Esimerkiksi Massan valtiokomitea ei ole vastannut tarkoitustaan. Myöskin uskon, että jos aluekomiteat toimisivat kirjeväihdon kautta, se ei vastaisi tarkoitustaan. Eräässä idän alueessa oli toiminta hajanaista ennen piirikomiteaa, mutta parantui heti piirikomitean tultua.

Broman: Vastustan piirikomiteain tappamista, vaikkakin niiden säilyttäminen tulee kalliiksi. Mutta tosi on, että hyvä palkka antaa paremman työn kuin huono. Aluekomiteat ovat välttämättömiä myös, että jäsenet kaikissa piireissä eivät heiluisi sinne ja tänne, kuten ne yhdessä piirissä tekevät. Piirisihteeri tulisi voida lähettää lakkopalkoille, ynnä missä on selkkauksia työn ja pääoman välillä. Piirikomiteain pitäisi olla läheisessä yhteydessä englanninkielisen järjestön kanssa. Myöskin toimeenpanevan komitean säilyttämistä kannatan.

Vehteri: Sen vaalialueen, jota minä edustan, yleisenä mielipiteenä on piirikomiteain säilyttäminen. Toimeenpanevan komitean hajottamista seuraisi järjestön jakautuminen kolmeen osaan, joten hajotus ei voi tulla kysymykseenkään. Jos taasen piirikomiteat hajoitetaan, katoo yhtenäisyys toiminnasta.

Mattila: Näitä piirejä on liian vähän. Agitatsioonisuhteissa ovat ne liian laajat. Ehdottaisin valtiojärjestöjen perustamista juuri valtiorajojen mukaan. Valtiojärjestölle olisi edustusosoikeus jäsenlukunsa perusteella. Luonnollisesti järjestön keskusvirasto edelleen olisi olemassa. Tällainen valtioittain jakaminen olisi samannukaista, kuin mihin yleispuoluekin pyrkii. Indianapolin päätöksellään. Mitään minulla ei ole sitäkään vastaan, että enti-

set kolme piiriä säilytetään. Mutta kukin piiri sisältäisi oman valtiojärjestönsä, kukin valtio sisältäisi oman kauntijärjestönsä, kukin kaunti oman kunnallisjärjestönsä. Nämä kaikki järjestöt ensinnäkin olisivat perustetut kansanvaltaisuutta silmällä pitäen, toiseksi ne parhaiten voisivat valvoa agitatsioonityön kunnollista tekemistä. Meidän olisi kourallisena suomalaisia ennen kaikkea pidettävä silmällä, miten me parhaiten voisimme vaikuttaa englannin- ja muunkielisten työläisten herättämiseksi. Meidän tarkoituksemme ei suinkaan liene kerätä kassoja. Taasen täällä on sanottu, että sen jälkeen kuin piirijärjestöt perustettiin, on järjestössämme jäsenluku tuntuvasti lisääntynyt. Paljonkohan jäsenluku lisääntyisi, jos järjestyminen tapahtuisi valtiollittain ja kauntittain silti säilyttäen piirijärjestöt. Kun tämä asia menee valiokunnalle, niin tahtoisin sille antaa evästykseksi juuri tämän, että kuta enemmän työtä tahdomme, sitä tarkemmin jaamme työn.

L a h t i : Osasto, johon kuulun, ei välitä, hävitetäänkö piirijärjestöt vai eikö, sillä arveltiin, että osastomme ei kärsi kummassakaan tapauksessa. Ehdotan, että kukin piiri saa päättää itse, haluaako se säilyä tai hävitä. (Huntoja: hyvä ehdotus). Vastustan toimeenpanevan komitean lakkauttamista. Kannatan sen valitsemista laajemmalla alalla.

(Huolimatta siitä, että keskustelutta oli hylätty toimeenpanevan komitean lakkautus, useat edustajat siitä puhuivat aivan kuin päätöstä ei olisi tehtykään. Mutta täytyy säilyttää ne lausunnot pöytäkirjassa, jos ei muuten, niin opiksi seuraavalle edustajakokoukselle. Toimittajan muistutus).

B o m a n : "Hajota ja hallitse". Joukkojen täytyy saada määrätä asioistaan. On tehty erehdyksiä, jakamalla järjestömme umpimähkään piireihin. Täällä puhutaan piirihengestä. Mutta nyt nämä piirit ovat kansanvallan ilmausmuotoja ja sentakia niitä yksityiset pullikoitsijat vastustavat. Meidän täytyy saada siirtokansamme työläiset so-

sialisteiksi. Toiseksi on meidän saatava järjestömme läheiseen vuorovaikutukseen Engl. kanssa. Ne ovat päämäärämme. Mutta kokemus on kuitenkin osottanut, että suomalaisilla täytyy olla omat osastonsa vielä pitkän aikaa. Pitkiin aikoihin ei voi ajatella suomalaisten suorastaan liittymistä engl. osastoihin. Varsinkin niin kauan kuin siirtolaisia virtaa Suomesta ja meidän täytyy niitä vielä valistaa. — Jos me jaamme järjestömme valtiojärjestöihin, tulee siitä sellainen soppa, jonka vertaista ei voi ajatella. Vaatikaamme ennemmin aluejärjestöjen perustamista, ei hallinnollisia vaan maantieteellisiä rajoja silmällä pitäen. — Jaettakoon tämä järjestömme vaikka neljään piirijärjestöön, jos se on tarpeellista. Mutta kukin piiri on jaettu alueisiinsa. Aluejärjestöjen yläpuolella on piirijärjestö ja näitten yläpuolella taasen on järjestö kokonaan. — Meillä pitäisi olla puoluevirasto, ja johon tulisi noin 9 a 10 jäsentä; noin 5 a 6 näistä jäsenistä tulisivat kauempaa. Tällöin voisimme toimeenp. komitean valita aivan yhdeltä paikalta. Toimeenpaneva komitea käytäntöön panisi puolueuuevoston päätökset. Puolueuuevostolla olisi aloite ja hallintovalta ed. kok. välisinä aikoina. — Länsipiiriläiset täällä näkyvät aikovan hajottaa nykyiset piirijärjestömme, eivät suinkaan verotuksen takia. Idässä ja myöskin keskipiirissä ovat nämä piirijärjestöt tuottaneet tuloksia.

Fast: Olen Idän piirin yhdeksännen vaalipiirin kannalla, joka on piirikomiteain säilyttämisen puolella. Toimeenpanevan komitean hajottamista en kannata, vaan sen valitsemista laajemmalta alalta.

Aaro Koski: Piirikomiteat ovat tarpeelliset. Toimeenpanevan komitean valitsemisessa yhdyn Boman'iin. Sen valinta täytyy saada tapahtua samalla tavalla, kun Indianapolin konventioni on suunnitellut kansalliskomitean valitsemisen.

Malo: Pidän piirikomiteat nollan arvoisina, jos ne eivät saa valtiojärjestöjensä apua. Täällä eivät olot ole

sellaiset kuin Suomessa, joten ei täällä voi tulla sama järjestymismuoto kysymykseen. Olen sitä mieltä, että meidän täytyy suhtautua läheisesti toiskielisten toimintaan. Piirikomiteat voidaan tarpeettomina poistaa, jos valtiokomiteat tai aluekomiteat asetetaan. En kannata toimeenpanevan komitean lakkauttamista, vaan sen valitsemista laajemmalta alalta. Valtio-komiteat voivat paremmin kuin piirikomiteat tuntea alueensa, joten ne voivat tehdä parempaa työtä agitatioonin nähden. Halvaksiksi niiden toiminta saadaan, kun järjestetään. Arvelen niiden tulevan halvemmiksi kuin piirikomiteat.

Viita: Valitsijat tahtovat piirikomiteat pois. Du-luthin osasto on 11 äänellä 5 vastaan hyväksynyt Savelan alustuksen. Itse puolestani vastustan piirik. hajottamista. Täällä on sanottu, että nämä piirijärjestömme tekevät toiminnan kankeaksi. Mutta monta vertaa kankeampi oli entinen yli maan käsittävän toimeenpanevan komitean pitäminen. — Jos taas perustaisimme valtiojärjestöt, joutuisimme kustannuksiin aivan arvaamattomiin. Mutta nyt me jonkinlaisella tarkkuudella tiedämme, mitkä ovat piirijärjestökustannuksemme. Minä kannatan sitä esitystä, että piirisihteerin toimi perustetaan vakituiseksi ja sihteereiksi valitaan kielentaitavia tovereita. Piirikomitealle on annettava enemmän valtaa ja varoja. Piirikomitealle annettakoon veromerkeistä 4 senttiä. Olen samaa mieltä kuin toisetkin, että meidän täytyy yhtyä amerikalaisiin; mutta erityisiä aluejärjestöjä me emme mielestäni tarvitse. — Toimeenp. komitea ei mitenkään voi johtaa agit. työtä, vaan se annettakoon näiden piirikomiteain huoleksi.

Malm: Luki Kenoshan osaston kirjeen, jossa kannatetaan piirikomiteain lakkauttamista. Itse puolusti piirikomiteain säilyttämistä. Vertaili sosialistista liikettä hammasrattaisiin, että jos siitä jonkun ottaa pois, tulee toiminta ontuvaksi. Toimeenp. kom. vertaili puhuja puolsiin hammasrattaisiin, josta on johtunut, että sen toiminta

on ollut heikko. Vielä puhuja selitti miten kaikki ovat tarpeellisia niin piirikom. kuin valtiokomiteatkin.

Puheenvuorot rajotettiin 37 äänellä 0 vastaan. Puhe-aika rajotettiin 3 minuuttiin 26 äänellä; 2 minuuttia äänesti 11.

Helske: Puolusti länsipiirin edustajakokouksen päätöstä piirikom. hajotuskysymyksessä. Sanoi, ettei piirikom. vastaa tarkotustaan sen takia, kun länsipiiri on laaja ja piirikom. sijaitsee Canadian rajoilla, joten se ei tunne tarpeita ja vaatimuksia piirin eteläosassa. Sanoi toimeenp. kom. olevan yhtä käytännöllisen tässä tapauksessa kuin piirikomiteatkin. Uskoi valtio- ja aluekom. olevan parhaimpia ag. työssä. Puolusti toimeenp. kom. olemassaoloa.

Huttunen: Siellä, mistä olen, on suomalainen asutus harva. Ne osastot siellä, Arizonassa ja Nevadassa, vaativat piirikom. poistamista ja toimeenp. kom. valitsemista laajemmalla alalta. Jos perustamme valtio- tai aluejärjestöjä, tulee meille kustannuksia, jotka kuitenkin ovat välttämättömät. Aluekomiteamme täytyy olla kirjeenvaihdossa suoraan "pääkortteerin" kanssa. Jos ne kaikki asiansa ajaisivat piirikomiteain välityksellä, kuluisi aikaa hukkaan.

V. Mäki: Oli sitä mieltä, että piirikom. ovat säilytettävät. Sanoi ehdotuksen syntyneen pikkusieluisten suurmiesten tarpeettomasta uudistushalusta. Sanoi ehdotuksen kannattajat olevan Korven ja Savelan henkisen hoitohuksen alaisina.

Eyyänen: Valitsijani tahtovat piirikom. hajottamista ja toimeenp. kom. valitsemista laajemmalla alalta.

Viinikainen: Valitaan 9-miehininen puoluehallinto. 4 idästä, 3 keskeltä ja 2 länneltä. Ne pitäisivät kokouksensa samalla aikaa kuin englanninkielinen puoluehallinto, kerran vuodessa. Väliajoilla toimisivat kirjevaihdon avulla. Näillä 9 henkilöillä on lopullinen sananvalta kaikissa järjestön asioissa.

Toimeenpaneva komitea valitaan Chicagosta. — Piirikomiteat lakkautetaan ja niiden tilalle asetetaan maantieteellisen asemansa mukaisesti jotkut aluetoimikunnat.

Hellman: Asetun piirijärjestöjen lakkautusta kannattamaan. Kannatan toimcncp. kom. valitsemista laajemmalta alalta, suhteellisesti eri osista maata.

Reivo: Olen ollut alun pitäen sillä kannalla, että piirikomiteat poistetaan. Arvelen, että ne voivat olla idän piirissä tarpeelliset, mutta länsipiirissä se ei vastaa tarkotustaan. Aluejärjestöjen perustamista puolustan. Yhdyn ehdotukseen, että annetaan kullekin piirille oikeus. Länsipiiri voidaan jakaa kahtia.

A. Lehto: Näiden piirisihteeriemme olisi täytyntä tämän kokouksen alussa selostaa, mitä hyötyä on ollut näistä kolmesta piiristämme. Idässä emme voi olla amerikkalaisten mukana. Meillä täytyy olla piirijärjestömmme. Antakaamme järjestymisen sen lisäksi tapahtua alueittain tai valtioittain. Eoman'in alustukseen toimeenpanevan kom. ja puolueuvoston valitsemisesta voisi yhtyä.

Hautaniemi: Siltä alueelta, josta olen edustajana, on tehty tämä ehdotus t. p. kom. lakkauttamisesta tälle edustajakokoukselle. Minun tietenk in pitäisi edustaa sitä mielipidettä. Mutta asia on nyt kumminkin niin, että minä en osaa puhua tänän ehdotuksen puolesta sen enempiä kuin mitä oletto nähneet ehdotuksen perusteluissa, sillä itse personallisesti en voi mitenkään yhtyä mielipiteeseen toimeenpanevan komitean lakkauttamisesta ja sitä paitsi uskon, ettei tämä ole sen vaalipiirin yleinen mielipide. Tunnen ja tiedän t. p. kom. puutteellisuuden. Uskon sen puutteellisuuden osaksi poistuvan, jos T. p. kom. valitaan laajemmalta alalta. Sen vuoksi yhdyn siihen mielipiteeseen. Mitä taasen tulee piirikomiteain hajottamiseen, niin olen niiden hajoittamisen kannalla, sillä asiat ovat kehittyneet siihen suuntaan, että ag. työ siirtyy yhä enemmän ag. aluekomiteain huoleksi. Ag. aluekomiteoja on syntynyt melkein kaikkialla pitkin järjestöä, täten syn-

nyttäen aiheettomuuden piirikom. olemiselle. Siis kannatan piirikom. lakkauttamista. Vastustan toimeenpanevan komitean lakkauttamista, vaan että se on valittava laajemmalta alalta.

Merilä: Vastustan piirikom. olemassaoloa, sillä perusteella, etteivät piirikomiteat tuota vastaavaa hyötyä, ainakaan lännellä.

Corby: Piirikomiteat ennallaan, sanovat minun valitsijani, elleimme voi aluejärjestöjä perustaa. — Minä olen toimeenp. kom. kokonaan lakkauttamisen kannalla — koko laitos on jarruttajana, kuin porvarillinen senaatti. Minä tahtoisin teroittaa mielinne, että piirija aluekomiteoistamme on hyötyä. Olosuhteet ovat eri paikoilla pakottaneet perustamaan aluetoimikuntia.

K. Taipale: Oma mielipiteeni on piirikom. säilyttämisen kannalla, mutta pyydän merkitä kantani niiden hajottamisen puolesta, sillä se on valitsijaini enemmistön mielipide.

Rantanen: Meillä tulevat suuret työtaistelut esille, piirisuhteerimme ovat niissä meidän miehiämme. Jäsenistön kasvaessa kulut eivät rasita. Piirijako edelleen ennallaan. Meillä ei ole 3 sosialismia, vaikka onkin 3 piiriä.

Vitikainen: Piti länsipiiriä liian laajana, joten ei piirikomiteat vastaa tarkoitustaan. Luki Astorian osaston mielipitteen, jossa edelleen kannatettiin piirikom. lakkauttamista ja valtiokom. perustamista puolustettiin.

Kalle Mäki: En halua matkia ennen puhuttua. Yhdyn Maloon ja Vitikaiseen.

A. Mäki: Yhtyi edelliseen.

Hedman: Itäpiiri on jo ennestään jaettu 5 agitatorijärjestöön, joilla on aluetoimikuntansa; isommissa kaupungeissa on keskusvirastonsa — joten emme sielläkään ole niin järjestymättömiä. Mutta valtiojärjestöjä valtioiden rajoja silmällä pitäen emme voi perustaa, sillä monessa valtiossa asuu vaan muutamia suomalaisia. Jos val-

tiokomiteat soveltuvat keskivaltioiden ja lännen osalle ei minulla ole vastaan sanomista, jos järjestytään valtiotain tai alueittain. Idässä meidän on täytynyt järjestyä alueittain ainakin.

Partanen: Muutamat osastot siltä alueelta, jota minä edustan, ovat Chicagon osaston kannalla, joka asiasta on päättänyt seuraavaa:

1:si) että s. s. järjestön edustajakokous päättää lopettaa piirikomiteat nykyisessä muodossaan ja että niiden tilalle muodostettakoon aluetoimikuntia, jotka käsittävät pienempiä alueita kuin nykyiset piiritoimikunnat.

2:si) että nämä aluetoimikunnat toimivat agitatsiionityön järjestämisessä järjestöme keskusviraston ohjasten mukaan;

3:si) että aluetoimikuntia muodostettaessa on tarkoin otettava huomioon alueen maantieteellinen asema.

Personallinen mielipiteeni on, että meidän on aina suoritettava korvaus tehdystä työstä, sillä liikkeemme ei perustu armelaisuuteen. Täällä olen havainnut, että keskipiirin toimintaa lähemmin tuntevat henkilöt pitävät piiritoimikuntien pysyttämistä tarpeellisena. Järjestön edun kannalta kehoitan valiokunnan kiinnittämään huomiota jo idän piirissä saavutettuihin tuloksiin tässä kysymyksessä.

Falström: Oli sitä mieltä, että itä- ja keskipiiri pidetään ennallaan, mutta länsipiirikom. lakkautetaan. Toimeenpaneva komitea valittakoon yksin Chicagosta, mutta T. p. kom. päätökset kulkekoot piirikom. kautta.

Rosa Välimäki: huomautti, että annettaisiin puheenvuoroja siitä pyytäneille puolueettomasti eikä vain samoille suunsoittajille.

Wm. Marttila: Eilen jo sanoin mitä ajattelin, sitte ovat ajatustani selvittäneet Mattila ja Malo.

Sandberg: Yhdyn Reivoon, että länsipiiri jaettaisiin.

Virtanen: Kokemuksen perusteilla olen piirikom. säilyttämisen kannalla.

Länsipiirin nähden puolusti jonkunlaisia muutoksia.

Björn: Oli ääneti, seisten paikallaan 3 minuuttia. Loistava "puheenvuoro"-mielenosotus jaaritteluja vastaan.

Suominen: Piti kysymyksen tulleen kokoukseen keskeneräisenä. Sanoi tämän järjestelmän olevan keskeneräisen. Sen vuoksi on se kulettava loppuun. Yhtyi Bomaniin ja Laukkiin, että valitaan yleinen komitea.

Hiibacka: Länsipiiri ei ollut aivan yksimielinen näiden piirijärjestöjen poistamiskysymyksessä, vaikkakin siellä sellainen päätös on syntynyt. Wyomingissa olimme jyrkästi piirikom. säilyttämisen puolella. Meillä Wyomingin valtiossa on 6-vuotinen valtiokomitea; sitä, enempää kuin piirijärjestöämmeäkään, emme Wyomingissa tahdo lakauttaa.

Syrjälä: Sanoi ymmärtävänsä länsipiiriläisten ajatuksen. Se on johtunut sen laajuudesta. Yhtyi Lahden ehdotukseen, että länsipiirille annetaan oikeus hajottaa piirikom. jos haluttaa.

Nuorteva: Kannatan Reivoa, että lännen valtioissa toimitettaisiin piirijako maantieteellisiä seikkoja silmällä pitäen. Jos itäpiiri haluaa säilyttää oman nykyisen piirinsä, mitä tarvitsee meidän sitä vastustaa, vai pitääkö meidän saman kaavan mukaan valaa nämä alueet ylt'ympäri?

Heiskanen: Toimeenp. kom. suhteen yhdyin Bomaniin. Piirikom. suhteen olen niiden säilyttämisen kannalla.

Nokari: Piti Malmin vertausta koneesta järjestöön nähden aivan oikeana. Puolusti piirikom. säilyttämistä. Puolusti lähempää suhtautumista eng. kielisten toimintaan, vaan silti sanoi omat kausalliset laitokset ja järjestöt olevan välttämättömiä.

Boman: Haluan huomauttaa, että on kunkin seudun oma asia, millaisten rajojen sisäpuolelle haluaa alueensa. Kuten Nuorteva sanoi antakaamme itä- ja keskiläisten säi-

lyttää nykyiset piirijärjestöt, jos ne ovat tarpeelliset. Länsipiirissä nyt vasta voi alkaa oikea järjestyminen. Yhtenä piirinä ollen se on ollut liian laaja.

E i s s a n e n : Piirikomit. ovat olleet ehdottomasti välttämättömiä ja jos havaitaan ne edelleen tarpeelliseksi, ne ovat säilytettävät. On hieman hankala koneisto länteläisille nykyinen piirijako. Keskiläiset voivat pyrkiä järjestymään samoin kuin idässä, Minnesotan rauta-alue, Kuparisaari y. m. muodostaen aluejärjestöt.

Keskustelu loppui tähän. Kysymys lykättiin valio-kuntaan.

Otettiin päivällisaloma kello 11.45 ja päätettiin ko-koontua kello 1.

KESKIVIIKON ILTAPÄIVÄN ISTUNTO.

Puhetta johti tov. Kolu.

Ennen työjärjestykseen palaamista ilmoitti puheenjoh-taja, että tänne saapuneen kansallispuolueen luennoitsijan tov. Frank Bohnin ja Minnesota Socialistin toimittaja E. Latimerin jotka haluavat lausua tervehdyksensä tälle kokoukselle, joka hyväksyttiin.

Sen jälkeen tov. Frank Bohn lausui tervehdyksensä jonka Leo Laukki suomensi. Puheessaan sanoi toveri Bohn, että hän, joka on ollut useissa kansalliskonventsio-neissa, on iloinen nähdessään tämän järjestön kokoontu-neena tällaisessa koululaitoksessa, jota puolue kontrolloe-raa ja omistaa. Ne suuntaväittelyt, joista puolueen kes-kuudessa kaikkialla puhutaan, ovat vain terveellisiä puo-lueen edistymiselle, jos ne tehdään toverillisessä hengessä. Me olemme nykyään suuren taistelun pyörteissä ja tähän taisteluun voimme mennä sitä rohkeampina, mitä tietoi-sempää työväenluokka on. Puolueen edistymiselle ovat sangen tärkeitä tällaiset koululaitokset. Lopuksi lausui toveri Bohn toverillisen tervehdyksen ja onnittelunsa suom. tovereille.

Puhe otettiin vastaan suosiosotuksilla.

(En ollut tilaisuudessa olemaan läsnä iltapäivä istunnon ensi minuutteina, joten en tiedä, puhuiko Latimer. Sihteerin muistilpanoissa ei siitä mitään mainita. — Toimittaja.)

Keskipiirin siht. T. Virtanen kehotti Keskip. edustajia neuvotteluun kello 7 illalla.

Siirryttiin työjärjestykseen. Seuraavana oli egitatsionityö yleensä. Se jätettiin keskustelutta valiokunnalle.

Sihteeri luki opistovaliokunnan lausunnon Opistosta.

Sihteerin sitä lukiessa ilmoitti joku kokoukselle, että Opiston ohi menevällä rautatiellä juuri Opiston kohdalla oli tapahtunut junaonnettomuus. Edustajat juoksivat ulos luullen siellä tarvittavan apua.

Onnettomuus oli johtunut siitä, että vaihde oli jätetty auki. Matkustajajuna syöksyi toisilla raiteilla olevien tavaravaunujen päälle murskaten niitä. Veturi suistui radalta ja lämmittäjä taittoi jalkansa hypätessään veturista.

Noin puolen tunnin keskeytyksen jälkeen pääsi kokous alkamaan. Boman huomautti, että edellä sattunut edustajain päätön ryntäminen kokoushuoneesta osottaa järjestysmiesten tarpeellisuuden. Järjestysmiehiksi valittiin Virtanen ja Broman.

Sihteeri luki uudelleen opistovaliokunnan laatimat ponnet. Ne käytiin läpi kohta kohdalta ja hyväksyttiin muuten paitsi se kohta, joka koski oppilaiden puolueeseen kuulumista. Toimitetussa äänestyksessä kokouksen valtava enemmistö päätti, että oppilaiden opistolle pääsyehdoksi asetetaan puolueeseen kuuluminen.

Partanen ilmoitti eroavan mielipiteensä stipendien myöntämistä koskevasta kohdasta ja ilmoitti jättävänsä kirjallisen vastalauseen verotusta koskevaan kohtaan, johon pari muuta edustajaa yhtyi.

AGITATIONITYÖ NAISTEN KESKUUDESSA.

Sihteeri luki naisten neuvottelukokouksen lausunnon, jonka jälkeen asia keskustelutta jätettiin valiokunnalle.

NUORISOLIIKE.

Luettiin alustusten ponnat, niiden joukossa Indianapolin konvontsionin päätös.

Keskustelu:

Sandberg: Meidän on tehtävä työtä nuorison keskuudessa vastapainoksi partiopoikaliikkeelle. Ja siinä työssä on meidän yhdyttävä toiskielisiin.

Annala: Yhtyi kansalliskonventionin ponsiin ja piti nuorisoliikettä muutoin tarpeellisena, mutta epäili että se hajoittaa.

Lehto: On otettava huomioon, mistä nuorisoliike on saanut alkunsa toiskielisten keskuudessa. Heidän jäsenistönsä muodostuu suureksi osaksi iäkkäämmistä ihmisistä, mutta he ovat huomanneet esim. suom. keskuudessa olevan paljon nuorisoa ja siitä on johtunut, että he ovat ryhtyneet toimenpiteisiin nuorison mukaan saamiseksi, joka onkin tarpeellinen heidän keskuudessaan, mutta suom. kesken ovat erityiset toimenpiteet tarpeettomia.

Äänestettiin puhevuorojen rajottamisesta yhteen minuuttiin ja 18 äänellä 12 vastaan päätettiin rajottaa.

Nuorteva: Selosti, että nuorisoliitot tulevat olemaan ulkopuolella osastojen.

Corby: Vastustan nuorisoliittoja. Ne vain hajottavat. Niiden perustaminen olisi harha-askel.

Lindström: Nuorisoliitot ovat syntyneet toiskielisten taholta, kun ei sosialistipuolueessa ollut nuorisoa. Nuorisoliittoja käytetään nuorison mukaan saamiseksi. Suomalaisen ei liene aivan välttämätöntä niitä perustaa, koska meillä on nuorisoa muutenkin.

Boman: Kieltäydyn puhevuorosta, koska puhe aika rajotettiin liian lyhyeksi. Panen vastalauseen sellaista menettelyä vastaan.

Rantanen: Tahdon terottaa valiokunnan huomioon, että ottaisi tämän asian tärkeyden tarkasti pohdittavakseen.

Laukki: Toi esille, että nuorisoliikettä on jo tois-kielisten keskuudessa. Toimeenpaneva komitea velvotettakoon ottamaan selkoa niistä sosialistisista nuorisoliitoista ja keskusjärjestöistä, joita on olemassa ja selostamaan niitä lähimmässä tulevaisuudessa järjestöme tietoon.

Hedman: En kannata karsinoita. Nuoriso-osastot eivät ole tarpeellisia ainakaan suom. keskuudessa.

Mattila: Jos nuoriso-osastoja perustetaan, niin yhtä hyvällä syyllä pitäisi perustaa vanhuudenosastoja.

A. Mäki: Kannatan kansalliskonventionin ponsia.

Malo: Kannatan nuoriso-osastojen perustamista.

Fast ja Vitikainen yhtyivät Laukkiin ja Rantaseen.

Rissanen: Kannatti nuorisoliikettä.

Merikanto: Englanninkielisten keskuudessa pidän nuoriso-osastot tarpeellisina, mutta en suomalaisten.

Vehteri: Järjestön on merkittävä tässä kokouksessa kantansa tähän kysymykseen nähden. Laukkiin ja Nuortevaan yhdyn.

Nokari: Yhdyn kansalliskonventionin ponteen ja Laukin lisäehdotukseen.

Juntunen: Yhdyn kansalliskonventionin ponteen ja Laukkiin.

Koski: Samoin.

Fallström: Yhdyn kaikkiin edellisiin (naurua).

Lahti: Kyllä nuoriso-osastot ovat tarpeellisia suomalaistenkin keskuudessa.

Corby: Minä vastustan nuorisoliittoa ankarasti (naurua).

Suominen: Ehdotan keskustelun lopettamista, koskei kellään ole mitään unta sanottavaa.

Keskustelu lopetettiin ja asia lähetettiin agitationiva-
liokuntaan ottamalla huomioon kansalliskonventionin ja
Laukin kanta.

Seuraava työjärjestyksessä oli:

LASTEN OPETUS.

Tehtiin ehdotus puhevuorojen rajottamisesta. 24 ää-
nellä 7 vastaan hylättiin rajotus. Tehtiin muistutus ää-
nestystä vastaan. Toimitettiin uusi äänestys. Tulos: 21
äänellä 8 vastaan hylättiin rajotus.

Sihteeri luki länsipiirin edustajakokouksen asiasta laa-
timan ponnin, jossa kehoitettiin panemaan huomiota ja
edistämään lasten opetusta.

Laukki: Luki Hancockin edustajakokouksen laa-
timat ponnit. Niitä ei ole toteutettu. Toimeenpaneva
komitea ei ole tehnyt, mitä sen tehtäväksi Hancockin ko-
kous jäti. Miksi ei, sitä en tiedä. Mutta toisella taholla
on ryhdytty hommaan, nimittäin opistolla. Opistolla suun-
nitellaan oppikirjoja ja opettajia, siellä myöskin valmis-
tetaan. Sellaisia opiston valmistamia opettajia on jo toi-
messa. Velvotettakoon toimeenpaneva komitea toimimaan
niin, että agitaattorit y. m. panevat enemmän painoa lasten
opettamisen edistämiseksi.

Sirola: Opistolla on parina vuotena ollut yhtenä
aineena opetusoppi. On opetettu kesäkoulujen ja sunnun-
taikoulujen opettajiksi. Mutta oppikirjojen puute on vai-
vannut. Suomessa ilmestyvästä Ihanne-lehdestä voisivat
opettajat ottaa kertomuksia y. m. Spargon kirjoittama
kirja, jota parailaan suomennetaan, on enemmän herras-
lapsille kuin työväen lapsille. Olen itse kokeillut aineksia
opetusopiksi.

Otettiin kahviloma.

Wesley: Mikäli Minneapolissa tunnetaan kesäkou-
lutoimintaa, on se ollut liian teoreettista. Opetus olisi saa-
tava havainnollisemmaksi ja toivottavasti Opisto täyttää
sen tarpeen.

Corpy: Sanoi suomalaisten lasten vielä olevan alvan porvarillisia, syystä että opetus on sitä. Olisi toimitettava sosialististen koulujen edistämiseksi.

Vehteri: Päätös, joka viime edustajakokouksessa tehtiin, on jäänyt toimeenpanematta. Täällä on käsitetty tämä kouluhomma ainoastaan kesäkouluksi, mutta yhtä paljon olisi painostettava sunnuntaikoulua. Mikäli niitä on kokeiltu, ovat ne tuottaneet hyviä tuloksia. Ehdotan valio-kunnalle, että piiri- ja aluejärjestöt perustavat ihanneliit-toja ja valvovat niitten toimintaa.

Nokari: Yhtyi Vehterlin.

Björn: Yhtyi viime edustajakokouksen päätökseen.

Merikanto samoin.

Malm: Alkuunpanevaa voimaa toivon. Olen kou-lujen kannalla.

Hautaniemi: Kannatan koulujen perustamista.

Pasanen: Emme voi pakoittaa kesäkouluja, kun löytyy seutuja, joissa ei ole lapsia. Suuremmilla paikkakun-nilla perustettakoon niitä. Lapset kaipaavat lepoa kesäaikana. Kolme päivää viikossa on tarpeeksi jaettuna vanhempain ja nuorempain oppilaiden kesken. Sunnuntaikoulut katsot käy-tännöllisemmiksi.

Vitikainen: Olen sitä mieltä, että kesäkouluja-kin perustetaan kaikkialla. Opettajat valvokoot, etteivät lapset rasitu.

Malo: Yhdyn edellisiin.

Mäki: Yhtyi Vehteriin ja kirjojen suhteen oli Mä-kelän valmistaman oppikirjan kannalla.

Taipale: Yhdyn edellisiin ja tahdon muistuttaa, että piirikomitea ainakin lännellä on jo kehottanut osas-toja kouluja perustamaan. Oppikirjoista on suuri puute ja on se otettava huomioon.

Heiskanen: Kertoi, että ovat keskipiirissä koet-taneet kehoittaa osastoja, mutta ne eivät ole mitään teh-neet. Ehdotti osastoja erotettavaksi puolueesta, jotka eivät perusta lasten kouluja.

Tenhunen, Huttunen ja Viita yhtyivät edelliisiin.

Sandberg: Ihmettelen, että Pasanen on pessimisti kesäkouluhin. Minulla on kokemusta, että kesällä, retkillä luonnossa, voi sangen helposti kasvattaa lapsiin luokkahenkeä.

Laukki: esitti havainto-opetuksen käytännöllisyyttä ja sanoi Opistolla pian voitavan ottaa käytäntöön havaintovälineiden välittämisen osastoille.

Jätettiin valiokunnalle.

SUHTAUTUMINEN ENGLANNINKIELISIIN.

Vehteri luki alustuksensa.

Keskustelu.

Malo: Meillä on vielä omassa kansallisuudessamme paljon valistamista enmekä ole paljonkaan edellä eng. kielisistä. Ne kehumiset, joita toiskielisten puolelta on meistä annettu, lienevät enempi kirjallista laatua. Emme tarvitse mielestäni mitään erikoista päätöstä tehdä.

Heiskanen: Piti suomalaisen väestön herätystä toiskielisiin nähden vähemmän suurena. Omia kokemuksiaan kirjallisuuden levittäjänä toi esille, mutta sanoi ei niistä olleen suuria tuloksia. Nykyään on yhteistoiminta vilkkaammassa käynnissä. Ei uskonut olevan syytä erityistä alkutoimintaa tehdä.

Mattila: Tämä kysymys olisi ollut yhdistettävä kysymykseen: Agit. työ yleensä. Mutta kun kysymys on kerran esillä ehdotan päätettäväksi seuraavaa: (luki toisessa paikassa olevan pontensa.)

Äänestettiin keskustelun jatkamisesta ja 18—10 vastaan päätettiin jatkaa.

Juntunen: Yhtyi Maloon.

Boman: Minusta nähden tämä asia olisi esitettävä hiukan toiselta kannalta kuin alussa ja Mattila huomautti-kin jo siitä ja siksi yhdyin häneen siinä, mutta sen lisäksi ehdotan, että osastoissa otetaan erikoisesti huoleksi englan-

ninkielen oppiminen. Osumme harhaan, jos lähdemme englanninkielisiä opastamaan.

Falström: Kehoitän toiskielisten keskuudessa toimimaan kirjallisuuden ja lehdistön avulla, ottamalla osoteita ja lähettämällä sanomalehtiä.

Nokari: Olisikohan tämä lakipykälä nyt tänne p. kirjaan pantava, koska me nyt jo kaikkialla olemme siihen suuntaan toimittu. Sanomalehtien perustamisessa epäönistutaan, jos niitä perustetaan pienillä pääomilla. Toimitakoon kaikkialla niin paljon kuin mahdollista yhdessä eng. kielisten kanssa.

Hedman: ehdotti kiinteää yhteistoimintaa toiskielisten kanssa. Toi esimerkkejä paikkakunnaltaan, jossa yhteisesti piirittään jaettiin lentolehtiä. Järjestetään yhteisiä huveja ja käytetään englannin kielisiä puhujia. Kehoitti selostuksen antamiseen toiskielisille suomalaisten toiminnasta, sanomalehtiraporttien muodossa. Uakoi niiden voivan edullisesti vaikuttaa.

Laukki: Tov. Hedman vastasi niihin toivomuksiin, mitä kans. konventsioonissa eng. kielisten taholta toivottiin. On erehdyttävää lähteä liian paljon meidän taholtamme agiteeraamaan englanninkielisiä. Mutta sen sijaan on selvitettävä englanninkielisille tovereille meidän järjestymisruotoamme ja menettelytapojamme. Ehdotan hyväksyttäväsi seuraavan ponnen: (ponsi toisessa paikassa).

W. Mäki: Ei pitänyt toiskielisten opettamisesta, mutta yhtyi Hedmanniin käytännöllisissä toimenpiteissä.

Björn: Paikkakunnalla, josta olen, on suomalaisten toimesta saanut alkunsa osaston perustaminen muunkielisten keskuudessa.

Merikanto: Piti välttämättömänä agit. tekemisen toiskielisten keskuudessa, ainakin Pennsylvaniassa ja toisille, että he ovat aluetoim. toimesta pitäneet eri kielisiä puhujia.

Se on kyllä kallista, mutta lakkotapauksissa on esiintynyt sen välttämättömyys.

Vilja: yhtyi Mattilaan ja Laukkiin.

North: Samoin.

Taipale: Wyo. valtiossa on agiteerattu englanninkielisille ja on saatu 10 eng. yhtymään osastoon ja nyt eivät he taivu perustamaan omaa osastoa ja nyt ovat he vaivana suomalaisille. Yhdyn Laukkiin ja Mattilaan.

Lindström: yhtyi Mattilaan ja Laukkiin ja vielä Hedmaniin.

Fast: Asetun idän piirin edustajakokouksen päätöksen kannalle. Englanninkielen oppimiseksi on myöskin tehtävä työtä.

Huttunen: Vuoristovaltioissa olisi tehtävä agitationia puhujan avulla, joka voi käyttää vähintään kahta tai kolmea kieltä. Olisi edullinen useamman kielisten lentolehtien jakaminen.

Hiibacka: Yhdyn lyhyesti Laukkiin, Hedmaniin ja Mattilaan. Mutta olen sillä kannalla, että meidän on myöskin herätettävä englanninkielisiä, sillä monin paikoin ei saada muutoin vaalilistaa.

Puheenjohtaja luki Mattilan, Hedmanin ja Bomanin esitykset ja kehoitti yhtymään niihin, ellei ole uutta sanottavaa.

A. Mäki, Hautaniemi, Rissanen yhtyivät ponsiin.

Lehto: yhtyi Hedmaniin ja Laukkiin.

Saarinen: Yhtyi ponsiin.

Sandberg: Yhdyn Laukkiin.

Pasanen: Two Harborissa on ryhdytty toimimaan rinnan eng. kanssa ja se on tuottanut hyviä tuloksia.

Broman: Tässä kohden on piirikomitea juuri tarpeellinen. Jos saataisiin toiskielisten keskuuteen hyvä suom. agitaattori, joka osaisi hyvästi eng. kieltä, niin varmasti saataisiin hyviä tuloksia.

Boman: Suomalaiset yhteisiin komiteoihin valitut jäsenet eivät monastikaan täytä velvollisuuksiaan. Siksi niitä on siihen pakotettava.

Vehteri: lausui alustuksensa puolesta, jos toiskielisellä toiminnalla on jotain merkitystä, on meidän tehtävä

työtä saadaksemme koneiston toimintaan. Toi esimerkin siitä, mitenkä sieltä tahoilta toiskielinen virasto on leväperäinen toiminnassaan. Vastasi Malolle, ettei siellä olla mahdottomia, vaan käytännöllisen toiminnan kannalla.

Virtanen: Ehdotti käytännölliseen toimintaan toiskielisten kesken yhtymällä keskuskomiteoihin.

Eiivo: Yhtyi edellisiin.

Keskustelu tästä asiasta lopetettiin ja lähetettiin valio-kuntaan.

Corby teki muistuksen, ettei hän saanut käyttää asiasta puheenvuoroa, vaikka pyysi. Myönnettiin Corbylle puheenvuoro, jossa ei kuitenkaan ilmennyt mitään uutta.

Seuraavana työpöytäjärjestyksessä oli

VEROTUS.

Luettiin alustuksia ja alustusten ponsia.

Laukki: ilmoitti, että kansalliskonventionissa oli päätetty myöntää vieraskielisille järjestöille 50 prosentin alennus veroista.

Eiivo: Yhdyn Partasen ponsien ensimmäiseen osaan.

Nokari: Olen vappumerkkien laittamisen kannalla ottaen huomioon, että ne ovat huomiota herättäviä. Ashtabulan ja Harborin osastot ehdottavat, että perheellä olisi yksi jäsenkirja niin, että mies ja vaimo tulisivat juttuun yhdellä verolla. Olen sitä mieltä, että yhteinen perhekortti olisi käytännöllinen.

Merikanto. On tuotu esiin syytä, miksi naiset olisi vapautettava veroista. Me kyllä toivomme, että naiset tulisivat mukaan, mutta perheellisille tulee verojen maksaminen liian raskaaksi.

Helske: Berkeleyn osasto oli Partasen kannalla, mutta vappumerkkien suhteen ei minulla ole mitään evästyksiä.

Huttunen: Yhdyn Partaseen sekä niihin, jotka puolustavat perheellisten naisten verovapautta.

Hedman: Olen sitä mieltä, että meillä ei ole oikeutta poiketa kansalliskonventionin päätöksestä, vaikka kyllä omasta puolestani kannattaisin yhteistä jäsenkorttia.

Partanen: Tätä verotuskysymystä ei voida oikeastaan päättää lopullisesti täällä. Siksi olenkin tämän esittänyt annettavaksi toimeenpanevalle komitealle edelleen kehitettäväksi.

Viinikainen: Yhtyi Partaseen.

Mattila: En hyväksy vappumerkkejä, sillä niillä hyödytetään ainoastaan tehtailijoita. Vastustan toimeenpanevan komitean omavaltaisuutta.

Lehto: Vappumerkkien suhteen vaadin yhtäläistytämistä tai muuten ne ovat lakkautettavat. Yhdyn Partaseen.

V. Mäki ja North yhtyivät Partaseen.

Pasanen: Two Harborin osasto oli naisten veroista vapauttamisen kannalla.

Marttila: Yhdyn Partaseen.

Koski: Kaiketi suomalainen s. s. järjestö voi vapauttaa naiset ainakin suomalaisesta agitationiverosta. Yhdyn muuten Partaseen.

Sandberg: Esitti Woodlandin Wash osaston evästyksen, jossa vaadittiin miehelle ja vaimolle yhteistä veroa. Yhtyi Partasen alustukseen.

Broman: Vastustan naisten verovapautta. Mutta puolueen säännöthän myöntävät verovapautta työttömyyden, sairauden ja maksukyvyttömyyden takia. Vappumerkkien laittamista suomalaisen järjestön taholta vastustan.

Corby: Yhdyn puoltamaan naisten verovapautta.

Hiibacka: Ehdotan, että perheelliset naiset vapautetaan ylimääräisistä veroista.

Björn: En kannata vappumerkkien myyntiä.

Taipale: Yhdyn Hiibackaan.

Juntunen: Olen naisten veroista vapauttamisen puolella.

A. Mäki: Yhdyn Hiibackaan.

Virtanen: Luulen, että syntyy kapina, jos naiset vapautetaan veroistaan.

Viita: Yhdyn Virtaseen. Naisten veroista vapauttaminen voi synnyttää kaoksen.

Pasanen: Minulla ei ole mitään sitä vastaan, että näimisissä olevat naiset vapautetaan veroista, sillä miehiinhän se kohdistuu, jos niin tapahtuu.

Falström: Kaikille samallaiset velvollisuudet ja samallaiset oikeudet. Ei mitään helpotusta.

Helske: Pidän liian raskaana nykyiset verot perheellisille.

Laukki: Se selkkaus, mikä veromerkkien ostamisessa on ollut, on johtunut siitä, että muutamat valtioverastot ovat pakottaneet vieraskieliset järjestöt ostamaan veromerkkinsä suoraan heiltä. Tämä asia nyt kuitenkin on korjattu siten, että kaikki vieraskieliset järjestöt saavat ostaa suoraan veromerkkinsä kielenkääntäjäsihteerinsä kautta.

Tämän keskustelun tapahduttua lykättiin verotuskysymys valiokuntaan.

Seuraavana oli

SAANTOKYSYMYKS.

Se lykättiin keskustelutta valiokuntaan

HAALIT JA KESKINAINEN AVUSTUS.

kysymyksestä lausui alustukseksi

Partanen: Meillä on liian paljon haalisocialismia. Se tahtoo viedä osastoista kaiken vakavamman työn hunningoille. Ehdotan, että haalikuumeelle pitäisi asettaa jonkunlaisia rajoja. Ehdotan, että valiokunta ottaisi pohtiakseen tätä kysymystä.

Rissanen: Minä arvelen, että tästä on tarpeetonta keskustella. Tuskinpa meillä on enää montakaan paikkaa, jossa ei olisi haalia. Sitä paitsi meillä on ennen tehtyjä päätöksiä, jotka riittävät vastaisuudessakin.

Viita: Huomautan, että meillä on Hancockin kokouksen päätös, joka on hyvä, kunhan vain valvotaan, että se tulee noudatetuksi.

Kysymys lykättiin valiokuntaan.

Boman: Ehdotti, että lopetettaisi istunto, koska järjestävä valiokunta ei ole ehtinyt järjestää seuraavaa työpöytäjärjestyksessä olevaa kysymystä. Samalla huomautti, että seuraavana päivänä on Opiston yhtiökokous ja kehoitti jo kaista edustajaa olemaan saapuvilla.

Ehdotettiin ilta-istunnon pitämistä.

Äänestyksessä 34 äänellä 12 vastaan päätettiin, ettei pidetä ilta-istuntoa. 37 äänellä 5 vastaan hyväksyttiin, että seuraavana päivänä ei pidetä kokousta, koska silloin on Opiston yhtiökokous.

Istunto lopetettiin kello 6.

KUODES KOKOUSPÄIVÄ (perjantai).

Kokous alkoi kello 9. Puheenjohtajaksi ryhtyi Boman. Toimitettiin nimihuuto. Poissa olivat Boosa Välimäki ja Nuorteva, jotka saapuivat muutaman minuutin jälkeen.

Työpöytäjärjestyksessä oli

SANOMALEHTIKYSYMYS.

Ensimmäinen kohta siitä oli kustannusyhtiöiden yhdistäminen.

Luettiin asiaa koskevien alustusten ponnet.

Koska sanomalehtimiesten neuvottelukokous ei vielä ollut valmis esittämään työnsä tuloksia, esitti agitationivaliokunta muutamia päätösehdotuksiaan (sihteerien muistio-panoista ei näy mitään). Toimittajan muistutus) jotka hyväksyttiin.

Tämän jälkeen luettiin sanomalehtimiesten neuvottelukokouksen laatimat ehdotukset.

Malo: ilmoitti, että länsipiirin edustajakokous ehdottaa, että valittaisi jonkunlainen yhteinen johtokunta, joka pitäisi silmällä kaikkia kustannusyhtiöitä.

Reivo: Onko toimeenpaneva komitea ottanut selvää, sallisiko laki kustannusyhtiömme yhdistettäväksi. Kun komitea kerran on käynyt laatimaan alustuksia, olisi sen tättäkin seikkaa pitänyt tiedustaa.

Kolu: Silloin kun huomattiin lehdissä тов. Partasen

ylimalkainen alustus ruvettiin ottamaan asiasta lähempää selvää. Kirjoitin siitä asiasta Työmiehessä. Kyselin sitä asiaa muutamilta lakimiehiltä, jotka sanoivat yhdistymisen olevan mahdollista, jos ne haluaisivat trustiutua yhdeksi kustannusyhtiöksi, jolleivät ne jaa voitto-osingotta.

Viita: Tälle kysymykselle tämä kokous ei voi paljon mitään. Kilpailu liikkeidemme kesken ei ole ilmennyt kovinkaan pitkälle menevänä. On hankaluuksia, jotka puhuvat yhdistämistä vastaan. Lehdillä täytyy kuitenkin olla omat johtokuntansa. Ja minkälainen komitea olisi se kaikkien yhteinen? Ehdotan koko kysymyksen (yhdist. kysymys) valiokunnalle ilman muuta (hyvä huntoja).

Asian käsittelyä päätettiin 27 äänellä 12 vastaan jatkaa lähettämättä valiokuntaan.

Marttila: Oli sitä mieltä, että valittaisiin erityinen johtokunta, joka kontrolloeraa näitä eri kustannusyhtiöitä.

Huttunen: Yhdyn siihen, että valitaan se "jyrykomitea", joka on kaikkien johtokuntien yläpuolella.

Reivo: Minä luulen, että periaatteellisesti tämä asia on valmis. Mutta käytännöllisesti tämä on vaikea. Täällä ovat vetäneet sanomalehtimiehet verkon kysymyksen päälle, ettei näkyisi heidän vehkelynsä. Moitin Työmiehen menettelyä julkaisuihin nähden, ja luulen, ettei Työmies alistu mihinkään sovitteluihin.

Marttila: Keskustellaan yhdistämisestä ja julkaisuista yhtäaikaa.

Ei päätöstä.

Hedman: Springfieldin osaston päätös on liikiptäin sama kuin sanomalehtimiesten sillä lisäyksellä, että lehtien kesken pitää järjestää yhteisosto ja julkaisuista, että kukin kustantaa vain yhden.

(Springfieldin, Mass. s. s. osaston evästys on):

Sanomalehtiyhtiöt ovat pidettävät eri yhtiöinä, mutta säännöllinen yhteistoiminta on järjestettävä niitten välille.

1:si Järjestämällä yhteisoston kaikkiin niihin tava-

roihin ja koneisiin nähden joita yhteisostojen kautta saa halvemmalla.

2:si. Aikakausjulkaisut on järjestettävä ehdottomasti niin, että jokainen yhtiö julkaisee aina erilaisia julkaisuja eikä samanlaisia toisten kiusaksi.

Samana tapaa on noudatettava kirjojen kustannuksiin nähden.

Partanen : Täällä on lausuttu lakimiesten lausuntoja, johonka meidän täytyy luottaa. Meidän on mahdoton nyt tällä hetkellä liittää yhteen näitä kustannusyhtiöitä. Ainoa, minkä voimme tehdä, on toimia siihen suuntaan, että eri osastoilla olevat osakkeet saadaan järjestön kustustoitumiston omaisuudeksi ja tämän saavutettua tehdä lopullinen liikkeiden yhdistäminen.

Malm: Kenoshan, Wis., os. tahtoo sanoa minun suuni kautta: Yhtiöt edelleen eri yhtiöinä, osastot lunastavat kaikki osakkeet, järjestölle annetaan kontrollivalta, kirjojen kustannuksessa yhteistoiminta.

Lahti: En voi uskoa olevan kylliksi käytännöllistä hyötyä eri kustannusyhtiöiden yhdistämisestä. Toivon, että tästä otettaisiin ensin tarkat laskelmat, ennen kuin yhdistämissuuhin ryhdytään.

Lindström: En vastusta yhdistymistä periaatteena, vaan en näe yks kaks sitä mahdolliseksi. Yhdyn t. p. komitean alustukseen, että järjestö saa omistuksen kautta vallan. Järjestöllä täytyy olla valta lehtien toimittamiseen. Piireillä tulisi olla valta puuttua lehtien toimintatapaankin. On seurattava sitä tietä, mitä Partanen alustuksessaan on viitoittanut, on suunnitelmaa kehitettävä.

Nuorteva: Sanomalehtimiesten kokouksessa oltiin sitä mieltä, että nämä toimenpiteet, mitä kustannusyhtiöiden taholta on jo yhdistymiseen nähden tehty, johtavat yhdistymiseen. Nykyään vielä ovat k. y. siinä asemassa, ettei yhdistyminen laajemmassa merkityksessä voi tulla kysymykseen, sen tähden kun k. y. eivät ole taloudellisesti riippumattomia, joten järjestö saisi ison sopian niskaansa,

jos se ottaisi ehdottoman kontrollin lehtien yli. Ehdotan, että kokous tunnustaa lehtien yhdistymisen periaatteessa ja että kokous velvoittaa eri k. y. sopimaan julkaisujen y. m. välillä. Vielä kertoi puhuja, että lehtien toimitukset ovat tehneet sopimuksia keskenään jotka vaikuttavat edullisesti lehdillemme.

Katso lähemmin päätösehdotuksia.

Saarinen: Yhtyi Partaseen.

Nikula: Kertoi yhtiöiden taloud. hoitajain kokouksesta. Luki siellä tehdyn päätöksen kirjojen kustantamisesta, asiamiestoimesta, ilmoitushinnoista, paperin ostosta, joulukorttien yhteisostosta, stereotyypikoneen hankkimisesta, kirjojen yhteisostosta y. m. (Katso Nikul. alust.)

A. Mäki: Minä yhdyin yksinkertaisesti Partaseen. Koetetaan aijetta kehittää.

Helske: Piti yhdistymisestä olevan käytännöllistä hyötyä. Periaatteessa yhdyin Partaseen.

Malo: Minä myös yhdyin Partaseen. On sanottu, että meillä ei ole syytä yhdistää yhtiötämme; syitä kyllä on viljavasti.

Kolu: Yhdyin Nuortevaan. Pyydän saada lukea kokoukselle seuraavan lausunnon:

(Katso päätösehdotuksia.)

Rantanen: Lausui kantansa, että yleensä ollaan lehtien yhdistämisen puolella. Ei panna näitä sanomalehti päätöksiä pöytäkirjaan ennen kuin ne ensin tarkastetaan.

Broman: Yhtyminen on hyvä.

Corby: Yhdyin Koluun.

Merikanto: Yhdyin Partaseen.

Nokari: Yhdistymisestä on hyötyä.

Annala: En ymmärrä Kolan esitystä. Minä en hyväksy Kolan kalikkavaliokuntaa. Hallintovalta täytyy olla kullakin itsellään, joskin yhtiöt joissakin kohden voivat toimia yhdessä.

Merilä: Kannatan yhdistymistä.

Fast: Nuorteva puhui viisaasti. Ei valita erityistä kalikkavaliokuntaa. Annetaan kontrollivalta sille puolue-

neuvostolle, joka täällä vielä mahdollisesti tullaan valitsemaan.

Juntunen: Ylijohto on saatava järjestölle.

Lehto: Tätä asiaa kehitettäköön. Pääasiassa yhdyn Nuortevaan.

Vehteri: Kannatan kontrollivaliokunnan valitsemista.

Sandberg: Yhdyn Partaseen.

Björn: Asia on hyvä periaatteessa.

Hiibacka: Yhdyn Nuortevaan.

Määttäjä: Minä tietysti yhdyn periaatteessa siihen, että saadaan yhdistys toteutumaan, Nuortevaan läheisissä toimenpiteissä ja julkaisujen kustantamisesta, että nyt heti niiden kustannukseen saadaan kontrolli. Ellei t. p. k. voi ulottaa vaikutustaan tälle alalle, valittakoon erityinen sanomal. neuvosto.

Suominen: Yhdyn k. y. kokouksen ponteen. Siinä hyväksyttiin asia periaatteessa sekä käytännössä. Olen sitä mieltä, että julkaisuihin nähden otetaan se päätös, minkä edustajakokous päättää, sillä siitä ei ole olemassa mitään päätöstä vielä. Yhdyn muuten Nuortevaan.

Nuorteva: Luki laatimansa ponnien liikkeiden yhdistämisestä ja ensimmäisistä toimenpiteistä siihen suuntaan, (samaa suuntaan käytti ennemmin puheenvuoronsa).

Taipale: Yhdyn Nuortevaan.

Nikula: Yhdyn Nuortevaan.

V. Mäki: Voin yhtyä Nuortevan ponteen.

Kolu: Pidän kokouksella olevan oikeuden valita tahi alistaa yleisäänestyksellä valittavaksi komitea, joka valvoo k. y. toimintaa.

Lehto: Kysyi, mikä mahdollisuus tämän k. y. päätöksen perusteella on syntyä uusia puoluelehtiä.

Partanen: Esitystäni on kannatettu. Se on saman suuntainen kuin Nuortevan.

Keskustelu pidettiin riittävänä ja rajotettiin puhevuorot.

Ojala : Meidän osastomme ei halua hallinnon keskittämistä määrättyyn pisteeseen, vaikkakin toivoo yhteistoimintaa. Sen vuoksi — peljäten diktaattorivaltaa — minä vastustan Kolun ehdotusta koplakunnan valitsemisesta.

Asia lähetettiin sanomal valiokuntaan (vain yhdistymiskysymys).

Seuraavana oli

KIRJOJEN KUSTANTAMINEN JA TILAPÄISJULKAISUT.

Luettiin kysymyksestä esitetyt ponnet.

Nikula : Kertoi K. Y. edustajain kokouksessa tehdyn päätöksen, jossa päätetään ottaa yksi julkaisu, jota painetaan niin paljon, kuin kukin k. y. voi myydä, joka tulee painettavaksi yhdessä paikassa. Itse oli sitä mieltä, että julkaisut rajotettaisiin yhteen.

Suominen : Jatkoksi Nikulaan, sanon, että Raivaajassa luulen suostuttavan Nikulan ehdotukseen, saas nähdä, mitä Työmies sanoo.

Nummivuori : Liikeemme ovat määrätyn kehityksen tuloksia. Työmies Kust. yhtiö on ollut ensimmäinen ja luonnollisesti päässyt kauimmas. Tilap. julkaisuista — säästämme paljon, jos kustannamme julkaisun yhdessä paikassa, mutta haluan muistuttaa mitä Nikula sanoi, että tappiokseen ei näitä kukaan halua julkaista. Niiden julk. leviämisalaa on laaja. Raivaajan ja kaikkien leviää ympäri maan. Minä kysyn: Saavatko yhtiöt esim. 20,000 kappaleen tilap. julk. yhteisestä kustannuksesta niin paljon voittoa kuin erikseen kustannettuna?

Broman : Yhtiö sanomalehtimiesten ja taloudenhoitajain yhteiseen suunnitelmaan. Arveli, lienevätkö k. y. siinä asemassa, että tämä päätös voidaan panna käytäntöön.

Corby : Piti luonnollisena Nummivuoren lausumaa ajatusta julkaisuista. Julkaisujen rajoittamista yhteen piti tarpeellisena, sillä julkaisut tulevat arvokkaampia, kun niitä vähennetään.

Sandberg: Jos julkaisuja on yksi ja arvokas, ostaa sen jokainen, sitä vastoin kuin taas neljää julkaisua huonosti toimitettuna ei viitsi ostaa kukaan.

Partanen astui puheenjohtajaksi.

Reivo: Myönnän, niin vastenmielistä kun se onkin, että Nummivuoren puheessa on paljon perää, sillä on totta, että se tuottaa enemmän hyötyä kustannusyhtiöille, kun julkaisuja on useampia. Julkaisut ovat kyllä ala-arvoisia, kun niitä näin tulvii. Joten sen vuoksi olisi niitä rajoitettava, jos se on mahdollista.

A. Mäki: Valitsijani ovat yhden julkaisun puolella. Lopetetaan kilpailu niiden kustantamisessa.

Puheenvuorot rajotettiin.

Viita: Duluthissa ovat julkaisujen rajottamisen puolella. Piti edullisena postitukseenkin nähden, kun julkaisut rajotetaan yhteen. Hancockin kokouksen päätöstä on tiukennettava, sillä ei viitsi lukea kaikkea sitä roskaa, mitä näissä julkaisuissa on.

Pasanen: Two Harbors'in osasto haluaa rajottaa julkaisujen tulvinnan. Ei pidetä enää puolueihmisenäkään, joka ei osta kolmea neljää julkaisua. Miten nyt ratkaisemme julkaisuajan kaikille yhtiöille? Voisimme niinkin, että 2 yhtiötä kustantaisi julkaisunsa keväällä, toiset 2 joulun tienoilla. — Suuria teoksia pitäisi mielestäni julkaista vihkottain, sillä isoja teoksia eivät toverimme jaksa ostaa hintojen ollessa kappale \$2.00—\$3.50.

Vitikainen: Ehdottomasti yhdyt niihin, jotka ehdottavat julkaisujen rajottamista.

Kolu: Julkaisujen kustantamisen järjestämisestä, yhtiömme voivat neuvotella ajasta y. m. — Jos esim. joulukirjallisuutemme, mitä niitä oli, olisi kustannettu yhdessä paikassa, sidottu yksiin kansiin, ei hinnaksi olisi kukaan rohjennut asettaa \$1.35, kuten ne erillään viimein yhteensä maksoivat.

Hellman: Yhdyt siihen mielipiteeseen, että julkaisuja on rajoitettava.

Eyynänen: Sieltä, josta tulen, ollaan Hancockin

ed. kok. päätöksen kannalla. Se on vain pantava voimaan.

Määttälikä: Kannatan sitä ajatusta, että on perustettava eri aikakauslehti, joka ilmestyy kuukausittain, niin että se ilmestyy yhdessä paikassa ja että nettovoitto jaetaan eri k. y. kesken sen mukaan kuin he niitä myyvät.

Huttunen: Rajottamisen kannalla ollaan Nevadassa. Ilmestykseen julkaisujen tilalle joku aikakausjulkaisu tai lehti, arvokkaampi sisällöltä, vain neljä kertaa vuodessa.

Helske: Täällä Nummivuori ottaa kysymyksen aina business kannalta, mutta hänen tulee ottaa huomioon, että hän tekee businessiä, minun ja tovereitteni taskujen kanssa. Olen sitä mieltä, että julkaisut ovat rajoitettavat neljään. Kustannetaan yhdessä ja voitto tasan eri k. y. kesken.

Lahti: Tilapäisjulkaisut ovat todella maanvaivana. Yhdyn Duluth'in ehdotukseen, että perustetaan tieteellinen kuukausijulkaisu, mutta ei uutta, vaan muutetaan "Säkenet" sellaiseksi. Tämä mahdollisimman hyvä. Sitte julkaistaisiin yksi joululehti ja se mahdollisimman hyvä.

Hiibacka: Kannatan julkaisujen rajoittamista.

Merikanto: Vastustan Duluth'in osaston esitystä. Kun kustannusyhtiöt saavat ostaa toisiltaan kustannushinnoilla, niin sillä tavallaahan voitto julkaisuistakin tulee tasan liikkeiden kesken.

Marttila: Minua on käsketty olemaan rajoittamisen kannalla. Mutta tässä täytyy ottaa ehdottomasti myöskin business huomioon. Pidän, että Työmies tarvitsee suuremmat tulot, kun sillä on suuremmat menotkin. Olen sitä mieltä, ettei täällä tehdä mitään varmaa päätöstä, ennen kun ollaan selvillä, miten rajoittaminen on mahdollista.

Juntunen: Julkaisut täytyy ehdottomasti rajoittaa neljään, mutta nimi on muutettava. Kaikki julkaisut ja ylimääräiset työt julkaistaan sos-dem puolueen nimessä, eri nimillä kuin tähän saakka, ja voitot jaetaan tasan liikkeiden kesken.

Fallström: Negauneen osasto on sillä kannalla, että ainoastaan yksi julkaisu. Mutta missä se painetaan. Sitä ei saisi painaa Työmieheissä, sitä ei saisi painaa Raivaajassa eikä Toverissa (Huutoja Siirtolaaisessa ja Lännen Utisissa). Olen sitä mieltä, että jos ei k. y. taloudelliset edut sitä kärsi, niin rajoitettakoon julkaisut.

Nuorteva: Asialla on käytännöllinen ratkaisu. Tämänkin täytyy tapahtua asteettain. Sanomalehtivaliokunta voisi kutsua lehtiemme taloudenhoitajat neuvottelemaan. Liikkeemme voisivat esim. kokeeksi ensi jouluksi kustantaa jonkun yhteisen julkaisun, esim. Raivaajan työvainiolta ja Köyhällistön Nuijan yhdessä. Jos se ei tuottaisi tarkotettuja tuloksia, asiasta voisi uudelleen neuvotella. Vastustan Duluth'in osaston ehdotusta uuden julkaisun perustamisesta. Meillä jo on ennestään Säkenet. — Työkansaa ikkämme ollenkaan ottako lukuun. Se on toisessa valtakunnassa.

Hedman: Vastustan eri kuukausijulkaisujen perustamista, sillä meillä on Säkenet ja Toveritar. Muuten yhdyn Nuortevaan.

Rissanen: Rajotetaan julkaisut kahdeksi, ntm. joulu- ja vappujulkaisuihin. Emme voi jakaa voittoa osakepääoman mukaan. Työmiehen osakepääoma ei ole paljon suurempi kuin muidenkaan, vaikka sillä liike on enempi paisunut. Voiton jakamiseen nähden ehdotan, että se tapahtuisi suhteellisesti, kunkin kustannusyhtiön kokonaismenojen mukaan.

Fäst: Yhdyn Nuortevaan.

Rantanen: Jos haluatte rajottaa, niin olen sitä mieltä, että annetaan k. y. kokeilla, ja jos tulee tappiota, niin järjestö korvatkoon tappion. Muuten yhdyn Nuortevaan.

Vehteri: Jyrkästi erotettava tieteelliset ja tilapäisjulkaisut. Tilapäiset ovat tarpeelliset sille joukolle, joka ei jaksa sulattaa vaikeampaa. Jos halutaan rajottaa, ei minulla erikolsesti ole vastaan, mutta noudatettakoon siinä Nuortevan ehdottamaa kokeilutapaa.

Siroia : Olen Nummivuoren kannalla, että asia on otettava liikeperiaatteiden mukaan. Jos järjestettäisiin siten, että henkistä tuotantoa rajotettaisiin, niin se olisi vahingoksi. Meillä täytyy olla aina silloin annettavaa, kuin halutaan, mutta samalla tasalla vain voi antaa enemmän ja parempaa kuin nyt hajalla oitaessa. Toimitukseen nähden sanon, että ne tullaan vastaisuudessa toimittamaan luultavasti täältä Työväen-Opistolta. (Eikä tulla.)

Björn : Jätti ehdotuksen puheenjohtajalle Pennsylvanian aluetoimikunnalta (katso).

Annala : Ehdotan, että k. y. kustantavat ainoastaan kaksi julkaisua toisen jouluna ja toisen vappuna.

Nikula : Ei nyt näitä voittoja huolita aivan tasan jakaa. Neljän julkaiseminen kysyy tarpeettomasti työtä. — Ehdottaisin että yksi yhteinen kirja julkaistaisiin kerrollaan, työ tehtäisiin yhteisesti ja voitot jaettaisiin (katso ehdot.) Julkaisuun koottaisiin "kerma" ja voitoista annettaisiin 1 pros. Työväen-Opistolle — niistä kirjoituksista joita oppilailta saadaan.

A. L e h t o : Olen sitä mieltä, että alistettakoon Työkansa myöskin samojen päätöksien alaiseksi. (Puheenjohtaja. Älkäämme olko epäkohteliaita kunniavieraillemme.)

Suominen : Nummivuori täällä sanoi, että asetetaan julkaisujen suhteen samalle kannalle kuin kirjojenkin. — Jos järjestöemme "humanisuudesta" kannattaa julkaisuja antaa heidän sellaisina ostaa niitä. Yhdyn Nuortevaan siinä, että yhtiömme voivat kokeilla yhteistyössä tässä asiassa. Ottakoon valiokunta harkitakseen, onko muuten tarpeellista vähentää julkaisuja.

V. M ä k i : Tätä rajottamiskysymystä on täällä pufattu vanhojen julkaisujen kehnonuden kustannuksella. Pidän, että niissäkin on ollut hyvää. Täällä Hilda Sikanen — ei kun Sandberg — excuse me — puhui lämmöllä rajottamisen puolesta. Eipäs puhunut silloin, kun naisten lehti perustettiin.

Lindström: En perusta sanaa.

Keskustelussa tehdyt ehdotukset päätettiin lähettää uudelleen lukematta valiokuntaan.

LAPATOSSU JA VAKALEUKA.

Luettiin kirjelmät Canadian s. s. järjestöltä ja Työkansalta — Puh. johtaja huomautti, että pohditaan asia, kun se on tuottanut ennen jo osastolle niin paljon pään vaivaa. — Päätettiin käydä asiasta keskustelemaan.

Päivällisloma kello 12.

Kokous alkoi kello 1.30.

Bosa Välimäki saapui kello 1.30 j. p. p.

Järjestävä valiokunta esitti, että kaikista edustajista kootaan pieni tilasto, käsittäen edustajien iän, milloin yhtynyt puolueeseen, milloin Amerikkaan, mikä ammatti, kuluuko Unioon, palkkakunta, koulumäärä, kansalaisena olo. Esitys hyväksyttiin. Sihteeri keräsi tilaston.

Järjest. valiok. ilmoitti kahden edustajan Määttälen ja Heiskasen haluavan poistua kokouksesta. Asian tutkiminen ja päättäminen tässä ja muissakin samallaaisissa kysymyksissä jätettiin järjest. valiokunnalle. Palkan maksu jätettiin raha-asian valiokunnalle. Edustajat esittävät sinne laskunsa. Ehdotus, että puheenjohtajille ja sihteereille maksetaan \$4.00 päivältä, hyväksyttiin.

Nuorteva: Luki sanomalehti-valiokunnan laatiman pöytäkirjan järjestön kustannusyhdistämisen yhdistämisestä toisinsa. Mietintö hyväksyttiin muistutuksesta.

Broman: Halusi panna vastalauseensa pöytäkirjaan sitä vastaan, että neljälle kirjurille ja neljälle puheenjohtajalle maksettaisiin kullekin \$1.00 päivältä. Hyväksyttiin jo ennen tehty päätös, että maksetaan \$4.00 kullekin päivältä.

KESKUSTELU LAPATOSSU JA VÄKÄLEUKA JUTUSSA.

Nummivuori: Minusta näyttää, että Lapatossujuttu on pääasia tässä järjestön kokouksessa. Selitti Työm. Kustannusyhdistyksen vuosikokouksen päättäneen asian äänen enemmistöllä. Kertoi jo ennen käsitetyä, että Lapatossun syntyminen on tapahtunut vastoin kansan tahtoa. Muuten, kukapa meistä oikein suosien on syntynyt. Havaittiin, että Väkäleuka niihin piireihin, joihin Lapatossu ajottiin, ei ollut levinnyt. Huolimatta tästä Työkansan puolelta käytiin narrkansanvaltaisuudella nuijaamaan vasta syntynyttä Lapatossu-lasta. Kertoi Lapatossun perustetun vaikuttamaan ja tuomaan lisää tuloja Työm. Kustannusyhtiölle. Sanottiin alussa, että Lapatossu on perustettu Väkäleukaa tappamaan. Tosiasia kuitenkin on nyt, että Lapatossun perustamisen jälkeen Väkäleuan tilausmäärä on noussut. Työmies ilmoituslehtenä voi tarjota Lapatossua lukijakunnalleen ja sitä leviää melkein yksinomaan Työmiehen alueelle s. o. Työmiehen vakinaisille tilaajille, jotka sitä ennen eivät olleet tilanneet mitään pilalehteä.

Laukki: Vakuutti toimituksen puolesta, ettei Lapatossu tuota vauriota Väkäleualle, sen tähden kun se leviää sellaisille alueille, johon ei Väkäleualla ole tilaisuutta levitä. Sanoi myöskin, ettei Väkäleuka pystynyt tyydyttämään pilalehden tarvetta. Se on kyllä parannut, mutta se on parannut sen tähden, kun on ollut erityinen kiihottus vallalla Lapatossua vastaan. Myöskin sanoi puhuja, että Lapatossu leviää eri alueille, ja että täällä on kyllä sija ja tarvetta kahdelle pilalehdelle, joten ehdotti puhuja, että koko kysymys haudataan.

Yrjö Mäkelä (Työkansan toimittaja) Nummivuori ja Laukki kävivät Canadassa "ketun häntä kainalossa" tarjoomassa sovintoa. Työmies oli pannut pilalehden pysyyn, kun sovittelu Väkäleuan kanssa oli keskeneräinen ja yleisäänestys Väkäleuan lakkauttamisesta niinkään keskeneräinen. Sanoi Väkäleuan leviävän melkein yksinomaan

Yhdysvaltain puolelle ja julkaistavan raha-asian vuoksi (Laukki: Mitä pirua te sitte julkaisette sitä ollenkaan, kun se ei Canadassa leviä?)

Broman: Tämä on pirullista peliä, kun täällä selitetään että tämä "kääpiö" on syntynyt tarpeen vuoksi ja taas toinen selittää, että Väikäleuka on syntynyt rahan tarpeen vuoksi. Kun tätä asiaa katselee käytännölliseltä kannalta ja industrialiselta kannalta, niin ei kumpaakaan olisi tarvinnut perustaa. Sanoi olevansa pulassa näiden-pilalehtien kanssa, kun ne tulevat iltayöllä toinen ja toinen aamuyöstä kuin varkaat asuntoon. Sanoi sanoneensa muljalleen, että heittäisi ne hiiteen. Lopuksi sanoi, että pilalehdet olisivat yhdistettävät. Yksi on tarpeeksi.

Helske: Oli canadalaisten kirjeen puolella ja kannatti, että korvaus maksetaan sille, joita pilalehden kustannusoikeus otetaan pois. Kun Työmies on tuottanut voittoa, kuten sen tilikertomuksesta näkyy, sen ei olisi tarvinnut liikesyistä synnyttää Lapatossua kaikkia vastalauseita halveksien.

Hannula: Olemme kaikki sitä mieltä, että se on syntynyt luvattomasta yhteydestä avioliiton ulkopuolella. Vaan koska se on kerran syntynyt, niin on epäviisasta sitä tappa.

Pasanen: Minä näen, että emme voi tehdä mitään päätöstä täällä. Sanotaan, että Väikäleuasta on voittoa \$700.00.

Määttäjä: Lakkautettakoon jompi kumpi näistä lehdistä.

Rissanen: Luovun puheenvuorosta.

Viita: Antaa Lapatossun elää.

Annala: Oli sitä mieltä, että suoran toiminnan miehet menettelivät liian suorasti perustaessaan pilalehden Väikäleuvan kiusalla. Oli sitä mieltä että Lapatossu olisi lakkautettava.

Malo: Lapatossun perustamisessa on käytetty liika suoraa toimintaa. Toinen pilalehti pois.

Virtanen: Canadassa emme voi toimittaa ja jul-

kaista pilalehteä amerikalaisille. En myöskään hyväksy sitä, että sitä on armelaisuudesta jolloinkin tilattu. Vasta sitte, kun näyttämölle tuli Lapatossu, alkoi Väkäleukakin vähän siistiä sivujaan. Ellei Lapatossu olisi tullut, Väkäleukakin olisi todennäköisesti kuollut itsestään. Siis kilpailu elvytti nämä molemmat.

Lindström: Panen suuremman painon sille tavalle, jolla Lapatossu synnytetään ja miten se otettiin vastaan järjestössä. Kertoi New Yorkissa ei päästetyn Lapatossua sisään ovesta, eikä heidän asiamiehillään ole oikeutta myydä sitä. Sanoi vaativansa, ettei k. y. ole oikeutta perustaa mitään ilman järjestökokouksen lupaa. Lopuksi sanoi vaativansa, että jotain sovitteluita on tehtävä, että ei olla tällaisessa ristiriitaisessa asemassa.

Kolu: Minä näen Lapatossun syntyneeksi aivan laillisesti; samalla tavalla kuin Toveritar, Säkenet y. m. Aiköön edustajakokous käykö tästä päättämään puoleen taikka toiseen.

V. Mäki: Lapatossu on syntynyt luvattomasti maailmaan, mutta on epäviisasta tappa. Yhtykööt keskenään.

Huttunen: Samaa kuin muutkin, yhdistetään lehdet.

Merilä: En voi sanoa puoleen tai toiseen. Muuten yhdyn Broman'iin.

Viinikainen: Kauan eläköön Lapatossu.

Marttila: Eläköön Lapatossu.

A. Lehto: Kannatan Lapatossun tappamista.

Ketonen: Yhdyn Broman'iin.

Merikanto: Molemmat ovat puutteellisia ja kokouksella on valta määrätä, minkälaista se kannattaa. Tämä ei ole yksistään business kysymys. Me lähemme tappamaan Työkansaa, jos me Väkäleuvan tapamme. Nämä lehdet täytyy yhdistää.

Fast: Yhtyi V. Mäkeen.

Saarinen: Lapatossu saa elää.

Taipale: Ne osastot, joita edustan, ovat sovitteluiden kannalla.

Juntunen: Lapatossu on säilytettävä, se tekee hyvää agitatsionia.

Corby: Annamme elää kummankin, koska ei niistä ole mitään vahinkoa toisilleen. Haukkukoot toisiaan.

Heiskanen: Turhaa puhua niin isällisesti tämän kokouksen. Lapatossun eläminen kuuluu sitä kustantavalle yhtiölle. Mutta jos osastot alustavat esityksen Työmies Kustannusyhtiön vuosikokoukselle, ne voivat saada asian käsittelyn alaiseksi.

Malm: Minun kantani tulla muljahti Bromannin ja Lindströmin suusta.

Mattila: Eläköön Lapatossu!

A. Koski: Pieni määrä vain on vastustanut Lapatossua, antaa siis sen elää.

Hiibacka: Meillä ei Lapatossua myydä ja meillä pidetään se päätös niin kauan, kuin asiat selviintyvät. Olen sitä mieltä, että asia jotenkin selvitetään.

Hedman: Yhdyn vastustukseen ja sanon, mitä Springfieldin osasto on päättänyt: että niin kauan, kunnes kokous on jotakin varmaa päättänyt, siellä ei Lapatossua levitetä. Ehdotti, että Työmies velvotetaan korvaamaan Työkansalle tappio.

Hellman: Yhtyi Hedmannin ponteen.

Beivo: Yhdyn edelliseen.

Hautaniemi: Jotakin sovitteluja saatava aikaan.

Sandberg: Yhdyn Virtaseen. Ei Väkäleukaa tarvita.

Fallström: Kaikki lehdet tulevat elämään, jos kerran sosialistinen liike menee eteenpäin. Pidän lehtiä välttämättöminä. Asia lopullisesti päätettäköön Työmiehen k. y:n kokoukseen.

Nokari: Asetuttava varmalle kannalle, vaikkemme voi varmasti päättää täällä. Lapatossu syntyi siksi, että Väkäleuka ei vastannut tarkotustaan. Antaa niiden kilpailla. Osottakoot siinä kilpallussa, kumpi saa elää. Anetaan vettä kasteeksi lapselle.

Ojala: Oli sitä mieltä, ettei Lapatossu ole synty-

nyt tarpeen vuoksi. Yhtyi Springfieldin osaston tekemiin ponsiin.

J. Välimäki: (annettiin vuoro vaikka ei ollut edustaja) Ihmetteli, miksi kokous erikoisemmin hyökkää Työmiehen niskaan, sillä ilman siunausta ja lupaa Toveri perusti Toverittaren. Toisti, että Lapatossu syntyi Väkäleuvan huonouden takia pilalehtenä että Väkälenukaa ajottiin Canadassakin jo itsestään tappa. Sanoi Työkansan vaatineen \$1,500 vuodessa Lapatossun julkaisemisoikeudesta. Mitään petollisuutta yhtiöiden välisessä neuvottelussa ei Työmiehen puolelta tehty.

Minun ymmärtääkseni on jonkun tekemä esitys parhain, että tämä asia jätetään noiden yhtiöiden omaksi asiaksi. Minä olen varma, että Työmiehen Kust. yhtiö tulee — jos asia esitetään osakkaille — myöntämään korvauksen Työkansalle, jos asiallisia esityksiä siten tehdään. Työmies tarvitsee varoja niihin yrityksiinsä, joita se tekee liikkeen ja järjestön hyväksi ja senkin tähden sen tarvitsee julkaista lehteä. Jos Työm. Kust. yhtiössä olisi ollut 10 osakkeenomistajaa, jotka olisivat vaatineet ylim. yhtiökousta Lapatossun johdosta, he olisivat voineet sen tehdä; mutta niitä 10:tä ei ollut. Siitä näette, että Työm. K. yht. osakkaat eivät halua Lapatossua tappa.

Lahti: Yhtyi niihin, jotka olivat sitä mieltä, että ne olisivat yhdistettävät, vaan oli edelleen sitä mieltä, että Väkäleuka tuotaisiin Lapatossulle emännäksi.

Virtanen: Työkansa on ilman lupaa boikottanut Lapatossua ja sen kautta Työmiestä; eikä olisi kohtuullista, että Työkansa määrättäisiin maksamaan korvausta Työmiehelle.

Malo: Työm. k. y. teki pikku virheen siinä, kun se ei maininnut koko lehtihommasta mitään silloin, kun se kutsui kokoon yhtiökokouksen. Täten kun se olisi tehnyt, niin olisi osastoissa tietty tästä keskustella etukäteen. Toverittaren perustamiseen sanoi olevan Hancockin kokouksen päätökset takana. Siellähän jätettiin "jonkun" kustannusyhtiön tehtäväksi perustaa naisten lehti. Vielä sanoi

puhuja, että T. k. y. on tehnyt palveluksen Canadian porvareille perustaessaan tämän Lapatossun, sillä se on vahingoittanut Työkansan liikettä.

Helsinki: En sano paljon. Huomautan vaan Välimäelle, että Lännellä, jossa meillä on osakkaita, vaadittiin asiaa käsittelyä alaiseksi (Välimäki: Ei tullut 10 henkilön anomusta ylim. kok. pidosta).

Suomen: Meillä Fitchburgissa on myöskin osaston päätös, ettei saa levittää Lapatossua. Toivon jotain sovitteluita saatavan aikaan.

Asia meni valiokuntaan.

Otettiin kahvila.

PUOLUELEHTIEN ARVOSTELU.

Puhetta johti Boman.

17 äänellä 12 vastaan päätettiin arvostella yksi lehti kerrassaan alkaen Raivaaja.

Raivaajan arvostelu:

Corby: Raivaajaa kohtaan on kovasti hyökätty keskipiirissä. Piti sen aiheettomana. Raivaajan suunta saboteesin suhteen oli oikeutettu. Piti Raivaajan olevan paikallaan.

Hedman: Sikäli kun olen seurannut puoluelehtiä, ei Raivaaja ole poikennut sos.-dem. periaatteista, sen sijaan on Työmiehessä agiteerattu Raivaajaa vastaan, ei toimituksen taholta, mutta muuten.

Juntunen: Piti Raivaajan esiintyneen ei täysin sosialidemokratiasella kannalla. Toi esille Etorin jutun. Ja että Raivaaja kannattaa ehdottomasti revisionismia, sillä sen päätoimittaja edustaa sitä ja pelkää vallankumousta.

Merikanto: Raivaaja ei tosiaan ole noudattanut mitään "impossua". Ja siksi se saakin täyden tunnustuksen sos.-dem lehtenä. Jos Raivaaja olisi revisionistinen, kuten täällä on sanottu, suosisivat sitä porvarit, mutta nyt ne kuitenkin sitä vihaavat ja se todistaa sitä, että se on työväestön lehti.

Poikettiin työjärjestyksestä ja puheenjohtaja kysyi finanssivaliokunnan puolesta, maksetaanko edustajille palkka Työväen-Opiston kokouspäivältä. Hyväksyttiin muistutuksella, ettei makseta niille edustajille, jotka tavalla tai toisella nauttivat palkkaa Työv. Op. edustusoi-keuksista.

Pasanen: Keskiپییرissä arvostellaan siten, että Raivaaja ei keskiپییرissä vastaa sen henkeä ja että siellä odotetaan jotain lujempaa kieltä, sillä sitä täkkäläiset työläiset odottavat. Raivaaja ei ole ollut sitä henkeä ja sitä taloudellista järjestämismuotoa, jota keskiپییرissä kaivataan.

Huttunen: Sellaisia kirjeitä kuten Raivaajassa olevat "pöytälaatikon puhumiset" ovat suljettavat pois, sillä se vaikuttaa hajottavasti, ja niin vaikeuttaa luokkahengen kasvattamista.

North: Minun täytyy sanoa, että syytös, jonka Corby teki, että muka Raivaajaa täällä boikoteerattaisiin, on aivan perätön. On kuitenkin myönnettävä, ettei Raivaaja voi saada kannatusta tämän ympäristön työväen keskuudessa. Ja tämä juuri sen tähden, että se sisältää jotain sellaista, sanoisinko sitä "lehmähengeksi". Raivaajan olisi enempi selostettava taloudellisten järjestöjen merkitystä ja jätettävä pois persoonarakittelut.

A. Koski: Ei Raivaajassa, enempiä kuin Työmiehessäkään, anneta huomiota maanviljelijöille. Piti sen antamisen tarpeellisena ja odottaa, että otettaisiin huomioon.

Kolu: Täytyy olla yksimielisiä siitä, että Raivaaja on sos. lehti. Mutta sellaisissa tapauksissa kuten Lawrencen lakossa ja Butten rettelöissä ei Raivaaja ole osunut oikeaan. Raivaajan olisi asetettava jyrkemmälle — se on luokkataistelun kannalle.

Broman: En ole huomannut, että Raivaaja olisi poikennut pois puolueohjelmasta. Raivaaja on joutunut edustamaan jyrkkää kansainvälistä sosialistista suuntaa.

Piti Suomen Työmiehen ja Raivaajan kantaa yhtäkäisenä, vaikkei edustakaan tuplajuuta.

Lindström: Se mitä Juntunen toi esille ei ole todistettu, että se olisi aina sosialistisuutta, mitä suurempaa ääntä pitää. Se on kyllin riittävä, että lehteä toimitetaan kansainvälisen sos. dem. hengessä. Ja meitä on ihmeesti tyydyttänyt Raivaaja, sen tähden ettei se ole hyppinyt kuten sammakko. Mitä suuntaväittelyihin tulee, koetettiin Raivaajan taholta pitää sos. periaatteista kiinni. Luulen, että keskipiirillisille ja länteläisille ei ole Raivaaja tuttu muuta kuin Työmiehen kautta. Pidän Raivaajan sos.-dem. periaatteiden mukaan toimitettuna lehtenä.

Vilho Mäki: Piti varmana totuutena, että Raivaaja ei ole sotkenut sosialistista periaatetta. Hyväksyi Raivaajan homman sos.-dem. sanomalehtenä, vaikka ei uskonut, ettei siinä myös olisi korjaamisen varaa. Raivaajan suhtautumista taloudellisiin järjestöihin toivoi vastaisuudessa, että siihenkin seikkaan tultaisi kohdistamaan toiminta. Farmarien suhteen ei pidä ammattikirjotuksia niin välttämättömänä. Raivaaja on yrittänyt pysyä s. d. kannalla, joten se on paikallaan.

Saarinen: Osastomme lähetti toimeenpanevalle kom. viimekesäisen suuntaväittelyn aikana käskyn, että lehti, joka ei saata ajaa asiaa asiana, menettää puoluelehti-arvonsa.

Annala: Vaati Juntusen peruuttamaan syytöksensä Raivaajan revisionismista. Sanoi keskipiirissä oltavan siipisocialisteja.

Marttila: Oli sitä mieltä, että Raivaaja on viimeaikoina edustanut pikkumaisuutta tulkitsemalla mahdollisimman ilkeällä värillä industrialistien toimia ja tahtonut huomata tarpeettomissa asioissa anarkismia ja niin ollen siinä ympäristössä, jota edustan on kokolailla vastenmielinen mieliala Raivaajaa kohtaan.

Rissanen: Kun katsoo neulan silmän läpi, niin maailma näyttää liian lyhyeltä. Jos katsoo kiväärin tähtäimen läpi, niin näkee pitkän matkan päähän, mutta ei

likelle. Syrjälä ei mielestäni ole jaksanut aina katsoa asian pohjaan. Toinen seikka, Raivaajassa on liian paljon heikkoja toimitusvoimia, jotka eivät jaksa käsitellä asioita. Ja esim. viime talvena, kun elettiin niin suurten taistelujen aikana, olisi niistä täytynyt kyetä luomaan selviä kuvia.

Mattila: Meidän lehtemme eivät ole jaksaneet kylin seurata tapahtumia, mutta se ehkä johtuu toimitusvoimain puutteesta.

Sandberg: Yhdyn Bissaseen, mutta suuntakysymysvälttelyn suhteen voin sanoa: Luin suuntakysymysten alussa mielenkiinnolla Raivaajaa, sillä minusta oli terveellistä sellainen välttely, mutta kun se muuttui persoonarokitteluksi, oli se kaikkea muuta kuin puoluelehden menettelyä. Odotin, että kun Laukki lakkasi, Raivaajankin tahtoita tehtäisiin sama, mutta sen sijaan pitkän aikaa jatkoi Syrjälä pikkumaista rakitteluaan, joka synnytti vastenmielisyyttä Raivaajaa kohtaan. Butten rettelöissä on Syrjälä myös heittänyt halpamaisen perusteettoman syytöksen sikkäläisille tovereille ja yleensä lännen tovereille. Tämän tähden toivon, että vastaisuudessa molinen menettely puoluelehden taholta lakkautetaan.

Wirtanen: Raivaajaa on koetettu levittää parhaan mukaan ja Duluth'in s. s. osasto on kontroleerannut kirjeenvaihtajiaan, mutta Raivaaja ei ole julaisut kirjeenvaihtajan lähetyksiä. Butten rettelöihin kajotessa oli Raivaaja Siirtolaisen kannalla. Sen vuoksi on Raivaajan kanta ollut heikko ja sitä olisi terästettävä.

Malm: Näkyy olevan jupinaa, että Raivaaja on vähän "lehmänhenkinen" — pehmeä. Raivaaja on kuitenkin esim. Glassportissa sellaisella hengellään vaikuttanut, että 200 suomalaisesta kuuluu 150 sos. osastoon. Ja yleensä on Raivaaja kyennyt vaikuttamaan idässä hyvin paljon, niin että itäpiiri keskipiiriin verraten on edellä.

Viita: Pöytälaatikkojutut ovat vastaisuudessa jätettävät pöytälaatikoihin. Persoonat ovat jätettävät syrjään, ei sillä, ettei niistä saa puhua, mutta ei silloin kuin

ne muodostuvat rakitteluksi. Lawrencen lakon suhteen olisin toivonut, että Raivaajan puolelta olisi lakon päätyttyä ruvettu innostamaan lakkolaisia. Mutta meneteltiin päin vstoin. Mitä se vaikuttaa. Se vaikuttaa sen, että lakon päätyttyä lamautettiin lakkolaisia ryhtymästä uusiin taisteluihin. Mitä Raivaajan uutisosastoon tulee, on se hyvin toimitettu.

Ojala: Ollakremme tasapuolisia tässä arvostelussa ei saa ottaa huomioon piirirajoja. Raivaaja on esiintynyt sangen tarmokkaasti, paitsi liian vähän selvittänyt A. Federation Labor-liiton toimintaa.

Hannula: Pit', että Raivaaja ei joka suhteessa ole vastannut joukkojen kaipausta. Yhtyi muutoin Sandbergiin, Rissaseen y. m., joiden mielipide oli samansuuntainen.

Humon: Jos Raivaaja on tyydyttänyt idän työväestöä, täytyy olosuhteissa olla suuri eroavaisuus. Raivaajaa on liian paljon toimitettu Suomesta päin eikä se tyydytä enemmän aikaa maassa ollutta työväestöä. Täytyy ottaa huomioon, että täällä täytyy etupäässä selvittää Amerikan oloja. Usein sisältää Raivaaja myöskin liian paljon salaisia uhkauksia. Tahdon kiinnittää huomiota myöskin Lawrencen lakkoon. Tälle lakolle on Amerikan työväestö antanut tunnustuksensa ja kuitenkin Raivaaja toimitusosastossaan sanoi, ettei se merkitse mitään. Ellei täällä vain ole mahdollisuuksia työväestön voitoille, niin emme voita milloinkaan. On rikollista sanoa, että työväestön taistelut ovat merkityksettömiä. (Hyvä.)

Fallström: Raivaajan tasapuolisuudesta hiukan tahdoin huomauttaa, ettei edes puolueosaston perustamisuu-
tista Eiston tahoita lähetettynä siellä otettu vastaan. Myös toi toisia esimerkkejä, "pöytälaatikkojutun", jossa on provokaattoreille annettu tilaa, mutta syytetyille ei ole annettu tilaisuutta puolustaa. Lawrencen lakkolaisten suhteen myös ei ole ollut johdonmukaisuutta. Jos yhdelle annetaan tilaisuus, on annettava myös syytetyille.

Helske: Raivaaja on all right. Friscoon sitä ei tosin tule muille kuin minulle ja toverilleni, mutta meidän mielustämme on Raivaaja paikallaan.

Rantanen: Raivaaja oli se, joka osotti suuntajupakan aikana Työmiehen olevan väärässä. Duluthissa kylläkin ollaan tyytymättömiä Raivaajaan, mutta Duluthissaahan ollaankin ristomaisia hyvin paljon.

Lehto: On puhuttu tässä arvostelussa liian pienistä asioista. Raivaajan on täytynyt olla toisella kannalla silloin, kun joukkoja on herätetty, mutta nyt, kun joukkoja täytyy valistaa, on sen täytynyt jonkun verran muuttua. Lawrencen lakko näyttää tällä erikoisesti intresseeraavan. Mekin tunnemme sitä asiaa. Tämä oli suuri ilmiö, olisi määriteltävä, miten tällaisiin suuriin ilmiöihin olisi suhtauduttava.

Boman: Raivaaja on ollut sosialidemokratinen lehti ja se juuri pelasti järjestömme syndikalismista ja pakotti syndikalistisen suunnan edustajat peräytymään. Lawrencen lakon johdosta moitin Raivaajaa siitä, että sen uutis- ja toimitusosasto olivat ristiriitaiset. Uutisosastossa keuhuttiin lakkoa (huutoja: kai se tapahtui lakkolaisten vaikutuksesta.) Mielestäni ei uutisosastossakaan olisi saatu esittää asioita toisina kuin ne olivat. Köyhällistön edun kannalta ei ole hyvä liitellä. Se johtaa pettymyksiin. Ajattelumattomista lakoista joutuu edesvastuu liioittelijoiden kontolle. I. W. W. halusi lyödä mynttiä tällä lakolla eikä se ole rikollista, jos sellaisen myntin lyömisen estää. Yhdyn Malmin siinä, että toimitusvoimat ovat heikkoja. Mutta Europan uutiset ovat Raivaajassa paremmat kuin missään muussa lehdessä. Suuntakysymykseensä yhdyn Lindströmin lausuntoon.

Pasanen: Huomaatan vain Bomanille, että luulet te, että meitä voisi sanomalehti viedä sokeasti mukanaan. Sosialisti, jonka tietoisuus jää sanomalehtien varaan, on sängen heikko. Eikä kaikkea herätystyötä voi jättää sanomalehden kontolle. Raivaaja on kylläkin sosialistinen lehti, mutta ei ole kyllin repäsevä.

Fast: Oli sitä mieltä, että Raivaaja on sosialidemokratinen lehti. Persoonaletkaukset piti vaarallisina tietämättömiin joukkoihin nähden. Selma Jokelan suhteen sanoi ei Idän naisten häntä tahtoneen ja Raivaajalla kai on oikeus hänet erottaa, jos katsoo tarpeelliseksi. Lawrence'n lakossa piti Raivaajan edustaman suunnan olevan palkkaan sekä yleensä taloudellisiin järjestöihin nähden.

Vehteri: Minä en tiedä, luetaanko täällä Raivaajaa ensinkään, koska täällä keskivaltioissa voidaan väittää, että siinä ei olisi selostettu työväen taloudellisia järjestymismuotoja. Sitä siinä on tehty. Ja aivan tasapuolisesti. Ainoa virhe, josta syytän Raivaajaa, on persooniin meneminen.

Syrjälä: Kun Rissanen täällä sanoi, että Raivaaja on katsellut asioita neulansilmän eikä kiväärin tähtäimen läpi, lausui hän siten julki Raivaajan yleisen toimitusperiaatteen, jos tätä vertausta ymmärretään siten, että Raivaaja on koettanut tarkastaa ympärillään riehuvaa käytännöllistä elämää käytännöllisellä tavalla. Raivaajan toimitusta on johtanut se ajatus, että sanomalehden tehtävänä ei tarvitse olla syväjuovinen filosofeeraaminen, sillä se tekee lehden raskaaksi ja epäkansanomaiseksi. Syvällisten kysymysten käsittely olkoon näiden Työväen Opiston professoren, (viitaten Sirolaa ja Rissasta kohti), asiana. (Sirola: Oikein, se on tunnustus Työväen Opistolle) — Niin, minä kyllä koetan pitää huolta tarkastuksesta, neulansilmän läpi tirkistellen, kuinka kiväärillä tähdätty laukaus osui maaliin (iloisuutta). Täällä on tohty syytös, ettei Raivaaja olisi seurannut, kuten Työmies, amerikalaista elämää ja työväenliikettä. Se osoittaa, että syyttäjät eivät ole lukee-neet Raivaajaa. Raivaajassa on ollut viimeisempinä aikoina enemmän Amerikan elämää, työväenliikettä ja poliittikkaa koskevia toimitus- y. m. kirjoituksia kuin Työmieheessä. Yhtä väärää kuin tämä, on sekin syytös ettei Raivaaja olisi seurannut Lawrence'n tapahtumia eikä pannut painoa Ettorin oikeustaistelulle. Raivaajassa on ollut julaistuna useita tämän oikeustaistelun syitä ja vaiheita

koskevia toimituskirjoituksia sekä suomennoksina Ettor-jutun puolustuskomitean julistuksia. (Eissanen: Se on totta).

Siinä syytöksessä on perää että, Raivaajan uutis- ja toimitussivut olivat joskus keskenään ristiriitaiset Massan lakkotapahtumien kuvauksiin nähden. Uutisten toimittajat olivat kovin hurmaantuneet tähän taisteluun ja joutuivat joskus värittämään uutislaan loistavin värein. Toimitussivulla otettiin lukuun mainitun taistelun synkempiäkin puolia. Mutta siitä ei mahtanut koitua pahaa haittaa, sillä jokainen sanomalehden lukija käsittää, että toimituspuolella ymmärretään asioita paremmin. Ja luottaa voi siis toimituksen lausuntoon enemmän kuin jonkun uutisen huikaisevaan värikyyteen.

Ei myöskään tarvitse pitää suurta melua siitä, että viimeisyksyisen väittelyn aikana Raivaajaessa käytettiin persoonaan käypää kieltä, kun sanottiin m. m.: Ymmärtääkö herra luutnantti? Se oli tov. Salin'in letkautus, joka on nerokas mestari milloin heittää tarvitsee. Se sopi siinä yhteydessä käytettynä jossa se käytettiin kuin nyrkki silmään. — Tämän kokouksen kestäessä on tov. Sirola useat kerrat painostanut että tosiasiassa on tosiasia; jota ei maksa vaivaa kieltää. Tov. Leo Laukki on entinen luutnantti; se on tosiasia ja minä entinen räätäli, joka viimeksi mainittu tosiasia tuli Työmiehen taholta useat kerrat julki lausutuksi jo mainitun väittelyn kestäessä — tulipa lausutuksi muutakin persoonaluontoista. Työmiehessä annettiin minulle monta epätodellistakin liikanimeä, kuten lurjus, houkkio, edesvastuuton räkänä, housujen paikkaaja j.n.e. Mutta niistä ei maksa vaivaa tehdä suurta numeroa. Sillä sen, joka antautuu Amerikassa julkiseen elämään sen pitää kestää tavallista enemmän.

Ja kun minulta on jotain vaadittu vastaisuudessa, teen pienen lupauksen, että edelleenkin arvostelen ja annan löylyä sosialismivastaiselle virtaukselle järjestösämme sikäli kun sitä ilmenee.

Raivaajan arvostelu loppui tähän.

Ehdotettiin ilta-istunnon pitämistä. Esitys hylättiin 22 äänellä 18 vastaan.

Kokous lopetettiin 5.45 ja mentiin valokuvaan.

SEITSEMÄS KOKOUSPÄIVÄ.

Puhetta johti Kolu kokouksen alkaessa säännölliseen aikaan. Toimitettiin nimihuuto. Poissa olivat Ketoneu, Boman, Nuorteva, Sandberg ja Bissanen. Vapautusta edustajatoimesta olivat saaneet Heiskanen ja Määttä, joten he eivät enää tästä lähtien ottaneet osaa kokoukseen.

Kaikki muut poissa olevat saapuivat kymmenkunnan minuutin kuluttua, paitsi Bissanen, joka saapui kello 1.30.

Seuraavana oli

TYÖMIEHEN ARVOSTELU.

Broman: Lehtiarvostelussa täytyy kiinni pitää toimitusosastosta. Työmies on siinä poikennut ja joutunut harhaan puolueohjelmasta. Se on hajottanut ja heilunut. Sanoi annetun liian vapaasti palstoja kulkensuuntaisille, hoitettomille kirjoituksille kuten Frank Aaltosen, joka on ollut aliupseerina Laukille. Se on ollut muutokysymys, ei mikään suuntakysymys. Tahdon moittia Työmiehen toimista tahdittomuudesta, sieltä on puuttunut vakaumusta.

Pasanen: Olen tarkoin seurannut Työmiestä ja oman tuntemukseni perusteella sanon siitä sen, mitä sanon. En pidä Työmiehen menetelleen väärin. Mitä saboteesin tulee, en tiedä, onko se niin väärin siitä sanonut. Se on ainoastaan selittänyt sabotage-sanan merkitystä, sillä se on vieraakielinen sana, ja tarkoittaa joitain taistelumuotoja, mitä jossainpäin käytetään. Ainoa, mistä voin moittia Työmiestä, on eräs vaalijuttu. Työmies puhvasi erästä porvarituomaria virkaan. Sitä minä paheksun. Muutoin hyväksyn Työmiehen kannan täydellisesti.

Huttunen: Työmiehen kannasta on kysymys. Syytti Työmiestä hajottamisyrityksistä, m. m. siitä, että se on koettanut maalata Raivaajan porvarilehdeksi. Huo-

mautti että Laukki on tehnyt "henkisen kuperkeikan". Ehdotti valitsijoidensa puolesta, että Laukki erotettaisiin päätoimittajan paikastaan Työm. K. Y. vuosikokouksessa. Ei perustellut syytä, sanoi Laukin vaan tehneen kuperkeikkoja eikä sellaisen kelpaavan puoluelehdille.

Annala: Työmieheissä on opetettu revisionismia. Sitä osottaa se tuomarin vaali, joka tapahtui joku aika sitten. Se on revisionismia. Siitä tuomitsen Laukkia. (Huutoja: Ei Laukki ollut silloin Työmieheissä). Myöskin tuomitsen Laukkia siitä sabotage-asiasta. Olen seurannut tarkoin Työmiestä niihin aikoihin ja olen varma siitä, että siellä suositeltiin sabotagea. Olen sitä mieltä, että se on lopetettava. Työmiehen k. y. pitää ottaa huomioon, kun yleisesti vaaditaan lehdiltä varmaa suuntaa; että se erottaa toimituksesta sellaiset lentomestarit kuin on Laukki.

Lindström: Suurin paino suuntajupakalle. Merkkään kantani siten, että Työmies on hoitettomasti menettänyt. Kun asiasta tuli tarkempi kysymys. Työmiehen kanta muuttui yhtäkkiä. Laukki sabotage-kysymyksessä y. m. diplomaattisesti esiintyi poliittista toimintaa vastaan. Siitä kannasta voidaan kehittää hirveäkin kanta. — Roskasan kielen käytössä Työmies on voittanut jopa Baivaajankin; Eikä se kieli nyt niin tärkeä ole, mutta ei tarvitsisi persoonasappeaan näyttää lukijakunnalle. Paikkakuntakirjeitä on enemmän Työmieheissä. Niissä on paljon roskaa, mutta en laske sitä toimituksen kontolle, vaan tämän kokouksen. Kirjeenvaihtajain tulee siivota paremmin kirjoituksensa. Sanon vaan, että Työmies on ollut epäsosialistinen. Mitä porvarin runnaamiseen tulee, en tunne asiaa tarkemmin. Puhutaan siitä sen jälkeen, kuin Välimäki on asiaa selostanut.

Partanen: Tunnen keskipiiriläisenä Työmiehen toimintaa parisen vuotta taaksekäsin. Jo ennen Laukkia oli lehti kelvoton puoluelehdiksi sen tähden, että siinä hyvin vähän julaistiin periaatteellista kirjoituksia. Nyt Laukin aikana on lehti ollut niin horjuva, ettei puoluelehti saisi sellainen olla. Muuten luulen, että Työmieheen

nähden on turha puhua parannuksista, sillä se on kuin kallio. Kaikki mitä sinne puhuu, kaikuu kuuroille korville. Meidän on toista tietä pantava Työmies tottelemaan järjestön tahtoa.

Hedman: Minä yhdyin Lindströmin, Bromanin ja Annalan lausuntoihin, pääasiassa. On otettava huomioon, että Työmiehen suunta nähtävästi kontrolloeraa Työv. Opiston suunta. Opistolla leivotut poliittillisen suunnan vastustajat näkyvät sen palstoja täyttävän. Ne puhuvat joukkojen nimessä. Puhumalla joukkojen nimessä, peitetään joukolta silmät. Kun todistettiin, että Työmies poikkesi puolueen vallitsevasta kannasta niin sitte lehti vasta alkoi peruuttamaan lausuntojaan.

Corby: Partanen osui oikeaan sanoessaan, että Työmies ei noudata sosialidemokratian periaatteita. Kaikenlaista painihumpuukia ja kaikenkarvaisia porvareja siellä on runnattu. Olen sitä mieltä, että Työmiehen on taisteltava työväen puolesta eikä sitä vastaan. Jos se ei sitä tee, niin menettää se kannatuksensa työväen taholta.

Juntunen: Hyökätty on nyt Työmiestä vastaan. Työmies on seurannut joukkojen liikehtimistä, se on todistellut taloudellisten järjestöjen välttämättömyyden; opettanut industriaalista järjestymistä, selvittänyt rohkeasti, mitä on sabotage y. m. työv. luokan taistelutavat, esimerkiksi ottaen Ranskan rettelöt. Minä väitän, että v. 1910—1911 elpyi seudulla industriaalinen unionismi ja suureksi osaksi Työmiehen ansiosta. Työmies ei ole ollut yksipuolinen. Se on ymmärtänyt, kuten kaikkien puoluelehtien tulisi ymmärtää, että yksipuolinen työväenluokan taistelu ei vie voittoon; miekan tulee olla kaksiteräinen, poliittinen ja taloudellinen. Mitä porvarien runnaamiseen tulee, luulen, että Työmieheltä on taitettava niskat. **Hiltunenhan** se siellä pukkasi O'Brienin Houghtonissa tuomariksi. Siinä oli lehti äärimmäinen revisionisti.

Viinikainen: Silloin kun Työmiehen päänä istui Välimäki, oli se juoruammäkin tupa. Nyt kun siellä on ollut tämä viisas Laukki, niin se on ollut sotkupata. Siellä

on saanut kaikenlainen himphamppu sijansa. En hyväksy sitä, että porvareita runnataan virkaan. Mitä tulee keukiipiiriin, niin on täällä miehiäkin, jos on houkkojakin. Ihmettelen tätä Hibbingin edustajaa, se kun rätisee kuten katajapensas, kun siihen pistää tulen. Kerta kaikkiaan on siinä Työmiehessä vikaa, jos siinä on hyviä puoliakin.

Saarinen: Olen lukenut Työmiestä ja ollut Opistolla. Työmies on opettanut meille kahden käden taistelutapaa, poliittinen ja taloudellinen. — Mitä Opistoon tulee, Raivaaja on sitä provoseerannut. Sitä ei ole Työmies tehnyt. Muuten yhdyin Viinikaiseen.

Vehteri: Idässä luetaan Työmiestä yhtä hartaasti kuin Raivaajaakin. Työmielehellä ei koskaan ole ollut varmaa kantaa. Se on ollut pesuammeena kaikille. Horjuvaisuudesta Työmiehessä on tehtävä loppu. Ehdotan että ellei Työmiehen menettely muutu, on lehdestä erotettava hoitittomat toimittajat pois.

Kolu: On otettava huomioon, että Työmies seuraa paraimmin Amerikan työväenliikettä. Siitä johtavat ne suuntaeroavaisuudet. Työmies ajaa amerikalaisista työväenliikettä. Raivaaja katselee Suomen sosialidemokratian liikkeen silmällä Amerikan työväenliikettä. Siinä ristiriita. Työmiehelle on annettava tunnustus. Se ei myöskään ole halveksinut poliittista toimintaa. Se on asettanut aina sen etusijalle. O'Brienin juttua en tunne. Jos Hiltunen tai Välimäki ovat porvareita puoltaneet, niin se on paheksuttavaa. Sitä en hyväksy.

Boman: Pitemmässä puheessaan selosti aluksi, että Kolukin joku aika oli toista mieltä Työmiehen kannasta. Vertasi, minkä mukaan on kanta otettava: amerikalaisuudenko vai kansainvälisen sos. demokratian. Vastasi Koluille, että on iloisissa Raivaajan kansainvälisen sos. dem. kannasta. Syrjälän kanta on muuttunut jyrkemmäksi Raivaajassa sen joukon kautta. Välimäki koetti asettaa varmalle kannalle. Tullessa esille paikalliset Houghton kauntin edut, horjahti lehti sellaisille teille, porvareita puhvamaan. Laukin tullessa, lämpsähti kieli kellossa toiseen

Äärimmäiseen laitaan. Luki leikkauksen Työmiehestä, kekeva sabotagen selvittelyä. Siteerasi Laukin lausunnon: "Minä hyväksyn menettelyn voimakkaiden ja itsetietois-
 ter unioiden puolella". Selosti, kuinka Ranskan työväen-
 luokka on hyljännyt sabotagen ja astunut todellisen työ-
 väenluokan taisteluarenalle. Työmies meni puoiusta-
 maan kun Amerikassa alkoi ilmetä sabotagemaisia pyrki-
 myksiä. Työmiehen kanta ei suinkaan, kuten sanoin, ole
 seurauksena jonkun Laukin yksilöllisestä kannasta, vaan
 keskipiirin joukot ovat Työmiehen kaltaisia. Nyt näihin
 joukkoihin vastaamalla, milloin I. W. W.:llä milloin millä-
 kin, saadaan tämä joukko sellaiseen kaaokseen, että minä en
 tosiaankaan tiedä, miten siitä selviydytään. — Työmies on
 tosiaankin hyvä uutislehti, mainio, mutta artikkelilehtenä
 huono. Tosiaankin, kuten Kolu sanoi, on artikkeliosastossa
 pääpaino pantu Amerikan työväenliikkeelle. — Palkkakun-
 nankirjeisiin nähden lehti on sisältänyt enimmäkseen ilta-
 mapuhveja. Arvaa sitte, onko lehti ollut siinä suhteessa
 lukemisen arvoisen.

Malm: Olen lukenut Työmiestä useamman vuoden
 kuin Raivaajaa. Minusta tuntuu, ettei Työmiehen kanta
 ole ollut oikein sosialistinen. Se on tahtonut halventaa po-
 liittista toimintaa. Työmiehessä on selitetty asiat niin kie-
 rolla tavalla. Minun kantani on, että meidän voimamme
 riippuu järjestymättömistä, vaan Työmiehessä ei ole otettu
 näitä huomioon ensinkään. Minusta tuntuu, että Työmie-
 hen kanta on lehmämäinen, se kun ei ole voinut saada
 kokoon kuin yhden neljännesosan siitä joukosta, mitä sen
 alueella asuu. Kun kuulin, että Työmies on tehnyt "pyl-
 läyksen", niin panin kädet ristiin ja ajattelin, että tokko-
 han se on totta, vaan niin se oli. Panisin Laukin koette-
 lemuksen kouluun, sillä hänestä ei ole johtajaksi vielä, tä-
 män pitäisi ottaa huomioon T. k. y. ja erottaa Laukki sekä
 asettaa hänet koettelemukselle kuudeksi vuodeksi.

Puheenvuorot rajotettiin ja myönnettiin vain yksi pu-
 heenvuoro kullekin, ellei tärkeätä sanomista ole.

Ojala: Meillä päin on seurattu Työmiestä, ja kiin-

teästi sabotagea. Huomasimme, että siinäkin asiassa on kaksi puolta. Pidän paheksuttavana, että Laukki puolusti rikollisten menettelytapojen pätevyyttä. Kun lukijat siellä päin huomasivat tämän, respekti Työmieheen ja sen johtoon putosi. Poliittisesti Työmies on ollut revisionistinen, vellimäinen, taloudelliselta kannaltaan saboteeraaja. Se on ennen kaikkea ollut business-lehti. Titanic-jutullakin se yritti tehdä rahaa, käyttämällä sitä agitatsioonivälineenä. Se lausui: "Tilatkaa Työmies, se seuraa tarkemmin kaikkia päivän tapahtumia."

Merikanto: Yhdyn Viinikaiseen. Työmies on ollut "rokkapata". Meillä Glassportissa on Työmies mustalla listalla. Työmieheessä on julaisu yksityisten rakittelukirjoituksia, joissa on haukuttu osastojen virkailijoita y. m. Mitä tulee muuhun humpuukiin, niin siinä yhdyn Corby'n. Siellä on julaisu yksityisten paini-ilmoituksia pitkillä palstoilla, vaan kun on ollut puhuja, niin siitä on vaan lyhyesti mainittu. Yhdyn Partaseen ja Malkiin siinä, että reisu sieltä tulla pitää.

Hibacka: Huomautan Juntuselle, että ei puhua varsin länsipiirin nimessä.

Länsipiiri ei ole sitä, mitä on Juntunen. En halua toistaa monasti lausuttua Työmieheen hoitittomuutta: Työmies on pyrkinyt olemaan enemmän unionistien äänenkannattaja, kuin sos. demokraatien. Vaaliaikoina — sen sijaan että se olisi selvitelletyt vaaliohjelmaa — se riiteli menettelytapakysymyksistä. Sen vuoksi, hoitittomuuden, on Työmies Wyomingissä mustalla listalla.

Virtanen: Mitä Bomanin letkautuksiin tulee, niin sanon, että se johtuu siitä, että Duluthin yleisö ei ole antanut puhua Bomanin suun kautta Bomanin pussiin rahaa. Mitä Työmieheen tulee varhaisempina aikoina, niin moitin sitä, sillä se ei ole ollut todellisen luokkataistelun kannalla. Aluksi Laukin aikana se on ollut hyvä ja opettava. Te olette kaikki siitä oppineet. Sitä paheksun, kun Laukki peräytyi, vaikka tiedänkin, että se johtui Työmieheen johtokunnan pakotuksesta. Nykyään on taas

Työmies mikä hyvänsä. Siltä on katkennut se terävä kärki, mikä sillä oli vähä aikaa sitten.

Välillä: Vastasi puolestaan syytöksiin hänen aikuistaan toimitustapaa vastaan. Selosti Työmiehen asemasta, suhteista eri virtauksiin kunakin aikana. Sanoi lehden olleen kahden tullen välissä. I. W. W:läisen suunnan ja sen mitä Raivaaja edusti. Sanoi, että Työmiehen toimituksessa on kuta kuinkin päästy samalle kannalle kuin Raivaajakin, että Syrjälä on tullut radikaalimmaksi, joten Työmiehen puolella yhtäläistyminen siihen suuntaan oli helpompi, mutta I. W. W:läisiin ei Työmies ole niin helposti voinut sulautua, sen uusimpiin virtauksiin y. m. Meidän tahollamme, poliittisen voiman kasvaessa, yksinomainen luottamus I. W. W:hen tai johonkin ammattiunion, on heikentynyt. — Selosti O'Brienin vaalista. O'Brien on ovelana miehenä koettanut asettua ajamaan työväen asiaa — ja voitettuaan useita juttuja työväestölle, on saanut ainoana miehenä huomiota ja luottamusta osakseen, suunnitellut taistelun asettuen dem. listalle. Primary-vaaleissa oli useita ehdokkaita republikani-puolueella, m. m. O. J. Larson, lakimies Duluthista ja mainio käyri suomalais-työväen liikettä vastaan. Larsonilla oli tosi-suomalaisten jakamaton kannatus. Tarkoitus kuparitrustilla oli käyttää Larsonia aasin leukaluuna ja lyödä Työmies ja alkava unio. Työmies paljasti Larsonin, selvitti Rockland jutut y. m., joten suomalaiset republikaaniset ja demokraatit äänestäjät eivät Larsonia äänestäneetkään. — Paljastaessaan pahimman politikoitsijan menettelyn, avusti Työmies luonnollisesti jonkun vähemmän pahan porvarillisen politikoitsijan valintaa, kuten kaikki sos. lehdet joutuvat aina tekemään. Oliko tämä paljastelu Työmiehen puolelta puoluerikos? Luki asiaa koskevan Työmiehen toimitusartikkelin, jossa selostettiin vaalia. Työmies ei koskaan ole antanut lupaa sosialisteille äänestää ketään porvarien ehdokkaista. Mutta O'Brienilla oli työväestön kannatus. Aino, minkä voitain, oli seloittaa. Me sanoimme O'Brienia porvariksi; me sanoimme, että äänestäkää siinä vakuntuk-

nessa, että O'Brien on porvari. Sanoi tällaisia tapahtuvan monella muulla paikkakunnalla, mutta ei järjestössä ennemmin ole tuotu niitä esille. Luki Hiltusen artikkelin samojen vaalien johdosta vaalien tapahduttua. Kirjotuksessa Hiltunen lausui ei O'Brienin valinnan merkinneen mitään hyödyllistä työväenluokalle. Sanoi vapaamielisen tuomarin valinnan jouduttaneen jonkun verran työväestön asiaa kupari-alueella. — Sanoi Bomanille eronneensa työn paljouden takia ja että duluthilaiset (radikaaliset) saisivat miehensä toimitukseen kantaansa selvittämään. — Lausui että edustajakokous voisi vaatia Työmiestä muuttamaan sääntönsä siten, että johtokunta voidaan valita ulompaakin eikä vain Houghton-kauntista, josta ei aina saa hyvää johtokuntaa.

O. Fast: Pidän rikoksena, että sosialistipuolueen jäsen äänestää porvaripuolueen ehdokkaita. Työmiehestä olen huomannut, että se pitää taloudellista taistelua arvokkaampana kuin poliittista toimintaa. Myöskin sabotage'n käyttöä on siellä puolustettu, sen pidän paheksuttavana. Myöskin sitä paheksun, kun Työmiehessä paheksuttiin V. Berger'in toimintaa kongressissa.

Sandberg: En hyväksy revisionismia. Kertoi Lännellä ihmenneen O'Brienin jutun kaltaisen, mutta ei annetun lupaa sosialisteille äänestää porvarien ehdokkaita. Lausui mielilyhänsä siitä, että Työmiehessä on selostettu työväenliikkeen menettelytapaoja ennakkoluulottomasti, josta on ollut liikkeelle paljon hyötyä.

E. Antanen: Laukki on tehnyt kuperkeikkoja. Se on johtunut leipäpaikan menettämisen pelosta. Täällä keskipiirissä näyttää olevan vallalla henkinen köyhyys. Minä ehdotan, että johtokunnan on sysättävä syrjään Laukki, sillä hän ei ole sopiva puoluelehden toimittajaksi.

Hannula: Sanoi seurattavan Työmiestä innokkaasti parhaana uutislehtenä koko maassa. Mitä taas "kantoihin" tulee, onhan siitä täällä selostettu.

Marttila: Sabotagesta on tehty liian suuri numero. Raivaaajasta on myöskin tullut sabotageja, sitä todistaa

Jack London'in Rautakorkko. Muuten minä luulen, ettei Syrjälä eikä Laukki voi lopullisesti määritellä, miten sitä lopuksi menetellään. Myöskin Raivaaja on puolustanut Mexican kapinallisia ja ne käyttävät sabotagea. Merkitsen mielihyvällä kantani, että Työmiehen kanta on ollut kiitettävä.

Eyynänen: Sanovat siellä, josta olen valittu, että Työmies ei ole aina menetellyt oikein järkevästi, mutta minä käsitän, että eri toimittajilla on eri kantansa ja ne voivat ilmetä samassa lehdessäkin. Lausun kantani, että Työmiehen täytyy tulla tanakammaksi, valkenkaan suosittele sitä, että ketään toimittajaa tuomitaan karkotettavaksi määrärajoiksi. Otetaan sellaisia toimittajia, jotka ovat vakaantuneet.

Sirola: Minä yhdyn niihin, jotka sanovat että, Työmies on ollut horjuva. Johtovarmuutta on puuttunut. Sitä en pidä vikana, että se on laskenut julkisuuteen eri mielipidevaihduksia ja niitä ilmenee näin laajassa maassa erilaisia. Silloin kun Laukki tuli Työmieheen, niin pani se eritoten painoa poliittiselle toiminnalle. Niistä Bomanin väitteistä mitä hän on sanonut, että minä olen muuttanut kantaani, niitä ei hän voi todistaa. Itälaisillä on täällä lahkolaisvarmuutta. He esittävät täällä Syrjälä-Boman sosialismia, sitä todistaa se yksipuolisuus, mitä olen huomannut itälaisissä olevan. Esim. kun minä sanoin ja selitin valtionkin toiminnan tärkeyttä, niin sanoo Hedman, että täällä opetetaan, että valtio on ruostunut kone, jota ei sovi ottaa haltuunsa. Mitä tulee saboteesijupakkaan, oli sitä koskeva ensi lausunto niin ylimalkainen, ei esim. käynyt selville erotus joukko-ilmion ja yksilöllisen väkivaltatoimen välillä. Mutta se tuli tarkistetuksi heti seuraavissa numeroissa, on erotettava korpilakko-menettelyt ja järjestynyt joukkoliike eikä annettava varjoakaan, että esim. McNamarat noudattivat joitain, uusia (hyväksyttiin) menettelytapoja." On muistettava, että väkivalta luokkataistelussa voi olla hyväksyttävä ja etuja tuottava vain laujan joukkoliikkeen yhteydessä.

Viita: Pyyri todistuksia missä Työmies on vastustanut valtiollista toimintaa; huomautti valtiollisen toiminnan arvostelun olevan terveellisen ja välttämättömän. Huomautti, että jonkun lehdistömme täytyy erikoisesti lainata palstansa taloudellisen järjestön asioille ja tunnusti Työmiehen niissä asioissa menetelleen oikein. Syytti Työmiestä O'Brienin valinnassa kompromissista porvarein kanssa. Sanoi sabotagejutusta tehdyn liian suuren numeron. Olisi toivonut, että Työmies olisi sabotagejutussa käyttänyt enemmän kritiikkiä. Huomautti, että pitäisi perustella ensin, mitä kirjoittaa. Syytti horjuvaisuudesta. Syytti sekä Raivaajaa että Työmiestä, että Titanic-jutussa puhuttiin liika paljon ja ylistettävästi porvareista.

Puh. johtaja: huomautti suulaudesta. Kuka kauemmin kokous kestää, sitä paremmiksi tullaan. (Kolu astui puheenjohtajaksi.)

J. Mäki: Täällä on todennettu, että Työmiehesä on ilmennyt revisionismia. Täällä on myöskin todennettu, että Työmiehesä on opetettu sabotagea. Olen lukenut joskus Työmiehestä, että Laukki on joskus hyväksynyt poliittisen toiminnan, mutta viime aikoina olen huomannut, että se on sabotagea suositellut. Kaikki tämä todistaa Laukin kannan horjuvaisuutta. Kerta kaikkiaan merkitsen kantani, että Työmiehen kannan horjuvaisuutta on paheksuttava.

Päivällisloma 12.

Iltapäivä.

Puheenjohtajana Boman.

Puheenjohtaja ilmoitti järjestysvaliokunnan puolesta, että jos halutaan kokous saada loppumaan pian, täytyy menettelytapakysymys poistaa työjärjestyksestä.

Laukki: Ihmetteli että valiokunta ollenkaan esittää sellaista, sillä mielestään tärkein kysymys koko kokouksessa on juuri menettelytapakysymys.

Päätös: Päätettiin pitää entisestä työjärjestyksestä kiinni.

Puheenjohtaja: muistutti, että jos edust. aiko-

vat poistua, on neuvoteltava järjestävän valiokunnan kanssa ja sitte vasta rahavaliokunnan.

Puheenjohtaja: ilmoitti, että päätettäisiin, saavatko edustajat poistua kokouksesta ja mennä puhumaan eri paikkakunnille.

Päätös: Edustajilla ei ole oikeutta poistua.

Järjestön sihteerin tehtäväksi annettiin laatia referaatti kokouksesta New York Callille, Chicago Daily Socialistille y. m. englanninkielisille sosialistilehdille.

Päätettiin pitää iltastuntone 29 äänellä 11 ääntä vastaan. Istunnon aika jätettiin rajottamatta 28 äänellä 16 vastaan.

LAPATOSSU JA VÄKALEUKA PONSI.

Sihteerin luki valiokunnan laatiman ponnin Lapatossusta ja Väkäleuvasta. Hyväksyttiin yksimielisesti ensin.

Taipale ehdotti asian uudelleen keskustelunalaiseksi. Ponsista keskustelu 24 äänellä 11 vastaan hylättiin.

Valiokunnan ehd. kannattajat 27 ääntä.

Valiokunnan ponnin vastustajat 12 ääntä.

Joten ponsi hyväksyttiin 27 äänellä 12 vastaan. Marttila pyysi huomauttaa, että tämä ponsi on tuotu valiokuntaan ilman, että valiokunnan kaikki jäsenet olisivat saaneet asiasta riittävästi neuvotella.

AGITATIONIKOMITEAN PONSI.

Agitatsioni työ yleensä.

Sihteerin luki valiokunnan ponnin. Mietintö hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä ja keskustelua.

NAISTEN TOIMIKUNTAA KOSKEVA PONSI

Sihteerin luki naiskysymystä koskevan ponnin. Hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä tai keskustelua.

TYÖMIEHEN ARVOSTELUA JATKETAAN.

Reivo: En usko että asia tulee sen kummemmaksi minun puhumisella, ja sen vuoksi en puhu mitään.

North: Minä en halua mustata Työmiestä. Työmiehen olisi pitänyt varottaa työläisiä lähtemästä vaskakajucksulle porvarien kanssa. Minnesotaan Houghton kauntin vaalijutut eivät ole rahtuakaan vaikuttaneet vaikka täällä on koetettu sitä todistella, joskin englanninkieliset ovat poikenneet suunnasta jonkun verran Hibbingissä. Minä pidän, että Työmies on asettunut juuri sellaiselle kannalle ympäristöönsä, kuin on vaatinutkin. Itäläiset tulevat täällä piirikokouksensa evästäminkä soivamaan keskipiirillisiä ja lehteämme ('vale'!) Annetaan Työmiehelle, kuten muillekin lehdille, huomautus, että entistä valppaammin koettaisivat tulkita työväenluokan pyrkimyksiä ja selventää luokkatietoisuutta.

A. Koski: Minua on kehoitettu farmarien taholta huomauttamaan, ettei Työmies ole lainannut tarpeeksi paljon huomiota farmarien asioille. Muuten siellä ollaan tyytyväisiä Työmiehen toimitustapaan.

Lahti: Täytyy sanoa, mitä käskettiin. Sanovat Työmiestä kannattomaksi. Paikkakuntani kuuluu Työmiehen lehtiin: tulee 40 Työmiestä ja noin 8 Baivaajaa.

Taipale: Niillä paikoin, mistä minä olen tullut, voin mainita, että siellä ei olla katkeria Työmiestä vastaan, joskin Työmiehessä onkin parantamisen sijaa. Uskon, ettei Työmiehen henki ole kotoisin Työväenopistolta, kuten täällä on sitä tahdottu väittää. Täällä on myöskin ehdotettu, että Laukki tulisi syrjäyttää 6 vuodeksi puoluetolminnasta.

Tämän tarkoituksena uskon olevan, että itäläiset haluaisivat saada, Bomannin sijalle, myöskin mahdollisesti Bromannin opettamaan ''tussareita''. (Huntoja: Oikiassa olet!)

Malo: En halua että lehdistä aiheottomasti potkitaan toimittajat pois. Sitte kun Laukki sabotage jutun

jälkeen tunnusti pöhlöilleensä, ei minulla ole häntä vastaan mitään. Sabotagen olisi voinut selittää sosialidemokratteisessa valossa. Lausutaan työmiehelle, kuten muillekin, että koettaisivat noudattaa sos. dem. hyväksymiä menettelytapoja.

A. Lehto: Meillä ei ole erityisesti evästetty tämän asian varalta. Meillä ei uskottu, että nämä kysymykset tulevat täällä esille kuin Juntulan porsaas. Minun mielestäni ei koko asia kuuluisi tänne. Arvostelu olisi yksinomaan piirikokousten ja k. y. kokousten tehtävä. Myöskin katsen, suuntariidat ovat olleet eduksi. Ne ovat synnyttäneet elämää ja virkeyttä. Ne ovat kasvattaneet puhujavoimia ainakin meillä. Muuten asiat on osattu meillä ainakin oikeaan, jonka voin kiittolisuudella mainita.

Björn: Itäkkäiset ovat olleet kadehittavan yksimielisiä keskipiirin mielestä. Sirolakin kutsui heitä lahkolaisiksi tai siihen suuntaan. Yhdyn kyllä moittimaan Työmiestä; muutos on saatava aikaan.

A. Mäki: Suurimmaksi pahaksi Työmiestä vastaan pidetään meillä sitä, kun se puffasi O'Brienia. Muuta en tiedä Työmiestä vastaan. Paasimaiseksi ovat myös sitä moittineet.

Suominen: Minä en jaksaa ymmärtää niitä, jotka sanovat, että lehden pitäisi suhtautua ympäristöönsä. Siinä tapauksessa pitäisi Työmiehen olla Synodalaisten äänenkannattaja, sillä Työmiehen lähin ympäristö on synodalainen. En myöskään voi yhtyä niihin, jotka sanovat, että Työmies on ollut maltillisempi riitajutuissa. Sitä ei se ollut. Työmiehen taholta on punottu katalia juonia Raivaajan liikettä vastaan, sanottu miten se on vararikon partaalla. Se on katalaa menettelyä! Myöskin lausun Fitchburgin osaston mielipiteen ja se on, että muutos täytyy tapahtua Työmiehen suunnassa.

(Puheenjohtajaksi muuttai Partanen.)

Hautaniemi: Sivutaan.

Laukki: (riisui takkinsa) Olen mielissäni saamastani pyykistä. Arvostelu odottaa, että joukot halua-

vat kontrolloerata liikkeemme niin taloudellisesti kuin aatteellisestikin. — Helppo asia on pysyä paikallaan. On olemassa jokin kansainvälinen sos. dem. periaate. Sekin on kehityksenalainen. Vähitellen syntyvät eriävät mielipiteet siitä tai tästä kysymyksestä. Syntyy kaksi katsomusta: radikaalinen ja vanhoillinen. Vanhoilliset tahtovat pysyä kirjaimen kannalla, radikaalit eivät käsitä kirjainta muuna kuin muistiinpanona, he haluavat selventää ja rakentaa uutta. Näiden molempien katsomusten vuorovaikutuksesta syntyy selvä, kristalloitunut sos. dem. katmus. Tuntuu kohtalon ivalta, että minut asetetaan niiden joukkoon, jotka takaa ajavat väkivaltaista vallankumousta. Minä olen aina tarmoni takaa vastustanut pommi- ja kiviväri-teorioita ja vastustanut fanatismia. Minä tunnen tämän asian. Se on minun erikoisalani. Minä en koskaan tule agiteeraamaan teille sellaista rysähdysooppia, että teidät joskus kutsuttaisiin barrikaadeille. Te tiedätte, että poliittista toimintaa on liioiteltu; se on yhtä vaarallista kuin sen väheksyminenkin. Väheksyminen oli yhdellä kertaa kansainvälinen tauti johtuen m. m. siitä, että Ranskan parlamentin sos. dem. pettivät puolueensa. Niistä, ynnä siitä, että parlamenttarismilla ei ole paljoa voitettu, syntyi antiparlamentaristinen katsomus. Minä olen aina vastustanut antiparlamentarismia, samoin kuin parlamentarismien liioittelua. Minä olen vastustanut Kainua, Florellia y. m. hulluttelijoita jo ensimmäisistä artikkeleistani saakka minä olen osottanut, että työväen luokalla täytyy olla voimakas poliittinen toiminta ja myös taloudellinen. Ne ovat yhtä välttämättömiä. Jos haette todistukset, että olen vastustanut antiparlamentarismia, te tunnustatte ne parhaiksi väitteiksi kumoamaan antiparlamentarismia. Minä väitän, että kaikki parlamentarismien vastustajat kymmenen vuoden sisällä tulevat sos. puolueeseen ja hyväksyvät poliittisen toiminnan, (sivulta: Hervee on tullut puolueeseen). He ovat silloin nähneet, että yksistään taloudellisilla järjestöillään he eivät voi johtaa yhteiskuntaa sosialismin. — Sanoi taloudellisen taistelun ole-

van mahdollisen vain luokkataistelun pohjalla, sisältäen unioon työssälöijät ja työttömät, luokkasolidarisuuden avulla. Minä olen selvittänyt, että työväenluokka kokonaisuudessaan, mahtavana järjestönä, ei yksilöllisinä unionina, voi käyttää luokkataistelussaan aseena sitä tai tätä. Minä en ole sanonut, että ne (sabotage) merkitsevät pommiteorioita, kuten Syrjälä ja jotkut muut luulevat. Siitä syntyi kiista lehdissä. Minä väittelyksi ase tuin sille kannalle, kuten jo alussakin, että sabotagesta, kuten joistakin muista työväenluokan uusista taisteluaesista, ei kansainvälinen sos. demokratia ollut vielä sanonut määräävää kantaansa; se oli sabotagen suhteen odottavalla tarkastelevalla kannalla. Syndikalistisiakaan menettelytapoja ei ylimalkaisesti voi mennä tuomitsemaan. Kukin erikoisasia vaatii oman erikoisen menettelytapansa. Siteerasi omia artikkeleitaan sabotagesta. (Artikkelissa tuomittiin sabotage) Luettuaan: Eikö artikkelissa ollut j o v a r m a k a n t a, samalla kuin muualla maailmassa tuskin missään sabotagesta oltiin varmallalla kannalla? Vasta kirjoitukseni jälkeen Ranskassa tuomittiin sabotage, kun siitä ensin oltiin siellä tarpeeksi jauhettu. Täällä siitä teidän mukaan ei olisi saanut mainitakaan, tuskinpa edes tuomitsevasti.

(Kahviloma).

Istunto alkoi uudelleen, keskustelua johtaen A. J. Partanen.

Laukki: (jatkoa) Minä toivoisin, ettei Työmies saboteeraisi minua, (tarkottaen lehden lukijoita, jotka lukivat Työmiestä). Täällä on pidetty sangen leveää suuta kansainvälisestä sos. dem. ja kuitenkin se on vieläkin avonainen saboteesin harjottamiseen nähden. Kuka siis on oikeassa? Minä olisin voinut yhtä hyvin kehottaa harjottamaan saboteesia, kuin kieltää sen. Kuitenkin näyttää, että se tullaan määrittelemään maa maalta ja sitten vihdoin kansainvälisessä kongressissa. Te olette puhuneet "kuiperkeikoista", mutta minä panen teidät nielemään, mitä te olette sanoneet.

Silloin kun Ranskan rautatiekäiset harjottivat sabotteja, luultiin sen olevan luokkaliikettä ja samallaisena sitä selostivat Ranskan puoluelehdet. Vasta McNamara jutun aikana jouduttiin tarkastamaan, mihin se voi johtaa. McNamara-juttu teki saman vaikutuksen New York Call'iin ja moniin muihin sos. lehtiin kuin minuunkin. Minä tein sen, mitä olin luvannut, nimittäin, että silloin kun taloudelliset järjestöt itse kokemuksiansa perusteella olisivat sen hyljänneet; hylkään sen. Siinä oli se "kuperkeikka". Menin kehityksen mukana ainoastaan ja tahdon aina mennä kehityksen ja työväenliikkeen mukana. Täällä on sanottu, ettei Raivaaja ole seurannut Amerikan oloja, mutta se on valhe. Raivaajassa on vain esitetty liikkeemme toista puolta, Työmieheissä toista. Siellä on ollut Jumalana Hillquit ja meillä Debs. Tämä on ainoastaan heijastus Amerikan oloista ja puolueesta. Ja olisi väärin ellei niin olisi. Sitäpaitsi Työmieheissä ei ole sellaista valtaa kuin on Raivaajassa vastaavalla toimittajalla. Minulla ei ole ollut valtaa ja siksi olen antanut "aliupseerin" sanoa sitä enemmän. Työmieheissä voi johtokunta määrätä vastaavan toimittajan kannan joka päivä. Olisi annettava Työmiehen toimittajalle sama valta. Työmieheissä on koetettu seurata Amerikan oloja ja seurata monipuolisesti lainaamalla artikkeleita erisuuntia edustavista lehdistä.

On sanottu, että amerikalainen liike sairastaisi jonkinlaista penikkatautiä. Mutta Am. sos. liike on juuri suuressa murrostilassa. Näinä vuosina on sen täytynyt tarkistaa kantansa monissa kysymyksissä. Sen on täytynyt lähetä yhä likemmäksi vallankumouksellista työväestöä. Sen on täytynyt muuttaa kantansa uniokysymyksessä ja agraarikysymyksessä. Kaikissa tärkeissä asioissa on nyt ratkaistu se hirveä sekamelska vallankumouksellisen köyhällistön eduksi. Jos siis Työmies on ollut heiluvalla kannalla, on koko Am. sos. liike ollut heiluvalla kannalla. Kuitenkin te tahdotte sanoa, että Työväen-Opistolla on synnytetty tätä mielialaa ja levitetty sitä puolueemme

keskuuteen. Mutta minä sanon, että sitä on synnytetty kalkkialla Amerikassa. En häpeä tunnustaa, että olen pitänyt Debsiä opettajanani. Mitä tulee Riston, Salmen y. m. kirjoituksiin, niin niitä on jonkunverran julkaistu, huolimatta siitä etteivät ne aina ole kokonaan asiallisia olleetkaan. Mitä tulee siihen persoonajuttuun, joka minusta julkaistiin Raivaajassa viimeisen väittelyn aikana, sisältää se valhetta, jonka jotkut täälläkin olevat henkilöt, Sirola ja hänen vaimonsa- voivat todistaa. Ja Raivaajan olisi ollut velvollisuus se oikaista, koska nimenomaan olen sitä vaatinut. Toivoisin, että Työmies senkin jälkeen, kun minä lähdän sieltä pois tulisi seuraamaan Amerikan oloja. Lopuksi pyysi Laukki Sirolan todistamaan sen parjauksen valheellisuuden.

Keskustelu lopetettiin ja lähetettiin asia sanomalehti-valiokuntaan.

Sirola lausui, että toveri Laukki erään venäläisen toverin ja joidenkin punakaartin päälliköiden kanssa oli Viaporin kapinan aikana vaatinut sos. dem. puoluehallinnon edessä suurlakon julistamista. Siinä käytettiin kiihvasta kieltä kylläkin, mutta millään revolvereilla ei uhattu eikä sitä asiaa pidetty Suomessa esteenä Laukin ololle puoluelehden toimittajana. — "Raivaajan" kirjoituksessa pantiin tuo asia provokationivaloon, koska myöhemmin selvisi Viaporin kapinassa olleen provokationiakin. Se teki asian rumaksi.

Syrjälä: Raivaajan toimituksella ei siinä ole mitään osaa, sillä sen kirjoittaja oli kirjoittanut syytöksen ja toimitus kirjoittanut peräkaneeetin. Nyt uskon tov. Sirolan selityksen.

TOVERIN ARVOSTELU.

Malm: Minä en voi sanoa Toverista mitään muuta kuin hyvää.

Huttunen: Rissasen ollessa Toverin vastaavana, kehoitti Haywoodin puhujamatkoja tukemaan, vaikka Californian valtion valtiokomitea kielsi H. puhumatlaisuudet.

Nuortevalle huomautti, että ei pidä olla niin herkkä loukkaantumaan. Me voimme pian antaa potkut (Nuorteva minä annan takasin.)

Malo: Toveria kyllä jo hiukan arvosteltiin lännen piirikokouksessakin ja annettiin evästyksset ja luulen, että siihen voidaan yhtyä täälläkin.

Lindström: Toveri on esiintynyt suuntakysymyksessä pää-ännenkannattajana. Eissanen ollessaan Toverissa oli Raivaajaan nähden puolueellinen. En tilaa Toveria enää, joten en tiedä mitä nykyään edustaa.

Virtanen: Koska tämä kysymys tuntuu olevan kokonaan tuntematon täällä, niin ehdotan, että se jätetään. Muuten Eissanen menetteli oikein asettuessaan Raivaajaan sille kannalle.

Saarinen: Samaan aikaan kun Haywoodilta, kiellettiin myös Debsiltä oikeus puhua Californiassa, joten Eissanen ei ole tehnyt mitään rikosta.

Eissanen: Mitä tulee siihen, että puolustin Haywoodin Californiaan laskemista, niin tein sen täydellä vakaumuksella ja tulen aina puolustamaan puheoikeutta jo niinkin tunnetulle toverille kuin Haywood on työväenliikkeessä, jos ei ole päteviä todistuksia siitä, että hänen toimintansa on puoluetta vastaan tai sitä hajottavaa. Koska ei muita syytöksiä ole, niin ei minulla siis ole mitään enempää puolustamistakaan.

Asia lähetettiin valiokuntaan.

Toveritar ja Säkenet päätettiin arvostella yhdessä.

Mäki: Toveritar on naisten agitationilehtenä paikallaan.

Eissanen: Toveritar on agitationilehti ja vielä nuori, joten siinä on parantamisen tilaa. Säkenien suhteen lausun, että siinä on liaksi paljon kaunokirjallista ja vähän n. s. tieteellistä. Pyrkii myös olemaan samaa vikaa kuin Raivaajassa, nim. kaavamaisuutta.

Kolu: Yhdyn Raivaajan ja Säkenien suhteessa Eis-

saseen ja Toverittaren suhteen olisi toivottava, että se seurasi enempi The Progressive Womania ja Am. oloja.

F a s t : Toveritarta ei ole pidettävä uutislehtenä, vaan siinä tulisi olla parempia artikkeleja. Säkenien monipuolisuuden piti paikallaan olevan. Sen avulla on se voinut saada tilaajia.

V i r t a n e n : Toveritar nähdäkseni on pyrkinyt hyvään suuntaan. Olen aina pelännyt, että se lähtee ajamaan sitä tra-ra-ra-suuntaa. Mutta se on kuitenkin ollut yleensä tyydyttävä ja paranee, kun ehti vakautumaan. Säkenissä on ollut paljon sellaista kun E. Salinin "Vanhaa viinaa uusissa lelleissä", mutta ehkäpä sekin paranee, kun yhteisvoimin koetetaan ja Säkenien taholta pannaan enempi huomiota kuvitukseen y. m. nähden.

R a n t a n e n : Säkenien suhteen lausun, että ei ole voitu saada kyllin hyviä avustuksia, kun puuttuu käyttövaroja, ellei puolue anna sille niitä. Jokaisen olisi tilattava, silloin voisi vaatia myös siltä jotain.

P a s a n e n : Säkenien täytyy olla kai etupäässä kaunokirjallinen lehti, ja sikäli kuin siinä on puutteellisuksia, olisi sitä korjattava siihen kirjoittamalla. Toverittareissa on heikkouksia, mutta siinä on vielä kehittymättömät avustajat. On kumminkin näyttäytynyt, että Toveritar elää ja saa kannatusta, vaikka sitä alussa vastustettiin. Toveritar on etupäässä naisten agitationillehti, ja kun sen kannatusjoukko suurenee, tulee sen sisältökin paranemaan.

A n n a l a : Toverittareen nähden lausui, että siihen ei olisi tarvinnut ottaa kaikkia kirjoituksia Sandbergilta.

S a n d b e r g : Tahdon vastata, mistä kirjoitukseni johtui. Naisten agitationiin nähden täytyi minun saada selvittää mikä on naisten lehden ja naisagitationin merkitys ja tehtävä. Toimittaja on sittemmin selittänyt kantansa länsipiirin kokouksessa, ei ole minullakaan mitään häntä vastaan. Toveritar tulee myöskin vaurastumaan sisältönsäkin nähden, sikäli kun se saa enempi kan-

natusta. Säkenet paranevat sikäli, kun se liikanaainen kaavamaisuus siitä varisee.

Lindström: Vaati, että on otettava huomioon, että Toveritar pian muutettaisi enemmän agitatioonia vastavaksi. Säkenien suhteen piti sen olevan paikkallaan.

Ketonen: On paikkallaan arvostella Toveritarta ja tietystikin on siinä arvostelemista. Mutta kuitenkin on se tyydyttänyt sitä tarvetta ja sitä joukkoa, jolle se on ajjottukin.

Saarinen: Naisten lehden suhteen yhtyi niihin, jotka haluavat sitä kehittää edelleen.

Hedman: Toverittareilta on tullut jo useita hyviä numeroita esiin. Se, jossa selvitettiin valkosta orjakauppaa. Ja nykyinen toimitus ansaitsee tunnustuksen selvästä kannastaan. Säkenien suhteen yhdyn Eissaseen ja toivoisin, että sellaiset henkilöt kuten Laukki ja Eissanen ja Sirola kirjottaisivat Säkeniin. (Hyvä).

Huttunen: Yhtyi Eissaseen Säkenien suhteen. Toverittaren suhteen vaati uutiset poistettaviksi, enemmän agitationia sijalle.

Malo: On moitittu, että Toverittareissa on ollut pitkiä ja huonosti kokoonpantuja palkkakuntakirjeitä ja ettei lehdessä saisi harjotella, mutta kyllä tässä kai täytyy myöntää, että lehdissä täytyy antaa heikompienkin voimain harjotella. En tiedä, onko Toverittaren toimittaja tehnyt mitään selostusta länsipiirin kokoukselle. Säkenien suhteen yhdyn Eissaseen.

Viita: Toverittareilta emme voi enempää toivoa, kuin sillä ei ole enempää voimia. Säkenien suhteen oli sitä mieltä, että sitä on enempi avustettava tieteellisesti. Silloin sen sisältö paranee.

J. Välimäki: Säkenistä on tehtävä tieteellinen kuukausijulkaisu, jonka kämppäjätäkkin voi ottaa taskuunsa metsään lähtiessään. Säkenien tilaajamäärää on kohotettava ja avustettava sitä kaikin tavoin.

Rosa Välimäki: Meillä ollaan tyytyväisiä, kun vaan naisten ammatillista liikettä enemmän selostellaan.

Laukki: Tähän asti on näyttäytynyt, ettei olla vielä kypsytty lukemaan kehitysopillisiä kirjoituksia. Otan huomioon täällä tehdyt toivomukset.

Hannula: Meidän paikkakunnallamme ollaan tyytyväisiä. Sikäli kuin naiset menevät edelleen kehityksessä, kohoo myös lehden kanta.

Sirola: Koetan tästä lähtien kirjoittaa Säkeniin.

A. Mäki: Paikkakunnan uutiset piti välttämättöminä. Toverittaren tilaajain vuoksi.

Vitikaainen: Toveritarta ei kai ole luettu kolmeen kuukauteen, koska sitä on sanottu uutislehdeksi, sillä kolmeen kuukauteen ei siinä ole yleisiä uutisia ollut. Paikkakuntakirjeitä on ollut liian paljon, mutta siihen nähden on myös tehty rajotus. Olen koettanut seurata Progressive Womania ja New York Callia. Toveritarta ei ole perustettukaan tietöisten sos. vaatimuksia tyydyttämään, vaan herättämään naisia. Olen myöskin käsittänyt, ettei mitään erikoista naisliikettä ole, vaan naisten herättäminen.

Keskustelu päättyi ja asia lähetettiin valiokuntaan.

Senraavana työjärjestyksessä oli:

SANOMALEHTIEN KONTROLLI EDUSTAJAKOKOUKSIEN VALIAJOILLA SUUNTAAN Y. M. NÄHDEN.

Nuorteva: Täällä on sanottu, että lehtien yli olisi kontrollivalta ja toisaalta vastustettu. Olen sitä mieltä, että ei mikään komitea voi kontrolloerata lehtiä, että toimeenpaneva komitea yleisäänestyksen avulla määrää lehtien suunnan, jos ilmenee eriävyyttä. Sen terve järki voi harkita asian ja asettaa sen äänestykselle.

Kolu otti puheenjohtajan paikan.

Boman: Tätä on nyt vaikka päättää, kun agitationivaliokunta ei ole vielä tuenut raporttiaan puolueemme koneiston kokoonpanosta. Jos toimeenpaneva komitea valitaan yhtä suppealta alata kuin ennen, voisi se olla puolueellinen tällaisissa asioissa. Mutta jos valitaan jon-

kunlainen yleiskomitea, olisi se pätevämpi ratkaisemaan asian. Ehdotan tällä evästyksellä valiokuntaan.

Laukk: Puoluelehtien päätoimittajat on valittava yleisäänestyksellä. Se antaa toimittajille selkänöjaa. Johtokunnat lehdistä laajemmalla alalla, silloin sillä on suurempi vaikutusvalta.

Vastaava toimittaja olkoon vastuunalainen piirikokoukselle.

Lindström: Yleisäänestys ei ole käytännöllinen tällaisessa asiassa. Ehdottaisin tämän asian järjestettäväksi, että kukin piiri pitäisi tällaisista asioista huolen, koska lehdet ovat etupäässä piirien äänenkannattajia. (Lähemmin ehdotuksessa.)

Hedman: Yhdyn Lindströmiin.

Rantanen: Raivaajassa on menetelty edellä vaadituilla tavoilla. Johtokunta nykyään valitsee päätoimittajan. Piti toimeenpanevan komitean hallintovallan vähemmän tarpeellisenä johtokuntaan nähden, jos se vaan pitää huolta tehtävästään asettamalla kaikki ehdokkaat äänestykselle.

Nokari: Ei olisi hullumpaa, vaikkapa olisi jonkunlainen puolueen komitea, joka kontrolloeraisi toimittajia. Yleisäänestystä en katso sopivaksi.

Pasanen: Ei pitänyt tarpeellisenä mitään erityistä kontrollivallan järjestämistä. Mitä useampi kokki sitä vetelämpi soppa.

Juntunen: Ehdotti valiokunnan huomioon otettavaksi, etteivät toimittajat ja palveluksessa olevat henkilöt saa kuulua johtokuntaan. Ja valittakoon johtokunnat laajemmalla alueelta. Tehtäköön myöskin toimittajaehdokkaat tunnetuiksi ennen valintaa, jotta osastot saavat tilaisuuden vaikuttaa valintaan.

Rissanen: Johtokunta on aina paikallisia olosuhteita silmällä pitävä laitos. Toimitus yleensä katsoo asioita laajemmalla silmällä. Se, mitä johtokunta tahtoo, ei aina ole sitä, mitä järjestö tahtoo, jonka jälkimmäisen tahdon toi-

mitus ollessaan jokapäiväisessä vuorovaikutuksessa koko järjestön kanssa, voi saada tietoonsa ja johtokunta ei sitä saa. Tästä syntyy käsitteiden eroavaisuus, joka toisinaan johtaa toimituksen ja johtokunnan ristiriitaan. On silloin hyvä, että toimittajalla on tukea järjestössä. Sitä saa, jos vastaava toimittaja valitaan yleisäänestyksellä ja toimituksen suunnan kontrolloeraaminen tulee piirikokouksille. Mutta piirikokouskin voi olla "piirihengen" vallassa ja tehdä suuntaan nähden sellaisia päätöksiä, joita ei järjestö hyväksy. Täytyy siis olla järjestöllä kokonaisuudessaan valta sanoa ratkaisevan sanansa kaikista lehdistä. Se tapahtukoon edustajakokouksissa ja niiden väliaikoina olkoon järjestömme toimeenpanevalla koneistolla ylin valta. Turhaa on pelätä jumalain syntymistä. Ne tapahtavat hyvin pian alas. Jumalain pelko ei saa meitä estää kehittämästä uusia muotoja, jotka paraiten kykenevät vastaamaan järjestömme eheyden tarvetta. Kontrollivallassa ovat seuraavat asteet: johtokunta, yhtiökokous, piirikokous, järjestön edustajakokous, ja sen väliaikoina toimeenpaneva komitea.

Virtanen: Periaateritöihin nähden voisi järjestää, että toimittaja voitaisiin valita yleisäänestyksellä. Mutta monissa muissa käytännöllisissä seikoissa esiintyy asianhaaroja, jotka puhuvat sitä vastaan. Annettakoon johtokunnille pääasiallisin valta. Saakoon toimittaja oikeuden vedota erikoistapauksissa ylempiin puoluevirastoihin.

W. Mäki: Käytännölliset seikat näköjään pakottavat ratsastamaan kansanvallan kustannuksella. Yhtyi Lindströmin ponsiin.

Laukki: Ainakin Työmichessä on jo sellainen tapa, ettei johtokuntaan valita liikkeen palveluksessa olevia henkilöitä. Pääasia on, että johtokunta valitaan laajemmalta alalta.

Helske: En voi yhtyä niihin, jotka puoiustavat tuomiovaltaa. Ja perustelen sen sillä, että täällä määrätään suunnat ja niitä on sitten noudatettava. Piirijär-

jestölle on annettava ehdottomasti määräämisvalta kun-
kin piirin lehteen nähden.

Johtokunnat olisi valittava laajemmalta alueelta, ettei-
vät paikkakunnalliset pyyteet saisi vaikuttaa.

Välilläki: Täällä yleensä näytään oltavan sitä
mieltä, että ei ole ollut tarpeeksi kontrollivaltaa ja sen
vuoksi halutaan asettaa mahdollisimman paljon. Mutta
siitä olisi haittaa. Yhdyn Laukkiin vastaavan toimittajan
yleisäänestyksen suhteen. Toimittajan äänestyksellä va-
litsemisesta johtuu haittojakin, joista riippuu lehden hy-
vyys. Mutta toivon, että toimittajat jäävät yhä edelleen-
kin työsuhteissaan johtokunnan kontrollivallan alaisiksi.
Ehdotan, että vastaava toimittaja valitaan yleisäänestyk-
sellä, että esimerkiksi Työmiehen johtokunnan jäsenet va-
litaan mahdollisimman laajalta alalta aina Marquette kaun-
tista ja Duluthista asti. Sen lisäksi järjestön toimeenpane-
valle komitealle ylin kontrollivalta.

Viita: Täällä ei nyt tahdota tietää, kelle uskotte
lehtiin nähden ylimmän vallan. Teille ei kelpaa mikään.
Hyväksyn Välimäen huomautukset toimittajan ja johtokun-
nan suhteen. En pidä yleisäänestystä tarpeellisena edes
päätoimittajaan nähden.

A. Lehto: Yhdyn Lindströmiin ja kannatan pää-
toimittajan yleisäänestyksellä valitsemista.

Broman: Olen hyvilläni, että täällä yhdytään Rai-
vaajan menettelyyn. Vaadin vastaavan toimittajan yleis-
äänestyksellä valittavaksi.

Keskustelu lopetettiin ja lähetettiin asia valiokun-
nalle.

PUOLUELEHDEKSI HYVÄKSYMINEN.

Rissanen: Ehdotan, että edustajakokouksen vä-
liajoilla voi puoluelehdeksi hyväksyä järjestön korkein toi-
meenpaneva valta.

Hyväksyttiin keskustelutta.

Kokous loppui kello 6.

ILTA-ISTUNTO.

Kokous alkoi kello seitsemän. Puhetta johti Partanen. Toimitettiin nimien huuto. Kaikki olivat saapuvilla.

Seuraavana kysymyssarjana oli: menettelytapa.

Järjestävän valiokunnan ehdotus, että siinä oleva kohta a) keskusteltaisi kaikkein viimeiseksi, hyväksyttiin.

Sihteeri luki sosialistipuolueen tomeenpaneuvan komitean julistuksen Ettorin ja Giovannittin jutusta. Lähetettiin keskustelutta valiokunnalle.

Syrjälä: Luki agitationivaliokunnan muutosehdotuksen järjestön sääntöjen viidenneksi pykäläksi.

Tämän johdosta sukeutui keskustelu.

Boman: Ehdotan yleisen komitean valittavaksi tarkotustaan vastaavaksi. Olisi valittava lisäjäsen jokaista täyttä 2000 jäsentä kohden. Pidän tarpeellisena oppia kuluttamaan varoja puolueasioissa, sillä siten opimme myös säästämään toisissa paikoissa.

Äänestettiin yleisen komitean tarpeellisuudesta. 41 äänellä 2 vastaan päätettiin se perustaa.

Keskustelu tämän jälkeen suuntautui sen kokoonpanoon.

23 äänellä 14 vastaan päätettiin rajoittaa puheaika minutiksi.

Viinikainen: Minulla olisi kirjallinen ehdotus jätettynä valiokunnalle, mutta jos Bomanin ehdotus on parempi, voin yhtyä siihen.

Reivo: Kannatan komitean kokoontumista kerran vuodessa ja silloin valittakoon yksi jäsen piiristä kirjuriin lisäksi.

Huttunen: Yhdyn Reivoon.

Viita: Yhdyn ag. valiokunnan ehdotukseen.

Boman: Yhdyn Reivon ehdotukseen sillä vaihtoehdolla, että komitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa.

Bissanen: Yhdyn Reivoon.

Hautaniemi: Samoin.

Helske: Reivoon, sillä muutoksella, että piiristä

kaksi jäsentä tarvitsematta toisen ehdottomasti olla sihteerin.

Rantanen: Yhdyn valiokuntaan.

Falström: En yhdy kehenkään. Turhaa varojen haaakausta.

Virtanen: Yhdyn valiokuntaan.

Koski: Samoin.

Pasanen: Puolustan kahden jäsenen valitsemista ja että yleinen komitea kokoontuu kerran vuodessa.

Vehteri: Vastustan Bomanin ehdotusta ja yhdyn valiokuntaan.

A. Merikanto: Laajennettu toimeenpaneva komitea, johon kuuluvat alue- ja piirishteerit. Tämä komitea ratkaiskoon asiat kirjevalhdon avulla.

Saarinen: Valiokunnan ehdotukseen.

Eyynänen: Samoin.

Tenhunen: Kannatan kahden lisäjäsenen valitsemista piiristä eikä rajoiteta, että toisen täytyy olla piirishteeri.

Nokari: Yhdyn agitationivaliokunnan ehdotukseen sillä muutoksella, että komitea kokoontuu kerran vuodessa.

Fast: Kun keskustelimme tästä valiokunnassa, niin käsitimme, että kuta laajempi sitä parempi. Mutta varoja on vähän. Ehdotan äänestystä.

Hellman: Yhdyn valiokuntaan.

Lindström: Asiat tulevat paremmin pohdittua kuta useammin komitea voi kokoontua.

Juntunen: Yhdyn valiokunnan ehdotukseen.

Lehto: Samoin.

Hedman: Kannatan Beivon ehdotusta.

V. Mäki: Yhdyn valiokunnan ehdotukseen.

Puheenjohtaja: Malo, ole hiljaa.

Malm: Raha tietysti määrittelee. Tiedämme, että piirishteerit ovat lähinnä näitä asioita ja he voivat paremmin edustaa järjestöä.

Suominen: Aikoo puhua, mutta puheenjohtaja keskeyttää.

Keskustelu loppui tähän.

Toimitettiin äänestys. Toiseksi äänestettäväksi asetettiin valiokunnan ehdotus ja toiseksi kaikki muutosehdotukset. Tulos: valiokunnan ehdotus 25 ääntä ja kaikki muutosehdotukset 16 ääntä. Siis valiokunnan ehdotus tuli kokouksen päätökseksi.

Työjärjestyksessä oli:

FARMARI- JA MAATALOUSKYSYMYKSIÄ.

Luettiin alustuksia ja ponsia.

Laukki selosti Indianapolin kokouksen tekemää päätöstä.

Reivo: Esitti asian keskustelutta lähetettäväksi valiokuntaan, ja kun sitä jotkut olivat kannattaneet, hyväksyttiin Reivon ehdotus.

OSUUSTOIMINTA.

Sihtööri luki Löijän alustuksen pönten.

Viita: Osuustoimintaliikettä on liaksi puhvattu ottamatta huomioon täkäläisiä oloja. Amerika on teollisesti kehittyneempi maa. Trustit omistavat kaiken, joten jos täällä ruvetaan niiden kanssa kilpallemaan, ei se menesty. Niin kauan kuin osuusliikkeet kilpailevat pikkuliikkeiden kanssa, eivät trustit niistä välitä. Mutta niin pian kuin osuusliikkeet joutuvat trustien varpaille astumaan, joutuvat ne häviölle. Poikataloliikkeen eli poikatalosialismin pidän säästäväisyyspolitiikkana, joka itse asiassa on vanhingollista työväestölle, sillä kapitalistit maksavat sitä vähemmällä, mitä vähemmällä me tulemme toimeen. Perustettakoon osuusliikkeitä niille senduille, missä katsotaan niillä olevan mahdollisuus elää, mutta mieltään suurempaa agitationia niiden edistämiseksi ei ole edullista tehdä.

Kolu: Olen osuusliikkeen kannalla. Viita on kyläkin suureksi osaksi oikeassa, mikäli se koskee tämän maan oloja. Taloudelliset olot eivät täällä ole suopeat. Mutta henkisesti on niillä merkitystä, sillä ne kasvattavat yhteenliittymisen merkitystä. Suuremmassa määrin ne, kuten sanottiin, eivät voi työväestön asemaa parantaa, sillä trustit kontrolloeraavat tavarain välitystä.

Kolu otti puheenjohtajan paikan.

Vehteri: Viime vuosien aikana on osastoissa ilmennyt kaksi mielipidettä. Pidän siis tarpeellisena täällä lausua ratkaiseva sana osuusliikkeiden suhteen. Idässä päin on niitä useita ja niissä kiinni useita tuhansia rahoja. Jos nyt täällä ei lausuta varmaa kantaa, voi se heikentää niiden menestystä, kuten Viidan lausunto. Vaikka olemmekin Amerikassa, on meillä myös täällä mahdollisuus osuustoimintaa edistää. Siitä on monellaista hyötyä. Agitationivälineenäkin on se paikallaan. Työväestöä voidaan sen avulla opettaa käytännölliseen toimintaan. Ehdotti valiokunnan ottavan huomioon kansainvälisen kokouksen päätöksen. Meidän tulee uskaltaa siinä suhteessa astua edelle amerikalaisen kokousten päätöstä.

Annala: Viidalle, joka selosti, että Amerikassa ei ole mahdollisuuksia osuustoiminnalle, tahoisin neuvoa, että ostaisi Yhteiskunnallisen käsikirjan, jossa selostetaan Suomen osuusliikettä. Siitä näkyy, mitä Suomessa on saatu sillä. Idässä on huomattu, että sillä on saavutettu jotakin. Lakkotilaisuuksissa esim. on nähty, että osuuskaupat ovat olleet monasti tarpeellislakin. Kun pikkuporvarit ovat kieltäneet ruokatavaran työväestöltä on sitä saatu osuuskaupoista.

Eissanen: Meillä aina uusissa kysymyksissä, kun ne ilmaantuvat, tahdotaan liioitella. Niin tässäkin. Siellä missä ei osuuskaupoilla ole mahdollisuutta menestyä, ei tarvitse niitä pumpata esille. Osuuskauppojen käytännöllisessä johdossa on tehty virheitä. Ensi innostuksessa perustetaan ne ilman pääomaa, ja kun niillä ei ole pääomaa, ne tulevat ottamaan velkaa ja myymään velaksi. Se vie

osuuskaupan nurin, sillä kun osuuskauppa joutuu riippumaan tukkukauppojen tahdosta, joutuvat ne niinkuin kissa hiiren suuhun. Osuuskauppojen hoito palkkatyöläisten avulla ei voi kilpailla yksityiskauppojen kanssa.

Kun osuuskauppoja hoidetaan kilpailuperiaatetta noudattaen, eivät ne välitä tavaran hyvyydestä, ja kun ne hinnoissaan eivät voi kilpailla yksityisten kauppojen kanssa, ei niistä ole jäsenistölle aineellista etua. Mutta siellä, missä aineelliset edut puuttuvat, on menestys mahdollon. Olen nähnyt useita osuuskauppojen vararikkoja enkä siis kehota panemaan erikoista huomiota osuustoiminnan edistämiseksi kaupan alalla, vaan päin vastoin kehotan tällaisessa toiminnassa mitä suurimpaan varovaisuuteen, sillä menestymisen mahdollisuudet ovat sangen pienet. Useasti olen nähnyt sosialistien saavan syy'n niskoilleen, kun osuuskauppa on mennyt nurin. Ja useasti on syytä ollutkin heitä moittia, ei tosin liikkeen kumoon menemisestä, sillä he ovat olleet sen uskollisimpia jäseniä, vaan ainoastaan sen otuisuuksien liioittelemisesta. Sitä muutuu osuustoiminnan kasvatuksellisenkin puoli omaksi vastakohdakseen. Varovaisuutta siis ennen kaikkea eikä mitään kehumista, osuustoimintaan nähden. Idässä otetaan liiaksi vaikutuksia Suomesta, pikkuporvarillisesta maasta.

Merikanto: Yhdyn Annalaan ja Vehteriin. Meillä on Glassportissa osuuskauppa ja se on melkein ainoa, joka on pysynyt lakon ajan pystyssä. Ja kasvattava merkitys on sillä sangen suuri.

Lehto: Osuustoimintaliike on välillisiä parannuksia. Meidän on puskettava osuustoimintahenkeä. Silloin se menestyy. Hyväksyi kansainvälisen konventionin ponnin.

Helske: Osuustoimintaliike on businessliike, mutta me suomalaiset emme ole businessmiehiä, koska meillä ei ole dollareita. Osuuskaupat eivät kykene kilpailemaan suurten liikkeitten kanssa. Täytyy ottaa huomioon tällaiset olot, sillä täällä hallitsevat trustit markkinoita. Osuustoimintaliike supistuu poikataloihin ja Friscossa meillä on sen tilalla, saisinko sanoa, "piikatalo. (Naurua).

Boman: Kulutusosuuskunnat kyllä kannattavat ja sillä voi olla mitä muotoja tahansa. Mutta meidän täytyy merkitä kantamme, että puoluekanta tulisi esiin.

29 äänellä 6 vastaan päätettiin istunto lopettaa kello 9.

Osuustoimintakysymys lähetettiin valiokuntaan.

KAHDEKSAS KOKOUSPÄIVÄ.

Puhetta johti A. J. Partanen.

Nimihuuto: Poissa olivat A. Koski ja S. Nuorteva.

Yleisasiain valiokunta esitti pönnen, koskeva kansallisen t. p. komitean kirjelmää Etorin ja Giovannittin asiassa. Pönsi hyväksyttiin.

HAUTAUS- JA APURENKAAT.

Lykättiin valiokuntaan ilman keskustelua.

KIELTOLAKIKYSYMYS

lykättiin valiok. ilman keskustelua.

NAISTEN ÄÄNIOIKEUS.

Lykättiin valiokuntaan ilman keskustelua.

KUINKA RUVETAAN TOIMIMAAN OBJAKONTRAHTIEN ALLEKIRJOITTAJIIN NÄHDEN.

A. Koski ja S. Nuorteva saapuivat 9.15.

Boman: Selosti, että on tarpeellista määrätä järjestöme kanta heihin, sillä sellaisten kontraktien allekirjottajia toisilla paikoilla pidetään rikollisina, toisilla ei.

Eissanen: Luki Aurooran s. s. osaston alustuksen asiasta.

Kysymys päätettiin ottaa keskusteltavaksi.

KESKUSTELU.

Huttunen: Nevadassa myöskin käytetään n. a. orjakontrahtia. Mutta siellä on päästy siihen tulokseen, että niitä vastaan on mahdoton taistella. Siellä on tästä asiasta keskusteltu s. s. osastossa ja Lännen Kaisosmiehien osastossa. Molemmissa on päästy siihen lopputulokseen, että niihin on kirjoitettava silloin, kun vaaditaan, jos kerran aikoo saada työtä, tahi pitää työpaikkansa.

Reivo: Siinä muodossa kuin esitetty, on kysymys vaikeaa laatua. Me voisimme keskustella kontrahdeista, mutta emme niinkään paljon voi tehdä määrityksiä ennakolta, missä tapauksessa henkilö tekee puoluerikoksen. Esitti, että osastoille jätetään valta kussakin eri tapauksessa tutkia asia ensin ja harkinnan mukaan tehdä päätös.

Juntunen: Yhtyi Reivoon, että kysymys on vaikea ratkaista. Butussa ei ole vielä tähän saakka tietty niistä mitään, vaan nykyään jo vaaditaan sielläkin kirjoittamaan. Jos ei kirjoita, niin ei saa työtä.

Mielestäni olisi parasta antaa valta paikallisille osastoille, jotka voivat erottaa, jos huomaavat, että on syytä erottaa.

Pasanen: Ehdotan valickuntaan, että saadaan jonkunlainen ponsi.

Tenhunen: Asia pericatteessa on selvä, ettei niihin saa kirjoittaa. Mutta pulmallisin kysymys on se, miten suhtaudutaan niihin kirjoittajiin nähden. Kertoi esimerkkejä, miten muutamissa paikoin on pakko kirjoittaa. Oli sitä mieltä, että suomalaiset yhtenä kansallisuutena eivät voi tälle asialle mitään. Jos suomalaiset kieltäytyvät kirjoittamasta, niin he erotetaan työstä ja slaavilaisia on kyllin astumaan sijaan.

Selitti miten on mahdotonta saada työtä, jos joutuu tämän listan kautta pois työstä. Oli sitä mieltä, ettei asiasta voida antaa mitään sitovaa määrystä.

Viinikainen: Yhtyi Tenhuseen, huomauttaen

orjakontraktien pääpainona olevan sen, että työn etsijä vapauttaa työnantajan kaikesta vastuunalaisuudesta henkeensä ja turvallisuuteensa nähden. Lausui, että ei pidettäisi puoluerikoksena, jos joissakin erikoistapauksissa henkilö on pakotettu orjakontrakti allekirjoittamaan.

Saarinen. On sanottu, että sellainen tapa on käytännössä jo melkein kaikkialla. Mahdoton on saada työtä, jos kieltäytyy kirjottamasta, ainakin niillä paikoin, missä minä olen ollut. Olen sitä mieltä, ettei voida tehdä varmaa määräystä asian suhteen. Ei kuitenkaan anneta suoraa lupaa kirjoittamaan.

North: Selosti, kuten Tenhunen, Viinikainen ja Saarinen, lisäksi vielä, että yhtiöt käytyriensä avulla ottavat selvän miehistään urkinnalla. Silloin, kun se tapahtuu työläisen tietämättä, minä en sano sitä puoluerikokseksi. Minä neuvoisin, että toverit, kun heille tarjotaan orjakontrakteja allekirjoitettaviksi, ilmoittaisivat kussakin tapauksessa osastolleen ja se harkitsee kulloinkin erikseen, onko työhön pyrkivän toverin tarve saada työ niin huutava, että on pakotettu allekirjoittamaan.

Merikanto: Niitä ei voi kaikkialla vastustaa. Meillä tarjottiin myöskin orjakontrakteja, joissa kiellettiin kuulumasta mihinkään yhdistyksiin. Pidän rikoksena, jos yksityisenä kirjoittaa nimensä, mutta missä se tapahtuu joukkojen suostumuksella, niin silloin se voitaisiin tehdä, jos asema on sellainen, että ei voida muuten tehdä.

Rissanen: Voidaan kai turvautua oikeuslaitokseen? Piirikomitea ja toimeenpaneva komitea voivat ottaa puolustaakseen kussakin tapauksessa.

Corby: Ehdotti hyväksyttäväksi ponnin, jossa ehdotetaan, ettei järjestö anna lupaa kirjoittamaan nimeään, vaan annettakoon yksityisille osastolle oikeus ratkaista asia paikkakunnan olojen mukaan.

Nokari: En yhdy mihinkään edellisistä ehdotuksista. Orjakontrahdit ovat tulleet käytäntöön salaa, vähän kerrallaan. Monessa tapauksessa on mahdoton välttää työnsaannin ehtona. Emme voi laatia jyrkkää sääntöä.

Koetetaan pitää kiinni siitä periaatteesta, että kaikin muodoin vältetään etsimästä työtä sellaisista paikoista ja toiseksi koetetaan olla kirjottamatta orjakontrahtien alle, jos on pakotettukin sellaisista paikoista työtä kysymään.

O. Lahti. Minun mielestäni olisi järjestön jotain lausuttava tästä asiasta. Minun mielestäni olisi järjestön ja osastojen kaikkialla ruvettava ankarasti agiteeraamaan näitä orjakontrahteja vastaan.

Antti Mäki: Siellä paikkakunnalla josta olen, on tehtaissa vallalla kontrahthisysteemi. Keinoja en minäkään voi erikoisemmin esittää.

Viita: Olen joutunut joskus näiden kontrahhtien kanssa tekemisiin. Niistä näyttävät monetkin vaarattomilta, mutta siltikin ne ovat monestikin hyvin vaarallisia. Ehdotan ponnen. (Katso ponsiehdotusta).

Laukki: Esitti, että orjakontrahtien merkitystä on selostettava, allekirjoituksia vastustettava ja yksityistapauksissa yhteisesti neuvoteltava. Esitti lähetettäväksi valiokuntaan näillä katsomuksilla.

J. Välimäki: Tässä orjakontrahtikysym. on kaksi puolta. Ensimmäinen on se, että tahdotaan estää työläinen saamasta vahingonkorvausta loukkauksen sattuessa. Tähän mennessä en ole vielä tavannut yhtään juttua, jossa näitä kontrahteja olisi käytetty työläistä vastaan. On Lännen kaivosmiehiliitossa ajateltu, että jos huomataan, että sellainen juttu ilmaantuu niin asetetaan koko järjestön kannatus tuon jutun taakse. Toinen puoli on se, että sen avulla saatetaan työmies mustalle listalle. Yksi asia on varma, ettemme me suomalaisen järjestön päätöksellä voi tätä asiaa parantaa. Komppanijat tyrkyttävät niitä edelleen. Tietysti niitä on vastustettava. Ainoa keino niitä vastaan on työläisten joukkoliike.

Fallström: Kontrahdit alkoivat luullakseni Negauneesta, aina muutellen siellä muotoa. Yhtiö nykyisin lupaa määrätyn summan tapaturma- ja kuoleman tapauk-

nessa. Kannattaisin sitä puolta, että annetaan osastoille vapaat kädet.

K. Mäki: Yhdyn Tenhuseen.

Syrjälä: Ehdottaisin, että järjestön kokous ei lausu osastoille mitään. (jätti esityksensä, katso.).

Helske: Yhtyi niihin, jotka ovat sitä mieltä, ettei tehdä jyrkkää päätöstä asian suhteen. Oli sitä mieltä, että asia kuuluu oikeestaan ammattiyhdistyksille ja yleensä taloudellisille järjestöille.

Boman: Vielä eräs puoli. Esim. Pennsylvaniassa määrätään ostamaan jonkun vissin summan edestä terästrustin osakkeita vuodessa, tietysti siksi, että työläiset eivät saisi taistelurahastoa.

Olen sillä kannalla, että ei anneta lupaa orjakontraktien allekirjoittamiseen. Koetetaan muuten tehdä tasapuolinen päätös.

Hedman: Tässä asiassa ei olisi vedottava suom. s. järjestöön, sillä tämä on poliittinen. Olisi ainoastaan painostettava sitä seikkaa, että tässä tapauksessa olisi turvaannuttava taloudellisiin järjestöihin.

Keskustelu päättyi ja pönten tekeminen jätettiin menettelytapavaliokunnalle.

SANOMALEHTIEN ARVOSTELU.

Nuorteva: luki sanomalehtivaliokunnan lausunnon puoluelehdistämme. Hyväksyttiin keskustelutta ja kääntökyttä.

Seuraavana kysymyksenä oli:

SUHTEEMME TALOUDELLISIIN JÄRJESTÖIHIN.

Rissanen luki ponsiehdotuksensa. Ehdotti, että kokous keskustelutta hyväksyy industrialistisen unionismin periaatteen.

Boman: Täällä on esitetty tämä asia lähetettäväksi valiokuntaan ilman keskustelua. Se olisi hutiloi-

mista, sillä tämä asia on yksi tämän kokouksen tärkeimpiä. Siksi sitä onkin tehtävä täällä selvä vaikkapa menisi aikaakin.

Koko kokouksen ajan, aina sopivassa tilaisuudessa, on täällä m. m. minua syytetty, että en hyväksy keskitettyä teollisuusunionismia, n. k. industrialismia, kun en ole osottanut hyväksymistä I. W. W. liitolle ja sen huiptomisopeille. Asia nyt kuitenkin on siten, että minä olen ollut industrialisti ennen kuin tämän kokouksen kiivaat I. W. W.:läis industrialistit Laukit, Sirolat y. m. Industrialismin hyväksyin jo ennen Hibbingin edustajakokousta ja hyväksyn sen edelleenkin. Hyväksyinpä I. W. W. liitonkin silloin. Se uutuudellaan hurmasi meidät. Mutta sittemmin Hibbingin edustajakokouksen jälkeen ollessani tilaisuudessa tutustumaan I. W. W. liittoon, sen periaatteisiin ja toimintaan, tulin huomaamaan, että se ei olekaan todellista industrialismia, vaan ainoastaan sen nimen turvissa anarkosyndikalistiset ainekset työväen liikkeelle vaarallista hajotustyötään tekevät. Silloin luovuin kannattamasta I. W. W. liittoa.

Tämän kokouksen alussa oli edustajien joukossa sangen paljo I. W. W. liiton kannattajia. He ovat toisten asioiden yhteydessä tulkinneet Indianapolin kokouksen päätöstä puolueemme suhteesta taloudellisiin järjestöihin siten, että kokous on sillä päätöksellä hyväksynyt I. W. W. liiton. Se tulkinta on väärä. Sellainen tulkitseminen johtuu siitä, kun kaikki eivät kulje selvillä vesillä. Että tämän kokouksen jälkeen ei sellainen voisi uusiintua ja että sellaisella harhaan johtavalla tulkinnalla ei hajotetaisi järjestömme tulevaa toimintaa, on tämän kokouksen annettava selvä ja suora lausunto tästä kysymyksestä. Kuitenkin, vaikka tässä kokouksessa kuinka selvä lausunto asioista annettaisiinkin, jota minä puolestani hartaasti toivon, ei sillä lausunnolla voida poistaa kaikkea erimielisyyttä tässä asiassa järjestömme keskuudessa, sillä siksi erilaisia ja erilaisissa oloissa eläviä aineksia järjestömme sisältää. Suomesta siirtyy tänne kahtalaista joukkoa, toiset

jo siellä palkkatyöläisen asemaan joutuneita kaupunkilaisia ja tehdastyöläisiä, toiset lähtevät maalais, pikkuomistuksellisista, taikka virkamiesoloista, jotka olot ovat synnyttäneet porvarillisuuskäsitteiden katsomuksen. Kun edelliset joutuvat työvoimaansa kaupitessaan suurin teollisuuskeskustoihin, niin selviää heille entistä paremmin nykyinen yhteiskunnallinen kehitys. Ja se selventää heille sitä käsitystä, että he tulevat olemaan palkkatyöläisinä siksi, kunnes nykyinen yhteiskuntajärjestelmä muuttuu socialistiseksi. Sitä vastoin jälkimäiset joutuvat kaivanto-, metsä- y. m. vähemmän ammattitaitoa kysyville alueille työhön. Kun he pitävät palkkatyöläisenä oloa vaan "ylimenevänä" ja kun olot eivät ole kovinkaan miellyttäviä, alkaa mielissä kangastella kotia paluu rahapussin kanssa, jolloin voitaisiin jatkaa pikkuomistuksellista elämää kotimaassa.

Mutta olot kiristyvät niin teollisuuskeskuksissa kuin näillä toisillakin alueilla. Tämä puristus opettaa luokkatietoiset teollisuustyöläiset turvautumaan entistä kiinteämmin työväen puhtaaseen luokkataisteluun, joka on tosin pitkää ja sitkeätä, mutta sitä varmempia tuloksia tuottavaa, jota vastoin toiset puristuksen vaikutuksesta menettäessään yksilöllisen kohoamismahdollisuutensa joutuvat toivottomiksi. Heidän keskuudessaan saa jalansijaa "äkki rysäys" ja kaikenlaiset "huitomisopit". Tällaisia "opeja" omaksuva I. W. W. liitto saa näin ollen otollisen maaperän näiden joukkojen keskuudessa. Vieläkin sotkuemmaksi muodostuvat asiat, kun I. W. W. liitto kieltää säännöissään poliittisen toiminnan sekä tappelee ankaresti toisia ammattijärjestöjä vastaan. Täällä erään toisen asian yhteydessä Sirola mainitsi minun, Syrjälän ynnä itäläisten toimintaa lahkotoiminnaksi. Kumpiko on lahkotoimintaa: itäläistenkö, jotka hyväksyvät niin poliittisen kuin taloudellisenkin taistelun, vaikeo I. W. W. liittolaisten, joihin Sirolakin kuuluneet, jotka hylkäävät poliittisen toiminnan ja joiden taloudellinenkin taistelu on kysymyksen alasta?

Edellämainituista seikoista johtun se horjuvaisuus, mikä on havaittavissa I. W. W. liiton kannattajien keskuudessa. Yhdellä kertaa he ovat (niinkuin tämän kokouksen alussa) lujia sen kannattajia, taas toisella kertaa jouduttuaan ahtaalle (niinkuin tämän kokouksen kuluessa) selittävät he, etteivät I. W. W. liittoa ole tarkoittaneet vaan industrialismia. Heittäkää hiiteen moinen kaksinaamaisuus. Olkaa selvästi I. W. W.:läisiä, taikka hyljätäkää se. Juuri tästä kaksinaamaisuudesta se johtun sekin, kun yhden kerran väitetään Indianapolin kokouksen hyväksyneen I. W. W. liiton ja toisen kerran selitetään, että se hyväksyi industrialistisen unionismin periaatteet. Minun kästykseni mukaan Indianapolin kokous ei ole hyväksynyt I. W. W. liittoa, mutta kyllä keskitetyn teollisuusunionismin periaatteet ja näillä on suuri ero. Kokous ei ole voinutkaan hyväksyä I. W. W. liittoa, kun se on pikkuporvarillinen (huutoja pötyä) ja anarkistinen. Saattepa nähdä onko pötyä.

Minkätähden I. W. W. liiton toiminta on huonoa? Minkä tähden se hylkää politiikan? Minkä tähden sen taloudellinen taistelu on hosumista? Sen tähden kun sen periaatteet, ollen pikkuporvarilliset, ovat väärät ja huonot. Mutta tätä ei ensi silmäyksellä nähdä. Sen peittää se suuremoinen huuto ja hoilaaminen suuresta järjestäytymisestä, "vallankumouksesta", y. m. Siksi I. W. W. liitto muodostuukin jonkinlaiseksi "hollituvaksi", jonne ajaa karauttavat Laukit ja Sirolat. Sinne olen minäkin aikoinani ajanut. Sinne ajavat vielä työläisjoukot toisensa perään. Mutta pysyvätkö ne siellä? Eivät! Kun toisia tulee, ovat jo edelliset pois lähdössä. Miksi? Siksi kun se liitto ei pysty mitään todellisia etuja työläisille hankkimaan. Ainaisessa "vallankumouksellisuudessaan" se ei jouda eikä halua huolehtimaan hetken parannuksista, n. s. välillisistä parannuksista. Ei se perusta työpäivän lyhennyksistä, palkkojen korotuksista y. m. Mutta tosinhan oli Lawrenceessa, sanotaan. Siellähän se taisteli juuri näiden välillisten parannusten puolesta.

Niin täällä on Laukki y. m. kertoneet. Asian todellinen laita oli se, että olot pakottivat työväestön lakkoon ja sitten vasta tulivat I. W. W.:läiset lakkoa johtamaan, mutta heidän johdollaan vailta lakkorahastoa y. m. lakkoisteluissa tarvittavia voimia olisivat I. W. W.:läiset surkeasti hävinneet, elleivät sosialistit, Idän ammattiliitteen järjestyneet, sanomalehdistö ja Berger kongressin välityksellä olisi päättäneet.

En myöskään hyväksy A. F. of L. liittoa, sillä se on myös pikkuporvarillisilla periaatteilla varustettu, n. s. revisionistinen liitto. (huutoja, etkö sinä hyväksy mitään liittoa?— En mitään vanhoja liittoja. A. F. of L. liitosta tullevat sanomaan toiset enemmän, joten sen sivuutan. Sancen vaan, että sen liiton nykyiset periaatteet eivät tule kauan seisomaan. Siitä on jo merkkejä näkyvässä. Yksi ja toinen ammattiliitto sen sisällä on muuttunut sosialistisemmaksi. Ennen pitkää muuttuvat kaikki ammattiliitot A. F. of L. sisällä sosialistisiksi ja samalla todelliseksi teollisuusjärjestöiksi. Kun tämä muutos tapahtuu, niin silloin siitä muodostuu se usein mainittu "Big Union".

Miten meidän on suhtauduttava siihen mennessä yleensä kaikkiin unioneihin? Asettuako niitä hylkivälle kannalle? Se ei hyödytä. Meidän päinvastoin tulee määrittellä, millä tavoin voimme parhaiden vallotustyötä tehdä niiden sisällä. Minun mielestäni on paras menettelytapa se, että ei asetuta enemmän A. F. of L. kuin I. W. W. liitonkaan kannalle. Emme hyväksy kumpaakaan, vaan toimimme siten niiden sisällä, että ennen pitkää ne hylkäävät nykyiset väärät periaatteensa, omaksuvat uudet todelliset luokkataisteluperiaatteet ja yhdistyvät yhdeksi koko maata käsittäväksi teollisuusjärjestöksi taistellen taloudellisen taistelunsa ohella myös työväenluokan poliittista taistelua. Se on mielestäni todellista industrialismia. Täten muodostuneen unionin minä vasta hyväksyn.

Edellä mainittuun suuntaan on kokouksen viitattava tie, jos mielitään osaksikaan päästä siitä sekasotkusta, jossa on ennen oltu. Silloin eivät voi W. Biston y. m.

tavalla puolueen puhujat puhua yhden kerran yhtä toisen kerran toista järjestellemme haitallista oppia.

Juntunen: Ehdotti luettavaksi asiasta löytyvät alustukset ja piirikokousten päätökset.

Huttunen: Luetaan myöskin Indianapolin konventionin päätökset.

Eissanen: Luki Butten s. s. osaston ponnin koskeva industriaalista unionismia yleensä ja toisessa osassa I. W. W. liittoa. Luki Länsipiirin edustajakokouksen laatiman ponnin.

Syrjälä: Pyysi saada lukea oman ponsiehdotuksensa.

Laukki: Pyysi vuoroa selostaa, miten Indianapolisista asiasta syntyi päätös.

Päätettiin lukea kaikki kirjalliset ponnit ja samalla kertaa käyttää puheenvuoroja selityksenä 29 äänellä 9 ääntä vastaan.

Laukki: Luki Indianapolisin konventionissa tehdyt päätökset sosialistipuolueen suhteesta unionistiseen liikkeeseen. Luuli että järjestökokous ei voi muuta kuin hyväksyä Indianapolisin konventionin päätökset. Mutta kun samoja päätöksiä voidaan monella tavalla tulkita, ehdotti, että järjestömme kokous hyväksyisi Butten osaston hyväksymän ponnin, jättämällä pois kohdan, mikä koskee I. W. W. liittoa. Teroitettava mieliin, että sosialistit liittyessään unioniin, eivät anna unionien johtaa itseään harhaan, anti-parlamentarismiin tai revisionismiin. Kehotti järjestön kokouksessa laadittavaksi ponnin, jossa juuri mieliin t erotetaan olomaan varovaisia, että ei poiketa unionismissa pois sosialismista.

Sirola: Luulisin, että esitettyihin ponsiin olisi viisasta lisätä yksi lisäpiirre jossa painotettaisiin taloudellisten järjestöjen peruserkityksellisyttä luokkataistelussa. Luki näytteeksi erään Internationalen ponnin. — Luki laatimansa ponnin perustellen, että jos I. W. W.:ssä tai syndikalistisessa järjestössä on pikkuporvarillista epätoivoa on niissä muitakin. Huomauttaen Boma-

nille, että I. W. W. kuten A. F. of L. on kehityksen alainen, että näistä eri menettelytapoja omaavien unionien yhteisestä liitosta tulee se mahtava järjestö, joka on poliittisen toimensa ohella välttämätön kapitalismia kukistamaan.

Kiisteltiin, lähetetäänkö asia valiokuntaan, käyttämättä enemmän puheenvuoroja. Päätettiin, että pyydytetyt puheenvuorot käytetään.

Reivo: Minä niiden kokemusten perusteella, mitä itse olen ottanut osaa vanhojen ammattijärjestöjen toimintaan, sanon jotain. Olen pannut merkille sen, että ne, jotka eivät halua yhtyä mihinkään unioniin, ne myöskin vastustavat vanhoja ammattiuioita. Selitteli U. M. W. toimintaa, miten se on hyväksynyt periaatteellisesti sos. puolueen ja miten sen monet paikallisosastot ovat toimineet sos. osastojen kanssa. Kaikki merkit, sanoi puhuja, viittaavat siihen, että liitto kulkee industrialistista unionismia kohti. Siellä kaikista enimmänsä nähdään industrialistisen unionismin välttämättömyys. Myöskin sanoi puhuja, että vanhoilliset järjestöt eivät kiellä poliittista toimintaa. Sitä sanoi hän todistavan senkin, että S. Gompers kulkee porvaripuolueiden konventionneissa pyytämässä armopaloja työläisille. Vielä myöskin sanoi vanhoillisten järjestöjen olevan kansainvälisiä, sitä todistavat ne kansainväliset kokoukset, joita ne pitävät. Myöskin sanoi Harimanin rautateiden lakon syntyneen siitä, kun työläiset tahtoivat järjestyä teollisuuksittain.

Huttunen: Tietysti periaatteessa ollaan yhtä mieltä. Eräs seikka: Näistä päätöksistä kielenkääntäjän viraston kautta on annettava tieto amerikalaiselle järjestölle. (Huomautettiin hänelle, että Indianapolissa on jo päätetty kehoittaa kaikkia sosialisteja liittymään ammattiuioihin.) Lisäksi evästyksenä, että puolueeseen yhtymisen yhtenä ehtona olisi jäsenkortti jostakin unionista.

Marttila: Turha väitellään, mistä industrialiset unionit muodostuvat. On myöskin otettava huomioon, etteivät kaikki kuulu unioniin. I. W. W. liitto järjestää sellaisiakin, jotka eivät ole tilaisuudessa muihin unioniin yhty-

mään. Sanoi sen Bomanin väitteen olevan valeen, että I. W. W. liitto olisi muljahtanut pikkuporvareista, sillä sanoi huomanneensa sen jäsenistön olevan enimmäkseen köyhintä osaa työväestöstä. Muutoin yhtyi Laukin ponteen.

Virtanen: Yhtyi Laukin ponsiin. Piti Huttusen ehdotusta epäkäytännöllisenä, sillä ojankaivaajan on mahdollon yhtyä maalarien unioon.

Viita: Täällä ei voida teollisuusunionismia tunnustaa, sillä se on jo tunnustettu. On vain määriteltävä, miten me suhtaudumme siihen. On kysymys, josko me asetumme industrialistisen unionismin taakse, kun se taistelee työväen oikeuksien puolesta, vai taistelemmeko sitä vastaan. Muuten yhdyin Laukin ponsiin.

Nokari: Vastasi Huttuselle, että hän kai tarkoitti järjestyneitä ammattilaisia. Arveli sen lyöväen aika loven sosialistien riveihin. Ei luullut olevan syytä vieroa mitään uniota, radikaalisia eikä vanhoillisia. Kertoi kokemuksistaan vanhoissa unioissa. Alussa niissä ei suvaittu uudistushenkiä, mutta lopulta sama unio tuli radikalismiksi. Sanoi, että vanhoja ammattiunioita tulee kehittää industrialiselle pohjalle, samoin kuin liikainnostusta laimentaa I. W. W.:sta. Laukin ja Sirelan ponnet olivat aivan paikallaan. Keskitie on, että kaikki uniot kehitetään industrialiselle pohjalle.

Nuorteva: Sanoi suuntariidan johtuvan kokouksessa siitä, että tahallaan halutaan antaa päätöksille eri merkitys, kuin niillä todellisesti on, vaikka periaatteessa, kuten ponsista näkyy, kaikki ovat yhtä mieltä. Huomautti "itäläisille", että keskimaan ja lännen työläisillä on vanhempi unionistinen liike kuin idässä. Sanoi lännellä sellaisenaan I. W. W.:tä ei kannatetun, vaan koetun karsia liikanaisuuden pois sanotusta liitosta. — Sanoi erimielisyyksiä jatkuvan sanoista, ilman että paljoakaan oltai siin erimielitä. — Osotti kokoukselle, että kukin kokee ho sua puoleen ja toiseen, ymmärtämättä, että itse asiassa, jos tyyneä ja järkevästi määrittelee unionistisen liikkeen suhteen sos. liikkeeseen, kaikki ovat aivan samaa mieltä.

— Moitti siitä Työmiestä, että se olisi asettunut puolustamaan jonkun union erityisiä virkailijaehdokkaita. — Ei hyväksynyt sitäkään, että Syrjälän esityksen mukaan yksinkertaisesti hyväksyttäisiin Indianapoliksen konventsiioonin päätös. Sanoi, että kullakin pienemmällä järjestöllä on yhteisestä ohjelmasta oikeus aidaa itselleen joku tarkemmin määritelty ja rajotettu ala. Sanoi, jos ala aidataan, vältetään kukkotappelut tulevaisuudessa, että Indianapolin konventsiioonin päätöstä unionismista ei jokainen ainakaan järjestössämme voi mielimäärin tulkita.

Juntunen: Annetaan kaksi puheenvuoroa jokaiselle tässä kysymyksessä.

Päätös: vasta sitten toisen kerran kun kukin on kerran puhunut

Corby: Väitti puhujien olevan vanhoillisten unionistien kannalla ja vanhat unionit vastustavat industrialista järjestäytymistä. Puolusti I. W. W:tä koska se kokosi riipiensä suojaan kaikki työtätekevät ja työttömät. (Puhevuoro keskeytyi).

Otettiin päivällisloma.

ILTAPÄIVÄ.

Puhetta johti Kolu.

Sihteeri ilmoitti, että järjestävä valiokunta on myöntänyt Ojalalle oikeuden poistua kokouksesta.

Sihteeri luki valiokuntien päätösehdotukset koskien nuorisoliikettä, suhtautumistamme englanninkielisten toimintaan, haalirakennuksia, lasten opetusta. Kaikki hyväksyttiin semmoisinaan.

Corby: (jatkaa) Kantani tal. järj. on se, ettei meidän ole vastustettava vanhojakaan unionia, vaan on niitä kehitettävä industrialistisiksi. Minulla on aina varma kanta. (Huutoja: Mikä Korven kanta on?)

Viinikainen: Industrialismi on ehdottomasti parhain järjestysmuoto. Piti edullisena järjestäytyä, mitenkä paikalliset olosuhteet määräävät.

Juntunen: Täällä ei näytä olevan erimielisyyttä

industrialistisen unionismin tarpeellisuudesta. Päävastoin oli 3—4 vuotta sitten. Silloin vielä väitettiin, ettei Amerika ole kypsytynyt sitä vastaan ottamaan. Mooses Hahl m. m. väitti Hancockissa Wage Slaven toimittajaa Sirtonia vastaan ja sanoi lukeneensa 6 kertaa Marxin Kapitalin eikä ole nähnyt siinä mitään industrialismista. 1902 hyväksyi L. K. L. sosialistipuolueen, joka parina seuraavana vuonna toistettiin. Mutta jo 1905 (puheenjohtaja huomauttaa asiaan palaamisesta). alettiin tinkiä siitä, mitä ennen oli päätetty sen tähden, että muutamat henkilöt, kuten Mahoney y. m. olivat demokrateja. Kertoi I. W. W. perustamisesta ja sen suhteista L. K. Liiton kanssa, selostaen, miten L. K. Liiton johtajat juoniensa avulla erottivat L. K. Liiton I. W. W:stä. Moitti Välimäkeä siitä, että hän puolustaa näitä L. K. Liiton vanhoillisia johtajia. Nämä äärimmäiset vanhoilliset toimenpiteet synnyttivät äärimmäisyyttä I. W. W:ssä siten, että se tuomitsee poliittisen toiminnan ja vanhat unionit kokonaan hajotettaviksi. Viime kesänä ammattiunioiden kansainvälisestä kongressista tuleva I. W. W. edustaja sanoi, että me olemme tehneet väärin tuomitessamme poliittista toimintaa. Ja niin on siellä mielipiteet kypsyvässä selviönsä. Siksi Butten osasto kehoittikin kaikkialla missä ei ole ennestään unionia, perustamaan I. W. W:n osastoja. I. W. W. säännöt ovat lähempänä sosialismia kuin vanhoillisten unionien. Esim Duluth on sellainen paikka, jossa on tilaisuus perustaa I. W. W:n osastoja. Ja silloin kuin pohjajoukkoja aletaan järjestämään, niin me sosialistit sanomme, että se on hyvä juttu. Puolue jo monta kertaa on yrittänyt määrittellä kantaansa unionien suhteen, mutta ei ole uskaltanut sanoa sitä suoraan. (Huutoja Itäläisiltä: Mene pyytämään Trautmanilta jobia).

H e l s k e : Kuulun vanhoilliseen unioniin, mutta vallankumouksellisessa tarkoituksessa. Pidän sen parempana kuin suorastaan poikoteerata, kuten Butten edustaja Juntunen tahtoo. Kuvasi I. W. W. ja ammatti liittojen välisiä kohtauksia San Diegossa ja kysyi, missä olivat buttelaiset silloin, kun eivät rientäneet avuksi, vaan juuri niiden vanhojen unionien tehtäväksi jäi puhevapaustais-

tolun tukeminen. Californian valtio on parhaiden järjestynyt ja niiden vanhojen unioiden voima se siellä kontroleeraa ja sitä täytyy porvarien pelätä. On puhuttu että A. F. L. ei järjestä metsätyöläisiä. Se on vale. Californiassa se järjestää. Me hyväksymme valtiollisen toiminnan ja annamme kättä sille uniolle, joka on meitä valtiollisesti lähempänä. Ja Californiassa ovat vanhat uniot meitä lähempänä. Californiassa me edistämme sosialistipuolueen ja taloudelliset järjestöt ja niitten avulla me voitamme. Eivät meidän lehtemme ja puhujamme saa haukkua vanhoja unioita. (puheenjohtaja: asiaan) Kaikki tämä on asiaa. (ääniä: jatka vaan). Sitähän minäkin Meillä oli lakko leipureilla Friscossa. Mitä tekivät uniot. Tukivat kaikki leipureja. Se on industrialismia. Ja mikä helvetti voisi olla industrialismia, jollei tämä, että uniot tukevat toisiaan. Meidän on siis kannatettava niitä.

Hautaniemi: Laukin esittämässä ponnassa on minun mielipiteeni hyvin tulkittuna.

W. Mäki: Yhtyi edelliseen. Meidän joukossamme puhutaan niin paljon olemattomasta I. W. W. Liitosta. Vanhoissa unioiden on voima takana. Indianapolisin päätös on paikallaan. Meidän osastomme myös sitä kannattaa. Kai saivartelemisen halusta täällä on sitä tahdottu muuttaa. Kuulun karpenterien unioon, joka on vanhoillinen, ja olen huomannut sen muuttuvan sosialistiseksi. Epäili Juntusen todistusten pätevyyttä.

Merikato: On todellakin meitä kanta I. W. W:llä. Näyttää, että he ovat repimässä suuria unioita. Yhdyn Laukin ja Syrjälän ponsiin. A. F. Labor liiton organisaaraajat, mikäli tunnen heitä, ovat järjestään industrialistisen unionismin kannalla. Näyttää että I. W. W:läiset tosiaankin tahtovat hajoittaa ja sellaiselleko meidän pitäisi antaa tunnustuksemme.

Hedman: Meidän järjestönä täytyy hyväksyä Indianapolisin konventsin päätökset. Halusi nähdä I. W. W. liiton säännöt, jotka nähtyään sanoi Juntusen valttien menneen sekaisin. Eihän niissä hyväksytä valtiollista toimintaa. Nuorteva paheksui puolueettomuutta, mutta

lopulta hän oli sitä mieltä, että on oltava puolueettomana, on asetettava Indianapolin päätösten kannalle. I. W. W.:n miehet on aina sotkemassa valtiollista toimintaa. Lwrencen lakko voitettiin sosialistien avulla ja A. F. L. antoi avustusta.

Laukki: Luki laatimansa ponnin Nuortevan ja Helakeen ajatuksista.

Lindström: Butten jutulle on Juntunen tyypillinen edustaja niin täydellisesti, että soveltuu Emma Goldmanin kanssa yhteen. (Huuto: naimisiin). I. W. W. liitto saastuttaa koko reudun haisevilla, mädänneillä säännöillä. Hyväksyi Indianapolisin päätöksen seikkaperäisillä selityksellä. Piti selityksen välttämättömänä. Meillä täytyy olla piirikomiteain puolesta varma selvittely, ettei satu sellaisia selkkauksia kuin ennen. Juntusen voisi repiä pieniksi palaisiksi mielipiteensä vuoksi (ääniä: on niitä toisiakin) mutta ne paskahousut eivät uskalla niitä tuoda esille, en mä paremmin sano.

Malo: Lindströmin puheessa on jonkun verran perää. Jos minä suosin vanhoillista uniota, niin sanotaan, että minä naukun idästä leipää ja Bomannin sanotaan puhuvan sen tähden, että hän saa 4 dollaria päivältä. Mutta Hibbingin kokouksen päätöksistä on minulla jonkun verran katkeria kokemuksia. Kertoi, että Martin Hendrickson heidän Wyomingia järjestäessään tuli ja haukkui heidät siitä, että he järjestivät työläisiä United Mine Workersiin. Kertoi I. W. W.:n toiminnasta lännellä ja moitti sitä sekamelskaiseksi ja hajanaiseksi. Toivoi, että kokous päättäisi jotakin, ettei jouduttaisi ristiriitaisuuksiin.

Vitikainen: Yhtyi Laukin pönteeseen. I. W. W. liitosta, hyväksyi sen, mikä siinä on hyvää. Selitettäköön myös vanhoillisten unioiden suuruutta ja yleensä tehkäämme sitä, mikä köyhällisten järjestäytymiselle on tarpeellista ja jätämme lehdille oikeuden tulkita.

Annala: Kun Buttesta ehdotettiin ponnit tälle kokoukselle, arvelin että siellä on jäsenistö alaikäistä, taikka ettei sinne tule postia ensinkään. Sillä sosialisteina olisi heidän pitänyt tuntea näitten ponsien mahdottomuuden.

Moitti keskipiirillisiä „tuplajuulaisuudesta” ja etteivät ne ole ensinkään tutustuneet vanhojen unionien järjestämiseen. Idässä, jota te sanotte vanhoilliseksi, on vanhoissa unionissa pyrkimys industrialistiseen unionismiin. Kantamme on ettemme hyväksy mitään erikoista unionia yksistään. Eiivo täällä jo todisti, että on parempia toiveita muualta kuin I. W. W:n tahoilta. Vitikainen tahtoi jättää avonaiseksi tämän sanomalehtien toimittajien tulkittavaksi. Minä tahdon kuitenkin, että täällä pannaan siihen tulppa.

Saarineu: Yhtyi Maloon ja Laukkiin.

Broman: Täällä ollaan erinomaisessa kelkassa. Juntusen ruhteen voitaisi tehdä niin, että ollessa ankaroita voitaisi erottaa pois puolueesta. Syndikalistit ovat hypänneet Socialist Labor Partyyn syyliin. Syndikalistit ovat kiero väkeä eivätkä perkele vie tunnusta omaa kantaansa ja tuppautuvat sosialistien joukkoon. I. W. W. on tulipaloväkeä. Hutsi, hutsi ne sanovat. Ne ovat eksploosiväkeä, ne eksploosavat meitä innostumaan hihuli-innostukseen. Sädekehillä on vaikea ymmärtää työväestöä. Ei tarvitse selittää niitä kysymyksiä, minkä rattaan tulisi särkeä. I. W. W. kanssa ei voi ryhtyä mitenkään yhteen S. järjestö. 26 kertaa joka puheessaan sanovat I. W. W.liittolaiset ja Socialist-Laborpartyalaiset, että sosialismi on no good.

Myrskyisiin I. W. W:läisiin ei pysty mikään. Yhtyi Syrjälän ponsiin.

A. Mäki: Annala sanoi jo minun ajatukseni. Täällä on jo selitetty, mitä I. W. W-laiset ajavat ja he tekevät sen sen tähden, etteivät he tiedä paremmin. Mainitsi esim. Grays Harborista, jossa I. W. W. on johtanut taistelua. Malo puhui ettoi täällä voida antaa sotatakkia päälle, mutta minä kuitenkin olen tullut tänne, sitä varten. Yhdyn Laukin ja Nuortevan ponsiin.

Puheenvuorot rajotettiin.

Fast: On rajoitettava varmasti suunta, ettei se jää avonaiseksi. On välttämätöntä määrätä täällä suunta. Puhujain suhteenkin on ristiriita, sillä ne eivät nyt tiedä, mitä esittävät, kun heidän mielipidettänsä kysytään. I. W. W. liitto on sellaista hutiloimista. A. F. L. liittoa on

moitittu. Minä pidän sitä edullisempänä meille. Paljon parempi se on kuin I. W. W. Syrjälän ponsi on liaksi avonainen. Se täytyy tarkistaa.

Hiibacka: On puhuttu, että pitäisi saada arvostella vanhojen unioiden toimintaa. Se kernaasti myönnettäköön. Mutta yksistään arvostelu ei niitä paranna, joskin se voi innostuttaa jossain määrin joitakin union jäseniä. Vanhat säännöt heitetään syrjään vasta silloin, kun ne tulevat joukkoilukkeen esteeksi. Mainitsi esim., että Wyomingissa vanhat unionit ovat ottaneet jo aasialaisiakin liittoihinsa. Union paikallinen hallinto johtaisi harhaan, niitä on laajennettava. Kun kerran puhutaan suurista työväen uniosta, niin pitäisi olla johdonmukainen ja ymmärtää, mitä tietä siihen päästään. On tahdottu, että sos. puolue hyväksyisi yhden union, mutta se olisi Marxin oppia vastaan ja meidän periaatettamme vastaan.

(Kahviloma.)

Keskustelua jatkuu ja puhetta johtaa A. J. Partanen.

Hiibacka: (jatkaa) Olisihan sanottava niistä uusista menettelytavoista, mutta jääköön.

Taipale: Olen sitä mieltä, että Hancockin edustajakokous on tehnyt erehdyttävän päätöksen tuomiteensa I. W. W:n ja minä tahdon, ettei siihen nähden asetuta poikkeusasemaan. Sama oli länsipiirin kokouksen mielihope. Meidän täytyy kuitenkin monessa suhteessa yhtyä heihin ja avustaa heitä.

Hellman: yhtyi Indianapolin konventionin päätökseen.

Fallström: Olen industrialisti, mutta en ikinä aijo luopua sosialistipuolueesta. Emme saa asettaa kapulaa neljäksi vuodeksi sanomalehtien suuhun. Yhdyn Leukin ja Sirolan ponsiin.

Sandberg: Hyväksyn täydellisesti industrialistisen järjestymisen. Nykyisistä taloudellisista järjestöistä pidän I. W. W. liiton käytännöllisempänä, koska se hyväksyy ammattitaidottomankin joukkoonsa, jota vanhoillii-

set unionit eivät tee. Sitäpaitsi on se kehittyvä liitto, jonka jäsenet voivat yhtä hyvin kuin toistenkin liittojen, muodostaa säännöt sosialististen periaatteiden mukaan. Yhdyn Laukin ponteen Sirolan selityksellä. Länsipiirin edustajakokous vaatii Hancockin edustajakokouksen päätöksen peruuttamista, mikäli päätös koskee I. W. W:tä, ja kun Syyrialäkin sitä nyt tahtoo, ei minullakaan ole mitään sitä vastaan, koska se on jo ennen ollut vaatimukseni.

Rissanen: Kun minulta on kysytty, mihin taloudelliseen järjestöön olisi paras yhtyä, olen empimättä vastannut, että on yhdyttävä A. F. of Laboriin. Ja miksikä olen vastannut niin. Siksi että se on suuri unioni. Sillä on jäsenmäärä ja sillä on varoja tukea työläisten taistelua. Miksi en ole kehoittanut ryhtymään I. W. W:hen. Siksi että sillä ei ole jäsenistöä eikä rahoja, joten se ei kykene tukemaan työväestön taloudellisia taisteluita. Eikäpä se voi samasta syystä käyttää edes boikotausta, jota A. F. L. niin monessa tapauksessa menestyksellisesti käyttää ja joka mielestäni on askel industrialistiseen järjestysmuotoon. Luulen että I. W. W:llä ei ole kehittymisen mahdollisuuttakaan. Se voi kylläkin saada innostusta (ja rähinää) syntymään, mutta kun se ei kykene takaamaan taloudellisia etuisuuksia, tippuvat jäsenet pois. Jos me otamme tarkastaaksemme I. W. W:ta, niin helposti näemme, että se ei ole industrialistinen taistelutavoissaan, vaan sen täydellinen irvikuva. Industrialistisen järjestäytymisen ja taistelemisen tarpeen on synnyttänyt tuotantovälineiden keskittyminen. Jokainen lakko onnistuakseen vaatii useimmassa tapauksissa koko teollisuusalan käsittämisen. Mutta minkälaisia — ja jäsenmäärän pienuuden, oikeastan olemattomuuden vuoksi — täytyvät olla I. W. W:n lakot Paikallisia, muutaman kymmenen tai sadan, joissain tapauksissa jonkun tuhannen, käsittäviä lakkoja. Pienempiä siis kuin A. F. L:n lakot ja siis vähemmän industrialistisia. Ne säännöllisesti hävitään. Oman tehottomuutensa taloudellisena järjestönä käsittää itse I. W. W:kin. Siitä johtuvat sen puhevapaustaistelut, jotka ovat poliittii-

sia, vaikkakin liitto periaatteissaan antaa poliitikalle palttua. Joissain tapauksessa on I. W. W:llä ollut herättävä merkitys, mutta kaikkein vähemmän kannatan minä sen viemistä niille aloille, joissa on jo olemassa entisiä järjestöjä. Se olisi suurten unionien rikkomista, industrialismille vastaista. Siellä taas, missä I. W. W:n ehkä tulee syntyämään, minä kehoitan työväestöä toimimaan kaikella tarmolla I. W. W:n ja A. F. L:n yhtymiseksi. On puhuttu A. F. L:n huonoista säännöistä. Kuka ne laati? Jäsenistö. Siis jäsenistö voi ne muuttaakin. Se muuttaa, kun taloudelliset olot, pääoman ylivoima, osottaa hajallisen järjestäytymisen tuhoisuuden. Niiden, jotka tämän näkevät, velvollisuus ennen kaikkea on mennä juuri näihin vanhoihin toimiviksi jäseniksi ja muuttaa säännöt. Ei repiä vaan rakentaa, koota kaikki työläiset yhdeksi kokonaisuudeksi taloudellisella alalla. Se on pääoman trustintumisen vaatimaa industrialismia. Sinne pyrittäköön ja siten tämä uudella tavalla toimiva yhtenäinen taloudellinen järjestö ja poliittinen järjestö tekemään yhteiskunnallisen vallankumouksen, joka on sangen likellä, likempänä kuin luulettekaan.

Eyynänen: Yhtyi Intianapolisiin päätökseen. Vastusti jyrkkää määritelmää, ettei saa kuulua muihin unioniin kuin A. F. L.:n. On liaksi sulkeva, sillä eivät ne kaikkia hyväksy jäsenikseen. On otettava huomioon paikalliset olosuhteet.

Mattila: Minusta tässä on jonkun verran poikettu pois asian periaatteellisesta puolesta. Turhaan on hakemalla haettu mitä voitaisiin lisätä Indianapolisiin konventionin ponsiin. Ei kuitenkaan ole löydetty mitään uutta. Ehdotan asian valiokuntaan lähetettäväksi.

Vehteri: Kehoitti hylkäämään, että I. W. W on yksin puhvattava. Sen vaikutus työväestöön on turmiollinen, joten on vahingollista sitä suuntaa edustaa. On yhdistettävä valtiollinen toiminta taloudelliseen toimintaan. Amerikan työväestö on ollut kaikenlaisten rimpullijoiden

rihoitettavana ja suomalaisia työläisiä on myös yhtynyt samaan rimpullijain joukkoon.

Ponsiin on saatava tarkat rajat, mitä puhujat puhuvat. Erityinen puskeminen on tarpeeton.

Kolu: Tässä kokouksessa näyttää olevan erityinen I. W. W:n kauhu. Kaikki ne joita on epäilty „tuplajuu-laisiksi” ovat ottaneet osaa ponsien laatimiseen, ja te olette yhtyneet niihin. Kaikki se agitationi, jota on har-jotettu Ohlostä itään, on nyt näyttänyt karvansa. Jos tässä nyt vain päästäisiin siitä kauhusta, niin oltaisiin koko lailla lähellä. Boman koetti iskeä minua, mutta ei se sattunut. On tuhlattu paljon aikaa tämän kysymyksen kanssa, mutta se on kyllä hyvä, sillä ehkäpä sillä jonkin verran selve-nee. Yhdyn kansainvälisen konventsionin, Laukin, Sirolan ja osaksi Bomannin ponsiin ja kaikkiin. (naurua).

Boman: Kokouksen I. W. W:läinen väki on peliha-luista. He eivät tahdo tuoda kantaansa julki. Juntunen yksin on uskaltanut sen tuoda julki ja se on pahempi, että ei ole rehellisyyttä toisilla I. W. W:läisillä. Yhdyn Bissasen ja Reivon kantaan, mikäli ne koskivat A. F. L:n sisältämiä voimia ja siellä tapahtuvaa muutosta. On sanot-tu, että I. W. W. ei ole pikkuporvarillinen. Mitä ovat lännen I. W. W:läiset. Mitä ovat idän I. W. W. liittoon järjestävät ainekset. Yksityisessä keskustelussa sanoi Sirola heidän olevan yksilöllisiä katsantokannaltaan. Eikö se toisin sanoen ole samaa kuin pikkuporvarillisella kannalla olemista. Sillä mitä muuta yksilölliset katsomukset ovat. I. W. W. on pikkunen, jolla ei ole mitään tulevaisuutta. Se ei voi muodostaa mitään suurta ja kokonaista liikettä. Siksi on meidän tarpeetonta sitä julistaa pannaan. Meidän tulee vain tehdä selkoa sen verran, että puhujilta ei mene sormi suuhun järjestäessään joukkoja. I. W. W. katoo tule-valsuudessa itsestään. Täällä on yhdytty kaikkiin ponsiin, kuten Kolu. Mutta niillä on suuri ero. Ne ovat siksi selvi-tettävät, ettei syntyisi saivartellua kokouksen jälkeen. Tu-len ponsivaliokunnassa ehdottamaan ponna, että I. W. W. ja A. F. L. liitoissa olevat joukot täytyy yhdistää ja siten

muodostaa uusi liitto, joka pystyy voittamaan kapitalistit. Kolu ei viime puheenvuorossaan ollut samalla kannalla kuin ennen (ääni: niin Bomannikin). .Ottaan huomioon nämä seikat toivon, että täällä tehdyt päätökset ja keskustelut voivat vaikuttaa niidenkin mieliin, jotka ruikuttavat kokousajan pituutta. Toivon, että kun äänestys tulee, Juntunen ainakin pysyy kannallaan.

Juntunen: Täällä Broman meni jo niinkin pitkälle että ehdotti minun erottavaksi puolueesta sen tähden, että minä olen I. W. W:n kannattaja. Muta minua ei voida eroittaa puolueesta, koska minä en ole tehnyt mitään rikosta puoluetta vastaan. Puhuja mainitsi esim. vanhojen unioiden toiminnasta todistaakseen, että vanhat unionit ovat sulkenet ovensa. Indianapolisin konventsioni on nyt päättänyt, että niitten on avattava ovensa ja minä vaadin myös sitä. (Todistaakseen sen väitteen, ettei I. W. W:ssä ole jäseniä ojensi puhuja I. W. W. liiton päämajasta tulleen kirjeen, jonka sihteeri Rissanen luki kokoukselle. Kirjeestä asiaa koskeva kohta kuului:

Vastaukseksi mainitsen, että I. W. W:n jäsenmäärä Yhdysvalloissa on noin 70,000, joista noin 40,000 on lakossa tässä osassa maata.)

Syytti Välimäkeä myöskin siitä, että hän kaikin tavoin on tahtonut painaa alas I. W. W. liittoa ja sen johtamia taisteluita. Heiske täällä puhui kauniisti industrialistisesta unionismista, mutta Californian valtiokonventionissa äänesti vastaan industrialistisen unionismin hyväksymistä samoin hänen toinen suomalainen toverinsa. Puhutaan industrialismista, mutta kun tulee tosi, niin vastustetaan sitä.

Suominen: Olemme samassa kuin aamullakin. Pontet ovat pysyneet samalla kannalla. Ei ole tuotu yhtään lisää. Täydellä syyllä uskon, että näistä valiokunta voi tehdä meille ponsiehdotuksen.

Laukki: Pyysi oikaista sitä väärennystä, jonka Boman yritti tehdä hänen pontensa loppuosaan. Myönnät

tiin. Laukki luki uudelleen pontensa ja selitti sitä lähemmin.

Syrjälä: Ehdotti, että siitä, joka kohdistuu sapoltoosiin tehtäisi sääntöasia.

Asia siirrettiin valiokuntaan.

Välämäki: Kysyi onko Butten rettelöt siirretty valiokuntaan. Tahtoi vastata solvauksiin, jos annetaan hänelle tilaisuus ja se hänelle myönnettiin. Jos ei oltaisi annettu kokouksen jäsenten käyttää solvaavaa kieltä, ei hän olisi pyytänyt puheenvuoroa. Kun kaksi osastoa riitelee kekenään, toivoisi järjestön kokouksen lausuvan mielipiteensä. Juntusen syytös johtuu siitä että hän on Butten asioista eri mieltä. Siellä on kaksi joukkoa I. W. W. ja joukko joka kannattaa sosialismia. Kolme vuotta sitten asetuin kannattamaan ei syndikalististen joukkoa. En tiedä, onko se rikas tai ei. Kävin Buttessa ja puhuin siellä. Seuraus oli, että osa suomalaisia jätti kannattamisensa I. W. W. liitolta. Joukko sosialisteja ja I. W. W. läisiä joutui työstä pois. Unio ei ruvennut heitä puoltamaan. Ja nyt minä jouduin heidän vihoihinsa, kun minä aikoinani vastustin I. W. W. liittoa. Kätyrisyytös on muualla maailmassa raskas syytös, mutta kun se tulee Buttessa on se tavallinen syytös. Siellä ilmennyt mielipide on tavallinen ilmiö. Kun asiat on tällä kannalla, olisi lähetettävä kaksi miestä Butteen 6 viikoksi kouluuttamaan heitä sosialisteiksi.

Juntunen: Ilmoitti vastalauseensa pöytäkirjaan Välämäen lausunnon johdosta.

Rissanen luki sanomalehti valiokunnan pöytäkirjan puolelehtien kontrolloeraamisesta. Välämäki pyysi pöytäkirjan uudelleen lukemista. Pöytäkirja hyväksyttiin.

Puheenjohtaja ilmoitti että kokoukseen on saapunut eng. tov. Tom Lewis, joka halua lausua tervehdyksensä kokoukselle, jonka toveri Nuorteva suomensi.

Toveri Lewis: En voi paljoakaan ymmärtää teitä, mutta mikäli saan käsitystä, olette puhuneet taktiikasta. Minulla on kokemusta siitä, sillä olen työskennellyt uni-

oissa ja sos. puolueessa. Sos. puolueeseen kuuluu pappeja ja loijareita ja työmiehiä ja koska työmiehet tahtovat toista kuin loijarit ja papit, syntyy kiistaa taktiikasta. Sanoi Am. työväestön olevan vaikean järjestää, koska täällä on niin äärettömän monta puoluevivahtusta ja koska sos. puolueessakin on monia erinäisiä etuja tavoittelevia ryhmiä. Ainoana parannuksena työväestön aseman kohottamiseen sanoi olevan työväen järjestämisen vahvoihin valankumouksellisiin luokkajärjestöihin taloudellisesti ja poliittisesti. Lausui mielihyvänsä suom. työväestön nepeasta edistyksestä.

SUOMIKYSYMYS

Rissanen luki Bostonin Suomikomitean alustuksen.

Laukki selosti näitten kom. toimintaa venäläisten keskuudessa ja kehoitti kok. ja puoluelehtiä asettumaan vastustavalle kannalle. Asia lähetettiin valiokuntaan.

Istunto lopetettiin klo. 5.

MAANANTAIN AAMUPAIVAN ISTUNTO.

Puhetta johti Partanen.

Nimihuuto. Poissa Roman, A. Koski ja M. Mattila.

Tuli esille: Äitiysvakuutus ja naisten ja lasten suoje-
lus. H. Sandbergin ehdotuksesta lykättiin asia valiokun-
taan ilman keskustelua.

Luettiin ponsi verotuskysymyksestä, joka hyväksyttiin yksimielisesti.

Myöskin luettiin sääntömääräyksiä, jotka ag. valiokun-
ta kokoukselle esitti. Kaikki hyväksyttiin. (katso sääntö-
ehdotuksia). Sääntömuutosehdotus, koskeva sihteerin va-
lintaan aiheutti keskustelun.

J. W. Sarlund: Piti pontta epäkäytännöllisenä. Sanoi, että sillä on tahdottu lyödä häntä. Sanoi olleensa puolemies, ja että sitä seikkaa pidetään tästä eteenkin päin silmällä.

Marttila: Kielenkääntäjäsihteerin tulee olla eng-
lanninkielen taitoinen. Hyljätään valiokunnan pykälä.

Rissanen: Luki uudelleen agitationikunnan ehdotuksen säännöksi kielenkääntäjäsihteeristä

Malo: Tuo pykälä on aivan paikallaan, sihteerin täytyy olla sosialistin.

Puheenvuorot rajotettiin ja aika rajotettiin yhteen minuuttiin.

Rantanen: Piti pykälää hyvänä.

K. Mäki: Piti entisen päätöksen hyvänä.

Sandberg: Piti pykälää diplomaattisena ei hyväksynyt.

Saarinen: Piti sääntöehdotusta himphamppuna ja tarpeettomana entistä sääntöä muuttaa ollenkaan.

Rissanen: Ihmetteli tämän kokouksen kauhua. Miksi emme voi laittaa sihteerin tointa sellaiseksi kuin se on muissakin maissa. Sihteerin on oltava puolueenmies siinä merkityksessä, että hän tuntee sosialismia.

Lindström: Meidän sihteerimme ovat olleet puoluemiehiä kylläkin siten, että ovat kuuluneet puolueeseen. sanoi numeromiehiä kylläkin saatavan ja arvosteli, että järjestön sihteerinä tulee olla sosialistin.

Mérikato: Piti pykälää tarpeettomana, ei hyväksynyt sitä.

Viita: Pidän valiokunnan ponnin hyvänä.

Wesley: Piti pykälän tarkoituksena olevan, että sen avulla tahdotaan saada paikka jollekin toiselle. Ei hyväksynyt pykälää.

Helske: Olen sitä mieltä että tuo uusi pykälä on aivan tarpeeton.

Taipole: Pannaan tuo pykälä valiokuntaan takaisin, en hyväksy sitä.

Viinikainen: En hyväksy pykälää, se haisee Bis. markille.

Fallström: Puoluesihteerinä täytyy olla yksi mies, ja hänen täytyy osata englannin kieltä. Ei hyväksynyt pykälää.

Reivo: En hyväksy tuota pykälää tuollaisena. Siinä on takaportti ja sen kautta voitaisiin sihteerille hankkia diktaattorivalta.

H i i b a c k a: Ehdotti lähetettäväksi valiokuntaan.

F a s t: Yhdyn Reivoon.

V i r t a n e n: Lähetetään valiokuntaan, en hyväksy ehdotusta.

B o m a n: Oli sitä mieltä, että ponsi on selvä, sillä sihteeristöillä on siksi paljon työtä, että siellä tarvitaan kaksi miestä.

L a u k k i: Painosti sitä, että sihteerin täytyy olla muutakin kuin numeromies, kuten Vatia, Louko ja Sarlund ovat olleet. Sanoi sen takia suomalaisen järjestön jääneen tuntemattomaksi yleispuolelle.

Ä ä n e s t y s: Valiokunnan ehdotus sellaisenaan hyv. 16 ääntä. Palauttaminen uudelleen valiokuntaan 24 ääntä. Palautettiin valiokuntaan.

MENETTELYTAPA VALIOKUNNAN PONNET.

M a a t a l o u s k y s y m y s: Laukki luki laaditun ponnin maatalouskysymyksestä (huomautti Rissaselle että tarkastaa Indianap. konventionissa tehtyä pykälää ja suomenoksen).

H u t t u n e n: Ehdotti että pykälästä muutetaan sana „pakkoluovutus“ — Katsottiin ei antavan alhetta ja ponsi hyväksyttiin.

P u o l u e l e h d e t j a f a r m a r i k y s y m y s: Laukki luki valiokunnan laatiman ponnin, hyväksyttiin yksimielisesti.

O r j a k o n t r a h d i t: Luettiin valiokunnan ponsi ja hyväksyttiin.

S u o m i a s i a: Luettiin valiokunnan ponsi ja hyväksyttiin ilman keskustelua.

K i e l t o l a k i k y s y m y s: Luettiin valiokunnan ponsi, ehdottaen hyväksyttäväksi Hancockin kokouksen päätös yhtä sanaa muuttamalla. Hyväksyttiin ehdotus, ponsi yksimielisesti.

N a i s t e n j ä r j e s t ä y t y m i s e s t ä: Hyväksyttiin valiok. ehdotuksesta Hancockin kokouksessa tehty pykälä, joka uudelleen yksimielisesti hyväksyttiin.

H a u t a u s a p u r e n k a a t: Valiokunnan ehdotukset koko kysymys sivuutettiin.

Broman: Tahtoi tietää, josko valiok. pöytäkirjan alla pöytäkirjassa mainitaan kaikkien valiok. jäsenten nimet. Sihteeri velvoitettiin kaikki nimet julkaisemaan.

Kansalliskom. pöytäkirjan pääkohtain suomentaminen. Tehtävä annettiin toimeenpanevalle komitealle.

Sirola: Huomautti, että kansallisp. ohjelman ja pöytäkirjan suomentamisessa käytettäisiin enemmän huolta kuin ennen. Hyväksyttiin.

Palovakuutus kysymys.

Sarlund: Selosti miten jotkut osastot ovat velvoittaneet toimeenpanevan komitean ja sihteerin ottamaan selvää paloyhtiön perustamismahdollisuuksista. Piti yritystä mahdottomana. Kysymys esitettiin hylättäväksi. Päätettiin kysymys jättää pöydälle seuraavaan edustajakokoukseen.

Komitea valvomaan että puoluelehdet tekevät sopimuksen kokouksen päätöksen mukaan — siirrettiin järjestön toimeenpanevalle komitealle.

Säm Lahden ja I. Puustin jutut ehdotettiin toimeenpanevalle komitealle.

Reivo: Vastusti lähettämistä toimeenpanevalle komitealle.

Sirola: Puolusti sinne lykättäväksi sääntöjen nojalla, joiden mukaan yksityiset, persoonia koskevat jutut eivät kuulu edustajakokoukselle. Lykättiin toimeenpanevalle komitealle.

Seuraavan edust. kokouksen paikan nimittäminen, valmistelu y m. jätettiin ilman keskustelua toimeenpanevalle komitealle huomautuksilla, että koetaan valita sellaisen ajan, jolloin on alennus rautateillä.

Sihteeri: Luki kirjelmän Toverista Toverittaren hyväksymiseksi puoluelehdeksi. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Naisten neuvottelukokouksen pöytäkirja.

Sihtööri luki naisten neuvottelukokouksessa tehdyn pöytäkirjanPöytäkirjan. Hyväksyttiin litettäväksi edustajakokouksen pöytäkirjaan.

Ponsi osuustoimintaliikkeestä.

Boman: Luki valiokunnan laatiman pöytäkirjan. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Koska järjestyksessä olevat asiat oli menty lävitse, paitsi seuraavan kokouksen määrääminen päätettiin istunto seisauttaa siksi, kunnes valiokunnat saavat työnsä valmiiksi.

Finanssi valiokunnan puolesta kysyttiin, saako edustajille maksaa kyydit makuuvaunutaksan mukaan.

Laukkari: ehdotti että maksetaan „turisti“ taksan mukaan.

Nokari: Ehdotti että maksetaan \$1.00 yöstä. Päätettiin maksaa yksi dollari yöstä makuurahaa. Istunto keskeytettiin k:lo 10.40

ILTAPÄIVÄN ISTUNTO.

Istunto alettiin k:lo 2:30 j. p. p.

Puhetta johti V. Boman.

Järjestävän valiokunnan puolesta luki sihteeri mietinnön sanomalehtiemme edustajien matkakulujen suorittamisesta. Siinä ilmenevät esitykset hyväksyttiin.

AGIT. VALIOKUNNAN PONSIA.

Sihtöerän valinnasta hyväksyttiin yksimielisesti.

Jäsenyydestä, että vain 3 kk. saa olla rästinä, Hyväksyttiin.

S. S. järjestön veromerkeistä tehty ponsi hyväksyttiin.

Brocketin osaston ehdotuksesta, että puolueen toimintahenkilöiltä vaadittaisiin ehdotonta raittiutta, ei tehty mitään pontta, koska asiasta on aikaisempia päätöksiä.

Ehdotus että toimeenpaneva komitea järjestää säännöt päätösten mukaisiksi, hyväksyttiin

Luettiin ponsi edustajakokousten pidosta. Hyväksyttiin muutoksella, että alustukset täytyy olla toim. p. kom. hallussa vähintään 50 päivää ennen kokousta, paitsi poikkeustapauksissa.

Yleisten asiain valiokunta edustajien pilettiluista y. m. palkasta ehdotti ennen tehdyn päätöksen kuuluvaksi siten, että edustajille maksetaan kyydit, \$1.00 turistirahaa matkavuorokaudelta ja \$2.50 päivärahaa.

Keskustelu.

Lindström: Ehdotan hyväksyttäväksi muutoksen
Wehteri: Ehdotti asiaa alistettavaksi yleisäänestyskelle.

Boman: Huomautti että palkka \$2.50 on liian pieni sellaisille, jotka saavat palkkaa tavallisesti \$4.00 j. n. e. Ehdotti, että maksettaisiin sen mukaan, mitä henkilöt muutenkin saavat palkkaa

Kolu: Tämän kokouksen päätökset menevät kaikki yleisäänestykselle.

Viita: Ehdotan että määrätään keskimääräinen palkka, ehdottaen \$3.00 päivältä.

Laukki: Huomautti siitä järjestelmästä mikä on käynnissä kansallispuolueessa, jossa palkka maksetaan valtiottain. Ehdotti otettavaksi sama tapa.

Helske: En kannata nostaa palkkaa korkealle, yhdyntä pontteen.

Juntunen: Hyväksyn komitean pönten.

Kolu: Kannatan pontta, ei sovi valtiottain maksaa edustajia. Siitä tulee selkkauksia joka tapauksessa.

Reivo: Hyväksyn komitean pönten.

Sandberg: Hyväksyi pönten sillä lisäyksellä, että kehoitetaan osastojen korvaamaan lisämaksulla.

Wehteri: Yhtyi Sandbergiin

P a s a n e n : Olen valiokunnan pönten kannalla; se on keskimääräinen. — Valiokunnan pönsi hyväksyttiin yksimielisesti.

P o n s i

N a i s t e n n e u v o t t e l u k o k o u k s e s t a Luettiin ja hyväksyttiin.

P o n s i

Ä i t i y s v a k u u t u k s e s t a : Luettiin ja hyväksyttiin.

Luettiin pönsi koskeva naisten edustajakokouksesta. Hyväksyttiin. Pönsi äitiysvakuutuksesta hyväksyttiin.

P a r t a n e n : Ilmoitti, että edustajakokouksen kulut nousevat lähemmäs \$4,000.00, että parhaiksi riittävät kaikki järjestön kassat. Ehdotti 25c. ylimääräistä verotusta vuoden kuluessa korvaamaan tappiota.

Otettiin käsittelyalaiseksi. Rajotettiin puheenvuorot.

K E S K U S T E L U .

L a u k k i : ehdotti että asia lykätään toimeenpanevalle komitealle. Annetaan sille valtuus asettaa kohtuullinen ja tarpeellinen verotus.

V i i t a : Ehdotti samaa kuin Partanen, sillä perusteella kuin muiden tulee saada ag. varoja, kun on vaalivuosi.

H u t t u n e n : Yhdyn Laukkiin.

H e d m a n : Olen sitä mieltä että kerätään ag. kassan nimellä vaan ei edustajakokousskassan.

L i n d s t r ö m : Kannatan Hedmania että kerätään agitationikassan nimellä.

P a r t a n e n : Samahan se on, jos toimeenpano jätetään komitealle.

A. M ä k i : Yhtyi Hedmanin.

Hyväksyttiin ehdotus että toimeenpanevalle komitealle annetaan valta asettaa ylimääräinen verotus tarpeen mukaan, vailingin korvaukseksi.

MENETTELYTAPAVALIOKUNNAN PONSIA.

Suhteemme taloudellisiin järjestöihin — Periaatteellinen puoli. Indianapolisin konventionin tekemä ponsi ja sen lisäksi tehty tarkempi määrittelmä s. a. järjestön suhteesta taloud. järjestöihin otettiin vastaan kätten taputuksilla.

Nuorteva: Alkää nyt hyväksykö tuota pontta umpimähkään, onhan ponnassa eräskin osa jossa kielletään jotakin kohtaa tulkitsemaasta muulla kuin yhdellä tavalla; vaati — jos kerran viitataan joihinkin unioniin — että suoraan sanotaan, miksi niitä ei kannateta. "Suuriakon liioitteleva käyttö"; piti lausetta epäselvänä. Ehdotti liisättäväksi suhteestamme I. W. W. liittoon.

Laukki: Huomautti Ind. konventa. määränneen olemaan puolueeton taloud. järjestöihin. Sanoi että emme saa tarkoittaa mitään unionia, vaan on kysymyksessä viissien periaatteiden hyväksyminen. Pani jyrkän vastalauseen siitä vastaan, että kokous lähtisi tuomitsemaan tai siunamaan jotakin määrättyä liittoa.

Rissanen: Luki uudelleen ponnin.

Nuorteva: Ei se sittenkään ole aivan selvä. Sanotaan, mitä tarkoitetaan industrialistisella unionismilla tai otetaan se kohta kokonaan pois. Jos kokous luulee pontta selväksi, en minä rupea vastaan rimpullemaan.

Ehdotettiin mietinnön palauttamista valiokuntaan. Ei saanut kannatusta.

Laukki: Ehdotan että liioitteleva käyttö, pyhitään pois.

Juntunen: Ponsi ei ole selvä. Minä merkitsen kantani, ettei ole tuomittava I. W. W. liittoa, sillä tavalla kun tuossa ponnassa tulkitaan.

Syrjälä: Minä hyväksyn pykälän juuri sen tähden että se on sen verran sekava kuin asiakin on sekava suomalaisen sosialistijärjestön keskuudessa.

Ponsi hyväksyttiin poistamalla sanamuoto „liioitteleva käyttö“, ilman muita korjauksia.

b.) Käytännöllinen puoli; taloud. järjestöihin, Butten y. m. rettelöihin. Luettiin valiokunnan laatima ponsi.

Juntunen: Huomaan että se on Välimäen laatima ponsi. Siinä on sellaista, jota minä en hyväksy. Siinä asetetaan I. W. W. liitto poikkeusasemaan, boikottitilaan. Vastustan ponna.

Rissanen: Viimeinen puheenvuoro oli todistuksena, että I. W. W. liitto on esiintynyt muiden unioiden särkeijänä. Ehdotti ponna hyväksyttäväksi.

Välimäki: Kuten Juntunen sanoi, juttelimme asiasta. Edustajat L. K. L. jäseniä, lausuiivat mielipiteensä, jotka kokosimme ja veimme valiokunnalle. Kokous ei tee rikosta jos se lausuu, että I. W. W. on kilpailevalla kannalla Buttersa L. K. L. kanssa. Huomautan, että tämä rettelö aiheuttaa vahinkoa Michiganissa, ja päätöksellä mikä tehdään, on merkityksensä.

Nuorteva: Hyväksyn ponnesta sen jossa sanotaan, että I. W. W. liitto esiintyy kaivosliiton särkeijänä. Vaan sitä jossa sanotaan, että uskomme liiton hoitavan itse rahavaransa, pidän ponnassa tarpeettomana.

Laukki: selosti ponna uudelleen „kilpailevista järjestöistä.“ Kannatti Nuortevaa, että lause „L. K. L. on kykenevä itse hoitamaan raha-asiansa“, pyhitään pois

Ponsi hyväksyttiin Nuortevan esittämällä korjauksella ja sillä, että koskee vain suomalaisia sosialisteja.

Vastalause: Koska tuossa ponnassa lyödään tulpaa jollekin uniolle, sen kehitykselle ja ennemmin jo lausuttiin puolueettomuus kaikkiin uniioihin.

Juntunen Välimäen lausunnon jälkeen.

Puheenjohtaja: ehdotti järjest. valiokunnan puolesta, että edust. kok. jäsenet lähettäisivät valokuvansa Chicagoon, jossa niistä otettaisiin ryhmäkuva. Hyväksyttiin, ja kuvat velvotettiin lähetettämään K. K. Virastolle 30 vuorokauden kuluessa.

Partanen huomautti kolmihenkirisen kom. valitsemisesta sanom. yhdist. kontrolleeraamaan. Hyväksyttiin jätettäväksi järjestön toimeenpanevalle vallalle.

Helske: Ehdotti että määrätään milloin pöytäkirjan tulee olla valmis.

Rissanen: Lupasi sihteerinä toimittaa sen kuukauden sisällä painokuntoon.

LOPPULAUSUNTOJA.

Laukki: Kokouksessa on asiat käsitelty hyvin tarkalleen ja luulen että kokouksen päätökset edustavat sitä yhteistä mielialaa, mikä järjestössämme on. — Suhteellisesti olemme saaneet paljon enämpi aikaan kun Indianapolisin konventionissa.

Pasanen: Olen iloinen siitä että tämä kokous on naisiinkin nähden ollut aivan toverillinen. Lausui kiitokset.

Boman: Halusi painettavaksi muistiin, että kokouksen ajan tuhlaukset, ja sitä on tapahtunut, on seurauksena asioiden huonosta järjestämisestä. Olsin suonut, että piirit kokonaisuudessaan olisivat yhdessä alustaneet asioita. Lausui tyytyväisyytensä siihen, että edustajat, — muutamia vähäpätöisiä poikkeuksia lukuunottamatta — ovat ahkerasti ottaneet osaa istuntoihin. — Kolmanneksi sanoi, että kaikki edustajat vieläkkään eivät ole yksimielisiä menettelytavoista, vaikka ponsi hyväksyttiin, mutta tästä syystä yksistä saavat edustajat ajatuksen aihetta ja innostusta tutustua asioihin perinpohjaisesti. — Ehdotti laulettavaksi „kansainvälisen“.

Rissanen huomautti valiokunnille että toisivat hänelle kaikki paperinsa.

Puheenjohtaja julisti kokouksen päättyneeksi.

Laulettiin kansainvälinen.

Päätökset

GLASSPORTIN LAKKO.

Kokous lausuu myötätuntensa Glassportin lakkolaisille ja koska pitkäaikainen taistelu on vienyt heidät ahtaaseen taloudelliseen asemaan, kehoittaa kokous S. S. järjestön osastoja pikaisesti tukemaan aineellisilla varoilla heidän taisteluaan. Puolulehdet tuokoot tämän kokouksen toivomuksen ensitilassa osastojen tietoon.

A. Merikanto, Ruusa Välimäki, J. Nokari, Ingrid Ketonen,
Annie Ryynänen

TYÖVAENOPISTO.

Katsoen siihen, että Työväen-Opiston päätehtävänä on sosialistisen tietoisuuden vahvistaminen oppilaisa ja luokkataistelussa tarvittavien tietojen ja taitojen opettaminen, tunnustaa Yhdysvaltain suomalaisen sosialistijärjestön edustajakokous Työväen-Opiston tarpeelliseksi.

Mutta koska on välttämätöntä, että Työväen-Opisto täydessä sopusoinnussa Yhdysvaltain suomalaisen sosialistijärjestön kanssa ja entistä paremmin täyttää tehtävänsä, lausuu edustajakokous Työväen-Opiston yhtiökokoukselle seuraavaa:

1: että Opistolla edelleen pidetään pääasiana sosialismin ja sen ymmärtämiseksi välttämättömiin aineiden opettaminen, joka tarpeen mukaan järjestetään asteettain yle-neviksi kursseiksi, joihin osanotto ja säännöllinen seuraaminen on pidettävä välttämättömänä Opistolla opiskelun edellytyksenä ja josta helpotusta voidaan antaa vain opettajiston ja johtokunnan erikoisella suostumuksella;

2: että Opiston yhtiökokous, johtokunta, opettajisto ja oppilaskunta noudattavat järjestön edustajakokouksen, yleiskännestysten tai toimeenpanevan vallan vaatimuksia ollen Opiston taloudesta, hengestä ja esiintymisestä yleensä järjestölle vastuuvolliset;

3: että Opiston opetussuunnitelma ja vakinaisten opettajain vaali alistetaan järjestön toimeenpanevan vallan hyväksyttäväksi;

4: että Opistoyhtiössä taataan täysi sanontavalta järjestölle vielä lisäksi siten, että sen sääntöihin tehdään muutoksia, jonka kautta yhtiön äänestyksissä tulee vallitsevaksi osake ja ääni;

5: että Opiston oppilaisiksi pääsevät vain sosialistipuolueen jäsenet, ja että opistolla opiskeluun ja asuntoon nähdään annetaan 7 kohdassa mainittujen jälkeen etusija sellaisille oppilaille, joiden opiskelusta saadaan järjestölle suurin mahdollinen hyöty;

6: että järjestö edellä esitettyjen ehtojen täytyessä Opiston kannattamiseksi verottaa jäseniään, kunnes toisin päätetään, 50 sentin vuosittaisella verotuksella, joka kantetaan kahdessa erässä;

7: että kokous pitää suotavana, että osastot, alue- ja piirijärjestöt avustavat stipenteillä ja lainoilla Opistolle henkilöitä, joista on toivoa kehittyä toimitsijoita joko paikallisissa tai yleisempiin puolue tehtäviin; tällaisille oppilaille on annettava etuoikeus sekä Opistolle pääsyyn että asunto-oloihin nähden;

8: mitä tulee Opiston toiminnan laajentamiseen kirjenvaihtokoululla y. m., katsoo edustajakokous, että sellaiseen voidaan tarvittaessa ryhtyä, mutta velvoittaa opistoyhtiötä tarkoin ottamaan siinä huomioon, että ei Opistoa saateta järjestöllemme rasitukseksi.

Sikäli kun tästä päätöksestä koituu mahdollisia sääntömuutoksia, ehdottaa vallokkunta asian sääntövallokkunnalle.

A. F. Heiskanen, J. Hannula, K. Mäki, J. Ojala, Axel Rantanen.

S. S. JÄRJESTÖN SIHTEERIN KERTOMUSASIA.

Edustajakokous lausuu, että järjestön sihteerin kertomus on yksipuolinen, se on kertomusta järjestön keskustoi-

miston kautta välitetystä rahallisesti liikkeestä, sisältäen sen lisäksi kylläkin tärkeitä tilastollisia tietoja järjestön kehityksestä ja järjestön nykyisestä asemasta. Mutta siinä ei saatettu tämän edustajakokouksen tietoon mitä ja miten toimeenpanevat komiteat ovat toimineet järjestömmme aatteellisten ja tarkoituseräillisten asiain ylempänä valvojana tämän ja Hancockin edustajakokouksen välillä. Edustajakokous käsittää, että se olisi ollut oikeutettu saamaan katsauksen siihen työhön mitä toimeenpanevat komiteat ovat suorittaneet ylempänä mainitun ajanjakson kuluessa.

K. G. Lindström puheenj., F. J. Syrjälä kirjuri, Hellin Vitikainen, Olga Fast, Ida Pasanen, J. Malmi ja J. Malo.

JÄRJESTÖMME EDUSTUS INDIANAPOLISEN KONVENTIONISSA.

Kokous hyväksyi järjestön edustajan Leo Laukin kertomuksen kansallispuolueen konventionissa Indianapolissa ja vaikka edustajan vaali tuli sangen puutteellisesti toimitettua, tunnustaa edustajakokous vaalin pätevyyden.

K. G. Lindström puheenj., F. J. Syrjälä kirjuri, Ida Pasanen, Olga Fast, Hellin Vitikainen, J. Malmi, J. Malo.

PIIRIJÄRJESTÖKYSYMYS.

Katsoen siihen, että järjestömmme kuluneen kolmivuotisen ajanjakson kuluessa on kasvanut toisella puolella, pitää edustajakokous sitä hyvänä saavutuksena. Se todistaa agitatio- ja järjestämistyön tehokkuutta joka on suoritettu piirijärjestöjen keskuskomiteain yllävalvonnan alaisena.

Edelleen, katsoen siihen, että kun järjestö on kasvanut ja edelleen kasvaa ja kun se alue, jossa suomalaiset asustavat jo maantieteellisestikin katsottuna jakaantuu pääasiassa kolmeen alueeseen, joiden olosuhteet eroavat enemmän ja vähemmän toisistaan, kky järjestön toimeen-

panevalle komitealle mahdolltomaksi nähdä kaikkia tarpeita ja ymmärtää kaikkia olosuhteita. Sen kotipaikka Chicagossa ollen, on liian kaukana järjestömme huomattavimmista keskuksista, johtaakseen komiteaa oikein harkitsemaan ja päättämään alituisesti esiintulevista agitatioonista ja järjestämistyötä koskevista seikoista. Sitäpaitsi järjestön suuruus, joka, ollen tuhansien mailien laajuisella alueella, tuottaa liian paljon työtä Toimeenpanevalle komitealle suorittaakseen koko järjestön agitatiooni- ja järjestämistyön edes välttävästi.

Kokous päättää sen vuoksi, että järjestön agitatiooni- ja järjestämistyö edelleen johdetaan kolmen piirikomitean avulla, kuten Hancockin edustajakokouksen päätös edellyttää.

Kukin piirikomitea on oikeutettu jakamaan piirinsä agitatioonialueihin tai valtioliittoihin, ja johtamaan agitatiooni- ja järjestämistyötä niiden avulla sikäli kun se on välttämätöntä.

K. G. Lindström puheenjohtaja, F. J. Syrjälä kirjuri, Olga Fast, J. Malmi, J. Malo, Ida Pasanen, Hellin Vitikainen.

AGITATIOONI YLEENSÄ.

Edustajakokous käsittää, että kun agitatioonityön järjestäminen kuuluu piirikomiteoille, jonka työn täytyy soveltua toisistaan eroaviin olosuhteisiin, ei edustajakokouksen tarvitse tässä asiassa yksityiskohtiin käyppää päätöstä tehdä.

Edustajakokous päättää kuitenkin lausua sen yleisen periaatteen, että niillä seuduilla, joilla jo kaivataan perusteellisempaa valistustyötä, pantakoon toimeen agitatioonikursseja, ja piirikomiteat huolehtikoot, että piirijärjestäjät kiinnittävät päähuomion käytännöllisen osastotoiminnan järjestämiseen niillä paikkakunnilla, joilla se on heikkoo.

Järjestömme keskuudessa esiintyvän puhujain on annettava puhujamatkansa piirikomiteain, ja milloin puhuja-

matka ulottuu koko maan ylitse, toimeenpanevankomitean järjestettäväksi siten, että puhujaa haluavat osastot määräämällä maksavat puhujalle riittävän palkan, ellei puhuja suorastaan ole piirikomiteain tai toimeenpanevankomitean palkkaama.

K. G. Lindström puheenjohtaja, F. J. Syrjälä kirjuri
Ida Pasanen, Olga Fast, Hellin Vitikainen, J. Malmi,
John Malo.

S. S. järjestön edustajakokouksessa olevat naiset keskustelivat pitämässään neuvottelukokouksessa naisten herättämisestä.

Keskustelun tuloksena päätti naisten kokous ehdottaa S. S. järjestön edustajakokoukselle seuraavaa:

että S. S. järjestön edustajakokous velvoittaa osastoja kaikkialla antamaan enemmän huomiota naisten herätystyölle. Samoin veloitetaan osastoja terottamaan naisille kansalaisoikeuksien hankkimista ja sen käyttöä työväenluokan eduksi,

ja että kokous kehoittaisi kaikkialla järjestämään naisia taloudellisesti.

K. G. Lindström puheenjohtaja, F. J. Syrjälä kirjuri,
Ida Pasanen, Olga Fast, Hellin Vitikainen, J. Malmi,
J. Malo.

NUORISOLIIKE.

Edustajakokous katsoo, että sosialistinen nuorisoliike sellaisena kuin se toimii useimmissa Euroopan maissa, muodostaa tärkeän tekijän nuorison valistamisessa ja johtamisessa kypsyväksi astumaan sosialismin poliittisiin luokkataistelujärjestöihin. Kokous katsoo, että sellainen nuorisotyö on varsin tarpeellinen myöskin Yhdysvalloissa. Suomalaiseenkin sosialistiseen liikkeeseen ne voisi vaikuttaa elvyttävästi, ja samalla tällaiset nuorisosaastot kun olisivat yhteiset kaikenkielisellet nuorisolle muodostaisi ne varsin te-

hokkaan ja tarpeellisen yhdyssiteen suomalaisen ja englanninkielisen sosialistisen toiminnan välillä.

K. G. Lindström puheenjohtaja, F. J. Syrjälä kirjuri
Olga Fast, Hellin Vitikainen, Ida Pasanen, J. Malmi,
J. Malo.

LASTEN VALISTUSTYÖ.

Lasten valistustyöhön nähden velvoittaa edustajakokous osastoja entistä enemmän järjestämään sunnuntai- ja kesäkouluja, joissa sopivassa muodossa, leikkien ja ruumiinharjoitusten ohella tehdään luokkatietoisuuteen perustuvaa lasten kasvatustyötä. Edustajakokous suosittelee havainnollista opetustapaa, ja vaatii toimeenpanevaa komiteaa ryhtymään toimenpiteisiin tarkoitustaan vastaavien oppikirjain aikaansaamiseksi.

K. G. Lindström puheenjohtaja, F. J. Syrjälä kirjuri
Olg Fast, Ida Pasanen, Hellin Vitikainen John Malo ja
J. Malmi.

SUOMALAISTEN OSANOTTO VIERASKIELISTEN VALISTUSTYÖHÖN.

Kokous vaatii S. S. osastoja pyrkimään mahdollisimman kiinteään yhteistoimintaan englanninkielisten osastojen kanssa kiihoitustyössä, varsinkin vaaliaikoina.

Tätä tarkoitusta silmällä pitäen on S. S. osastojen valittava jäseniään paikallisiin vaalikihoituskomiteoihin, elleivät kielelliset esteet ole voittamattomat.

Missä ei englanninkielistä osastoa ole, toimikoon S. S. osasto englanninkielisen osaston aikaansaamiseksi ja yleensä vaikuttakoon, mikäli voimia riittää kaikenkielisten sosialistiosastojen perustamiseksi.

K. G. Lindström puheenjohtaja, F. J. Syrjälä kirjuri,
Hellin Vitikainen, Olga Fast, John Malo, J. Malmi, Ida
Pasanen.

MUUTOKSIA JA LISÄYKSIÄ SAÄNTÖIHIN.

Pykälä 11 muutos:

Jokaisesta suomalaisesta agitatsiooniveromerkistä, jonka hinta on 5c. lankeaa 4 c. piirikomitealle ja 1c. toimeen-

panevalle komitealle. Länsipiirin hyväksi, paitsi omaa osuuttaan, lankeaa itä- ja keskipiirin hyväksi tulevista suomalaisesta agitatsiooniverosta 10 pros.

Uusi pykälä:

S. S. järjestön osastoissa ei nauti jäsenoikeutta jäsen, jonka jäsenmaksut ovat enemmän kuin kolme kunkautta rästissä.

Muutos:

Pyk. 5. Järjestön asioita hoitaa varsinainen toimeenpaneva komitea, johon valitaan viisi jäsentä. Komitean asemapaikka on siellä missä Yhdysvaltain sosialistipuolueen päämaja kulloinkin sijaitsee. Niin kauvan kuin puolueen päämaja sijaitsee Chicagossa, Ill. valitaan toimeenpanevan komitean jäsenet Illinoisin valtiosta, Chicagosta ja Waukeganista. Lisäjäseninä toimeenpanevaan komiteaan kuuluu kunkin piirin piirisihteerit, joiden mielipidettä tämän pykälän ensimmäisessä osassa mainitun varsinaisen toimeenpanevan komitean tulee, harkintansa mukaan, tärkeimmässä asiassa kirjoittisesti kysyä.

Toimeenpaneva komitea kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, tammi- ja heinäkuussa kokoukseen, joihin piirisihteerit ovat kutsuttavat, ja on heillä valta äänestää kahdella äänellä ollessaan toimeenpanevan komitean kokouksissa.

Jos kaksi piirikomiteaa kolmesta vaatii toimeenpanevaa komiteaa kokoontumaan lisäjäsenineen, on toimeenpanevan komitean kokoonnuttava niin pian kuin se on mahdollista ja silloin kutsuttava niihin tämän pykälän toisessa kohdassa mainitut lisäjäsenet.

Järjestön sihteerillä ei ole äänioikeutta toimeenpanevan komitean kokouksissa.

Pykälä 6 muutos.

Varsinainen toimeenpaneva komitea on päätösvaltainen kolmen jäsenen läsnäollessa.

Pykälä 20 muutos.

Järjestön sihteerin vaalissa tulee ottaa huomioon, että valittava on varma ja toimelias sosialistinen puolue mies,

jonka tulee omata myös englanninkielentaito suomenkielen ohella.

Uusi pykälä:

Toimeenpanevan komitean on toimintavuotensa päättyessä valmistettava kertomus toiminnastaan ja S. S. järjestön sihteeri valmistakoon sellaisiin vuosikertomuksiin nojaten kertomuksen järjestön edustajakokoukselle edustajakokousten väliajoilla toimineiden toimeenpanevain komiteain toimista.

K. G. Lindström puheenjohtaja, F. J. Syrjälä kirjuri, Olga Fast, Hellen Vitikainen, Ida Pasanen, J. Malm, J. Malo.

15 pykälä. Edustajille edustajakokoukseen suoritetaan pilettilkulut turstitaksan mukaan, sekä \$2½ päivältä palkkiota, siltä ajalta kuin ovat edustajakokousmatkalla ja itse edustajakokouksessa. Edustajat, jotka tavalla tai toisella nauttivat juoksevaa palkkaa kokousajalta järjestöitä, eivät ole oikeutettuja saamaan edustajapalkkiota.

A. Merikanto, Ruusa Wälimäki, J. Nokari, Ingrid Ketonen, Anni Ryyänen.

VEROITUSKYSYMYKSIÄ.

Edustajakokous päättää velvoittaa Toimeenpanevan komitean tutkimaan järjestön verokysymystä ja tekemään yleisääncstys ehdotuksen, jossa ehdotuksessa on koetettava saada järjestön jäsenten verotus suhteellisemmaksi, siihen suuntaan kuin A. J. Partasen tälle edustajakokoukselle tekemässä alustuksessa ehdotetaan.

K. G. Lindström puheenj. F. J. Syrjälä, kirjuri, Olga Fast, Hellen Vitikainen, Ida Pasanen, J. Mahni, J. Malo,

HAALIT JA KESKINÄINEN AVUSTUS.

Jos joku S. S. järjestöön kuuluva osasto, joka aikoo rakentaa talon itselleen, ei voi siitä suoritua omilla voimillaan, vaan on pakotettu kääntymään toisten S. S. järjestön osastojen puoleen, tulee osaston pyytää talonra-

kennuslupaa toimeenpanevalta komitealta, siinä tapauksessa, jos osasto aikoo pyytää apua S. S. järjestön osastoilta yli maan ja piirikomitealta, jos osasto aikoo pyytää apua ainoastaan piirinsä osastoilta.

Sellaista lupaa pyytäessään tulee asianomaisen osaston tehdä tarkka selostus talon rakentamismahdollisuuksista, ja jos talon mahdollisuudet ovat suotuisat, antaa asianomainen komitea pyydetyn luvan, muussa tapauksessa ei.

K. G. Lindström puheenjohtaja, F. J. Syrjälä kirjuri, Olga Fast, Hellin Vitikainen, Ida Pasanen, John Malo, J. Malmi.

LEHTIEN YHDISTÄMINEN.

Kokous on sitä mieltä, että S. S. järjestön kustannusliikkeitten yhdistäminen yhdeksi järjestön välittömän kontrollin alla olevaksi liikkeeksi on tarpeellinen ja järjestölle hyödyllinen toimenpide, joka voimistuttaa puoluelehtien ja kirjallisuuden harjoittamaa agitationi- ja järjestämistyötä, vähentää tästä työstä johtuvat menot ja poistaa monet nykyisen hajanaisen tilan kautta johtuneet ristiriitaisuudet siten edistään järjestön eheyttä. Sen vuoksi päättää kokous,

että puolueen kustannusyhtiöt on yhdistettävä yhdeksi puolueen välittömän kontrollin alaiseksi liikkeeksi.

Mutta siihen nähden että järjestön kustannusyhtiöt vielä ovat alkukehityksessään, että heillä on suuri määrä yksityisesti tehtyjä liikesitoumuksia ja että yhtiöiden osakkeet eivät vielä kaikki ole järjestön osastojen käsissä, katsoo kokous, että yhdistäminen on pantava toimeen asteittain ja siten että se ei järkytä yhtiöitten taloudellista vaurastumista. Kuultuaan kustannusyhtiöitten pitämän edustajakokouksen lausunnon, lehtien tilapäisjulkaisujen y. m. julkaisemisessa, jossa nämä yhtiöt ilmoittavat ryhtyneensä erinäisiin toimenpiteisiin siinä mitassa missä yhteistyö liikkeiden nykyiseen tilaan nähden on mahdollinen, ja tutustuttuaan lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin, kokous tunnustaa, että nämä toimenpiteet muodosta-

vat edellä tarkoitettuja väliasteita, jotka tulevat johtamaan täydelliseen yhtymiseen ja velvoittaen yhtiöitä niihin ryhtymään kokous luottaa, että ne tulevat edelleen kehittämään niitä tarkoitettuun päämäärään.

Valvoakseen tätä kehitystä ja edistääkseen sitä kokous asettaa kolmihenkisen toimikunnan, jonka tehtävänä on seurata näitten välillisten toimenpiteiden tuloksia, ehdottaa järjestön orgaaneille siitä mahdollisesti johtuvia toimenpiteitä ja onsi järjestön edustajakokoukselle tahi jos tarpeellista sitä ennen toimenpanevalle toimikunnalle esittää ehdotuksen yhdistymisen täydelliseksi toteuttamiseksi.

Sanomalehtivaliokunta: A. J. Partanen puheenjohtaja, E. Nuorteva kirjuri, J. Suominen, F. F. Broman, William N. Reivo, Axel Rantanen, William Marttila.

LAPATOSSUN JA VAKALEUVAN VALINEN ASIA.

Valiokunta ehdottaa kokouksen hyväksyttäväksi seuraavat ponnet:

Kokous katsoo että Työmies ei menetellyt puoluesolidarisuutta vastaavalla tavalla päättäessään ruveta julkaisemaan pilalehden ilman että sitä ennen neuvotteli Työkansan johtokunnan kanssa tiedustellen josko, ja missä määrin sen yritys tulisi tuottamaan vahinkoa Työkansan samanlaiselle aikaisemmalle yritykselle, joka tosin kuuluu toiseen maahan, mutta Työkansan liikkeen taholta oli tarkotettu tämänkin maan tarvetta tyydyttää, ja missä määrin, sekä miten mahdollisesti syntyvät ristiriidat olisi voitu sovittaa; kokous on myös sitä mieltä että Työmiehen johtokunta menetteli järjestöä loukkaavalla tavalla kun se ei ole tyydyttävästi ryhtynyt tällaiseen sovitteluun senkään jälkeen kun järjestössämme voimakkaasti esiintyi mielipide, joka vaati lopullisesti sovitteluihin toimenpiteisiin ryhtymistä;

Yllä olevan nojalla kokous velvoittaa Työmiehen kustannusyhtiötä sopimaan asiasta Työkansan kustannusyhtiön

kanssa, ja valvokoon S. S. järjestön toimeenpaneva toimikunta tällaisen sopimuksen syntymistä liikkeiden ja puolueen etujen mukaisesti.

Sanomalehtivaliokunta: A. J. Partanen puheenjohtaja, S. Nuorteva kirjuri, J. Suominen, F. F. Broman, William N. Reivo, Axel Rantanen.

PUOLUELEHTIEN ARVOSTELU

Arvostellessaan puolueen sanomalehtien kantaa viime toimintakauden aikana esiintyviin periaatteellisiin kysymyksiin nähden ottaa kokous huomioon sen tosiasian, että viimeksi kuluneet vuodet ovat maan sosialistipuolueelle olleet alkavan järjestymisen ja vakiintumisen vuosia, samalla kun tämä aika on muodostanut murroksen maan taloudellisessa ja poliittisessa toiminnassa sekä työläisjoukkojen suhtautumisessa siihen. On luonnollista, että tällaisena aikana esiintyy erinäisiä toisilleen enemmän tai vähemmän vastakkaisia pyrkimyksiä järjestyneitten työläisjoukkojen keskuudessa näiden hakiessa varmoja luokkataistelusuuntia. On myöskin luonnollista että tällaiset ristiriitaisuudet heijastuvat suomalaisessakin sosialistijärjestössä synnyttäen väittelyä kysymyksissä, joihin nähden yleispuolueen taholta ei ole vielä lausuttu ratkaisevaa sanaa. Kokous on sitä mieltä, että määrittellessämme suhdettamme tällaisiin kysymyksiin asiallinen ja toverillinen väittely niistä on puolueelle hyödyllinen ja välttämätön sikäli kuin sen kautta kysymyksen luonne selviää ja niiden todellinen luokkakanta tulee esiin.

Mutta kokous on sitä mieltä, että viime vuonna etupäässä Työmiehen ja Raivaajan välillä käyty väittely erinäisistä periaatteellisista kysymyksistä kiihtyi kummaltakin puolelta liian yksipuoliseksi ja epätoverilliseksi, synnyttäen tarpeetonta katkeruutta ja hajaannusta, jota paitse Työmies tässä väittelyssä osotti harkitsemattomuutta esiintuodessaan väitteitä kysymyksistä, joihin nähden sen olisi pitänyt asettua arvostelevalle, eikä edes välillisestikään

suosittelevalle kannalle. Myös on kokous sitä mieltä, että Työmies menetteli luokkataistelukantamme vastaisella tavalla välillisestikin suositellessaan erästä porvaripuolueen ehdokasta puolueemme jäsenten äänestettäväksi virkaan.

Munten lausuu kokous, että puoluelehtemme innokkaasti ja tuloksellisesti ovat täyttäneet tehtävänsä työväliluokan aseena sen järjestämisen ja valistamistyössä.

Sanomalehti-valiokunta: A. J. Partanen puheenjohtaja, S. Nuorteva sihteeri, J. Suominen, F. F. Broman, William N. Reivo, William Marttila, Axel Rantanen.

JÄRJESTÖN KONTROLLI SANOMALEHTIEN YLI.

Kokous päättää,

1) että puoluelehtien päätoimittajat, jotka henkilökohtaisesti ovat järjestölle vastuunalaiset lehtensä sisällöstä, valitaan osakasten yleisäänestyksellä, ollen lehtien johtokunnilla kuitenkin valta ja velvollisuus, jos puoluelehden päätoimittaja tekee itsensä syyppäksi puoluekokoukseen tai muuten osottautuu mahdottomaksi täyttämään tehtävänsä, pidättämään hänet toimensa toimittamisesta kunnes asia lopullisesti on ratkaistu yleisäänestyksellä;

2) että lehtien johtokunnat on valittava laajemmalta alueelta kuin vaan yhdeltä paikkakunnalta, niin että lehden lukijakunnan katsantokannat siinä tulisivat monipuolisemmin edustetuiksi;

3) että piirin lehteen nähden lähin kontrollivalta kuuluu piirikokoukselle, jossa lehdet arvosteltakoon ja ohjattakoon;

4) että ylin kontrollivalta kaikkien puoluelehtien yli kuuluu järjestön edustajakokoukselle ja samanlainen valta edustajakokousten välilläjoilla järjestön yleiselle toimikunnalle.

Sanomalehti-valiokunta: A. J. Partanen puheenjohtaja, S. Nuorteva kirjuri, William N. Reivo, F. F. Broman, Axel Rantanen, J. Suominen, William Marttila.

PUOLUELEHDEKSI HYVÄKSYMINEEN.

Puoluelehdiksi hyväksyminen kuuluu edustajakokoukselle ollen järjestön yleisellä toimikunnalla oikeus edustajakokousten väliajoilla välillisesti hyväksyä lehtiä puoluelehdiksi, mutta on sellainen hyväksyminen lopullisesti alistettava edustajakokoukselle.

Sanomalehtivaliokunta: A. J. Partanen puheenjohtaja, S. Nuorteva kirjuri, F. F. Broman, William N. Beivo, William Marttila, J. Suominen, Axel Rantanen.

MAATALOUSKYSYMYS.

Edustajakokous päättää:

Että suomalainen sosialistijärjestö yhä edelleenkin harjottaa järjestämisen ja agitatsioonityötään maanviljelyväestön keskuudessa:

Että tämän järjestämisen ja agitatsioonityön ohjeena sekä periaatteelliseen että käytännölliseen puoleen nähden on seurattava:

Puolueemme Indianapolin konventionin hyväksymän puolueohjelman sitä pykälää, joka vaatii maan kollektiivista omistusta mikäli sellainen on mahdollista, ja joka kuuluu:

Maan kollektiivinen omistaminen milloin se on käytännöllisesti mahdollista, ja sellaisissa tapauksissa missä sellainen omistusoikeus on epäkäytännöllistä, on kaiken keinoteltuun tai riistääntään käytetyn maan, valtion haltuun ottaminen sen vuotuisen vuokra-arvon verottamisella.

Ja edelleen ja erityisesti puolueemme samoin mainitussa konventionissa hyväksymää maatalousohjelmaa, joka kuuluu:

1. Sosialistipuolue vaatii, että liikennevälineet ja varastohuoneet ja tehtaot, joita käytetään maanviljelystuotteiden jalostamiseen ja maanviljelyskoneiden valmistamiseen täytyvät tulla yhteiskunnallisesti omistetuiksi ja kansanvaltaisesti hoidetuiksi, jos sellaisia laitoksia käytetään riistääntään.

2. Estääksemme maan pitämistä käyttämättömänä ja poistaaksemme vuokratiljelyksen me vaadimme, että kaikki maanviljelysmaa, jota eivät sen omistajat viljele, on verotettava sen täydestä vuokra-arvosta, ja että todellisen käyttämisen ja asunisen pitää olla ainoana maanomistukseen oikeuttajana.

3. Me vaadimme, että liittohallitus, valtioiden ja paikalliset hallitukset pitävät hallussaan kaiken omistamansa maan ja että ne jatkuvasti ottavat haltuunsa muun maan palauttamalla, ostamalla, pakkoluovutuksella, verottamalla y. m. Sellainen maa pitää järjestää mahdollisimman nopeasti yhteiskunnallisesti hoidetuiksi tiluksiksi kollektiivisten maanviljelysyritysten hoitoon.

4. Sellaissten tilusten pitäisi olla opetus- ja kokeilukeskuksia viljan viljelemiseen, lannoitusaineiden ja maanviljelyskoneiden käyttämiseen ja parannettujen siementen ja paremman siitoskarjan jakopaikkoja.

5. Ko-Operatiivisten maanviljelysyhdistysten muodostamista on autettava.

6. Liitto-valtio- ja paikallishallintojen on annettava vakuutuksia eläin- ja kasvitautien, hyönteisruttojen ja luonnon tuottamien vahinkojen varalta.

7. Me kiinnitämme huomiota siihen tosiasiaan, että vuokratiljelyksen poistaminen ja yhteiskunnallisesti omistetun ja hoidetun maanviljelyksen kehittäminen tulee avamaan uusia mahdollisuuksia maanviljelyspalkkatyöläiselle ja sikäli vapauttamaan hänet yksityisen työnantajan sortovallasta.

8. Sosialistipuolue sitoutuu antamaan kannatuksensa vuokraajille ja maanviljelyspalkkatyöläisille heidän yrityksissään järjestyä suojellakseen itseään kapitalismin ja maanviljelijä-työnantajain hyökkäyksiltä.

Samalla kun ylläoleva on tarkotettu yleisenä kärvilvänä sosialistipuolueen kansalliseksi maanviljelysohjelmaksi, me haluamme merkitä, että Yhdysvaltain kaukana toisistaan olevilla seuduilla on sellaista olosuhteiden vaihtelevaisuutta, että jokaiselle osalle ja jokaiselle valtiolle täy-

tyy jättää tehtäväksi yksityiskohtien kehittäminen ohjelmaan, joka soveltuu heidän valtionsa tai seutunsa erikoisiin maanviljelysoloihin.”

Tämän ohjelman perusteluiksi kokous hyväksyy seuraavan puolueen maatalouskomitean laatiman ja Indianapolin konventionin hyväksymän ohjelmaselostuksen:

“Äsken sivuutettuna kymmenen vuoden aikana maanviljelys Amerikassa on astunut uudelle kehitystasolle, joka sekä liikkeen suuntaan että nopeuteen nähden eroaa jyrkästi edellisten vuosien liikkeestä. Tämän muutoksen syyt ovat useat:

1. Vapaa maa on loppunut ja nykyisin viljelyksessä olevan maan arvo kasvaa nopeammin kuin koskaan ennen. Vuodesta 1900 vuoteen 1910 tämä kasvu nousi yli 100 prosenttia koko maassa. Ylä-Mississippin laaksosta, sikäli kuin tilastoja on saatavissa, käy ilmi, että keskipiteisen maatilain arvo on nyt noin \$15,000 (Illinoisissa \$15,505; Iowassa \$17,259). Tämä summa on täysin yhtä suuri kuin se, joka nyt erottaa tavallisen palkkatyöläisen hänen teollisuuslallaan käytettyjen työkalujen omistuksesta, ja osoittaa, että tästä lähtien maattoman maanviljelijän täytyy luopua kaikkesta toivosta koskaan päästä tilanomistajain luokkaan.

2. Että yllä oleva johtopäätös on oikea, osoittaa se tosiasia, että kolmessa valtiossa, Indianassa, Iowassa ja Illinoisissa (tällä alueella ainoat, joista hallituksen tilastoja on saatavissa) maatilain kokonaisluku on vähentynyt 714,670:sta vuonna 1900 684,410:een 1910. Näiden valtioiden maanviljelyskaunit ottavat melkein poikkeuksetta ehdotonta väkiluvun vähentymistä, joka seikka yhä vain todistaa samoja tosiasioita.

Vielä toinen tosiasia, joka johtaa samaan johtopäätökseen, että pienten maatilain omistajien luokka on katoamassa, on se tilaston tiedonanto, että näissä kolmessa valtiossa pinta-alaltaan 20 ja 100 eekerin väliillä olevien maatilojen lukumäärä on ehdottomasti vähentynyt, samalla kun pinta-alaltaan alle 10 eekeriä ja yli 175 eekeriä ole-

vien maattojen lukumäärä osottaa mitä nopeinta kasvua. Tämä tosiasia osottaa kahta muotoa, missä maanviljelys-keskittyminen on käynnissä: muodostamalla voimaperäisesti viljeltyjä, keinotekoisesti lämmitettyjä ja palkkatyöläisillä hoidettuja aikaupunkilaisia vihannes-tarhoja ja suuria koneilla viljeltyjä maatiloja.

Kenties tärkeämpi kuin mikään ylläolevista tosiasioista osottamaan maanviljelijän kasvavaa irrottumista maasta nähdään siinä huomattavasti nopeutuvassa tahdissa, jolla vuokra-tilajelu edistyy. Tilaston tiedonannot osottavat, että näissä kolmessa valtiossa, Indianassa, Iowassa, ja Illinoisissa, 30, 38, ja 41 prosenttia kaikista maatiloista on nyt vuokralaisten viljelemää. Yksityinen tutkimus osottaa, että puhtaasti maanviljelyssenduissa todellinen keskimäärä on näissä valtioissa yli 50 pros. Tila etelässä on vieläkin silmiinpistävämpi. Täältä tilaston numerot osottavat, että 45 prosentista 66 prosenttiin kaikista maatiloista on vuokraajain viljelemää, samalla kun tutkimus puuvillan viljelemisseuduilta (joka on valtavasti vallitseva maanviljelysteollisuus-) osottaa, että kokonaista 80 pros. puuvillatiloista on vuokraajain viljelemää, joiden asema on paljon alapuolella keskinkertaisen tehtastyöläisen asemaa.

Ei ole maanviljelystuotannolle ainoa otollinen väline maa, jonka omistaminen tulee tuottajalle vaikeammaksi. Maanviljelyskoneiden ja viljelykseen tarvittavien eläinten, missä eläinvoimaa käytetään, hinta kasvaa myöskin nopeasti. Muun kuin eläinvoiman käytäntöön ottamisella, joka nyt edistyy mitä vallankumouksellisimmin, tämä hinta tulee pian asettamaan nämä välineet myöskin kauas maanviljelystyöläisen ulottuvilta. Rinnan tämän kanssa kasvavat sivuteollisuudet, jotka suorittavat tehtäviä, joita ennen suoritettiin maatilalla, tai jotka ovat välttämättömästi oleellisia maanviljelykselle, mutta joissa käytettyjen koneiden omistaminen on kokonaan maanviljelijälle mahdoton. Sellaisia ovat juurikaassokeritehtaot, kannutuslaitokset, teurastamot, alfalfa-myllyt, puuvillaloukut, riisimyllyt j. n. e.

Niiden työläisten lukumäärä joita nämä olosuhteet koskevat, nousi kokonaisuudessaan yli kymmenen miljoonan vuonna 1910 ja muodosti suurimman lukumäärän, kuin mitä yksikään muu yksityinen teollisuusala käsittää. Tunnustautua kykenemättömiksi sisällyttämään nämä sosialismin ohjelmaan on samaa kuin luopua asemastamme työväenluokan valtiollisena edustajana.

Näistä kymmenestä miljoonasta 3,933,705 on vielä tilanomistajia ja huolimatta yllämainituista pyrkimyksistä tämä ryhmä kasvoi yli neljännesmiljoonalla viimeisen kymmenen vuoden aikana, suurempi kasvaminen kuin mitä on tavattavissa missään muussa teollisuustyöläisten yksityisessä ryhmässä, paitsi erittäin merkittäviä poikkeusta vuokratilajelijain ryhmässä, joka lisääntyi samana aikana vähän yli 320,000:lla ja joka nyt käsittää 2,359,245 työntekijää.

Paljoa suurempi kuin kumpikaan näistä jaostoista on on maanviljelyspalkkatyöläisten, joita vuonna 1910 oli lähes neljä miljoonaa. On merkitsevää kuitenkin, että nämä maantieteellisesti sijaitsevat seuduissa, jotka ovat enimmäkseen kaukana muista luokista. Sikäli kuin tilaston numeroita on saatavissa, käy ilmi, että pienissä Cookkauntissa, jossa Chicagon kaupunki sijaitsee, kulutetaan maanviljelystyöläisiin lähes kaksi kertaa niin paljon rahaa kuin missään muussa Yhdysvaltain kauntissa. Sikäli kuin maanviljelyspalkkatyöläisiä pidetään joko korkeasti kapitaliseeratuilla ja voimaperäisesti viljellyissä puutarhoissa ja vihannestarhoissa tai suurilla kapitalistisesti järjestetyillä tiloilla, hedelmäistutuksilla ja koneellisesti hoidetuilla maataloilla yleensä, heitä koskeva kysymys ei sanottavasti eroa muista palkkatyöläisistä koskevasta, paitsi että tähän saakka vaikeudet agitationissa, kasvatuksessa ja järjestämisessä ovat heidän keskuudessaan olleet suuremmat kuin muiden palkkatyöläisluokkien keskuudessa. On kuitenkin muutamia määrättyjä askaleita, (joista muutamia mainitaan esitettyssä ohjelmassa) joita sosialistien hoitamattomat paikalliset tai valtiohallitukset voivat ottaa ja jotka auttavat heitä heidän taistelussaan.

Kysymyksen laajuus, asiaan kuuluvien tekijäin monimutkaisuus ja nopeat muutokset, joita nyt tapahtuu maanviljelyksessä, kaikki nämä osottavat olevan välttämätöntä lähemmin tutkia tätä kysymystä ja olevan tarpeellista valmistaa kirjallisuutta, joka erityisesti soveltuu tälle alalle ja komitea erikoisesti terottaa huutavaa tarvetta valmistaa kirjallisuutta ja levittää sitä laajalle''.

Menettelytapa valiokunta:

V. Annala, Vilho Boman, I. Hiibacka,
Vilho Hedman, Toivo Virtanen, K. Vehteri,
Leo Laukki.

MAATALOUSKYSYMYSTÄ VALAISEVA KIRJALLISUUS.

Kokous velvoittaa toimeenpanevan komitean ja piirikomiteat toimittamaan tätä ohjelmaa ja sen mukaisesti maanviljelysväestön asemaa valaisevaa erikoista kirjallisuutta, lehtolehtiä, kirjasia y. m. sekä erikoisesti kehottaa piirikomiteoita kokoamaan tarpeellisia tietoja ja tilastoja suomalaisten maanviljelijäin suhteen tällaisten erinäisten agitatsionikirjasten julkaisemista varten.

Menettelytapavalikunta:

V. Annala, K. Wehter, Vilho Hedman,
Toivo Virtanen, Wilho Boman, I. Hiibacka,
Leo. Laukki.

PUOLUELEHDET JA MAANVILJELYSVÄESTÖ.

Käsittäen, että puoluelehdet astuisivat ulkopuolelle varsinaista tehtävänsä, jos ne ryhtyisivät erityisesti antamaan maanviljelijöille ohjausta ja neuvoja erikoisesti heidän ammattialallaan.

käsittäen, että lehtien sensijaan työväenluokan luokkataistelun äänitorvina on oltava maanviljelysväestön sosialistiseen luokkataisteluun herättäjinä ja tämän heidän taistelunsa selostajina ja äänenkannattajina

kokous päättää, että

Puoluelehtiemme olisi entistä kiinteämmin koetettava täyttää tämä tärkeä tehtävä selostaen maanviljelijöille heidän yhteiskunnallista asemaansa, sen kehitystä sekä heidän luokkasuhteitaan, opettaen maanviljelysväestökäsittämään, että sosialismi on heidänkin ainoa yhteiskunnallinen pelastuksensa ja sosialistipuolue se ainoa puolue, joka kykenee ja haluaa heitä edustaa tässä vapautumistaistelussa siitä kapitalistisen sarron ja riistonalaisuudesta, jossa he nykyisessä järjestelmässä ovat.

Menettelytapavaliokunta:

V. Annala, Leo Laukki, K. Wehter,
I. Hiibacka, Vilho Boman, Toivo Virtanen,
Vilho Hedman.

OSUUSTOIMINTA.

1) Kokous hyväksyy osuustoiminnan yhtenä tärkeänä välikeltona sosialistisessa luokkataistelussa, mikäli se kohottaa työväenluokan yhteispyrkimystä käytännöllisesti taloudellisella alalla ja mikäli siinä työväenluokka valistuu ko-operatiivisesti hallitsemaan itse itseään.

2) Kokous hyväksyy kansainvälisen sosialistikongressin päätöksen ja että Amerikassakin kehoitetaan sosialisteja toimimaan osuustoiminnassa, mikäli se on mahdollista olosuhteita silmällä pitäen.

3) Samalla kokous velvoittaa järjestön jäsenet toimimaan osuus-liikkeessä siten, että niiden vuosivoitosta luovutetaan varoja myöskin paikkakunnan s. s. osastojen käytettäväksi osuustoiminnallista ja sosialistista valistustyötä varten.

Menettelytapavaliokunta:

I. Hiibacka, Leo Leukki, V. Annala.
K. Wehter, Vilho Hedman, Toivo Viitanen,
Vilho Boman.

KIELTOLAKIKYSYMYS.

Valiokunta ehdottaa Hancockin kokouksen päätös hyväksyttäväksi sillä muutoksella, että ensimmäiseen kappa-

leeseen sanan "painamalla" tilalle tulevat sanat "mikällä tämä järjestelmä painaa".

Menettelytapavaliokunta:

Leo Laukki, Wilho Boman, Vilho Hedman,
I. Hiibacka, K. Wehter, Toivo Virtanen,
V. Annala.

NAISKYSYMYS.

Ehdotamme hyväksyttäväksi Hancockin edustajakokouksen päätöksen.

Menettelytapavaliokunta:

Leo Laukki, K. Wehter, Wilho Boman,
I. Hiibacka, Toivo Virtanen, V. Annala,
Vilho Hedman.

HAUTAUS- JA SAIRAUSAPURENKAAT.

Ehdotamme kysymyksen hylättäväksi.

Menettelytapavaliokunta:

Leo Laukki, K. Wehter, I. Hiibacka,
V. Annala, Wilho Boman, Toivo Virtanen,
Vilho Hedman.

ORJAKONTRAHDIT.

Kokous päättää, että puoluelehtiemme, osastojemme ja yleensä järjestömme jäsenten velvollisuus on selostaa orjakontrahtien sangen vaarallista merkitystä työväenluokan luokkataistelulle ja eduille ja agiteerata työväestöä taistelemaan niiden ja niiden yhteydessä mustainlistain käytännönottamista vastaan.

Missä milloin työläiset taloudellisina järjestöinä tai muuten nousevat joukkotaisteluun näitä orjakontrahteja vastaan, on jokaisen järjestömme jäsenen tinkimätön velvollisuus olla siinä joukkojen tai tällaisten taloudellisten

järjestöjen mukana, joille jo oman luonteensa perusteella kuuluu tällaisten taistelujen johto ja hallitseminen.

Menettelytapavaliokunta:

V. Annala, Vilho Hedman, Toivo Virtanen,
Leo Laukki, I. Hiibacka, Wilho Boman,
K. Wehter.

SUHTAUTUMINEN TALOUDELLISIIN JÄRJESTÖIHIN.

Katsoen siihen, että suom. sos. järjestöllä, Yhdysvaltain Sosialistipuolueeseen kuuluvana agitatsioijärjestönä ei ole halua eikä valtaa päättää asiasta, josta se puolue, johon se kuuluu, on jo päättänyt, niin tämä kokous kumoo Hancockin edustajakokouksen päätösselityksen ja päätöspotentit kokskevat taloudellisia järjestöjä.

Kokous tunnustaa s. s. järjestön velvollisuudeksi noudattaa Yhdysvaltain Sosialistipuolueen, Indianapolin konventionissa vahvistamaa päätöstä sosialistipuolueen suhteesta taloudellisiin järjestöihin, joka päätös ja päätösselitys kuuluvat:

“Valtiollinen järjestö ja taloudellinen järjestö ovat yhtä välttämättömiä taistelussa työväenluokan vapautumiseksi. Mitä sopusointuisimpain suhteiden täytyy vallita näiden kahden työväenluokan liikkeen voimien — sosialistipuolueen ja työväenunionioiden välillä.

Yhdysvaltain työväenliike on viime vuosina ihmeellisesti edistynyt kaikilla tahoilla. Se on alituisesti kasvanut jäsenmäärältään ja on ulottunut ammatteihin ja teollisuusaloille, jotka ennen olivat järjestymättömiä. Se on useissa tapauksissa keskittänyt voimaansa ja lisännyt voimaperäisyyttään sulattamalla sukulaisammatteja liitoiksi ja teollisuusunioniksi. Monet unionit ovat avanneet kokouksensa ja sanomalehtensä työväenluokan tärkeiden yhteiskunnallisten ja valtiollisten kysymysten pohdinnalle ja ovat hylänneet National Civic Federationin edustaman turmelevan politiikan. Järjestyneissä työläisissä nopeasti kehittyä valistunut ja taisteleva luokkatietoisuus.

Tämän kehityksen todellisuutta todistaa se kasvava katkeruus, jolla järjestyneet kapitalistit käyvät sotaansa uniota vastaan. Tämä parannettu taloudellinen järjestö ei ole abstraktista teoriaa, vaan kasvaa se palkkatyöläisten jokapäiväisessä luokkataistelussa saamaa kokemuksesta. Ainoastaan nuo, jotka todella ovat taistelussa eri ammateissa ja teollisuusaloilla, voivat ratkaista järjestyksensä muotoa koskevan kysymyksen.

Sosialistipuolue siis varmentaa sen kannan, joka sillä on aina ollut järjestyneen työväen liikkeeseen nähden:

1. Että puolueella ei ole oikeutta eikä haluaakaan sekaantua mihinkään riitoihin, joita saattaa olla työväen unioliikkeessä kysymyksistä, jotka koskevat järjestyksensä muotoa tai teknillisiä toimintamenetelmiä teollisuustaistelussa, vaan uskoo näiden kysymysten ratkaisun työväenjärjestöille itselleen.

2. Että sosialistit kiinnittävät työväenunioissa olevien veljiensä huomiota järjestymättömien järjestämistehtävän erikoiseen tärkeyteen, erittäinkin siirtolaisten ja ammattitaidottomien työläisten, jotka ovat suurimmassa järjestyksen suojeluksen tarpeessa ja jotka tulevat muodostamaan suuren vaaran järjestyneen työväen edistykselle ja hyvinvoinnille, jos he jäävät huomioon ottamattomiksi.

Sosialistipuolue on aina valmiina yhteistoimintaan työväenunioitten kanssa järjestymättömien työläisten järjestämisessä ja kehottaa kaikkia niitä työväenjärjestöjä, jotka eivät vielä ole toimineet siten, avaamaan ovensa selkoselälle ammatti- ja teollisuusalallensa kuuluville työläisille, poistamalla kaikki jäseneksi pääsyä koskevat rasittavat ehdot ja keinotekoiset rajoitukset. Katsoen Amerikan kapitalistien suunnattomaan voimaan ja siihen, että he ovat läheisesti yhtyneet teollisesti ja valtiollisesti, tämän maan työläiset voivat voittaa taistelunsa ainoastaan vahvalla luokkatietoisuudella ja läheisesti yhtyneillä järjestöillä taloudellisella alalla, voimakkaalla ja taistelevalla puolueella valtiollisella alalla ja molempien yhteishyökkäyksellä yhteistä vihollista vastaan.

3. Että puolueen velvollisuus on antaa aineellinen ja aineellinen kannatus työväenjärjestölle niiden kaikissa puolustus- ja hyökkäystaisteluissa kapitalistista sortoa ja riistoa vastaan, suojellakseen ja laajentaakseen pikkatyöläisten oikeuksia ja parantaakseen heidän aineellista ja yhteiskunnallista asemaansa.

4. Että niiden sosialistipuolueen jäsenten, jotka ovat jäsenkelpoisia unioniin, velvollisuus on yhtyä ja olla toimivina jäseninä kukin työväenjärjestöissään''.

Kokous käsittäen, että työväen taloudellinen taistelu kehittyy yhä kiinteämmiin järjestyneiden ja luokkatietoisimpien työläisjoukkojen luokkataisteluksi, tunnustaa teollisuusunionismin, s. o. niin kutusutun industrialismin välttämättömyyden (tarkottamatta kuitenkaan sillä nykyään voimassa olevia taloudellisia järjestöjä, niinkuin I. W. W. liittoa y. m.) ja kehottaa järjestön jäseniä sekä unionissa että niiden ulkopuolella työskentelemään kaikella tarmollaan siihen suuntaan, että mainittu unionimuoto tulisi mahdollisimman pian todellisuudeksi.

Mutta samassa kokous myös terottaa järjestön jäsenten mieliin, että mikäli he nyt noudattaen näitä Indianapolin konventionin päätöksiä ja tämän kokouksen selityksiä liittyvät taloudellisiin järjestöihin ja alkavat niissä toimia;

Niin he varovat antamasta näiden järjestöjen, olivatpa ne sitten n. k. vanhoillisia ammattionioita taikka n. k. industrialistisia järjestöjä johtaa itseään kannattamaan näissä järjestöissä ilmeneviä sosialismivastaisia virtauksia: erinäisiä periaatteita ja menettelytapoja, joista eritoten mainittakoon:

Toiselta puolen anarko-syndikalistinen antiparlamentarismi, poliittisen toiminnan hylkiminen ja väheksyminen, yksilöllisiin väkivaltaisuuksiin, sabotageen luottaminen ja turvautuminen;

Toiselta puolen revisionistinen, yhteiskunnallisen vallankumouksellisen luokkapolitiikan kieltäminen ja väheksyminen, porvarillisiin reformeihin, lainsäädäntöön ja "hyviin miehiin" luottaminen,

johtuen nämä ilmiöt yhteiskuntaloudellisen kehitystason erilaisuudesta eri paikkakunnilla aiheuttaen se pikkuomistuksellisia tai muita erikoisetuja ja sen mukaista henkeä ja pyrkimyksiä.

Ja muistuttaa edustajakokous järjestön jäseniä, että heidän velvollisuutensa on, samalla kun he tarpeellisella vakavuudella, välttämättä kaikkea aiheutonta parjausta ja vääristelyä arvostelevat näissä järjestöissä ilmeneviä epäkohtia ja mitä tarmokkaimmin taistelevat niitä erinäisiä periaatteita ja menettelytapoja vastaan, jotka ovat sosialismivastaisia, myös ja ennen kaikkea käsittäisivät että näillä järjestöillä on työväenluokan järjestymiselle ja luokkataistelulle seuraavat sangen tärkeät hyvät puolensa:

Että ne ovat koonneet ja kokoavat työläisiä järjestyneeseen jokapäiväiseen taisteluun torjumaan kapitalistiluokan yrityksiä työväen elinehtojen kurjistamiseksi ja pyrkivät säilyttämään ja parantamaan työväenluokan ryhmien työ- ja elinehtoja;

Kun ne täten kokoavat työväkeä näiden välttämättömyyden etujen perustalla, antavat ne siten erinomaisen tilaisuuden harjottaa työväen keskuudessa valistustyötä luokkataisteluperiaatteiden selvittämiseksi ja kaikenpuolisen luokkataistelun välttämättömyyden terottamiseksi.

Ollen kokoonpantuja työväestä, joka on alituisen teollisen kehityksen vaikutuksen alla ja joka yhä enemmän sen takia käytännössä oppii tuntemaan ahtaan ammattliunionismin riittämättömyyden ja toiselta puolen antiparliamentarismien y. m. sellaisen turmiollisuuden, ne myös tämän kehityksen mukana askel askeleelta kehittyvät ja ovat kehitettävissä uusiaikaisiksi, kaikkien saman alan työläisten järjestöiksi sekä yhdistävät ja ovat yhdistettävissä suuremmiksi järjestöiksi, jotka oppivat käyttämään yhä tehokkaampia taistelutapoja taloudellisissa taisteluissa ja samassa tukemaan sosialistipuolueen poliittista toimintaa.

E. s. järjestö ei myönnä jäsenilleen, osastoilleen, toimeenpanevalle komitealle, Työväen Opistolle tai sanomalehdistölle, sanalla sanoen millekään sitä edustavalle lai-

tokselle, toimikunnalle tai henkilölle mitään oikeutta esiintyä ylempänä mainitun Indianapolin konventionin päätöksen ynnä tämän kokouksen päätöksen ja selitysten tulkitsejana muulla tavalla kuin mitä ne sisältävät.

Menettelytapavaliokunta:

Leo Laukki, K. Wehter, Vilho Hedman,
I. Hiibacka, Victor Annala, Wilho Boman,
Toivo Virtanen.

BUTTEN RETTELÖT.

Sentähden, että Butten, Mont., kanvantomiesten unionissa sattuneet rettelöt ovat herättäneet erikoista mielenkiintoa sosialistien ja työläisten keskuudessa, aikaansaaden ikäviä häiriöitä sosialistiosastojen ja unionien jäsenten keskuudessa, ja sentähden että tätä juttua on niin pitkäksi käsitelty puoluelehtien palstoilla, päättää edustajakokous seuraavaa:

Että lausumme myötätuntoisuutemme niille tovereille ja työläisille, jotka Amalgamated kupariyhtiö palveluksestaan erotti sosialististen mielipiteidensä tähden.

Edustajakokous lausuu paheksumisensa sen johdosta, että Butten kaivosmiesten unioni, jonka jäseniä kaikki nämä työstä erotetut toverit olivat, kieltäytyi puolustamasta näitä työstä erotettuja, vaikkakin hyökkäys yhtiön taholta oli tehty ilmeisesti tarkoituksella heikontaa järjestyneen työväen voimaa:

Mutta edustajakokous ei voi yhtyä siihen mielipiteeseen, jonka nämä työstä erotetut toverit, katkeran mielen tilan vallitessa sosialistiosastonsa kautta lausuvat, julistaen että L. K. Liitto olisi hajotettava, tai että sitä vastaan olisi ryhdyttävä taistelemaan jonkun toisen liiton eduksi. Eikä se myöskään hyväksy sitä tapaa, millä tätä rettelöä yleensä on sanomalehtikirjoituksissa käsitelty.

Kokous katsoo, että kilpailevan unionijärjestön perustaminen kaivosseuduille L. K. Liiton vastapainoksi, eli sel-

laisen hengen levittäminen, jonka tarkoituksena on myöhemmin aikaansaada kilpaillevien järjestöjen syntyminen kaivosseuduille on mitä turmiollisinta kaikille työväen edistymis- ja vapautumispyrinnöille.

Lopuksi kokous tahtoo muistuttaa kaikille tähän rettelöön sekaantuneille ja siihen kiintyneille, että tämänkin rettelön alkusyy on kuparitrustin hyökkäyksessä, hyökkäyksessä, jonka ainoana tarkoituksena on heikentää sitä voimaa minkä työläiset omaavat taloudellisesti ja poliittisesti järjestyneinä. Ja vaikkakin sen järjestön jäsenistö, jota vastaan hyökkäys tällä kertaa kohdistettiin ei vielä käsittänyt tämän hyökkäyksen todellista merkitystä, usko edustajajakokous sen päivän nopeasti lähenevän, jolloin työväen taloudelliset järjestöt pitävät velvollisuutenaan puolustaa poliittisten mielipiteidensä tähden vainonalaisiksi joutuneita jäseniään aivan samoin kun ne ovat tähän saakka puolustaneet yksinomaan unionistisen liikkeen tähden vainottuja jäseniään ja se kehoittaa kaikkia uniojärjestöihin kuuluvia suomalaisia aineksia työskentelmään tämän päämäärän saavuttamiseksi. Ja ettei kuparitrusti saavuttaisi toivomaansa tulosta, ettei taloudellisten järjestöjen edistymistä tämän rettelön tähden ehkäistäisi, kehottaa kokous kaikkia asianomaisia lopettamaan tämän rettelön julkisen käsittelyn niin pian kuin suinkin mahdollista ja siirtämään sen L. K. liiton tulevalle vuosikokoukselle sen ratkaistavaksi ja soviteitavaksi.

Saadakseen oikeutta niille tovereille, jotka tuon tapauksen uhriksi Buttessa joutuivat velvoittaa kokous kaikki L. K. Liittoon kuuluvat suomalaiset jäsenet toimimaan siten että työstä erotettujen asia saa kaiken mahdollisen huomion ja kannatuksen tulevissa L. K. Liiton vuosikokouksissa.

Tällä päätöksellä kehottaa kokous kaikkia kaivosseuduilla asustavia sosialistisia kaivosmiehiä entistä innokkaammin toimimaan uniojärjestöjensä voimistuttamiseksi erittäinkin niillä seuduilla, joissa järjestöt ovat nuoria ja

joihin tämäntapaiset rettelöt voivat sangen tuhoisasti vaikuttaa, ellei niiden sattuessa olla riittävän varovaisia.

Menettelytapavaliokunta:

I. Hiibacka, K. Wehter, Victor Annala,
Vilho Hedman, Leo Laukki, Toivo Virtanen,
Wilho Boman.

AITIYSVAKUUTUS.

Kokous hyväksyy asiassa Köpenhaminan kongressin laatiman ponnin sekä kehottaa naisia harjoittamaan agitatsionia yhä edelleen siihen suuntaan, että ponnessa esitetyt kohdat tulevat kansan keskuudessa yhä yleisemmäksi vaatimukseksi.

A. Merikanto, Ruusa Wälimäki, Annie Eyyänen,
J. Nokari, Ingrid Ketonen.

SUOMI-ASIA.

Kuten kokouksen lähettämässä, suom. sos. dem. puolue-toimikunnalle osoitetussa tervehdyksessä on lausuttu ja kuten tosiasiat osottavat, pitää Yhdysvaltain suom. sosialistijärjestö velvollisuutenaan antaa siveellistä ja aineellista apuaan Suomen luokkataisteluvapauksiensa ja kotomaamme kansan itsemäärämisoikeuksien puolesta taisteleville tovereille, mutta kokous ei pidä sallittavana, että erityisiä luokkarajoja sekottavia asianharrastajakomiteoita tätä toimintaa varten perustetaan, erityisestikin koska ne kaikista vakuutuksistaan huolimatta, että ne aikovat toimia järjestömme määräämiin periaatteiden ja menettelytapain puitteissa, silttenkin sekalaisen kokoonpanonsa ja sen yhteyden johdosta, joka niillä tulisi olemaan samantapaisiin venäläisiin, sangen epämääräisiin komiteoihin, varmastikin joutuvat meille vieraseen ja vieläpä vastakkaiseen toimintaan, kuten entiset kokemukset ovat selvästi osoittaneet, niin kokous katsoo:

Että sosialistiosastot itse ja tarpeen tullen niiden asettamat komiteat ja toimikunnat voivat suorittaa tässä suhteessa tarpeelliset alussa mainitut tehtävät.

Menettelytapavaliokunta:

V. Annala, Leo Laukki, I. Hiibacka,
Wilho Boman, K. Wehter, Toivo Virtanen,
Vilho Hedman.

KIRJE SUOMEN SOS.-DEM. PUOLUETOIMIKUNNALLE.

Työväen-Opistolla, Smithvillessä, Minn. 5 p. kesäk. 1912.

Sos.-dem. puoluetoimikunta,

Helsinki, Suomi.

Taistelutoverit:

Amerikan Suom. Sos. Järjestön edustajat kokoontu-
neina neljänteen edustajakokoukseensa lähettävät veljellisen
tervehdyksensä Suomen taistelevalle köyhälistölle. Me siir-
tolaistyöläiset, jotka oloja mullistava kapitalismi on lähet-
tänyt tänne suuren maailman markkinoille työvoimaamme
kauppaamaan, olemme luonnollisestikin ensi kädessä kiin-
tyneet asemaamme täällä pyrkien kaikin tarmoin täyttä-
mään paikkamme amerikalaiden ja muiden siirtolaistoveri-
ryhmien taistelurintamassa tämän maan häikäilemätöntä
kapitalismia vastaan. Mutta tämän ohella seuraamme me
mielenkiinnolla sitä taistelua, jota Suomen toverit käyvät
ja johon osanotto useille meistä on vielä tuoreena muis-
tona.

Samalla kun yhdymme niihin lukuisiin vastalauseisiin,
joita kaikkien maiden järjestyneiden työläisten puolelta on
kohotettu Suomen köyhälistön luokkataisteluvapauksien tör-
keitä rajoituksia ja loukkauksia vastaan, haluamme me eri-
tyisesti lausua rohkasevan tervehdyksemme teille yhä kär-
jistyväsä taistelussanne kapitalismin ja byrokratian yhdis-
tynyttä hirmuvaltaa vastaan ja lupaamme edelleen toverilli-
sen tukemme teille, milloin asiat niin vaativat ja miten
voimissamme on.

Kestäköön Suomen köyhälistö taistelussa!

ETTORIN JA GIOVANNITTIN JUTTU.

Samalla kuin s. s. järjestön edustajakokous yhtyy so-
sialistipuolueen Toimeenpanevan Komitean osottamaan kir-

jeeseen koskeva Lawrencen lakon johtajien J. Ettorin ja Antonio Giovannittin laitonta vangitsemista sekä heidän yhä edelleen vankina pitämistään, kehottaa kokous s. s. järjestön osastoja kaikkialla tarmokkaaseen toimintaan heidän vakavan asiansa joukoille tunnetuksi tekemisessä: järjestämällä mielenosoituksia ja keräämällä aineellista avustusta heidän oikeustaistelunsa avustamiseksi.

A. Merikanto, Ruusa Wälimäki, J. Nokari,
Annie Ryyänen, Ingrid Ketonen.

NAISTEN NEUVOTTELUKOKOUKSET.

Kokous hyväksyy naisten neuvottelukokouksen esityksen, että ne naiset, jotka tulevat valituiksi yleiseen edustajakokoukseen, pitävät neuvottelukokouksensa tämän kokouksen yhteydessä ja maksaa järjestöstä mahdollisesti koituvat kustannukset.

A. Merikanto, Ruusa Wälimäki, J. Nokari,
Annie Ryyänen, Ingrid Ketonen.

TULEVAT EDUSTAJAKOKOUKSET.

Kokous päättää:

Että tulevan edustajakokouksen ajan ja paikan määrittäminen jätetään yleisen toimeenpanevan komitean päätettäväksi ottaen kuitenkin huomioon, että kokous pidetään jälkeen puoluekonventionin sekä että aikaa määrätessä otettakoon huomioon rautateiden myöntämä alennuslippujen aika.

Edustajavaali tulee toimittaa siksi ajoissa, että valtakirjat kullekin edustajalle joutuvat vähintään viistoista vuorokautta ennen edustajakokousta.

Kokoukselle ajottujen alustusten täytyy olla saapuneina toimeenpanevalle komitealle vähintään 50 vuorokautta ennen edustajakokousta.

A. Merikanto, Ruusa Wälimäki, J. Nokari,
Annie Ryyänen, Ingrid Ketonen.

SANOMALEHTIEN EDUSTAJAIN MATKAKORVAUS.

Sääntöjen määräämä edustajakokouksen edustajain matkakuluja koskeva pykälä on laadittu sentapaiseksi, että sen mukaan on suoritettava matkakulut kaikille täysivaltaisille edustajille. Sittemmin se yleisäänestyksessä muutettiin sellaiseksi, että sanomalehtien ja Työväen-Opiston edustajat maksakoot itse matkakulunsa.

Otaksumme, että tätä päätöstä tehdessä ei ole otettu huomioon kaikkia tähän asiaan vaikuttavia seikkoja. Siihen asemaan nähden, mikä lehdillä on puolueen yleisessä toiminnassa on välttämätöntä, että lehdet ovat virallisesti edustettuna kokouksessa. Tämä edustajakokous on sitä paitsi hyväksynyt ponnin, jonka mukaan puoluelehden päätoimittaja on henkilökohtaisesti vastuunalainen edustajakokoukselle lehden toiminnasta ja tämän mukaan hän on siis velvollinen olemaan kokouksessa läsnä. Näin ollen on lehtien edustajain suhde kokoukseen samallinen kuin muittenkin edustajain ja yhtä vähän kuin voidaan vaatia, että muu-edustaja joko itse tai hänen osastonsa kautta korvaa matkakulunsa yhtä vähän voidaan vaatia se lehtien edustajilta ja yhtiöiltä.

Järjestöllä kokonaisuudessaan ei ole mitään eroa siinä maksetaanko lehtien edustajain matkakulut puolueen kasasta vai muuten, sillä täytyyhän lehden jollakin toisella tavalla saada korvatuksi se meno, joka tämän kautta joutuu. Mutta kun jokaisen lehden täytyy itse huolehtia matkakuluista, niin tehdään sillä vääryyttä toisille lehdille ja sen kannattajille, sillä pitkämatkainen lehden edustaja saa maksaa moninverroin enemmän kuin lähellä olevan lehden ja käytännössä merkitsee se sitä, että köyhimmälle lehdelle säilytetään suurimmat kustannukset.

Niin on tällä kertaa käynyt Toveri-lehdelle ja samoin Raivaajalle kuin sitä vastoin Työmies pääsee vähimmillä menoilla.

Sen vuoksi ehdotamme, että kokous, kun se ei voi poiketa yleisäänestyksen hyväksymästä päätöksestä sellaiseen, kuitenkin päättäisi Raivaajan ja Toverin edustajille

tällä kertaa korvata heidän menonsa 50 dollarilla kullekin, joka on vaan osa heidän matkakuluistaan ja että kokous samalla taas muuttaisi sääntöjen yllämainitun pykälän niin kuuluvaksi, että lehtien edustajat vastaisuudessa asetetaan matkakorvaukseen nähden samalle kannalle kuin muut. Otaksomme, että puolueen jäsenet yleisäänestyksellä kyllä tulevat hyväksymään tämän toimenpiteen kun asian kaikki puolet näin esitetään huomioonotettaviksi.

F. J. Syrjälä, S. Nuorteva, J. Suominen.

TOVERITTAREN PUOLUELEHDEKSI HYVÄKSYMINEN.

Astoria, Oregon, kesäk. 1912.

S. S. Järjestön yleiselle edustajakokoukselle:

Kunnan Toverit:

Tämän kautta alistamme edustajakokouksen puoluelehdeksi hyväksyttäväksi kustannuksellamme ilmestyvän Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattajan "Toveritar" ja sen ohessa ilmestyvän Lasten Lehden.

Western Workmens Co-op. Publishing Co.

Ktta Aug. Nikula, taloudenhoitaja.

Pöytäkirjan tarkastanut ja hyväksynyt Toivo Virtanen.

Edellä olevan lausunnon jälkeen oli liitetty myös minun nimeni, mutta en katso tämän pöytäkirjan tarkastusta aivan sillä voitavan sivuuttaa.

Pöytäkirjan olen tarkoin läpi käynyt ja havainnut, että kokouksen pöytäkirjurit ovat unohtaneet referereeraa kaikkia käytettyjä puheenvuoroja. Muiden muassa on tov. Leo Laukin yksi puheenvuoro kokonaan pois, koskeva piirien jakokysymystä, jossa tov. Laukki teki selvää, että hän Työmiehesä aloitti tuon piirien hävittämiskysymyksen, vaan sittemmin oli huomannut tehneensä virheen ja oli kokouksessa jo toisella kannalla. Tällaisia poisjättöjä kaikkia on tarkasta-

jana mahdoton muistaa, kun pöytäkirjan valmistuminen venyi näin pitkälle. En myös ole löytänyt Työväen-Opistoa koskevan päätöksen johdosta jätettyä vastalausetta. Sekin on hävinnyt jäljettömiin. Nämä ovat selkkoja, jotka eivät tosin kokouksen päätöksiin vaikuta, mutta kun pöytäkirja on referaatti-pöytäkirja, niin olisin odottanut, että mainitsemani tapahtumat olisi myös mukaan otettu. Kokouksen osaaottaneitten toverien arvosteltavaksi jätän, onko pöytäkirjasta pois jääneet kohdat jätetty pois tarkoituksella, vai onko se pelkän huolimattomuuden tulos? Samoin kuin senkin, ovatko pöytäkirjaan merkityt lausunnot puheenvuoron käyttäjien lausuntojen mukaiset.

Näillä huomautuksilla katson pöytäkirjan voivani hyväksyä.

Fitchburg, Mass., huhtik. 25 p:nä 1913.

A. J. Partanen.

